

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1992-1993 (*)

9 NOVEMBER 1992

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
VOLKSGEZONDHEID EN HET
LEEFMILIEU (1)

UITGEBRACHT DOOR DE
HEER VANDENDRIESSCHE EN
MEVR. C. BURGEON

WETSONTWERP

houdende een urgentieprogramma voor een
meer solidaire samenleving

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de organieke wet van
8 juli 1976 betreffende de openbare
centra voor maatschappelijk welzijn en van
artikel 580 van het Gerechtelijk Wetboek

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de organieke wet van
8 juli 1976 betreffende de openbare centra
voor maatschappelijk welzijn, het
Gerechtelijk Wetboek en het koninklijk
besluit van 20 december 1963 betreffende
arbeidsvoorziening en werkloosheid

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de wet van 7 augustus 1974
tot instelling van het recht op een
bestaansminimum

(1) Zie blz. 3.

(*) Tweede zitting van de 48e zittingsperiode.

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1992-1993 (*)

9 NOVEMBRE 1992

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE
LA SANTE PUBLIQUE ET DE
L'ENVIRONNEMENT (1)

PAR
M. VANDENDRIESSCHE ET
MME C. BURGEON

PROJET DE LOI

contenant un programme d'urgence
pour une société plus solidaire

PROPOSITION DE LOI

modifiant la loi du 8 juillet 1976
organique des centres publics
d'aide sociale et l'article 580
du Code judiciaire

PROPOSITION DE LOI

modifiant la loi du 8 juillet 1976
organique des centres publics
d'aide sociale, le Code judiciaire
et l'arrêté royal du 20 décembre
1963 relatif à l'emploi
et au chômage

PROPOSITION DE LOI

modifiant la loi du 7 août 1974
instaurant le droit à un minimum
de moyens d'existence

(1) Voir p. 3.

(*) Deuxième session de la 48e législature.

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 18 van de wet
van 7 augustus 1974 tot instelling
van het recht op een bestaansminimum

WETSVOORSTEL

tot opheffing van de wet van 27 november 1891
tot beteugeling van de landloperij
en de bedelarij

WETSVOORSTEL

houdende wijziging van artikel 10 van de wet
van 7 augustus 1974 tot instelling van het
recht op een bestaansminimum

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de artikelen 13, 14 en 18 van
de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van
het recht op een bestaansminimum

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de wet van 7 augustus 1974
tot instelling van het recht op een
bestaansminimum

WETSVOORSTEL

tot afschaffing van de landloperij als misdrijf

Zie :

- 630 - 91 / 92 (B.Z.) :

- N° 1 : Wetsontwerp.
- N° 2 tot 4 : Amendementen.

Zie ook :

- N° 6 : Tekst aangenomen door de Commissie.

- 36 - 91 / 92 (B.Z.) :

- N° 1 : Wetsvoorstel (de heer Mayeur).

- 42 - 91 / 92 (B.Z.) :

- N° 1 : Wetsvoorstel (de heer Mayeur).

- 109 - 91 / 92 (B.Z.) :

- N° 1 : Wetsvoorstel (de heer Michel).

- 124 - 91 / 92 (B.Z.) :

- N° 1 : Wetsvoorstel (mevrouw Spaak, de heren Clerfayt en Maingain).

- 145 - 91 / 92 (B.Z.) :

- N° 1 : Wetsvoorstel (de heer Michel).

- 163 - 91 / 92 (B.Z.) :

- N° 1 : Wetsvoorstel (de heer Van Eetvelt).

- 309 - 91 / 92 (B.Z.) :

- N° 1 : Wetsvoorstel (de heer Jan Peeters).

- 314 - 91 / 92 (B.Z.) :

- N° 1 : Wetsvoorstel (de heren Sleenckx en Leo Peeters).

- 440 - 91 / 92 (B.Z.) :

- N° 1 : Wetsvoorstel (de heer Vande Lanotte).

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 18 de la loi du 7 août 1974
instituant le droit à un minimum de
moyens d'existence

PROPOSITION DE LOI

abrogeant la loi du 27 novembre 1891
pour la répression du vagabondage
et de la mendicité

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 10 de la loi du
7 août 1974 instituant le droit à un
minimum de moyens d'existence

PROPOSITION DE LOI

modifiant les articles 13, 14 et 18 de la loi
du 7 août 1974 instituant le droit à un
minimum de moyens d'existence

PROPOSITION DE LOI

modifiant la loi du 7 août 1974 instituant
le droit à un minimum de
moyens d'existence

PROPOSITION DE LOI

dépénalisant le vagabondage

Voir :

- 630 - 91 / 92 (S.E.) :

- N° 1 : Projet de loi.
- N° 2 à 4 : Amendements.

Voir également :

- N° 6 : Texte adopté par la Commission.

- 36 - 91 / 92 (S.E.) :

- N° 1 : Proposition de loi (M. Mayeur).

- 42 - 91 / 92 (S.E.) :

- N° 1 : Proposition de loi (M. Mayeur).

- 109 - 91 / 92 (S.E.) :

- N° 1 : Proposition de loi (M. Michel).

- 124 - 91 / 92 (S.E.) :

- N° 1 : Proposition de loi (Mme Spaak, MM. Clerfayt et Maingain).

- 145 - 91 / 92 (S.E.) :

- N° 1 : Proposition de loi (M. Michel).

- 163 - 91 / 92 (S.E.) :

- N° 1 : Proposition de loi (M. Van Eetvelt).

- 309 - 91 / 92 (S.E.) :

- N° 1 : Proposition de loi (M. Jan Peeters).

- 314 - 91 / 92 (S.E.) :

- N° 1 : Proposition de loi (MM. Sleenckx et Leo Peeters).

- 440 - 91 / 92 (S.E.) :

- N° 1 : Proposition de loi (M. Vande Lanotte).

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft dit wetsontwerp en de toegevoegde wetsvoorstellen besproken tijdens haar vergaderingen van 8, 15, 27, 28 en 29 oktober 1992.

Een tweede lezing had plaats op 3 november 1992.

I. — PROCEDURE

Adviezen van andere commissies (art.23-3 Regl.) (bijlagen 1 en 2)

De Voorzitter stelt de Commissie voor om hoofdstuk IV van het ontwerp (artikelen 15 tot 24) betreffende de wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek, alsmede hoofdstuk VI (artikelen 26 en 27) met betrekking tot de opheffing van de wetsbepalingen betreffende de beteugeling van de landloperij en de bedelarij ter fine van advies voor te leggen aan de Commissie voor de Justitie, en om hoofdstuk V (artikel 25) betreffende de wijziging van de Nieuwe gemeentewet voor advies over te zenden aan de Commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt.

De Commissie stemt in met dat voorstel. De Voorzitter van de Kamer heeft op grond van artikel 23-3 van het Reglement besloten om die adviezen te verzoeken. Deze gaan als bijlage bij het verslag (zie bijlagen 1 en 2).

*
* *

Voorafgaande kwesties

Een lid wenst vooraf enige toelichting bij de voorstellen van de regering (Sint-Michielsakkoord) met betrekking tot de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en inzonderheid met betrekking tot de gevolgen ervan voor het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

Aangezien wordt overwogen om de nationale bevoegdheden in verband met die organieke wet over te hevelen naar de Gemeenschappen, is spreker van oordeel dat moet worden gewaarborgd dat de Franse

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : Mevr. Merckx-Van Goeij.

A. — Vaste leden :

C.V.P. HH. Brouns, Demuyt, Mevr. Leysen, H. Marsoul, Mevr. Merckx-Van Goeij.
P.S. Mevr. Burgeon (C.), HH. Collart, Delizée, Walry.
S.P. HH. De Mol, Hancké, Swennen.
P.V.V. H. De Groot, Mevr. De Maght-Aelbrecht, H. De meulenaere.
P.R.L. Mevr. Delruelle, H. Pierard.
P.S.C. HH. Grimberghs, Hollogne.
Ecolo/ Agalev VI. H. De Man.
Blok V.U. H. Caudron.

B. — Plaatsvervangers :

HH. Goutry, Vandendriessche, Van der Poorten, Van Eetvelt, Vanleenhove, Van Looy.
HH. Harmegnies (Y.), Mayeur, Minet, Tomas, N.
HH. Bourgeois (M.), Landuyt, Lisabeth, Logist.
HH. Berben, Deswaene, Devolder, Flamant.
HH. Bertouille, Kubla, Saulmont.
Mevr. Corbisier-Hagon, HH. Poncellet, Sénéca.
H. Brisart, Mevr. Dua, H. Winkel.
HH. Caubergs, Spinnewyn.
HH. Anciaux, Candries.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission a examiné le présent projet de loi et les propositions de loi jointes lors de ses réunions des 8, 15, 27, 28 et 29 octobre 1992.

Une deuxième lecture a eu lieu le 3 novembre 1992.

I. — PROCEDURE

Avis d'autres commissions (art. 23-3 Règl.) (annexes 1 et 2)

La Présidente suggère à la Commission de soumettre le chapitre IV du projet (articles 15 à 24) relatif aux modifications du Code judiciaire ainsi que le chapitre VI (articles 26 et 27) concernant l'abrogation des dispositions législatives relatives à la répression du vagabondage et de la mendicité, pour avis à la Commission de la Justice et de soumettre le chapitre V (article 25) concernant la modification de la Nouvelle loi communale pour avis à la Commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique.

La Commission se rallie à cette proposition. Le Président de la Chambre a décidé en application de l'art. 23-3 du Règlement de demander ces avis. Ils sont repris en annexe du présent rapport (cfr annexes 1 et 2).

*
* *

Questions préalables

Un membre souhaiterait au préalable obtenir des éclaircissements sur les propositions du Gouvernement (accord de la Saint-Michel) relatives à la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale et en particulier sur les conséquences pour la Région de Bruxelles-Capitale.

De plus, étant donné qu'il est envisagé de transférer aux Communautés les compétences nationales relatives à cette loi organique, l'intervenant estime qu'il conviendrait de s'assurer que le Ministre de la

(1) Composition de la Commission :

Président : Mme Merckx-Van Goeij.

A. — Titulaires :

C.V.P. MM. Brouns, Demuyt, Mme Leysen, M. Marsoul, Mme Merckx-Van Goeij.
P.S. Mme Burgeon (C.), MM. Collart, Delizée, Walry.
S.P. MM. De Mol, Hancké, Swennen.
P.V.V. M. De Groot, Mme De Maght-Aelbrecht, M. De meulenaere.
P.R.L. Mme Delruelle, M. Pierard.
P.S.C. MM. Grimberghs, Hollogne.
Ecolo/ Agalev VI. M. De Man.
Blok V.U. M. Caudron.

B. — Suppléants :

MM. Goutry, Vandendriessche, Van der Poorten, Van Eetvelt, Vanleenhove, Van Looy.
MM. Harmegnies (Y.), Mayeur, Minet, Tomas, N.
MM. Bourgeois (M.), Landuyt, Lisabeth, Logist.
MM. Berben, Deswaene, Devolder, Flamant.
MM. Bertouille, Kubla, Saulmont.
Mme Corbisier-Hagon, MM. Poncellet, Sénéca.
M. Brisart, Mme Dua, M. Winkel.
MM. Caubergs, Spinnewyn.
MM. Anciaux, Candries.

Gemeenschapsminister die belast is met de jeugdhulp, over de nodige middelen beschikt om de integratiecontracten uit te voeren, die door het voorliggende ontwerp in het leven worden geroepen.

Een lid stelt voor dat de commissie zou informeren (hetzij via hoorzittingen, hetzij schriftelijk) naar de mening van verschillende instanties zoals de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn, de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten of ook nog ATD-Vierde Wereld.

Als antwoord op de opmerking van vorige spreker verduidelijkt hij dat het ontwerp-akkoord over de staatshervorming erin voorziet de organieke wet op de OCMW's onder te brengen bij de persoonsgebonden aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen vallen. Concreet gezien gaat het erom art. 5, § 1, I, 1°, a) van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd door de bijzondere wet van 8 augustus 1988, op te heffen. De spreker, hierin gesteund door een ander lid, is van mening dat het nuttig kan zijn dat de centrale Staat de organieke wet op de OCMW's nog wat bijschaaft alvorens die bevoegdheden over te hevelen naar de Gemeenschappen.

Wat de situatie van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreft, verduidelijkt hij dat ook de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie haar bevoegdheden zal uitgebreid zien tot de organieke wet op de OCMW's.

Een ander lid heeft bezwaren bij de naam « urgentieprogramma ». Ze herinnert eraan dat het voorliggende wetsontwerp werd ingediend vóór het « St-Michielsakkoord ». Is de Regering over dit ontwerp nog steeds dezelfde mening toegedaan nu dit akkoord is gesloten ?

Bovendien is ze van mening dat hoorzittingen overbodig zijn, aangezien alle leden van de Commissie kennis kunnen nemen van de adviezen van de bij het ontwerp betrokken instellingen.

Indien de Commissie zou beslissen hoorzittingen te organiseren, stelt *een andere spreker* voor ook het VIW (Verbond van Instellingen voor Welzijnswerk) te horen.

*
* *

De Minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu onderstreept de urgentie van het wetsontwerp, te meer omdat voor 1992 reeds kredieten voor de armoedebestrijding zijn vrijgemaakt. Ten einde de behandeling van het ontwerp niet te vertragen door hoorzittingen, stelt zij voor de adviezen van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten en van de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn, alsmede de verslagen van de Interdepartementale Commissie voor de Armoedebestrijding ter kennis van de Commissieleden te brengen.

De Commissie stemt in met dat voorstel.

Communauté française chargée de l'aide à la jeunesse dispose des moyens nécessaires pour réaliser les contrats d'intégration que crée le projet à l'examen.

Un membre propose que la commission s'enquière (soit par le biais d'auditions, soit par écrit) de l'avis de différentes instances telles que le Conseil supérieur de l'Aide sociale, l'Union des Villes et Communes belges ou encore ATD-Quart Monde.

Répondant à l'intervenant précédent, il précise que le projet d'accord sur la réforme de l'état prévoit d'englober parmi les matières personnalisables relevant des Communautés, la loi organique des CPAS. Concrètement, il s'agit de supprimer l'art. 5, § 1er, I, 1°, a) de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980, modifiée par la loi spéciale du 8 août 1988. L'intervenant, en ce suivi par un autre membre, est d'avis qu'il peut être utile que l'Etat central peaufine la loi organique des CPAS avant d'en transférer les compétences aux Communautés.

En ce qui concerne la situation de la Région de Bruxelles-Capitale, il précise que la Commission communautaire commune verra également ses compétences élargies à la loi organique des CPAS.

Une autre intervenante émet des objections quant à la dénomination « programme d'urgence ». Elle rappelle que le présent projet de loi a été déposé avant l'accord de la Saint-Michel. Compte tenu de cet accord, le Gouvernement est-il toujours du même avis au sujet du projet ?

Elle estime enfin que des auditions sont superflues étant donné que tous les membres de la Commission peuvent prendre connaissance des avis des organismes concernés par le projet.

Si la Commission décidait de procéder à des auditions, *un autre intervenant* suggère que soit également entendu le VIW (Verbond van Instellingen voor Welzijnswerk).

*
* *

La Ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement insiste sur l'urgence du projet de loi d'autant plus que des crédits ont déjà été débloqués pour 1992 en ce qui concerne la lutte contre la pauvreté. Afin de ne pas retarder l'examen du projet par des auditions, elle propose de communiquer aux membres de la Commission les avis rendus par l'Union des Villes et Communes belges et le Conseil supérieur de l'Aide sociale et les rapports de la Commission interdépartementale de lutte contre la pauvreté.

La Commission se rallie à cette proposition.

II. — INLEIDING VAN DE MINISTER VAN MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE, VOLKSGEZONDHEID EN LEEFMILIEU

« Het wetsontwerp houdende een urgentieprogramma voor een meer solidaire samenleving is op 3 september 1992 bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers ingediend.

Het ontwerp sluit aan bij het Regeerakkoord, meer bepaald bij het hoofdstuk over een meer solidaire samenleving, dat voorziet in « de invoering van een formule waarbij op contractuele basis tussen de gebruiker, het OCMW en de eventuele externe instanties, voor elk geval, een afzonderlijk inpassingsproject kan worden vastgesteld ». Voorts bepaalt het Regeerakkoord dat de overheid voor de steden en gemeenten met een abnormaal hoge concentratie van rechthebbenden op het bestaansminimum een groter deel van dat bestaansminimum voor haar rekening zal nemen en dat de regering de mechanismen ter bestrijding van de armoede zal versterken.

Die voornemens van de regering hebben concreet gestalte gekregen in de begroting, waarop een bijzonder krediet is uitgetrokken voor acties in het kader van wat voortaan « het contract met de burger » wordt genoemd. In die context heeft de Ministerraad van 8 mei jongstleden dit ontwerp goedgekeurd.

Vervolgens zet de Minister de aan dit ontwerp ten grondslag liggende algemene visie uiteen :

Het vindt in feite zijn oorsprong in de realiteit van de armoede. Het is geënt op een aantal vaststellingen waarvoor de overheid niet onverschillig mag blijven. Voorbeelden daarvan zijn de aanzienlijke stijging van het aantal bestaansminimumgerechtigden (al 53 356 in augustus jongstleden), de sterke toename van het aantal daklozen, die het gevolg is van de huisvestingsproblemen met name in de steden, de oplopende gezinsschulden, de moeilijkheden waarmee jongeren op het stuk van maatschappelijke integratie en inschakeling in het beroepsleven worden geconfronteerd.

En toch is er in de afgelopen jaren op sociaal gebied ongetwijfeld een belangrijke vooruitgang geboekt ten gunste van de meest behoeftigen. Gelet op de aanslepende armoede is het evenwel wenselijk dat een nieuwe stap naar meer solidariteit wordt gezet. Een en ander wordt met dit wetsontwerp beoogd, met name door middel van de verruiming van de verantwoordelijkheden en de middelen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, die het koninginnestuk zijn van de dagelijkse strijd tegen de ellende en de wanhoop waaronder sommige van onze medeburgers gebukt gaan.

Alvorens de diverse hoofdstukken van het wetsontwerp in detail toe te lichten, wenst de Minister de aandacht te vestigen op de aan dit programma ten grondslag liggende overwegingen en getuigenissen. De adviezen, opmerkingen en analyses van de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn, van de interdepartementale commissie voor armoedebestrijding,

II. — EXPOSE INTRODUCTIF DE LA MINISTRE DE L'INTEGRATION SOCIALE, DE LA SANTE PUBLIQUE ET DE L'ENVIRONNEMENT

« Le projet de loi contenant un programme d'urgence pour une société plus solidaire a été déposé à la Chambre des Représentants en date du 3 septembre 1992.

Il s'inscrit dans le cadre de l'Accord de Gouvernement et plus particulièrement dans son chapitre consacré à une société plus solidaire qui prévoit notamment l'instauration d'une formule permettant de fixer, pour chaque cas, un projet individualisé d'insertion sur base de relations contractuelles entre l'usager, le CPAS et les éventuels intervenants extérieurs. L'Accord de Gouvernement prévoit, en outre, une prise en charge accrue du minimum de moyens d'existence pour les villes et les communes qui connaissent une concentration anormalement élevée d'ayants-droit au minimex et le renforcement des mécanismes de lutte contre la pauvreté.

Dans ce contexte, traduit sur le plan budgétaire par un crédit spécial affecté aux actions que l'on qualifie désormais de contrat avec le citoyen, le Conseil des Ministres du 8 mai dernier a approuvé ce projet de loi.

La Ministre expose ensuite la philosophie générale du projet :

Ce projet s'enracine, en effet, dans la réalité de la pauvreté. Il s'appuie sur un nombre de constats qui ne peuvent laisser les pouvoirs publics indifférents : citons l'augmentation importante du nombre de bénéficiaires du minimum de moyens d'existence — ils étaient déjà 53 356 en août dernier — la hausse sensible des personnes sans toit, conséquence de la crise du logement principalement dans les centres urbains, l'accroissement de l'endettement des ménages, les difficultés d'intégration sociale et d'insertion professionnelle des jeunes.

Pourtant, l'importance des progrès sociaux en faveur des plus démunis mis en œuvre ces dernières années ne peut être mise en doute. Mais face à la persistance des situations de précarité, il convenait de franchir un pas supplémentaire vers la solidarité. Tel est l'objectif fondamental de ce projet au travers du renforcement des responsabilités et des moyens des centres publics d'aide sociale qui restent les figures centrales du combat quotidien contre les détresses et le désespoir de certains de nos concitoyens.

Avant de détailler les différents chapitres de ce projet, la Ministre souhaite insister sur l'ensemble des réflexions et des témoignages dont ce programme s'inspire. Les avis, les remarques et les analyses du Conseil supérieur de l'aide sociale, de la Commission interdépartementale de lutte contre la pauvreté, de la section CPAS de l'Union des Villes et Communes

van de afdeling OCMW's van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten, van de Beweging ATD Vierde Wereld België, van het « Mouvement ouvrier chrétien », van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen, van « Présence et Action culturelles », alsmede van de vakbonden, zijn aandachtig onderzocht, en bij het bepalen van sommige van de politieke keuzes is met de vaak uiteenlopende en soms tegenstrijdige maar toch dikwijls samenlopende standpunten of gevoeligheden rekening gehouden.

Een groot aantal OCMW-voorzitters en -secretarissen, burgemeesters, sociale werkers en verenigingen die zich voor de minstbedeelden inzetten, is inzake het gehele wetsontwerp om advies gevraagd. Sommige suggesties en opmerkingen zijn ter verijning van het wetsontwerp daarin opgenomen. In dit verband spreekt de Minister met name haar dank uit aan de bovengenoemde personen en instellingen voor hun samenwerking en bijdragen, waaruit blijkt dat de armoedebestrijding dient te geschieden in nauwe samenwerking met degenen die in de dagelijkse praktijk staan.

Op 9 juli jongstleden heeft de interministeriële conferentie voor maatschappelijke integratie de vraag besproken hoe bij de verwezenlijking van dit programma met de Gemeenschappen en Gewesten kan worden samengewerkt. Besloten is de diverse uitvoeringsbesluiten in nauwe samenwerking met de ter zake bevoegde kabinetten op Gemeenschaps- en Gewestniveau op te stellen, ten einde te waarborgen dat op optimale wijze aan deze bepalingen inzake het door de deelregeringen uitgewerkte beleid op het stuk van armoedebestrijding uitvoering wordt gegeven.

Ten slotte is het wetsontwerp nauwgezet aangepast aan de formele en materiële opmerkingen van de Raad van State, teneinde in het bijzonder de bevoegdheden van Gemeenschappen en Gewesten inzake maatschappelijke integratie in acht te nemen.

*
* *

De Minister geeft vervolgens een analyse van de verschillende hoofdstukken van het programma, dat een aantal fundamentele wetten wijzigt, met name de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van een recht op het bestaansminimum, de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand, het Gerechtelijk Wetboek, het Strafwetboek en de Nieuwe gemeentewet.

Ten slotte voorziet het ontwerp in de opheffing van de wet van 27 november 1891 tot beteugeling van de landloperij en de bedelarij, evenals in de opheffing van de desbetreffende artikelen in de wetten in verband met de politierechtbanken en de correctionele rechtbanken en in de wet betreffende de rijkswacht.

belges, d'ATD Quart-monde, du Mouvement ouvrier chrétien, de la Ligue des Familles, de Présences et Actions culturelles et des syndicats ont été attentivement examinés et certains choix politiques ont été opérés en regard de positions ou de sensibilités parfois différentes et, dans certains cas, contradictoires mais souvent convergentes.

De nombreux présidents et secrétaires de CPAS, des bourgmestres, des travailleurs sociaux et des associations travaillant avec les plus démunis ont été consultés sur l'ensemble des dispositions de ce projet. Un certain nombre de suggestions et de remarques ont été intégrées afin d'enrichir ce projet. La Ministre souhaite les remercier particulièrement de leur collaboration et de leur contribution qui démontrent que la lutte contre la pauvreté doit s'opérer en liaison étroite avec les personnes qui œuvrent chaque jour sur le terrain.

Le 9 juillet dernier, la Conférence interministérielle de l'intégration sociale a examiné les modalités de collaboration dans la mise en œuvre de ce programme avec les Communautés et les Régions. Il a été décidé que les différents arrêtés d'exécution seraient rédigés en étroite concertation avec les cabinets communautaires et régionaux compétents afin d'assurer au mieux l'application optimale de ces dispositions en regard des politiques de lutte contre la pauvreté développées par les entités fédérées.

Enfin, le projet a été strictement adapté aux remarques de forme et de fond du Conseil d'Etat qui a rendu trois avis sur ce projet, afin de respecter notamment les compétences des Communautés et des Régions en matière d'intégration sociale.

*
* *

La Ministre analyse ensuite les différents chapitres de ce programme. Celui-ci modifie plusieurs lois fondamentales : la loi du 8 juillet 1976 organique des CPAS; la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence; la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les commissions d'assistance publique; le Code judiciaire; le Code pénal; la Nouvelle loi communale.

Enfin, il abroge la loi du 27 novembre 1891 portant répression du vagabondage et de la mendicité, de même que les articles y afférents dans la loi relative aux tribunaux de simple police et aux tribunaux correctionnels ainsi que la loi sur la gendarmerie.

Het wetsontwerp omvat vier belangrijke hoofdstukken :

1. *De maatregelen met betrekking tot de dakloze personen*

Het urgentieprogramma omvat een groot aantal bepalingen in verband met de problemen van de daklozen, die de jongste jaren erg zorgwekkend geworden zijn. Volgens de gegevens van de Europese Vereniging van daklozen zou het aantal personen in die situatie in Europa sinds de zeventiger jaren immers verdubbeld zijn.

Die forse toename van het aantal personen zonder vaste woonplaats is grotendeels toe te schrijven aan het schrijnende woningtekort, de vaak onbetaalbare huurprijzen en de niets ontziende vastgoedspeculatie in sommige grote steden, en zulks in weerwil van een aantal positieve maatregelen zoals sommige van de nieuwe bepalingen betreffende de bescherming van de gezinswoning en de inspanningen van de Gemeenschappen op het gebied van de opvang van dakloze personen.

Het ontwerp voorziet in de eerste plaats in de opheffing van de wet van 27 november 1891 tot bejegening van de landloperij en de bedelarij, evenals van de artikelen 342 tot 347 van het Strafwetboek en van de desbetreffende artikelen in de wetten op de politierechtbanken en de correctionele rechtbanken en in de wet op de rijkswacht.

Dit voorstel strookt met de besluiten van het derde verslag van de interdepartementale commissie voor de armoedebestrijding en met die van een groot aantal welzijnswerkers en -verenigingen die concreet met die problemen te maken hebben, zoals de vereniging van de opvangtehuizen; een synthese daarvan is terug te vinden in een opmerkelijke studie van de Koning-Boudewijnstichting.

Uitgangspunt is immers het thans op het einde van deze twintigste eeuw gehuldigde principe dat de dakloze niet langer een misdadiger is die moet worden gestraft, maar een kansarme die geïntegreerd moet worden in de maatschappij.

De personen die geïnterneerd zijn in zelfstandige strafinrichtingen, meer bepaald in Wortel, Merksplas en St.-Hubert, moeten dan ook kunnen worden opgevangen door onthaalinstellingen die zich tot doel stellen die naar schatting 450 tot 500 daklozen uiteindelijk te reintegreren in de maatschappij.

Het spreekt dan ook vanzelf dat de Gemeenschappen, die bevoegd zijn voor het verlenen van subsidies aan de opvangcentra voor daklozen, nauw betrokken zullen worden bij de geleidelijke invrijheidstelling van de betrokkenen.

Het is immers van wezenlijk belang dat de opheffing van de bedoelde bepalingen er niet toe leidt dat die landlopers en bedelaars op straat komen te staan, want dan zou de toestand nog erger zijn dan tevoren.

Quatre grands chapitres peuvent être distingués dans le projet :

1. *Les mesures relatives aux personnes sans abri*

Ce programme d'urgence comprend un nombre important de dispositions relatives à la problématique des sans-abri, problématique qui devient, au fil du temps, particulièrement préoccupante dans la mesure où, selon les informations de l'Association européenne des sans-abri, le nombre de ceux-ci aurait doublé dans les pays européens depuis les années septante.

La dramatique crise du logement, le coût prohibitif de certains loyers et la ravageuse spéculation immobilière dans certaines grandes villes ne sont pas étrangers à cette augmentation des personnes sans domicile fixe et ce, malgré des mesures positives comme certaines des nouvelles dispositions relatives à la protection du logement familial et les efforts des Communautés en matière d'accueil des personnes sans abri.

Le projet prévoit tout d'abord l'abrogation de la loi du 27 novembre 1891 portant répression du vagabondage et de la mendicité, ainsi que des articles 342 à 347 du Code pénal et des articles relatifs à cette matière dans les lois relatives aux tribunaux de simple police, aux tribunaux correctionnels et à la gendarmerie.

Cette proposition rencontre les conclusions du troisième rapport de la Commission interdépartementale de lutte contre la pauvreté et celles de nombreux interlocuteurs sur le terrain comme l'Association des maisons d'accueil, synthétisées dans une remarquable étude de la Fondation Roi Baudouin.

Il s'agit, en effet, d'une position de principe qui tend, en cette fin de siècle, à considérer la personne sans-abri comme un défavorisé à intégrer socialement et non plus comme un délinquant à punir.

Il convient donc de permettre aux personnes internées dans les établissements pénitenciers autonomes, particulièrement à Wortel, à Merksplas et à St.-Hubert d'être prises en charge par des structures d'accueil qui tendent, à terme, à intégrer socialement ces sans-logis dont le nombre peut s'établir entre 450 et 500.

C'est dire si les Communautés, compétentes pour la subsidiation des centres d'accueil en faveur des sans-abri, seront étroitement associées au processus progressif de libération de ces personnes.

Il est, en effet, essentiel que ces vagabonds et ces mendiants ne soient pas livrés à la rue par l'abrogation de ces dispositions, auquel cas la situation nouvelle serait pire qu'auparavant.

Om die reden omvat het urgentieprogramma een aantal bepalingen die een passende oplossing moeten bieden inzake de toekenning van steun door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn aan de personen die geleidelijk de strafinrichtingen zullen verlaten.

De talrijke bevoegdheidsconflicten, alsmede de uiterst lange termijnen voor de besluitvorming in bepaalde OCMW's maken het momenteel immers niet mogelijk met de vereiste snelheid en efficiëntie op vaak dramatische noodtoestanden te reageren.

Het ontwerp bepaalt daarom duidelijk dat OCMW-voorzitters verplicht zijn, en niet alleen de mogelijkheid hebben, om daklozen dringende sociale bijstand te verlenen. Het voorziet ook in de regeling van bepaalde bevoegdheidsconflicten tussen OCMW's, en wel door als bevoegd centrum het OCMW aan te wijzen, te weten dat van de gemeente waar de landloper wenst te verblijven, indien deze laatste in geen enkele gemeente is ingeschreven.

Naast de nieuwe aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn toegekende verantwoordelijkheden, is het de bedoeling de OCMW's bijkomende financiële middelen te geven, opdat zij deze nieuwe opdracht zo goed mogelijk zouden kunnen vervullen. Zo wordt de wet tot instelling van het recht op een bestaansminimum gewijzigd om een aanvullend maandelijks bestaansminimum te kunnen toekennen aan diegenen die een instelling voor daklozen verlaten, ten einde hun maatschappelijke integratie te bevorderen via een begeleidingsprogramma dat de betrokkenen de mogelijkheid moet bieden geleidelijk opnieuw in een toestand te komen die bevorderlijk is voor hun reïntegratie in de samenleving.

Ten einde de integratie van daklozen te stimuleren en de gemeenten die hen opvangen niet te benadelen, wordt voorts de wet op het bestaansminimum gewijzigd om de rijksbijdrage in de tenlasteneming van het bestaansminimum tot 100 % te verhogen, dit gedurende een jaar te rekenen van de dag waarop een dakloze, die tot dan toe in geen enkele gemeente was ingeschreven, in het bevolkingsregister wordt ingeschreven.

Als aanvulling op het pakket bepalingen ten gunste van de landlopers bepaalt het programma ten slotte dat de burgemeester, op verzoek van de voorzitter van het OCMW, leegstaande gebouwen kan opeisen om er daklozen in onder te brengen.

Het is immers ergerlijk dat sommige eigenaars in bepaalde steden hun gebouw opzettelijk laten leegstaan met speculatieve doeleinden, terwijl een groot aantal mensen geen onderdak vindt. De Minister van Huisvesting van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest schat het aantal leegstaande gebouwen in Brussel op 30 000. Daarvan zouden er onmiddellijk 5 000 kunnen worden bewoond. Daarover mag echter geen misverstand heersen: het is niet de bedoeling het eigendomsrecht te beknotten, maar wel misbruik er-

C'est pourquoi, le programme d'urgence comprend un certain nombre de dispositions qui doivent résoudre de manière adéquate l'octroi de l'aide par les centres publics d'aide sociale aux personnes qui quitteront progressivement ces établissements d'enfermement.

En effet, à l'heure actuelle, les nombreux conflits de compétence, les délais excessivement lents de prise de décision par certains CPAS ne répondent pas avec la diligence et l'efficacité requises pour faire face à des situations de détresse souvent dramatiques.

Ce projet définit, dès lors, clairement les obligations du Président du CPAS — et non plus seulement les possibilités — d'octroi d'une aide sociale urgente à une personne sans logis. Il prévoit également le règlement de certains conflits de compétence entre CPAS en définissant le centre compétent, à savoir celui de la commune où le vagabond manifeste son intention de résider si ce dernier n'est inscrit dans aucune commune.

Parallèlement aux nouvelles responsabilités octroyées aux centres publics d'aide sociale, il convenait de leur apporter les moyens financiers supplémentaires afin de remplir au mieux cette nouvelle mission. Ainsi, la loi instituant un minimum de moyens d'existence est modifiée afin d'octroyer un minimex mensuel supplémentaire à la personne qui quitte une institution pour personnes sans logis et ce, afin de favoriser son intégration sociale dans le cadre d'une guidance devant lui permettre de retrouver progressivement les conditions favorables à sa réinsertion dans la société.

De même, afin de stimuler l'intégration des sans-abri et de ne pas pénaliser les communes qui les accueillent, la loi sur le minimum de moyens d'existence est modifiée afin d'augmenter la part de l'intervention de l'Etat dans la prise en charge du minimex à 100 % pendant un an à dater de l'inscription dans les registres de la population d'un sans-logis qui n'était, jusqu'alors, inscrit dans aucune commune.

Enfin, ce programme d'urgence prévoit, pour compléter la panoplie des dispositions en faveur des vagabonds, une disposition qui octroie au bourgmestre, à la demande du président du CPAS, le droit de réquisitionner certains immeubles abandonnés pour y loger des sans-abri.

Il est, en effet, scandaleux que, dans certaines villes, certains propriétaires laissent, délibérément, leur immeuble inoccupé à des fins de spéculation alors qu'un nombre non-négligeable de personnes ne trouvent pas de logement. Le Ministre du Logement de la Région de Bruxelles-Capitale estime à 30 000 le nombre d'immeubles abandonnés à Bruxelles dont 5 000 seraient immédiatement occupables. Cependant, que l'on ne se méprenne pas, il ne s'agit nullement de limiter le droit de propriété, mais de sanc-

van te bestraffen wanneer zulks indruist tegen het algemeen belang.

Een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit zal trouwens een nauwkeurige omschrijving moeten geven van de aard van de bedoelde gebouwen, van de te volgen procedure, van de omstandigheden waaronder de eigenaar moet worden vergoed, van de mogelijkheden waarover hij beschikt om zich te verzetten tegen de opeising, van de bepalingen van het huurcontract, zoals de duur van de bewoning, de eventuele renovatiewerken, het bedrag van de huurprijs en de opzeggingsvoorwaarden van het contract. Er moet immers volledige duidelijkheid heersen over dit opeisingsrecht om te voorkomen dat eigenaars die hun gebouw om gegronde redenen laten leegstaan, worden gestraft.

2. De geïndividualiseerde integratieprojecten en de contracten tot maatschappelijke integratie

De Minister verwijst naar een passage uit het Regeerakkoord over de invoering van een formule die het mogelijk moet maken om voor elk geval een geïndividualiseerd integratieproject op contractuele basis op te stellen.

Die idee is niet nieuw, maar werd al uitvoerig besproken in de Interdepartementale Commissie voor Armoedebestrijding, onder meer als gevolg van het toenemende aantal jongeren die bij de OCMW's aankloppen. Het project heeft navolging gevonden in het advies van de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn van 19 februari 1992.

De problematiek van de jonge bestaansminimum-trekkers moet duidelijk worden afgebakend, vooral nu de burgerlijke meerderjarigheid tot 18 jaar werd verlaagd. Meer dan 5 000 bestaansminimumtrekkers, of meer dan 9 % van de rechthebbenden, zijn tegenwoordig tussen 18 en 20 jaar oud en 4 500 tussen 21 en 24 jaar oud. Dit dramatische cijfer blijft toenemen. De overheid moet dan ook dringend paal en perk stellen aan een toestand waarbij jongeren in een bijstandstelsel zonder enig toekomstperspectief blijven hangen. Die jongeren moeten dus over de gepaste en geïndividualiseerde middelen kunnen beschikken om zich in de maatschappij te kunnen integreren.

Als men aan deze jongeren gewoon het bestaansminimum toekent zonder specifieke voorwaarden, loopt men het risico dat die uitkering tot langdurige uitsluiting in plaats van tot integratie leidt. Met dit urgentieprogramma wil de Minister een dynamisch proces op gang brengen, dat een beroep doet op de actieve medewerking van de jonge gerechtigde en zijn gevoel van eigenwaarde verhoogt. Concreet betekent dit dat met de jongere een contract tot maatschappelijke integratie wordt gesloten. Dit contract, dat een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bevat, wordt samen met de gerechtigde uitgewerkt en besproken. Het moet worden

tionner son usage abusif à des fins contraires à l'intérêt général.

Un arrêté royal, délibéré en Conseil des Ministres, devra d'ailleurs strictement préciser la nature des immeubles visés, la procédure à suivre, les conditions de dédommagement du propriétaire et ses possibilités d'opposition au droit de réquisition ainsi que les modalités du bail comme la durée d'occupation, les éventuels travaux de rénovation, le montant du loyer et les conditions de résiliation de ce contrat. Il convient, en effet, que ce droit de réquisition s'exerce dans toute la clarté voulue afin d'éviter de pénaliser des propriétaires qui, pour des motifs légitimes, conserveraient leur immeuble en état d'inoccupation.

2. Les projets individualisés d'insertion et les contrats d'intégration sociale

La Ministre rappelle le passage de l'Accord de Gouvernement relatif à l'instauration d'une formule permettant de fixer, pour chaque cas, un projet individualisé d'insertion sur base de relations contractuelles.

La réflexion en la matière n'est pas neuve. Elle a fait l'objet d'un examen approfondi au sein de la Commission interdépartementale de lutte contre la pauvreté en regard notamment de l'augmentation du nombre de jeunes aidés par les CPAS, réflexion qui a trouvé son prolongement dans l'avis du 19 février 1992 du Conseil supérieur de l'aide sociale.

Il convient, en effet, de bien cerner la problématique des jeunes bénéficiaires du minimum de moyens d'existence, particulièrement depuis l'abaissement de la majorité civile à 18 ans. Il faut souligner que plus de 5 000 bénéficiaires du minimex, soit plus de 9 % de l'ensemble des ayants droit, ont aujourd'hui de 18 à 20 ans, que 4 500 ont de 21 à 24 ans, et que ces chiffres dramatiques ne cessent de croître. Les pouvoirs publics se doivent donc de répondre avec une volonté sans failles à cette situation qui aboutit à maintenir un jeune dans un système d'assistance sans aucune perspective d'avenir. Il faut donc offrir à ces jeunes les moyens adéquats et individualisés pour permettre leur insertion sociale.

Or, l'octroi pur et simple, sans conditions spécifiques, du minimex à ces personnes risque d'être moins un outil d'insertion qu'un élément déterminant d'une exclusion prolongée. La Ministre déclare vouloir engager, par les dispositions de ce programme d'urgence, un processus dynamique qui mobilise la collaboration la plus active du jeune bénéficiaire, qui l'inscrive dans une démarche valorisante, et qui se traduise par un contrat d'intégration sociale. Ce contrat portant un projet individualisé d'intégration sociale est construit et négocié avec le bénéficiaire et doit être considéré comme un outil de mobilisation des énergies et des ressources pour la réalisation

gezien als een instrument dat de betrokkenen ertoe aanzet al hun energie aan te wenden voor hun geleidelijke inpassing in de maatschappij.

De Minister is zich evenwel bewust van de kritiek die in verband met dit contract werd geuit. Vooral de lichte en aangepaste straffen die ermee verbonden zijn, moesten het ontgelden. Zij vestigt de aandacht van de Commissie op het advies d.d. 17 juni 1992 van de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn over de gevolgen van de Europese eenmaking voor de verschillende bijstandsregelingen. Dit advies omvat namelijk een vergelijkende tabel van de verschillende sociale uitkeringen die in de Europese Gemeenschap worden toegekend.

Uit die tabel wordt meteen duidelijk dat het bestaansminimum voor alleenstaanden (en dus voor een aanzienlijk deel van de jonge steuntrekkers) van alle Europese landen in België het hoogst ligt (19 103 frank per maand, 1 november). Bovendien wordt in de buurlanden de toelage slechts vanaf 25 jaar toegekend, of wordt het bedrag ervan beperkt voor de gerechtigden tussen 18 en 25 jaar oud. Tot slot hangt de toekenning van de uitkering in tal van landen af van de voluntaristische en dynamische houding van de gerechtigde. Denken we maar aan het geval van het minimum inpassingsinkomen in Frankrijk, dat wordt toegekend in het kader van een contract dat wederzijdse rechten en plichten veronderstelt.

In het licht van deze feiten en rekening houdend met de concrete ervaringen van bepaalde OCMW's, was deze aangelegenheid aan herziening toe. Daarom werd een contract tot maatschappelijke integratie opgesteld, dat de maatschappelijke dienstverlening aanzienlijk zal verbeteren.

Het is dus aangewezen elke vorm van bijstand aan jongeren tussen 18 en 25 jaar toe te kennen in het kader van een integratiecontract dat wordt gesloten tussen de gerechtigde, het OCMW en indien nodig, een of meer externe instanties. Dit contract regelt hoe de integratie geleidelijk tot stand moet komen, alsmede de begeleiding, de eventuele opleiding en/of tewerkstelling en de looptijd. Bovendien worden de vooropgestelde eisen toegelicht en beschikt elke partij bij de overeenkomst over de mogelijkheid om wijzigingen aan te brengen tijdens de uitvoering van de overeenkomst. Dit contract moet ook meermaals worden geëvalueerd om de inhoud zo goed mogelijk aan de ontwikkeling van de gerechtigde aan te passen.

De minimumvoorwaarden en de praktische uitvoering van dit contract worden bij een in Minister-raad overlegd koninklijk besluit bepaald. Dit besluit zal tot stand komen in nauwe samenwerking met de Gemeenschappen en de Gewesten, zodat de noodzakelijke samenhang van de programma's tot bestrijding van de armoede is gewaarborgd.

Dit contract voor een geïndividualiseerd integratieproject staat open voor de gerechtigden ouder dan 25 jaar. Het is verplicht voor de toekenning of het behoud van bestaansminima voor gerechtigden be-

d'objectifs concrets et progressifs d'intégration sociale.

Cependant, la Ministre est consciente d'un certain nombre de critiques formulées à l'égard de ce contrat, plus particulièrement quant aux sanctions, légères et proportionnées, qui s'y rattachent. Elle attire l'attention de la Commission sur l'avis du 17 juin 1992 du Conseil supérieur de l'aide sociale relatif à l'unification européenne et à ses conséquences en matière de régimes d'aide sociale. Cet avis comprend notamment un tableau comparatif des différentes allocations sociales de base octroyées dans les pays de la Communauté européenne.

A la lecture de ce tableau, on constate immédiatement que le minimex octroyé en Belgique, soit 19 103 francs par mois, depuis le 1er novembre, au taux isolé, c'est-à-dire pour un nombre important de jeunes bénéficiaires, est l'allocation la plus élevée des pays européens. De plus, dans les pays voisins, l'allocation n'est octroyée qu'à partir de 25 ans ou est d'un montant réduit pour les bénéficiaires âgés de 18 à 25 ans; enfin, nombre d'entre eux lient l'octroi de ces allocations à une démarche volontariste et dynamique du bénéficiaire. Citons par exemple le cas du revenu minimum d'insertion en France, dans le cadre d'un contrat qui présuppose des droits et des obligations réciproques.

A la lumière de ces éléments et en regard d'expériences concrètes déjà mises en œuvre par certains CPAS, il convenait de rénover cette matière par la création de ce contrat d'intégration sociale qui doit être compris comme « un plus » à la relation d'aide sociale.

Il est, dès lors, préconisé d'inscrire toute relation d'aide sociale aux jeunes de 18 à 25 ans dans le cadre d'un contrat d'intégration passé entre le bénéficiaire, le CPAS et, au besoin, un ou plusieurs intervenants extérieurs. Ce contrat devra prévoir les modalités de l'intégration progressive, le contenu de la guidance, les modalités d'une éventuelle formation et/ou mise au travail, la durée, la motivation des exigences et la possibilité d'amendements par chacune des parties, au cours de son exécution. Il devra, de plus, faire l'objet d'évaluation répétées afin d'ajuster au mieux son contenu à l'évolution du bénéficiaire.

Les conditions minimales et les modalités de ce contrat seront fixées par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres. Cet arrêté fera l'objet d'une étroite concertation avec les Communautés et les Régions afin d'assurer toute la cohérence nécessaire à l'ensemble des programmes de lutte contre la pauvreté.

Ce contrat, portant un projet individualisé d'intégration sociale, est une faculté pour les bénéficiaires âgés de plus de 25 ans. Il est obligatoire pour l'octroi et le maintien du minimum de moyens d'existence

neden 25 jaar, tenzij dit om billijkheids- of gezondheidsredenen niet kan. Er wordt uiteindelijk dus een ruime beoordelingsbevoegdheid gelaten aan het OCMW zelf en, in geval van beroep, aan de arbeidsrechtbank.

Bovendien moet het contract niet worden gesloten op het ogenblik dat om bijstand wordt verzocht, maar wel uiterlijk drie maanden na deze aanvraag. Op die manier kan het contract zo goed mogelijk worden aangepast aan de mogelijkheden en wensen van de gerechtigde. De diensten van de Minister onderzoeken nu al heel aandachtig de verschillende vormen die deze contracten zouden kunnen aannemen, rekening houdend met het eerder verrichte onderzoek, opdat die contracten zo goed mogelijk zouden aansluiten op de in de praktijk opgedane ervaring.

De Minister legt de nadruk op het feit dat het contract tot maatschappelijke integratie niet noodzakelijk de inpassing in het beroepsleven of een vorm van tewerkstelling inhoudt. Het contract kan een regeling bevatten voor de algemene integratie van de betrokkene. Opleiding en werk zijn maar onderdelen van een dergelijk programma.

Opdat deze contracten niet één der partijen eenzijdig zou kunnen bevoordelen, kan een derde, door de betrokkene aangewezen als partner bij het contract worden betrokken. De regeling voorziet ook in straffen : een gedeeltelijke of volledige schorsing van het bestaansminimum gedurende één maand of gedurende drie maanden in geval van herhaling, weliswaar met alle nodige waarborgen om misbruiken te voorkomen. De raad voor maatschappelijk welzijn zal zich uitspreken over het voorstel van de maatschappelijk werker die met het dossier is belast en de betrokkene beschikt natuurlijk over alle rechten van de verdediging waarin de wet op het bestaansminimum op dit ogenblik voorziet.

De uitvoering van die contracten tot maatschappelijke integratie, die een verhoogde verantwoordelijkheid vanwege de sociale diensten en de gerechtigden veronderstelt, vergt evenwel ook een hogere rijksbijdrage. De huidige wetgeving bepaalt dat het Rijk 50 % van het bestaansminimum te zijnen laste neemt. Dit urgentieprogramma verhoogt die bijdrage aanzienlijk, tot 70 % wanneer de gerechtigde een beroepsopleiding volgt of deeltijds wordt tewerkgesteld. De bijdrage wordt op 100 % gebracht wanneer de gerechtigde voltijds wordt tewerkgesteld tot zijn recht op sociale zekerheid ingaat. De Minister wijst dan ook op de belangrijke budgettaire inspanning van de Staat om de aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn toegekende middelen te verhogen teneinde de minstbesteden nieuwe toekomstperspectieven te kunnen aanbieden.

Zij herhaalt dat het OCMW die integratie kan bevorderen, met name door de toekenning van bijkomende dienstverlening. Voorts voorziet de huidige regelgeving in een specifieke vrijstelling inzake arbeids- of opleidingsinkomen (6 000 frank per maand tijdens de eerste 12 maanden, 5 000 frank tijdens de

pour les bénéficiaires âgés de moins de 25 ans, sauf raison de santé ou d'équité, ce qui laisse un large pouvoir d'appréciation au CPAS et au tribunal du travail en cas de recours.

En outre, ce contrat ne devra pas nécessairement être conclu dès le moment de la demande d'aide sociale mais il devra l'être dans les trois mois de cette demande afin que ce contrat soit le plus adapté possible aux capacités et aux souhaits du bénéficiaire. Les services de la Ministre examinent déjà avec attention les différentes formes que pourraient prendre ces contrats, en regard des expériences déjà menées, afin que ceux-ci puissent correspondre au maximum à l'ensemble des situations rencontrées sur le terrain.

La Ministre insiste sur le fait que le contrat d'intégration sociale ne signifie pas nécessairement contrat d'insertion professionnelle ou de mise au travail. Le contrat pourra porter sur toute mobilisation d'insertion de la personne, y compris mais non-exclusivement une insertion par la formation ou le travail.

Afin que ces contrats ne soient pas léonins, un tiers choisi par l'intéressé pourra être partenaire au contrat et un système de sanctions — suspension partielle ou totale du minimex pendant un mois, trois mois en cas de récidive — est prévu mais assorti de toutes les garanties nécessaires pour éviter les abus. Le conseil de l'aide sociale se prononcera sur proposition du travailleur social ayant en charge le dossier et l'intéressé bénéficiera naturellement de tous les droits de la défense actuellement prévus dans la loi sur le minimex.

Mais la mise en œuvre de ces contrats d'intégration sociale, si elle suppose une responsabilité accrue des services sociaux et des bénéficiaires, implique également une intervention majorée de l'Etat. La législation actuelle fixe à 50 % la part d'intervention de l'Etat dans la prise en charge du minimex. Ce programme d'urgence accroît sensiblement cette intervention en la portant à 70 % lorsque le bénéficiaire suit une formation professionnelle ou est mis au travail à temps partiel. Cette intervention sera portée à 100 % lorsque le bénéficiaire sera mis au travail à temps plein jusqu'à l'ouverture de ses droits à la sécurité sociale. La Ministre insiste, dès lors, sur l'effort budgétaire conséquent que fournit l'Etat pour renforcer les moyens octroyés aux centres publics d'aide sociale afin d'offrir de nouvelles perspectives d'avenir aux plus défavorisés.

Elle rappelle que le CPAS pourra encourager cette intégration notamment par l'octroi d'aides complémentaires et que la réglementation actuelle prévoit une immunisation spécifique des revenus du travail ou de la formation (6 000 francs par mois pendant les 12 premiers mois, 5 000 francs pendant les 12 mois

volgende 12 maanden en 3 000 frank tijdens een derde periode).

De Minister sluit dit hoofdstuk af door nog twee vraagstukken aan te snijden. Het eerste betreft de herwaardering van de taak van de maatschappelijk werkers. Zonder dieper in te gaan op hun opmerkelijke prestaties, wijst de Minister erop dat dit urgentieprogramma bepaalde maatregelen bevat die hun functie versterken. Bovendien de eedaflegging gelden voortaan de objectieve gegevens uit het sociaal onderzoek tot het bewijs van het tegendeel is geleverd en is de rol van de maatschappelijk werker in de uitvoering van de integratiecontracten van fundamenteel belang. Het is op zijn initiatief dat het contract uitgevoerd zal worden en hij zal de bevoorrechte partner van de gerechtigde zijn. Het is immers belangrijk dat de maatschappelijke integratie wordt gericht op de mensen die zulks concreet gestalte moeten geven, teneinde de bureaucratische uitwassen en het gebrek aan permanent contact met de gerechtigde zoveel mogelijk te voorkomen.

Het tweede vraagstuk is de integratie van jonge migranten die geen aanspraak kunnen maken op het bestaansminimum, wel op sociale bijstand. Het is juist dat de voorgestelde maatregelen vooral de bestaansminimumtrekkers beogen; zij sluiten de niet-EG-vreemdelingen derhalve uit. Sommige problemen van maatschappelijke integratie zijn bij hen bijzonder scherp, voornamelijk in de grote stedelijke centra. Nochtans wenst de Minister aan te stippen dat de bepalingen van de wet van 2 april 1965 op hen van toepassing zijn en dat de grote meerderheid van de personen die er aanspraak op kunnen maken, kandidaat-politiek vluchteling zijn. Daaruit kan men afleiden dat relatief weinig jonge migranten door de nieuwe bepalingen inzake het bestaansminimum worden uitgesloten. Bovendien belet niets een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, met of zonder de nieuwe toegekende kredieten, specifieke acties uit te werken ten gunste van deze categorie van minstbesteden, wier problemen de Minister bijzonder bezorgd stemmen.

3. Van de steden en gemeenten met abnormaal veel bestaansminimumtrekkers neemt het Rijk een groter deel van het bestaansminimum te zijnen laste

Overeenkomstig de desbetreffende paragraaf uit het Regeerakkoord voorziet het ontwerp in een verhoogde rijksbijdrage voor het ten laste nemen van het bestaansminimum.

De wet van 1974 tot invoering van het recht op een bestaansminimum bepaalt dat het Rijk 50 % van de kostprijs ervan op zich neemt. De OCMW's, en dus de gemeenten, betalen de overige 50 %, alsook de personeels- en werkingskosten.

In andere Europese landen draagt de Staat tot 100 % van de kosten voor basisbijstand. De situatie van de overheidsfinanciën maakte het jammer genoeg onmogelijk dat voor bepaalde gemeenten van

qui suivent et 3 000 francs pendant une troisième période).

La Ministre conclut ce volet en évoquant encore deux problématiques. La première concerne la revalorisation du rôle des travailleurs sociaux. Sans s'étendre sur les remarquables actions menées sur le terrain par ces travailleurs, elle souligne que ce programme d'urgence comprend certaines mesures qui renforcent leurs fonctions. Outre la prestation de serment, les données objectives de l'enquête sociale feront désormais foi jusqu'à preuve du contraire et le rôle du travailleur social dans la mise en œuvre des contrats d'intégration sera fondamental. C'est à son initiative que le contrat sera mis en œuvre et c'est lui qui sera le partenaire privilégié de l'ayant droit. Il est, en effet, important de centrer l'intégration sociale sur les promoteurs concrets de celle-ci afin d'éviter au maximum les dérives bureaucratiques et l'absence de contact permanent avec le bénéficiaire.

La seconde problématique concerne l'intégration des jeunes étrangers qui ne peuvent bénéficier du minimex, mais de l'aide sociale. Il est vrai que les mesures proposées visent principalement les bénéficiaires du minimex et donc excluent les étrangers non-CEE, dont certains problèmes d'intégration sociale, particulièrement dans les centres urbains, sont aigus. Cependant, la Ministre fait remarquer que les dispositions de la loi du 2 avril 1965 leur sont applicables et que l'immense majorité des personnes qui en bénéficient sont des candidats réfugiés politiques. Dès lors, on peut en déduire que les jeunes étrangers exclus de ces dispositions nouvelles en matière de minimex sont en nombre relativement faible. De plus, rien n'empêche un centre public d'aide sociale, avec ou sans les nouveaux crédits octroyés, de développer des actions spécifiques en faveur de cette catégorie de défavorisés dont les problèmes préoccupent particulièrement la Ministre.

3. La prise en charge par l'Etat d'une plus grande partie du minimex pour les villes et communes qui connaissent une concentration anormalement élevée d'ayants droit au minimum de moyens d'existence

Conformément au paragraphe de l'Accord de Gouvernement en cette matière, le projet prévoit une intervention majorée de l'Etat dans la prise en charge du minimum de moyens d'existence.

La loi de 1974 instituant un droit à un minimum de moyens d'existence dispose que l'Etat intervient à concurrence de 50 % dans son coût. Les CPAS, et donc les communes, assument les autres 50 % sans compter les frais de personnel et de fonctionnement.

Dans d'autres pays européens, l'Etat intervient jusqu'à 100 % dans la prise en charge des allocations sociales de base. La situation des finances publiques n'a malheureusement pas permis d'aller au-delà

het land meer dan 60 en 65 % kon worden overgenomen.

Er moest inderdaad een oplossing worden gevonden voor de verontrustende toestand waarbij sommige OCMW's, vooral in de grote steden, moeite hebben met het behoud van het financieel evenwicht en met de naleving van de saneringsplannen die hen vaak voor moeilijke keuzes stellen. Doordat zij tegelijk sociaal bemiddelaar en beheerder van de overheids-gelden moeten zijn, komen deze openbare centra voor maatschappelijk welzijn bovendien voor de meest dramatische maatschappelijke toestanden te staan. Daarom moesten hun bijkomende kredieten worden toegekend om te voorkomen dat de toename van de sociale lasten de gemeentefinanciën te veel zou verstoren en conflicten zou veroorzaken waarvan de minstbedeelden zelf de eerste slachtoffers zouden zijn.

Daarom wordt de wet op het bestaansminimum gewijzigd, met het voorstel om voor de OCMW's met ten minste 500 gerechtigden tijdens het voorlaatste jaar, de rijksbijdrage op 60 % te brengen; voor de OCMW's met ten minste 1 000 gerechtigden zou de rijksbijdrage 65 % bedragen. De Minister geeft toe dat het in die maatregel gehanteerde criterium voor een deel willekeurig is bepaald, maar een grondige analyse van de verschillende criteria die in aanmerking kwamen, toont aan dat dit voorstel helemaal tegemoet komt aan de wens van de regeringsverklaring.

Sommigen stellen voor rekening te houden met het percentage bestaansminimumtrekkers ten opzichte van de hele bevolking van de gemeente. Die oplossing, die op het eerste gezicht rationeler en minder willekeurig lijkt, betekent in de praktijk dat die ook geldt voor veel kleine gemeenten, vooral in Wallonië, geen ernstige armoedeproblemen kennen, noch dat hun openbare financiën bedreigd worden.

Gelet op de huidige gecijferde gegevens inzake het bestaansminimum, geldt de oplossing die uit de bus is gekomen, voor 19 gemeenten die gedurende het voorlaatste jaar hebben gezorgd voor de helft van het aantal bestaansminimumtrekkers. Voor de gemeenten met meer dan 500 gerechtigden gaat het om Oostende, Brugge, Leuven, Mechelen, Schaarbeek, Sint-Gillis, Molenbeek, Anderlecht, Verviers, La Louvière, Doornik, Namen en Seraing. Voor de gemeenten met meer dan 1 000 gerechtigden gaat het om Antwerpen, Gent, Brussel-Stad, Luik, Charleroi en Bergen.

Het aantal gerechtigden wordt berekend op basis van het maandelijks gemiddeld aantal gerechtigden tijdens het voorlaatste jaar dat het jaar waarin de bijdrage verhoogd wordt, voorafgaat. Om evenwel het kwalijke gevolg te voorkomen waarbij een OCMW dat zich net onder die drempels bevindt, geneigd zou zijn zijn aantal rechthebbenden te behouden of te verhogen, wordt bepaald dat, vanaf 1994 voor het ingaan van dat recht op de verhoogde bijdrage de voorwaarde geldt dat een OCMW dat

d'une prise en charge à 60 et à 65 % dans certaines communes du pays.

Il fallait, en effet, répondre à des situations préoccupantes où certains CPAS, principalement dans les grandes villes, sont confrontés à des problèmes d'équilibre financier et de respect de plan d'assainissement qui les placent souvent devant des choix très difficiles. Partagés entre leur rôle d'acteurs sociaux et celui de gestionnaires des deniers publics, ces centres publics d'aide sociale rencontrent, de plus, les situations sociales les plus dramatiques. Il convenait, dès lors, de leur octroyer des crédits supplémentaires afin d'éviter que l'accroissement des charges sociales ne perturbent trop les finances communales et occasionnent des conflits dont les premières victimes sont les défavorisés eux-mêmes.

C'est pourquoi la loi sur le minimex est modifiée et il est proposé que, pour les CPAS qui comptent, au cours de l'année pénultième au moins 500 bénéficiaires, l'intervention de l'Etat soit portée à 60 % et pour ceux qui en comptent au moins mille, l'intervention soit de 65 %. La Ministre concède que cette mesure comporte une part d'arbitraire dans le critère choisi mais, après une analyse détaillée des différents critères qui auraient pu convenir, il semble clair que cette proposition rencontre strictement les vœux de la déclaration gouvernementale.

Certains ont proposé que l'on tienne compte de la proportion des bénéficiaires du minimex par rapport à la population globale de la commune. Cette solution, à première vue plus rationnelle et moins arbitraire, a comme conséquence pratique d'englober un nombre important de petites communes, surtout en Wallonie, qui ne connaissent ni de graves problèmes de pauvreté, ni des finances publiques en péril.

La solution retenue couvre, en regard des chiffres actuels du minimex, 19 communes, qui à elles seules assument la moitié du nombre total d'ayants droit au cours de l'année pénultième. Pour les communes qui comptent plus de 500 bénéficiaires, il s'agit des communes d'Ostende, Bruges, Louvain, Malines, Schaarbeek, Saint-Gilles, Molenbeek, Anderlecht, Verviers, La Louvière, Tournai, Namur et Seraing. Pour les communes qui comptent plus de 1 000 bénéficiaires, il s'agit des communes d'Anvers, Gand, Bruxelles-Ville, Liège, Charleroi et Mons.

Le nombre de bénéficiaires se calcule sur base de la moyenne mensuelle du nombre de bénéficiaires de l'année pénultième à l'année où l'intervention est majorée. Toutefois, afin d'éviter l'effet pervers qui consisterait dans la tentation pour un CPAS proche des seuils à conserver et à accroître son nombre d'ayants droit, une disposition prévoit qu'à partir de l'année 1994 l'ouverture de ce droit à une subvention majorée est conditionnée pour un CPAS qui dépasse, pour la première fois, un de ces deux seuils, à une

voor het eerst één van beide drempels overschrijdt, ten minste 5 % meer gerechtigden moet tellen dan het jaar dat daaraan voorafgaat.

Tevens wordt voorzien in een overleg tussen de gemeente en het OCMW om uit te maken of die verhoogde bijdrage wordt afgetrokken van de gemeentedotatie dan wel het tegendeel mogelijk maakt, met name een uitbreiding van de acties tot maatschappelijke integratie. Voorts moet het jaarlijks verslag van het centrum de bestemming van die bijkomende kredieten duidelijk vermelden. Als Minister van Maatschappelijke Integratie kan de Minister alleen maar hopen dat die kredieten daadwerkelijk worden ingezet om de armoede tegen te gaan, al blijft de plaatselijke autonomie de grondregel.

Om die doelstelling te bereiken, worden twee bijkomende bepalingen in uitzicht gesteld :

— er kan samen met andere maatschappelijke instanties worden opgetreden; die kunnen met het OCMW een meer actief integratiebeleid gaan voeren;

— het OCMW moet in zijn jaarlijks verslag de stand van zaken beschrijven inzake de aanwending van de verhoogde bijdragen.

De Minister onderstreept de budgettaire weerslag van dit urgentieprogramma, dat uiteraard varieert naar gelang van het aantal gerechtigden, de « follow-up » van de opleidingen en het aantal tewerkgestelden. De maatregelen worden op 900 miljoen per jaar geraamd, waarvan meer dan de helft ten gunste komt van de gemeenten met een hoge concentratie van bestaansminimumtrekkers. De andere belangrijke budgettaire weerslag betreft de verhoging van de rijksbijdrage tot 70 en 100 % indien de gerechtigde een beroepsopleiding volgt of indien hij tewerkgesteld wordt.

*
* *

4. De eenmaking van de rechtsmiddelen en de wijzigingen in het Gerechtelijk Wetboek

Tegen de beslissingen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn kan bij twee instanties hoger beroep worden aangetekend : de arbeidsrechtbank is bevoegd voor geschillen betreffende het bestaansminimum en de provinciale beroepskamer voor geschillen betreffende de maatschappelijke dienstverlening.

Het naast elkaar bestaan van die beroepsinstanties zorgt niet alleen voor verwarring, tijdverspilling en een weinig doeltreffende rechtsbedeling, maar bovendien wordt de rechtspraak van de provinciale beroepskamers betwist, worden de beslissingen niet altijd uitgevoerd en hebben vertragingen in het behandelen van de verzoekschriften soms nadelige gevolgen voor de verzoekende partij.

Het probleem van de eenmaking van de rechtsmiddelen in een zo gevoelige materie is al een hele tijd aan de orde. Na een ruime raadpleging van alle

croissance d'au moins 5 % du nombre de bénéficiaires par rapport à l'année antérieure.

Il convient encore de préciser qu'une disposition prévoit qu'une concertation entre la commune et le CPAS doit permettre de déterminer si cette subvention majorée vient en déduction de la dotation communale ou, au contraire, permet un développement des actions d'intégration sociale et le rapport annuel du centre devra clairement indiquer la destination de ces crédits supplémentaires. En sa qualité de Ministre de l'Intégration sociale, la Ministre ne peut que souhaiter que ces crédits soient effectivement utilisés à des fins de lutte contre la pauvreté, même si l'autonomie locale doit rester une règle fondamentale.

Pour susciter la réalisation de cet objectif, deux dispositions complémentaires sont prévues :

— la possibilité d'une coordination avec d'autres intervenants sociaux qui peuvent créer avec le CPAS une dynamique d'intégration;

— l'obligation pour le CPAS de faire le point dans son rapport annuel sur l'utilisation des majorations de subventions.

La Ministre souligne l'impact budgétaire de ce programme d'urgence qui varie, bien entendu, en fonction du nombre de bénéficiaires, du suivi de formations et de mises au travail. L'estimation annuelle de ces mesures avoisine les 900 millions dont plus de la moitié concerne la mesure en faveur des communes ayant une concentration élevée de minimexés. L'autre impact budgétaire important concerne la majoration de l'intervention de l'Etat à 70 % et à 100 % si le bénéficiaire suit une formation professionnelle ou est mis au travail.

*
* *

4. L'unification des voies de recours et les modifications du Code judiciaire

Les décisions des centres publics d'aide sociale sont soumises à deux instances de recours : le tribunal du travail dans le contentieux relatif au minimum de moyens d'existence et la chambre provinciale de recours dans le contentieux relatif à l'aide sociale.

Cette dualité des instances de recours est non seulement source de confusion, de perte de temps et d'efficacité, mais, de plus, la jurisprudence des chambres provinciales de recours est contestée, les décisions ne sont pas toujours exécutées et certains retards dans l'examen des requêtes causent parfois un préjudice considérable dans le chef du requérant.

La question de l'unification des voies de recours dans une matière aussi sensible est depuis longtemps à l'ordre du jour. Une large consultation des

betrokken partijen is in december 1990 een verslag ter zake opgesteld en de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn heeft op 20 juni 1990 een gunstig advies voor de eenmaking verleend. Daarbij is de Raad uitgegaan van twee universitaire onderzoeken die door de vorige Minister waren aangevraagd. Ook de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten is voor eenmaking gewonnen.

Na met de Minister van Justitie de voor- en nadelen van de eenmaking te hebben afgewogen, bleek het noodzakelijk te zijn zowel de geschillen betreffende het bestaansminimum als die betreffende de maatschappelijke dienstverlening voor de arbeidsrechtbank te brengen.

Teneinde een snelle beslissing te waarborgen in een materie waar de menselijke waardigheid op het spel staat, voorziet het urgentieprogramma in de uitbreiding van de personeelsformaties van de arbeidsrechtbanken en arbeidshoven in de gerechtelijke arrondissementen waar het personeelsgebrek het grootst is.

De uitvoering van dit hoofdstuk van het ontwerp zal trouwens voor besparingen door schaalvergroting zorgen, aangezien de beroepskamers op dit ogenblik reeds door magistraten worden voorgezeten en gelijkaardige geschillen soms zowel voor de beroepskamers als voor de arbeidsrechtbanken worden gebracht.

Dankzij de mogelijkheid om een zaak bij de voorzitter van de arbeidsrechtbank in kort geding aanhangig te maken, zal het elementaire recht op maatschappelijke dienstverlening spoedig kunnen worden erkend.

Tot slot houdt het wetsontwerp rekening met de aanbevelingen van 29 augustus 1985 van de Koninklijke Commissie belast met de codificatie, de harmonisering en de vereenvoudiging van de wetgeving betreffende de sociale zekerheid in het kader van het voorontwerp van wetboek van de sociale zekerheid.

Dankzij die wijzigingen zal het mogelijk zijn de vonnissen met een gewone kennisgeving bij gerechtsbrief ten uitvoer te leggen.

*
* *

De regering is er zich ten slotte van bewust dat deze verschillende ambitieuze maatregelen slechts effect zullen sorteren wanneer de plaatselijke overheden, waarin zij vertrouwen heeft, de met een zware taak belaste maatschappelijk werkers van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en de verenigingen, die eveneens hun steentje kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van dit integratieproject, krachtadiger optreden.

De regering heeft er tevens voor gezorgd dat de door dit plan ter beschikking van de stedelijke centra en alle openbare centra voor maatschappelijk welzijn gestelde financiële middelen evenwichtig worden verdeeld.

milieux concernés a abouti à un rapport en décembre 1990 et le Conseil supérieur de l'Aide sociale a rendu un avis favorable à cette unification en date du 20 juin 1990 en s'inspirant de deux recherches universitaires commandées par le Ministre précédent. De même, l'Union des Villes et Communes belges a donné sa préférence à cette unification.

C'est pourquoi, après avoir longuement pesé, avec le Ministre de la Justice, les arguments favorables et défavorables à cette unification, il s'est avéré indispensable que le contentieux relatif au minimex et à l'aide sociale soit porté devant le tribunal du travail.

Mais afin de garantir la rapidité des décisions dans une matière où la dignité première de l'homme est en jeu, ce programme d'urgence prévoit le renforcement des cadres des tribunaux du travail et des cours du travail dans les arrondissements judiciaires où le manque de personnel est le plus criant.

La réalisation de ce chapitre du projet devra d'ailleurs entraîner des économies d'échelle puisqu'actuellement ce sont déjà des magistrats qui président les chambres de recours et que des différends identiques sont parfois portés devant les chambres de recours et les tribunaux du travail.

La possibilité pour le président du tribunal du travail d'être saisi en référé permettra de plus une reconnaissance rapide du droit élémentaire à l'aide sociale.

Enfin, ce projet de loi prend en compte les recommandations du 29 août 1985 de la Commission royale chargée de la codification, de l'harmonisation et de la simplification de la législation relative à la sécurité sociale dans le cadre de l'avant-projet de code de la sécurité sociale.

Ces modifications devront permettre l'exécution des jugements à la suite de la seule notification par pli judiciaire.

*
* *

En conclusion, le Gouvernement est conscient que ces différentes mesures ambitieuses ne porteront leurs fruits que moyennant un dynamisme accru des pouvoirs locaux auxquels il fait ainsi confiance, des travailleurs sociaux des centres publics d'aide sociale confrontés à une lourde tâche et des associations qui peuvent apporter leur concours à la concrétisation du projet d'intégration.

Il a veillé aussi à ce que ce plan soit équilibré quant aux moyens financiers mis à la disposition des centres urbains et de l'ensemble des centres publics d'aide sociale.

Het beschavingspeil van een samenleving kan men aflezen aan de rechten die deze aan de minstbedeelden toekent.

De Regering wil de sociale bescherming vervolmaken door aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn een essentiële opdracht toe te kennen om, samen met de minstbedeelde burgers en met alle inzetbare lokale partners, een beleid van maatschappelijke integratie te bevorderen dat het traditionele beleid inzake maatschappelijke dienstverlening wezenlijk wil overstijgen.

Het algemene rapport over de armoede, waarvan de uitvoering door de regering aan de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten, ATD-Vierde wereld en de Koning-Boudewijnstichting werd toevertrouwd, moet onze samenleving in staat stellen de oorzaken van de onzekere bestaansvoorwaarden grondiger aan te pakken door de sociale partners en de kansarmen zelf er meer en beter bij te betrekken.

Die stap komt echt noodzakelijk over bij elkeen die er zich van bewust is dat de armoede zal verdwijnen wanneer de kansarmen daadwerkelijk participeren in onze economie, ons rechtsbestel en ons onderwijs. »

III. — ALGEMENE BESPREKING

Een lid leest een brief voor van het « Verbond van Instellingen voor Welzijnswerk vzw », gedateerd op 7 oktober 1992 en gericht aan de Nederlandstalige leden van de Commissie, en vraagt in hoeverre hiermee rekening zal worden gehouden.

Het VIW komt tot de volgende conclusies :

1. Het wetsontwerp gaat uit van problemen die zich vooral in Wallonië stellen, voornamelijk in de steden Luik en Charleroi, steden met een grote schuldenlast en waar vele jongeren het bestaansminimum aanvragen.

Ook wordt gewezen op de mogelijke overheveling naar de Gemeenschappen van een aantal bevoegdheden.

2. Wat het verplicht sociaal integratiecontract voor jongeren beneden 25 jaar betreft, worden vooral vragen gesteld bij de leeftijdscategorieën en bij de taak van de maatschappelijk werker wiens rol zou verschuiven van hulpverlener naar controlerende instantie.

3. Wat de opheffing van de wet op de landloperij betreft, betreurt de vzw dat niet een grotere groep kansarmen van de nieuwe maatregelen kan genieten.

Een ander lid zegt in te stemmen met de in de memorie van toelichting bij dit wetsontwerp vervatte beginselen. Spreekster is immers van mening dat het ontwerp het vraagstuk van de aanhoudende haarden van armoede in onze samenleving tot een oplossing zal brengen. Zij snijdt diverse specifieke punten van het wetsontwerp aan, en benadrukt daarbij dat de wet van 27 november 1891 tot beteugeling van de

Le niveau de civilisation se reconnaît aux droits que la société octroie aux plus démunis.

Le Gouvernement veut parfaire la protection sociale en reconnaissant aux centres publics d'aide sociale une mission essentielle de promouvoir, avec les citoyens les plus pauvres et avec tous les partenaires locaux disponibles, une politique d'intégration sociale qui se veut un dépassement substantiel d'une politique traditionnelle d'aide sociale.

Le rapport général sur la pauvreté dont il confie la mise en œuvre à l'Union des Villes et Communes belges, à ATD Quart-Monde et à la Fondation Roi Baudouin devra permettre à notre collectivité de s'attaquer plus profondément aux causes de la précarité en mobilisant davantage les intervenants sociaux et les pauvres eux-mêmes.

La nécessité de cette démarche paraît évidente à tous ceux qui savent que le jour où les pauvres participeront vraiment à notre économie, à notre système juridique, à notre instruction, il n'y aura plus de pauvreté. »

III. — DISCUSSION GENERALE

Un membre donne lecture d'une lettre du 7 octobre 1992 du « Verbond van Instellingen voor Welzijnswerk vzw », adressée à tous les membres néerlandophones de la commission et demande dans quelle mesure il en sera tenu compte.

Le VIW formule les conclusions suivantes :

1. Le projet de loi trouve son origine dans des problèmes qui se posent essentiellement en Wallonie et plus particulièrement à Liège et à Charleroi, villes fortement endettées où de nombreux jeunes demandent à bénéficier du minimex.

L'accent est également mis sur le transfert éventuel de certaines compétences aux Communautés.

2. En ce qui concerne le contrat intégration sociale obligatoire pour les jeunes de plus de 25 ans, des questions sont posées au sujet des catégories d'âge et de la mission du travailleur social qui, d'assistant, deviendrait contrôleur.

3. En ce qui concerne l'abrogation de la loi sur le vagabondage, l'ASBL déplore qu'un groupe de défavorisés plus important ne puisse bénéficier des nouvelles mesures.

Une autre intervenante déclare qu'elle souscrit aux principes évoqués dans l'exposé des motifs du présent projet de loi. Elle croit, en effet, qu'il apportera une solution à la persistance des foyers de pauvreté dans notre société. Abordant différents points particuliers du projet, elle souligne que la loi du 27 novembre 1891 pour la répression du vagabondage et de la mendicité (*Moniteur belge* du 3 décembre 1891)

landloperij en de bedelarij (*Belgisch Staatsblad* van 3 december 1891) niet langer aan de maatschappelijke werkelijkheid is aangepast, en dat het derhalve wenselijk is dat deze wet wordt opgeheven.

Zij maakt voorbehoud bij het door de burgemeester uitgeoefende opeisingsrecht, rekening houdend eensdeels met het tekort aan sociale huisvesting, en anderdeels met de aanvullende kosten die deze bepaling onvermijdelijk voor de OCMW's zal meebrengen.

Dient onder « verlaten gebouw » te worden verstaan een onbewoonbaar pand, een onbewoond pand, of een pand waarin geen meubelen staan? Komt een gedeeltelijk leegstaand pand in dit verband in aanmerking? Bovendien moet worden nagegaan om welke redenen het pand leegstaat. Het kan immers leegstaan ten gevolge van een acute crisis in de vastgoedsector, deel uitmaken van een wijk die helemaal leegstaat, dan wel leegstaan doordat een sedert lange tijd ingestelde onteigeningsprocedure nooit haar beslag heeft gekregen. Slaat een en ander ook op industrie- en overheidsgebouwen?

Spreekster maakt eveneens voorbehoud bij de termijn van zes maanden na verloop waarvan een leegstaand pand ter beschikking van daklozen kan worden gesteld. Deze termijn dient te worden verlengd tot een jaar, aangezien een pand bijvoorbeeld ten gevolge van het openvallen van een nalatenschap gedurende langere tijd kan leegstaan.

Hoe zullen de gemeenten de renovatie van panden die hen niet toebehoren, zonder gewestelijke subsidies kunnen financieren?

Voorts benadrukt spreekster dat deze bepaling inzake het opeisingsrecht in strijd is met artikel 11 van de Grondwet in verband met de ontzetting uit eigendom.

Met betrekking tot deze bepaling herhaalt zij tot besluit andermaal haar voorbehouden en vraagt zij zich af of het probleem van de daklozen niet op harmonieuzere wijze kan worden opgelost, bijvoorbeeld door het toekennen van « wooncheques ». Tot besluit wenst zij van de Minister te weten of de Raad van State op het stuk van de bevoegdheden inzake huisvesting niet moet worden geraadpleegd.

De reïntegratie van daklozen is een noodzaak. De vraag is evenwel hoeveel de rijksbijdrage ten belope van 100 % vanuit een budgettair oogpunt zal kosten. Uit de praktijkervaring is gebleken dat een dergelijke maatregel uiteindelijk in een verhoging van de kosten voor gemeenten en OCMW's resulteert.

Vervolgens brengt spreekster de maatregelen inzake de geïndividualiseerde integratieprojecten op basis van overeenkomsten tussen gebruikers, OCMW's en eventuele externe instanties ter sprake. Ofschoon zij deze benadering gunstig acht, wijst spreekster op de daaruit voor de OCMW's voortvloeiende bijkomende kosten, zowel op financieel gebied als inzake personeel.

De vraag is in hoeverre jongeren beneden 25 jaar daadwerkelijk gemotiveerd zijn om voor hun problemen een oplossing te vinden.

n'est plus adaptée à la réalité sociale et que son abrogation est dès lors souhaitable.

Elle émet des réserves quant au droit de réquisition exercé par le bourgmestre, compte tenu, d'une part, de la carence des logements sociaux disponibles et, d'autre part, du coût supplémentaire que cette disposition entraînera inévitablement pour le CPAS.

Faut-il entendre par « immeuble abandonné » un immeuble insalubre, inhabité, dépourvu de tout bien meuble? Est-il pris en compte s'il est abandonné partiellement? Il conviendrait également de se pencher sur les motifs de l'abandon de l'immeuble. Il peut s'agir, en effet, d'un immeuble abandonné à la suite d'une crise immobilière aiguë, de l'abandon du quartier tout entier ou encore à la suite d'une expropriation annoncée depuis longtemps et jamais réalisée. Les immeubles industriels ou publics sont-ils également pris en compte?

L'intervenante émet aussi des objections quant au délai de 6 mois à l'issue duquel l'immeuble abandonné peut être mis à la disposition de personnes sans abri. Ce délai devrait être porté à un an compte tenu du laps de temps assez long pendant lequel un immeuble peut rester inoccupé, par exemple en cas de succession.

Si les immeubles n'appartiennent pas aux communes, de quelle manière vont-elles financer leur remise à neuf en l'absence de subsides régionaux?

L'intervenante souligne encore l'incompatibilité de cette disposition relative au droit de réquisition avec l'article 11 de la Constitution qui traite de la privation de la propriété.

En conclusion sur cette disposition, elle réitère les différentes réserves qu'elle a émises et se demande si le problème des sans-logis ne pourrait pas être résolu de manière plus harmonieuse par l'octroi d'un « chèque-logement ». Elle interroge enfin la Ministre sur la nécessité de consulter le Conseil d'Etat quant aux compétences en matière de logement.

La réinsertion des sans-abri est nécessaire, mais quel sera l'impact budgétaire de l'intervention de l'Etat à 100 %? L'expérience sur le terrain a, en effet, démontré qu'une telle mesure se soldait en définitive par un accroissement des charges des communes et des CPAS.

L'intervenante aborde ensuite les mesures relatives aux projets individualisés d'insertion sur base de relations contractuelles entre l'usager, le CPAS et les éventuels intervenants extérieurs. Bien que qualifiant cette approche de positive, elle n'en souligne pas moins les charges supplémentaires tant financières qu'en personnel qu'elle entraînera, pour les CPAS.

La question est de savoir quelle est la motivation des jeunes de moins de 25 ans pour réellement trouver une solution à leurs problèmes.

Zij verheugt zich over de versterking van de bevoegdheden van de sociale werkers, met name op het gebied van het maatschappelijke onderzoek dat dezen in het kader van de sociale bijstandsverlening dienen in te stellen.

In verband met de verhoging van de rijksbijdrage voor de bestaansminima die worden uitgekeerd door steden en gemeenten met een abnormaal hoog aantal gerechtigden, wijst spreekster erop dat ook de kleinere steden en gemeenten met financiële moeilijkheden te kampen hebben.

De maatregel is weliswaar lovenswaardig, maar kan niet anders dan op zijn beurt tot een ontsporing van 's lands uitgaven voor de OCMW's leiden.

Spreekster is van mening dat de toekenning van sociale bijstand moet afhangen van de vastberadenheid van de betrokkenen om het tij te doen keren en hun bereidheid om aan de slag te gaan.

Tot slot verheugt zij zich over de aangekondigde maatregelen inzake de eenmaking van de mogelijkheden tot beroep. Niet alleen zullen zij de procedure vereenvoudigen, zij komen ook de tenuitvoerlegging van de beslissingen ten goede. Zij wenst te vernemen welk standpunt de Minister inneemt in verband met het advies van 20 juni 1990 van de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn. De Raad meent dat een speciaal daartoe samengestelde kamer van de arbeidsrechtbank bevoegd zou moeten zijn om geschillen te beslechten die inzake de door de OCMW's uitgekeerde bestaansminima en andere vormen van sociale bijstand rijzen.

Een lid meent dat het voorgelegde ontwerp een oplossing biedt voor het armoedeprobleem in de grote steden en inderdaad voor meer solidariteit in de samenleving kan zorgen, zoals men zich in het Regeerakkoord had voorgenomen.

In verband met de landloperij is het lid van mening dat rekening moet worden gehouden met de specifieke eigenschappen van die bevolkingsgroep (zwervers kunnen zich moeilijk aan vaste regels houden, hebben een gering normenbesef, beschikken niet over een vaste woonplaats en kampen vaak met alcoholproblemen). Voor hun integratie is dan ook meer nodig dan alleen wat extra sociale bijstand. Hij wenst te vernemen of de Minister enig idee heeft hoeveel mensen bij de afschaffing van de wet op de landloperij zijn betrokken. Hij waarschuwt voor bepaalde misbruiken (een dakloze zou bijvoorbeeld bij verschillende OCMW's tegelijk een uitkering kunnen aanvragen).

Spreeker vreest dat de hogere rijksbijdrage voor de bestaansminima wel eens voor andere doeleinden dan voor armoedebestrijding zou kunnen worden gebruikt. In dat verband twijfelt hij aan de rol van het overlegcomité, zoals geregeld in artikel 26bis van de organieke wet van 8 juli 1976 op de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, dat bij artikel 1 van dit ontwerp wordt gewijzigd. Dit specifieke overleg is overbodig aangezien artikel 9 reeds bepaalt dat de voorzitter van het OCMW voortaan in het jaarver-

Elle se réjouit du renforcement des pouvoirs des travailleurs sociaux notamment en ce qui concerne l'enquête sociale qu'il doivent réaliser dans le cadre de l'octroi de l'aide sociale.

En ce qui concerne la majoration de l'intervention de l'Etat dans le minimex octroyé par les villes et communes caractérisées par une concentration anormalement élevée d'ayants droit au minimex, l'intervenante met en évidence que les villes et communes de moindre envergure connaissent également des difficultés financières.

Bien que cette mesure soit louable, elle entraînera elle aussi inévitablement un éclatement des dépenses nationales pour les CPAS.

L'intervenante est d'avis qu'il faut subordonner l'octroi de l'aide sociale à la volonté des personnes de s'en sortir et à leur disposition à travailler.

Enfin l'intervenante se réjouit des mesures préconisées en vue de l'unification des voies de recours. Elle permettront une simplification des procédures et assureront une meilleure application des décisions prises. Elle demande quelle est la position de la Ministre en ce qui concerne l'avis rendu le 20 juin 1990 par le Conseil supérieur de l'Aide sociale, qui préconise qu'une Chambre spécialement composée au sein du tribunal du travail soit compétente pour les litiges en matière de minimum de moyens d'existence et d'aide sociale à charge des CPAS.

Un membre estime que le projet soumis à l'examen apporte une solution au problème de la pauvreté dans les grandes villes et rencontre l'objectif de création d'une société plus solidaire dont il était question dans l'Accord de Gouvernement.

En ce qui concerne le vagabondage, le membre estime que compte tenu de la spécificité de ce groupe de personnes (difficultés à se plier à des règles précises, faible conscience des normes, absence de domicile fixe, problèmes d'alcoolisme) une véritable intégration sociale sera nécessaire ce qui nécessitera plus qu'une aide sociale supplémentaire. Il demande si la Ministre dispose d'une évaluation des personnes qui seront concernées par la suppression de la loi sur le vagabondage. Il met en garde contre certains abus (par exemple un sans-abri qui réclamerait un aide auprès de plusieurs CPAS).

L'intervenant craint que l'intervention accrue de l'Etat dans le minimex ne soit utilisée à des fins autres que la lutte contre la pauvreté. A cet égard, il met en doute la nécessité de l'intervention du comité de concertation prévue à l'article 26bis de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale modifié par l'article 1er du projet. Cette concertation spécifique est superflue étant donné que l'article 9 prévoit que le président du CPAS doit dorénavant préciser dans le rapport annuel prévu à

slag (cf. artikel 89 van de organieke wet) moet toelichten waarvoor de rijksbijdragen werden gebruikt.

Het lid verheugt er zich over dat de geïndividualiseerde integratieprojecten eindelijk erkennen dat ook bestaansminimumtrekkers verantwoordelijkheidszin hebben en in staat zijn om zelf mee te werken aan hun inpassing in de maatschappij. Wel heeft hij bezwaar tegen het gebruik van de term « contract ». Wat in de praktijk wordt bedoeld, stemt niet overeen met de juridische inhoud van dat begrip. Hij stelt dan ook voor « contract » te vervangen door « overeenkomst » of « regels ». Bovendien is hij de mening toegedaan dat die bepaling eerder thuishoort in de OCMW-wet van 1976 dan in de wet op het bestaansminimum van 1974.

Hij wenst dat er een sociologisch onderzoek naar de samenstelling van de door het ontwerp beoogde groep jongeren tussen achttien en vierentwintig jaar zou komen.

Spreker verwijst vervolgens naar artikel 11 en wenst enige toelichting over de minimumvoorwaarden en de uitvoeringsregels die voor de contracten betreffende een geïndividualiseerd integratieproject zullen gelden. Hij wenst te vernemen welke straffen eventueel mogelijk zijn indien een bestaansminimumtrekker van meer dan 25 jaar oud de in het integratiecontract opgelegde verplichtingen niet nakomt.

Spreker stelt vast dat met het ontwerp de maatschappelijk werkers beëdigde ambtenaren worden. Ofschoon hun taak op die manier geherwaardeerd wordt, vreest hij dat ze aldus aan druk blootgesteld worden. Het ware aangewezen te omschrijven wat het sociaal onderzoek dat ze moeten voeren precies inhoudt, om politieke inmenging te voorkomen. Aangezien tal van gemeenten thans maatschappelijk werkers met een arbeidsovereenkomst in dienst hebben, vraagt spreker of de Minister van plan is de in het ontwerp bepaalde bevoegdheden tot dergelijke maatschappelijk werkers uit te breiden.

Hij verheugt zich over de eenmaking van de rechtsmiddelen, die voor de eisers de toestand vereenvoudigt. Toch vreest hij moeilijkheden als gevolg van de procedurevoorschriften bij de arbeidsrechtbanken, die strikter zijn dan die van de beroepskamers. Een concreet voorbeeld : buitenlanders die voor de beroepskamer tegen een beslissing verzet aantekenen, worden voor de vertaling vaak geholpen door een familielid of een vriend; bij de arbeidsrechtbank daarentegen moet een officieel verzoekschrift worden neergelegd om zich door een beëdigde tolk te laten bijstaan.

Tevens onderstreept hij dat rechters in de arbeidsrechtbank helemaal geen ervaring hebben met problemen rond armoede. Afrondend zij aangestipt dat wanneer het om bijstandgerechtigden gaat, de openbaarheid van de debatten niet altijd aangewezen is.

Een andere spreker betreurt de opeenvolgende wijzigingen van de wetgeving op de OCMW's (zie de wet van 5 augustus 1992 houdende bepalingen be-

l'article 89 de la loi organique, le suivi de l'octroi des subventions de l'Etat et de leur utilisation.

Le membre se réjouit que par le biais des projets individualisés d'intégration sociale, les bénéficiaires du minimex soient enfin considérés comme des personnes responsables et capables de s'investir personnellement dans leur réinsertion sociale. Il émet toutefois une objection quant à l'emploi du terme « contrat » dont la connotation juridique n'est selon lui pas adaptée à la réalité. Il propose de le modifier en « convention » ou « règlement ». En outre, il estime qu'il aurait été plus logique d'insérer cette disposition dans la loi de 1976 sur les CPAS plutôt que dans la loi de 1974 sur le minimex.

Il souhaiterait qu'une étude sociologique soit réalisée afin de déterminer de quels types de jeunes est composé le groupe 18-24 ans visé par le projet.

Se référant à l'article 11, il demande des précisions quant aux conditions minimales et aux modalités auxquelles répondent les contrats contenant un projet individualisé d'intégration sociale. Il demande quelle pourrait être la sanction prise à l'égard d'un bénéficiaire âgé de plus de 25 ans qui ne respecte pas les obligations prévues dans le contrat d'intégration.

L'orateur constate que le projet transforme les travailleurs sociaux en fonctionnaires assermentés. Bien que leur fonction soit de la sorte revalorisée, il se demande si elle ne les exposera pas à des pressions. Afin d'éviter des pressions politiques, il conviendrait de spécifier le contenu de l'enquête sociale qu'il devront mener. Etant donné que de nombreuses communes travaillent actuellement avec des travailleurs sociaux contractuels, l'intervenant demande si la Ministre a l'intention d'élargir les compétences prévues dans le projet à ce type de travailleurs sociaux.

Il se réjouit de l'unification des voies de recours qui clarifiera la situation aux yeux des requérants. Il craint toutefois des difficultés en raison des règles de procédure plus strictes dans les tribunaux du travail, par rapport aux chambres de recours. Il cite un exemple concret. Les personnes étrangères qui vont en appel d'une décision devant un chambre de recours se font souvent accompagner d'un parent ou d'un ami qui traduisent pour eux alors qu'une requête officielle doit être déposée auprès du tribunal du travail pour pouvoir se faire assister d'un interprète assermenté.

Il souligne également que les juges des tribunaux du travail ne sont guère expérimentés en matière de procédures liées à la pauvreté. Il fait enfin remarquer que la publicité des débats n'est pas toujours indiquée lorsqu'il s'agit de bénéficiaires de l'aide sociale.

Une autre intervenante déplore les modifications successives de la législation sur les CPAS (voir la loi du 5 août 1992 portant des dispositions relatives aux

treffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (*Belgisch Staatsblad* van 8 oktober 1992) en het onderhavige ontwerp); samen met een mogelijke overheveling van bevoegdheden naar de Gemeenschappen komt de rechtszekerheid van de betrokkenen daardoor in het gedrang.

Het ter tafel liggende ontwerp veroorzaakt ontegensprekelijk een taakuitbreiding voor de OCMW's: ze moeten de dakloze personen opvangen en instaan voor de follow-up van het « integratiecontract ». Er werden evenwel geen waarborgen ingebouwd dat de vereiste mensen en middelen ter beschikking worden gesteld voor de uitvoering van die maatregelen. Werd ter zake met de Gemeenschappen overleg gepleegd?

In verband met de inhoud van het ontwerp verheugt spreekster zich over de opheffing van de wet op de landloperij. Ze vreest echter voor de gevolgen hiervan in de praktijk.

Zullen de kredieten die op nationaal vlak zijn uitgetrokken voor de opvang van dakloze personen, worden overgeheveld naar de Gemeenschappen?

Hoewel ze de idee van de eenmaking van de rechtsmiddelen steunt, merkt ze op dat de psychologische drempel om naar de arbeidsrechtbank te stappen hoger is dan die om zich tot de beroepskamers te richten.

Een ander lid steunt eveneens die idee en kondigt aan dat zij hieromtrent amendementen zal indienen met het oog op, enerzijds, de behandeling van de dossiers inzake maatschappelijke dienstverlening voor de raadkamer van de arbeidsrechtbank zodat het dossier individueel kan worden behandeld, en, anderzijds, een betere rechtsbijstand voor personen die beroep instellen.

Spreekster verzet zich tegen de sanctie voor de gerechtigden die het integratiecontract niet naleven, namelijk de gedeeltelijke of gehele schorsing van hun recht op het bestaansminimum. Dat is een onverantwoorde schending van het principe dat elkeen recht heeft op een bestaansminimum.

Deze maatregel zou wel eens onterecht kunnen worden toegepast gelet op zijn repressief karakter. Het valt te betreuren dat het ontwerp blijkbaar wil laten geloven dat jongeren misbruik maken van het bestaansminimum.

Daarom zou aan de hand van cijfers moeten worden onderzocht welke leeftijdscategorieën het bestaansminimum ontvangen. Het valt te vrezen dat de jongeren wier recht op het bestaansminimum wordt geschorst, door de mazen van het net van de integratiemechanismen zullen glippen en opnieuw in de vicieuze cirkel van de armoede zullen terechtkomen. Indien dat werkelijk het geval is, zijn we ver afgedwaald van het grote solidariteitsprincipe dat in dit ontwerp wordt gehuldigd.

Spreekster betreurt ook de moeilijke positie waarin het ontwerp de maatschappelijk werker plaatst; hij moet zowel de belangen van zijn cliënt verdedi-

centres publics d'aide sociale (*Moniteur belge* du 8 octobre 1992) et le présent projet)) qui, ajoutées à l'éventualité d'un transfert de compétences vers les Communautés, portent préjudice à la sécurité juridique des personnes intéressées.

Il est un fait que le projet soumis à l'examen alourdit considérablement les tâches des CPAS en leur confiant l'accueil des personnes sans abri et le suivi du contrat d'intégration. Toutefois, aucune garantie n'est donnée que ces mesures seront accompagnées des moyens nécessaires tant financiers qu'en matière de personnel. Y-a-t-il eu à cet égard concertation avec les Communautés?

Abordant plus spécifiquement le contenu du projet, l'intervenante se réjouit de l'abrogation de la loi sur le vagabondage, mais émet toutefois des craintes quant aux conséquences dans la pratique.

Les crédits inscrits au niveau national pour l'accueil des personnes sans abri seront-ils transférés aux Communautés?

Bien qu'elle soutienne l'idée de l'unification des voies de recours, elle fait remarquer qu'un seuil psychologique plus élevé doit être franchi pour s'adresser aux tribunaux du travail que pour s'adresser aux chambres de recours.

Une autre intervenante soutient également cette idée et annonce qu'il déposera à cet égard des amendements visant, d'une part, à traiter les dossiers relatifs à l'aide sociale devant la chambre du conseil du tribunal du travail afin de permettre un traitement plus individualisé du dossier, et visant, d'autre part, une meilleure assistance judiciaire des personnes qui vont en appel.

L'intervenante s'insurge contre la sanction prévue à l'égard des bénéficiaires de l'aide sociale qui ne respectent pas le contrat d'intégration, à savoir la suspension partielle ou totale de leur droit au minimum de moyens d'existence. Il s'agit là d'une atteinte injustifiée au principe selon lequel toute personne a droit à un minimum de moyens d'existence.

Cette disposition risque d'être appliquée abusivement en raison de son caractère répressif. Il est à déplorer que le projet semble vouloir laisser croire que les jeunes abusent du minimex.

Il conviendrait à cet égard d'examiner, à la lumière de données chiffrées, quelles sont les catégories d'âge des bénéficiaires du minimex. Il est à craindre que les jeunes dont le droit au minimex aura été suspendu n'échappent aux mécanismes d'insertion et n'aboutissent à nouveau dans le cercle vicieux de la pauvreté. Si tel était le cas, on serait alors bien loin du grand principe de solidarité prôné dans le présent projet.

L'intervenante déplore encore la situation délicate dans laquelle le projet place le travailleur social en le chargeant à la fois de défendre les intérêts de son

gen, als de opvolging van het integratiecontract controleren en, indien nodig, de aanzet geven voor de beslissing tot schorsing.

Spreekster heeft het ten slotte over de verhoogde rijksbijdrage in het bestaansminimum voor de steden met een grote concentratie aan gerechtigden.

Hoewel deze maatregel op het eerste gezicht gunstig lijkt voor de grote steden met financiële problemen, betreurt spreekster dat er geen enkele garantie wordt geboden inzake de toekenning van die fondsen. Het zijn bovendien heel kleine bedragen in vergelijking met de totale begroting van de OCMW's.

· Spreker herinnert er nog aan dat de bestaansminimum tot de bevoegdheid behoren van de federale Staat, die bijgevolg als enige verantwoordelijk is en de gemeenten dus volledig moet terugbetalen.

Een ander lid verheugt zich erover dat de Commissie één van de krachtlijnen van het Regeringsprogramma behandelt en dat dit nieuwe beleid vóór het einde van het jaar concrete gestalte zal hebben gekregen.

Ook al lijkt de doelstelling lovenswaardig, toch moet de nodige tijd worden uitgetrokken om een plan, dat op heel wat vlakken van groot belang is en de aanpak van het maatschappelijk beleid kan wijzigen, te onderzoeken. De Regering wil namelijk de solidariteit versterken en de uitsluitingsmechanismen afbouwen.

De Regering vraagt aan de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten en aan SOS Vierde Wereld dat ze een algemeen verslag over de armoede zouden opstellen : het lid wenst dat aan die organisaties wordt gevraagd advies te verstrekken over de verschillende aspecten van het wetsontwerp voor een meer solidaire samenleving.

Het lid verheugt zich over de opheffing van verouderde bepalingen zoals de wet op de landloperij van 27 november 1891 en de artikelen 342 tot 347 van het Strafwetboek betreffende de wanbedrijven tegen de openbare veiligheid gepleegd door landlopers of door bedelaars. Dat men het als een wanbedrijf beschouwt wanneer iemand geen middelen van bestaan heeft en dat men meent dat mensen zonder middelen van bestaan de openbare veiligheid in het gedrang brengen, bewijst dat deze bepalingen volledig uit de tijd zijn tegen de achtergrond van de positieve ontwikkeling van het recht op maatschappelijke dienstverlening dat zijn grondslag vindt in artikel 1 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Hoe kan men enerzijds beweren dat iedereen recht heeft op maatschappelijke dienstverlening en dat die dienstverlening iedereen in staat moet stellen een menswaardig bestaan te leiden, en anderzijds een wetgeving uit 1891 ongemoeid laten die de beteugeling van de landloperij organiseert door de « verbeterhuizen » te officialiseren « die uitsluitend zullen dienen voor het internen van personen die door de

client et de contrôler le suivi du contrat d'intégration et d'induire, le cas échéant, la décision de suspension.

L'intervenante en vient enfin à l'augmentation de l'intervention de l'Etat dans le minimex pour les villes à forte concentration d'ayants droit.

Bien que cette mesure paraisse à première vue favorable aux grandes villes connaissant des difficultés financières, l'intervenante regrette qu'aucune garantie ne soit donnée quant à l'attribution de ces fonds. Il s'agit, en outre, de sommes très minimes par rapport au budget total du CPAS.

L'intervenant rappelle encore que l'Etat central est compétent pour le minimum de moyens d'existence et que dès lors il doit être le seul responsable et rembourser à 100 % les communes.

Un autre membre se réjouit que la Commission traite un des axes prioritaires du programme gouvernemental et que cette nouvelle politique soit mise en place avant la fin de cette année.

Bien que cet objectif semble tout à fait louable, il convient de prendre le temps nécessaire à un examen sérieux d'un projet important qui, sur bien des plans, est susceptible de modifier l'approche de la politique sociale dans le but avoué du Gouvernement d'affermir la solidarité et d'enrayer les mécanismes d'exclusion.

Le Gouvernement demande un rapport général sur la pauvreté à l'Union des Villes et Communes belges et à ATD Quart-Monde : Le membre voudrait que ces mêmes organismes soient sollicités pour remettre un avis sur les différents aspects du projet de loi visant à organiser une société plus solidaire.

En outre le membre se déclare satisfait de l'abrogation de dispositions telles de la loi sur le vagabondage du 27 novembre 1891 et les articles 342 à 347 du Code pénal relatifs aux délits contre la sécurité publique commis par des vagabonds ou des mendiants. Considérer comme un délit le fait d'être sans ressources, considérer que les personnes sans ressources portent atteinte à la sécurité publique sont le meilleur exemple d'une disposition totalement anachronique avec l'évolution positive du droit à l'aide sociale qui trouve son fondement dans l'article 1er de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale.

En effet, comment peut-on d'une part, considérer que toute personne a droit à l'aide sociale et que celle-ci a pour but de permettre à chacun de mener une vie conforme à la dignité humaine et, d'autre part, laisser subsister une législation de 1891 qui organise la répression du vagabondage en officialisant « les établissements de correction » affectés « à l'internement des individus que l'autorité judiciaire met à la dispo-

rechterlijke overheid ter beschikking van de regering gesteld worden om in een bedelaarsgesticht te worden opgesloten » !

Wat het recht op huisvesting betreft, verheugt de spreker zich over de bepalingen van artikel 25 van het ontwerp, die de burgemeester in staat moeten stellen om op verzoek van het OCMW een verlaten gebouw op te eisen mits de eigenaar billijk wordt vergoed. Dat is een goed principe, want de maatschappelijk werkers en de allerarmsten begrijpen niet dat bepaalde gebouwen verwaarloosd worden terwijl sommige mensen dakloos zijn.

Ook al moet de regering een meeromvattend beleid gaan voeren dat het recht op huisvesting concrete vorm geeft, toch heeft deze maatregel een symbolische waarde en is het een belangrijk element dat een dubbele uitwerking zou moeten hebben :

1° een psychologisch effect op de eigenaars die eraan worden herinnerd dat het absoluut noodzakelijk is om hun eigendom te verhuren, zodat ook al wie geen eigenaar is, tegen een billijke vergoeding een woonst kan vinden;

2° deze maatregel zal de plaatselijke overheden ook herinneren aan hun verantwoordelijkheid om toe te zien op de naleving van het grondrecht op een woonst voor elk gezin; die overheden zijn goed geplaatst om die verantwoordelijkheid op te nemen, aangezien ze bevoegd zijn voor stedenbouw, sociaal huisvestingsbeleid en beheer van sociale woningen.

Met de eenmaking van de rechtsmiddelen inzake maatschappelijke dienstverlening werd een aanvang gemaakt toen de vorige minister een studie bestelde bij het onderzoekscentrum « Droit et Sécurité d'existence » van de Rechtsfaculteit van de « Facultés Notre-Dame de la Paix » te Namen.

Eén van de belangrijkste besluiten van deze studie is dat het absoluut noodzakelijk is om tot één enkele beroepsinstantie te komen, zodat er geen verwarring meer kan heersen over de bevoegde instantie. In zijn advies van 20 juni 1990 heeft de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn op zijn beurt de eenmaking van de beroepsprocedures aanbevolen.

Spreker heeft het vervolgens over de contractuele vorm die aan de maatschappelijke dienstverlening wordt gegeven, gekoppeld aan individuele integratieprojecten en aan de sancties die ermee gepaard gaan.

Het is inderdaad van wezenlijk belang dat zoveel mogelijk de medewerking wordt gevraagd van degenen die om hulp verzoeken in de vorm van een individueel integratieproject (zoals trouwens was bepaald in het Regeerakkoord). Hier is bescheidenheid geboden en er moet te allen prijze worden vermeden dat die contracten, behalve de naam, niets met een contract gemeen hebben.

Waarom over bescheidenheid spreken, terwijl sociale reïntegratie voor het merendeel van de hulpbehoevenden overduidelijk de oplossing is voor al hun problemen ?

sition du Gouvernement pour être enfermés dans un dépôt de mendicité » !

En ce qui concerne le droit au logement, l'intervenant se réjouit des dispositions inscrites à l'article 25 du projet qui doivent permettre à un bourgmestre, à la requête du CPAS, de réquisitionner un immeuble abandonné moyennant juste rétribution de son propriétaire. Ce principe est bon car effectivement, les intervenants sociaux et les plus pauvres ne comprennent pas que des immeubles soient laissés à l'abandon alors qu'existe le problème des sans-logis.

Même si le Gouvernement doit s'engager dans une politique plus globale permettant de mettre en oeuvre le droit au logement, cette disposition a valeur de symbole et est un élément significatif qui devrait avoir un double effet :

1° un effet psychologique sur les propriétaires, leur rappelant l'impérieuse nécessité qu'il y a d'assurer la mise en location des biens afin de permettre, contre une rétribution légitime, le logement de tous ceux qui ne sont pas propriétaires;

2° cette mesure rappellera également aux autorités publiques locales leur responsabilité pour faire assurer ce droit élémentaire à un logement pour chaque famille, responsabilité qu'ils sont à même d'assurer aux différents titres de leur compétence en matière d'urbanisme, en matière de politique sociale du logement et comme gestionnaire de logements sociaux.

L'unification des voies de recours, en matière d'aide sociale a été amorcée pour une étude qui avait été demandée par la ministre précédente au centre de recherches « Droit et Sécurité d'existence » de la Faculté de Droit des Facultés Notre-Dame de la Paix de Namur ».

Une des conclusions principales de cette étude est la nécessité d'instaurer une instance unique de recours mettant fin aux difficultés actuelles résultant notamment de la confusion d'instance. L'avis du Conseil supérieur de l'Aide sociale du 20 juin 1990 recommandait à son tour d'unifier les procédures de recours.

L'orateur en vient ensuite à la contractualisation de l'aide sociale liée au projet individualisé d'intégration et aux sanctions qui y sont liées.

S'il est essentiel de mobiliser la collaboration la plus active possible du demandeur d'aide dans le projet individualisé d'intégration — comme le prévoyait d'ailleurs l'Accord de Gouvernement —, il convient de souligner d'une part, la nécessaire modestie avec laquelle il convient de s'engager dans cette entreprise et, d'autre part, d'éviter les écueils d'un contrat qui n'aurait de contractuel que le nom.

Pourquoi parler de modestie de cette entreprise alors qu'il est criant que pour le plus grand nombre de demandeurs d'aide sociale, une réinsertion dans la société serait évidemment la solution à toutes leurs misères ?

Bescheidenheid in de eerste plaats omdat men niet moet vergeten dat maatschappelijk werk vooral steunt op de mannen en vrouwen die in dit werk met elkaar te maken krijgen : vanzelfsprekend de mensen die om hulp komen aankloppen, maar ook de maatschappelijk werkers en de instelling die ze vertegenwoordigen. Is men er wel zo zeker van dat men de vertrouwensrelatie kan scheppen die noodzakelijk is om voor elke hulpbehoevende het gepaste integratieproject uit te werken, terwijl de OCMW's dit reeds jarenlang proberen ?

Bescheidenheid ook als het om de concrete resultaten van deze bereidheid tot integratie gaat; denkt men misschien dat iemand die om maatschappelijke dienstverlening komt aankloppen, zonder problemen aan een job zal geraken omdat hij is ingeschreven voor een opleidingsprogramma ? Het is evenzeer een illusie te geloven dat via een meer systematische toepassing van artikel 60, § 7 van de organieke wet van 8 juli 1976 op de OCMW's (bezorging van een betrekking door het OCMW) een andere doelstelling kan worden bereikt dan die waarvoor het artikel oorspronkelijk werd ontworpen, namelijk de hulpbehoevenden volledig te laten genieten van bepaalde sociale uitkeringen (in duidelijke taal : de werkloosheidsuitkering).

Het lid merkt op dat uitgezocht moet worden hoe al die kennelijk goede intenties uit de memorie van toelichting in de praktijk worden omgezet, zoals wanneer gesteld wordt dat het geïndividualiseerd integratieproject de verhoudingen inzake sociale bijstand wil bevorderen en vanzelfsprekend niet bedoeld is om die bijstand te ontmantelen; het contract moet integendeel een middel zijn om de krachten, middelen en inspanningen te bundelen teneinde concrete integratiedoelstellingen geleidelijk aan te verwezenlijken.

Het lid spreekt zijn tevredenheid uit over het feit dat het Rijk in de steden en gemeenten met een ongewoon hoge concentratie van bestaansminimumtrekkers een groter deel van het bestaansminimum te zijnen laste neemt.

Hij memoreert dat hij bij de bespreking van de wet van 5 augustus 1992 houdende bepalingen betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (*Belgisch Staatsblad* van 8 oktober 1992) de knelpunten rond de financiering van het plaatselijk sociaal beleid al heeft aangesneden; hij heeft toen gewezen op de ongerijmde toestand van de minder begunstigde gemeenten die over betrekkelijk weinig eigen inkomsten beschikken om hun OCMW te financieren en die door de samenstelling van hun bevolking meer kosten hebben dan een doorsnee OCMW. In Frankrijk, Groot-Brittannië, Nederland, Duitsland en Luxemburg neemt de Staat 100 % of 90 % van het minimuminkomen van de sociale bijstand op zich. In een vijfjarenprogramma heeft de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn zich uitgesproken voor een verhoging van de rijksbijdrage, opdat de Staat meer verantwoordelijkheid zou opbrengen voor zijn « vrijgevigheid ».

Modestie, d'une part, parce qu'il convient de ne pas oublier que le travail social est d'abord et avant tout basé sur les hommes et les femmes qui sont en relation dans ce travail : les demandeurs d'aide évidemment mais également les travailleurs sociaux et l'institution qu'ils représentent. Est-on aussi sûr que l'on est capable d'instaurer ce rapport de confiance qui permettra de déceler pour chaque demandeur le meilleur contrat d'intégration possible alors que bien évidemment, c'est déjà la mission des CPAS depuis tant d'années ?

Modestie encore quant aux résultats concrets de cette volonté d'insertion; car enfin croit-on un instant que parce qu'un demandeur d'aide sociale sera inscrit dans un programme de formation, il aura accès à l'emploi sans difficultés ? De même, il est illusoire de croire que l'utilisation plus systématique de l'article 60, § 7 de la loi du 8 juillet 1976 organique des CPAS (mise au travail par le biais du CPAS), permettra d'aboutir à un autre objectif que celui pour lequel il a été créé, c'est-à-dire permettre aux demandeurs d'aide d'avoir accès au bénéfice complet de certaines allocations sociales (ici clairement le chômage) ?

Le membre fait remarquer qu'il conviendra d'examiner la manière de mettre en oeuvre les bonnes intentions évidentes développées dans l'exposé des motifs lorsqu'il prévoit que le projet individualisé doit apporter un plus à la relation d'aide sociale et n'a évidemment pas pour but d'être une menace de suppression de l'aide mais au contraire un outil pour mobiliser force, ressource, énergie pour la réalisation d'objectifs concrets et progressifs d'intégration.

L'intervenant fait part de sa satisfaction au regard d'une meilleure prise en charge par l'Etat du minimum pour les villes et communes qui connaissent une concentration anormalement élevée d'ayants droit au minimum de moyens d'existence.

Il rappelle que lors de l'examen de la loi du 5 août 1992 portant des dispositions relatives aux CPAS (*Moniteur belge* du 8 octobre 1992), il était déjà intervenu sur la question du financement des politiques sociales locales. Il avait souligné la situation absurde des communes défavorisées disposant de recettes propres relativement faibles qui doivent financer leur CPAS et qui par la nature de leur population ont des charges plus importantes que la moyenne des CPAS. En France, aux Pays-Bas, en Allemagne et au Luxembourg, l'Etat prend en charge 100 % ou 90 % du revenu minimum de l'aide sociale. Le Conseil supérieur de l'Aide sociale a plaidé pour une majoration de la subvention de l'Etat en prévoyant un programme de 5 ans et ce, afin de rendre l'Etat plus responsable de « sa générosité ».

Gelet op de toestand van de overheidsfinanciën van de federale Staat wijst hij voorts nog op een andere oplossing, waarbij de lasten voor sociale bijstand op een billijker wijze gespreid zouden worden over de gemeenten. Spreker noemt zulks « onderlinge bijstand tussen de gemeenten » voor een deel van de kosten van het bestaansminimum.

Een lid verheugt zich erover dat het wetsontwerp uiteindelijk in de commissie kan worden besproken, nadat de Raad van State drie adviezen ter zake heeft uitgebracht. Uit de lezing van deze adviezen meent spreker te kunnen concluderen dat de Raad van State zijn rol enigszins met die van de Inspecteur van Financiën verwacht.

In antwoord op de argumenten die in de Vlaamse pers zijn aangevoerd, onderstreept hij dat het probleem van de armoede en de landloperij geen specifiek probleem van een of ander Gewest is. In het hele land komen dramatische toestanden voor, en een noodprogramma is dan ook dringend noodzakelijk. Zelfs al wordt bij de volgende staatshervorming een aantal bevoegdheden op het stuk van sociale bijstand naar de Gemeenschappen overgedragen, toch zal deze hervorming pas ten vroegste binnen twee jaar praktische gevolgen hebben. Daarom moet dit ontwerp worden aangenomen, te meer daar het eveneens verband houdt met bevoegdheden die niet zullen worden overgedragen.

Spreker is verheugd over de opheffing van de wet van 1891 tot beteugeling van de landloperij. In een verslag van de Koning-Boudewijnstichting is overigens benadrukt dat deze wet opheffing behoeft. De bedoeling is niet alleen de landloperij niet langer te bestraffen, doch tevens de instanties voor sociale bijstand, en in het bijzonder de OCMW's, de middelen te verschaffen om de landlopers op te vangen. De originaliteit van dit ontwerp bestaat erin dat het de gemeenten aanvullende middelen verschaft, en het de burgemeester het recht verleent om leegstaande woningen op te eisen.

In dit verband moet men zich er terdege van bewust zijn dat de lokale overheden voor de sociale huisvesting verantwoordelijk zijn, terwijl zij niet altijd over de nodige middelen beschikken om de sociale woningen te onderhouden. Dit wetsontwerp biedt de overheid de mogelijkheid om in het algemeen belang in te grijpen, en iets te ondernemen tegen het in gebreke blijven van sommige particuliere eigenaars die opzettelijk en louter met speculatieve doeleinden hun panden laten leegstaan.

In tegenstelling tot de vorige spreker is het lid van oordeel dat het onjuist is te beweren dat de verlaging van de leeftijd van de burgerlijke meerderjarigheid tot 18 jaar heeft geleid tot een toename van het aantal jongeren dat aanspraak op het bestaansminimum wenst te maken. Sommige jongeren bevinden zich in dramatische situaties, en er kan geen sprake van misbruik van hunnentwege zijn. Het is van essentieel belang dat de OCMW's ertoe worden aange-

Il rappelle encore, compte tenu de l'état des finances publiques nationales qu'une autre solution pourrait consister à partager de manière plus équitable les charges de l'aide sociale entre les entités locales : c'est ce que l'intervenant appelle la mutualisation inter-communale d'une partie du coût du minimex.

Un membre se réjouit que ce projet de loi soit enfin examiné en commission après avoir fait l'objet de trois avis du Conseil d'Etat. A la lecture de ces avis, l'orateur estime que le Conseil d'Etat confond quelque peu son rôle avec celui de l'Inspecteur des Finances.

Répondant aux arguments développés dans la presse flamande, il souligne que le problème de la pauvreté et du vagabondage n'est pas spécifique à l'une ou l'autre Région du pays. Des situations dramatiques existent dans l'ensemble du pays et le présent programme d'urgence s'impose. Même si la prochaine réforme de l'Etat transférerait certaines compétences en matière d'aide sociale aux Communes, l'application de cette réforme dans la pratique ne peut être attendue que dans environ deux ans. Il convient donc de voter le présent projet, d'autant plus qu'il se réfère également à des compétences qui ne seront pas transférées.

L'intervenant se déclare satisfait de l'abrogation de la loi de 1891 sur le vagabondage. Un rapport de la Fondation Roi Baudouin avait d'ailleurs souligné la nécessité de cette abrogation. Il ne s'agit pas seulement de dépénaliser le vagabondage mais de donner aux instances sociales, et en particulier aux CPAS, les moyens d'accueillir les vagabonds. C'est à ce niveau que réside l'originalité du présent projet en ce qu'il accorde des moyens supplémentaires aux communes et en ce qu'il confère au bourgmestre le droit de réquisitionner les immeubles abandonnés.

A cet égard, il faut bien se rendre compte que si les pouvoirs locaux sont responsables des logements sociaux, ils ne disposent pas toujours des moyens nécessaires pour les entretenir. Le projet permettra aux pouvoirs publics d'intervenir dans l'intérêt de la collectivité et de pallier les carences de certains propriétaires privés qui laissent délibérément leurs immeubles à l'abandon aux seules fins de spéculation.

Contrairement à un intervenant précédent, l'orateur estime qu'il est faux de prétendre que l'abaissement de l'âge de la majorité civile à 18 ans a entraîné une augmentation du nombre de jeunes demandeurs du minimex. Certains jeunes connaissent des situations dramatiques et il ne peut être question d'abus dans leur chef. Il est fondamental d'encourager les CPAS à proposer à ces jeunes un contrat d'intégration sociale par le biais d'un emploi ou d'une forma-

zet deze jongeren voor te stellen een overeenkomst tot maatschappelijke integratie aan te gaan. Op grond van dergelijke overeenkomsten zal hen bijstand kunnen worden verleend, en kan een beroep op hun verantwoordelijkheidsbesef worden gedaan.

Spreeker koesterde aanvankelijk de vrees dat aan het recht op sociale bijstand een einde zou worden gemaakt. Thans stelt hij met genoegen vast dat het wetsontwerp terzake voldoende garanties biedt. Het voorziet immers slechts in de schorsing van dit recht voor een bepaalde periode.

Daarenboven kan de betrokkene gebruik maken van alle rechtsmiddelen waarin de wet voorziet.

Net als heel wat andere sprekers verheugt het lid er zich over dat die rechtsmiddelen eengemaakt worden. Hij pleit voor de invoering van een regeling inzake wettelijke dienstverlening.

Verscheidene leden vrezen dat de verhoging van de rijksbijdrage in het bestaansminimum door de gemeenten voor het verkeerde doel zal worden aangewend, met name de sanering van hun eigen financiën. Inzake de aanwending van die fondsen zijn dan ook waarborgen gewenst.

Een andere spreker is de mening toegedaan dat het recht van de burgemeester om leegstaande gebouwen op te eisen mogelijkheden zal bieden voor een betere organisatie van het fundamentele recht op huisvesting waarop iedere dakloze zich kan beroepen; een en ander belet echter niet dat het lid zijn twijfels heeft over de effectieve toepassing van dat recht. Ten einde de actiemogelijkheden te verruimen, stelt hij voor dat het opeisingsverzoek zou kunnen uitgaan van het OCMW in zijn geheel en dat de beslissing door het college van burgemeester en schepenen zou worden genomen.

Voor wat tenslotte het geïndividualiseerd project voor sociale integratie betreft, maakt dezelfde spreker ernstig voorbehoud inzake de strenge sancties die kunnen worden getroffen tegen de gerechtigde die de bepalingen van het contract niet in acht neemt. Hij pleit voor een versoepeling van de nadere regels tot uitvoering van het project.

Een lid meent dat de behandeling van het ontwerp gelijktijdig had moeten verlopen met die van de wet van 5 augustus 1992 houdende bepalingen betreffende de OCMW's (*Belgisch Staatsblad* van 8 oktober 1992). Het verheugt hem dat voor het eerst gepoogd werd de financiële aspecten van de maatschappelijke dienstverlening te koppelen aan de maatschappelijke taken die vervat zijn in de wet van 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Het lid bekijkt het armoedevraagstuk in het ruimere kader van de economische en maatschappelijke situatie in Europa. Volgens hem verdient het, gelet op de onzekere toestand op de arbeidsmarkt, aanbeveling banencreërende beleidsopties uit te stippelen wil men de maatschappelijke reïntegratie van de jongeren via opleiding en arbeid met succes bekroond zien.

tion. Ce contrat permettra de les soutenir et de faire appel à leur sens des responsabilités.

L'intervenant craignait toutefois que l'on institue la fin du droit à l'aide sociale; or il constate avec satisfaction que le projet fournit à cet égard des garanties suffisantes. Le projet ne prévoit, en effet, la suspension de ce droit que pour une période déterminée.

En outre, la personne concernée peut utiliser toutes les voies de recours existantes dans la législation.

A l'instar de nombreux intervenants, le membre se réjouit de l'unification des voies de recours. Il plaide pour l'instauration d'un système d'aide légale.

Plusieurs membres craignent que l'augmentation de l'intervention de l'Etat dans le minimum de moyens d'existence soit utilisée à mauvais escient par les communes, à savoir l'assainissement des finances communales. Il conviendrait de prévoir des garanties quant à l'utilisation de ces fonds.

Un autre intervenant est d'avis que le droit de réquisition d'immeubles abandonnés par le bourgmestre permettra de mieux organiser ce droit fondamental au logement pour les sans-abri. Il émet toutefois des doutes quant à l'application effective de ce droit. Afin d'élargir les possibilités d'action, il propose que la demande de réquisition émane du CPAS dans son ensemble et que la décision soit prise par le collège des bourgmestre et échevins.

En ce qui concerne enfin le contrat d'intégration, le membre émet de nettes réserves quant aux sévères sanctions qui sont prévues à l'égard du bénéficiaire qui ne respecte pas les termes du contrat. Il préconise un assouplissement des modalités d'application.

Un membre déclare que le présent projet aurait dû être étudié parallèlement à la loi du 5 août 1992 des dispositions relatives aux CPAS (*Moniteur belge* du 8 octobre 1992). Il se réjouit que pour la première fois, il ait été tenté de lier les aspects financiers de l'aide sociale aux missions sociales contenues dans la loi de 1976 organique des CPAS.

L'intervenant situe le problème de la pauvreté dans le cadre plus large de la situation économique et sociale en Europe. Il préconise la réinsertion des jeunes par le biais de la formation et du travail. Compte tenu de la situation actuelle du marché de l'emploi, il conviendra de développer des politiques créatrices d'emploi.

Hetzelfde lid vraagt of de Regering gedacht heeft aan de consequenties voor de bestaansminimumregeling van het door het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid uitgewerkte programma van uitsluiting van langdurig werklozen.

Het lid is de mening toegedaan dat een efficiënt beleid op het stuk van de armoedebestrijding alleen mogelijk is als de Lid-Staten van de EG zich ernstig gaan beraden over de oprichting van een supranationaal arbitrage-orgaan dat een afweging doet tussen efficiëntie en billijkheid, economische groei en maatschappelijke ontwikkeling, produktie en welzijn. In dat verband betreurt spreker dat het verdrag van Maastricht geen maatschappelijke normen bevat.

Ten slotte betreurt hij eveneens dat voor een zogenaamd urgentieprogramma niet meer dan 900 miljoen frank werd uitgetrokken.

Een ander lid geeft eveneens te kennen verheugd te zijn over de bespreking van dit ontwerp. Hij is van oordeel dat deze tekst aan een reële behoefte beantwoordt. Het volstaat in dit verband na te gaan hoeveel wetsvoorstellen dienaangaande reeds zijn ingediend.

Inzake de diverse hoofdstukken van het wetsontwerp die verband houden met de daklozen en de financiering van het bestaansminimum door de Staat wenst spreker geen fundamentele opmerkingen te maken. Niettemin plaatst hij een aantal kanttekeningen bij de integratie-overeenkomsten die de kern van het wetsontwerp vormen.

Het is juist dat steeds meer jongeren aanspraak maken op het bestaansminimum, en dat 4 600 van de in totaal 53 356 bestaansminimumtrekkers in de leeftijdscategorie van de 18- tot 20-jarigen vallen. Een vijfde van deze jongeren doet een beroep op het bestaansminimum, omdat de werkloosheidsuitkering waarop zij recht hebben, lager is dan het bestaansminimum. Een aantal jongeren bevindt zich dus in een regelmatig te noemen situatie, aangezien zij reeds hebben gewerkt en wellicht nog zullen werken, doch in de tussentijd het bestaansminimum genieten.

Spreker toont zich veeleer bezorgd over de armoedekernen. De betrokken jongeren beantwoorden aan alle kenmerken inzake terugkerende armoede: slechte opleiding, laag percentage schoolbezoek, opnemingsproblemen in instellingen, moeilijke gezinssituatie, werkloosheid, ontbreken van enig inkomen, ... Om die reden moet de invoering van de integratie-overeenkomst worden ondersteund, teneinde de betrokkenen door middel van individuele begeleiding opnieuw enigszins in te passen.

Het lid is van oordeel dat een groot deel van de kritiek op het aspect van de straffen ongetwijfeld had kunnen worden voorkomen, indien ter zake een andere zienswijze was gehanteerd. De verlichting van de straffen had beter met de realiteit gestrookt. Iedereen die met deze jongeren heeft gewerkt, wijst erop dat het een vaststaand feit is dat werken onder

Il demande également si le Gouvernement a envisagé les conséquences pour le système du minimex du programme d'exclusion des chômeurs de longue durée élaboré par le Ministre de l'Emploi et du Travail.

Le membre est d'avis qu'une politique efficace de lutte contre la pauvreté passe nécessairement par la volonté des Etats membres de la CE de se doter d'un arbitrage supranational entre efficacité et équité, entre croissance économique et développement social et entre production et bien-être. A cet égard, l'orateur déplore que le Traité de Maastricht ne contienne aucune norme sociale.

Il regrette enfin que 900 millions de francs seulement aient été dégagés pour un programme dit d'urgence.

Un autre membre tient également à marquer sa satisfaction quant à l'examen de ce projet. Il estime que ce texte répond à un réel besoin. Il suffit de voir à ce propos le nombre de propositions de loi qui ont été déposées en la matière.

En ce qui concerne les différents chapitres du projet relatifs aux sans-abri et à l'augmentation de la prise en charge par l'Etat du minimum de moyens d'existence, l'intervenant n'a aucune remarque fondamentale à émettre. Il formule cependant quelques observations au sujet des contrats d'intégration qui constituent le centre du projet.

Il est exact que le nombre de jeunes qui bénéficient du minimum de moyens d'existence s'accroît et que sur les 53 356 bénéficiaires du minimum de moyens d'existence, 4 600 se situent dans la tranche d'âge entre 18 et 20 ans. Un cinquième de ces jeunes font appel au minimum de moyens d'existence parce que l'indemnité de chômage à laquelle ils ont droit est inférieure au minimum de moyens d'existence. Il existe donc un certain nombre de jeunes dont on peut dire que leur situation est régulière dans la mesure où ils ont travaillé, travailleront sans doute encore, mais dans l'intervalle font appel au minimum de moyens d'existence.

La préoccupation de l'orateur porte plutôt sur le nœud de la pauvreté. Il s'agit de jeunes qui répondent à toutes les caractéristiques de la pauvreté récurrente: mauvaise éducation, mauvaise scolarité, placement dans des institutions, situation familiale difficile, pas de travail, sans revenu, ... Il y a lieu, dès lors, de soutenir l'instauration d'un contrat d'intégration afin d'arriver à une certaine récupération au moyen de l'accompagnement individuel.

Le membre est d'avis que les nombreuses critiques qui ont été émises en rapport avec les sanctions, auraient sans doute pu être évitées si, autour de ces sanctions, une autre philosophie avait prévalu. Ainsi, leur allègement aurait mieux correspondu à la réalité. Il est un fait certain, mis en avant par tous ceux qui travaillent avec ces jeunes, que travailler

dwang geen resultaten oplevert, en zelfs averechts kan werken.

Voorts moet aandacht worden besteed aan de oorzaken en omstandigheden die tot het mislukken van de integratie-overeenkomsten kunnen leiden. In het verleden is een oplossing gezocht in extra-financiële stimuli voor jongeren die een integratie-overeenkomst aangaan (Stuk n° 314/1. — Dit wetsvoorstel van de heren Sleetx en Peeters strekte tot de invoering van een premie voor degenen die een opleiding volgen).

Spreker acht dergelijke stimuli ontoereikend. De familiale en sociale context van deze jongeren is zo ingewikkeld dat zij geneigd zijn integratie-overeenkomsten met alle daaraan verbonden voordelen af te wijzen, indien zij niet bij alle aspecten van hun situatie worden begeleid. Voorts moet in aanmerking worden genomen dat de overeenkomst wordt gesloten tussen een jongere en een maatschappelijk werker die daarbij op grond van het wetsontwerp aanzienlijke bevoegdheden verkrijgt. Deze verhouding kan in sommige gevallen tot een wanverhouding uitgroeien.

Bovendien rijst de vraag of de maatschappelijk werkers ten gevolge van de tijdens de jongste jaren doorgevoerde bezuinigingen in de OCMW's over voldoende tijd zullen beschikken om de jongeren individueel te begeleiden. Ten slotte wijst spreker de repressieve aanpak van een groot aantal sociale diensten van de OCMW's af. Hij betwijfelt of het welslagen van integratie-overeenkomsten tussen personen die op gelijke voet zouden moeten staan, met een dergelijke houding gegarandeerd is.

Tot besluit vreest hij dat dit wetsontwerp, hoe goed bedoeld ook, het gevaar inhoudt dat een bepaalde houding wordt ontwikkeld, volgens welke tegenover bepaalde rechten een aantal verplichtingen dienen te staan, en dat de jongeren zodoende nog meer worden uitgesloten.

Er dient te worden op toegezien dat de kern van de armoede wordt bereikt. Spreker is van mening dat de integratie-overeenkomsten onvoldoende aan deze doelstelling beantwoorden.

Daarom vraagt het lid dat aandacht wordt besteed aan deze overwegingen, en dat erop wordt toegezien dat de maatschappelijk werkers in de OCMW's meer nadruk leggen op preventie dan op repressie. Een en ander is een noodzakelijke voorwaarde voor het welslagen van deze operatie, waarvoor tevens het aantal maatschappelijk werkers dient te worden verhoogd.

Tot besluit verklaart spreker dat het gerechtelijk arrondissement Leuven er zich over beklagt dat het wetsontwerp geen uitbreiding van de personeelsformatie van de arbeidsrechtbank inhoudt, en dat het gerechtelijk arrondissement Turnhout om overgangsmaatregelen verzoekt ten aanzien van recidiverende landlopers, voor wie de opheffing van de wet tot beteugeling van de landloperij en de bedelarij ernstige problemen zal veroorzaken.

sous la contrainte n'apporte aucun résultat, voire même que des résultats contraires.

Il échet également de se pencher sur les causes et les circonstances qui peuvent mener à l'échec du contrat d'intégration. Auparavant, une solution dans des encouragements extra-financiers pour les jeunes qui concluaient un contrat d'intégration avait été recherchée (Doc. n° 314/1 — Cette proposition de MM. Sleetx et Peeters instaurait une prime pour ceux qui suivaient une formation).

L'intervenant estime que de tels incitants ne suffisent pas. Le contexte familial et social dans lequel ces jeunes vivent est si complexe qu'ils sont tentés de rejeter un contrat d'intégration avec tous ses avantages lorsque l'accompagnement ne porte pas sur toutes les facettes de leur situation. Il faut également tenir compte du fait que le contrat est conclu entre un jeune et un travailleur social qui se voit reconnaître un grand pouvoir par le projet. Cette relation peut dès lors dans certains cas devenir déséquilibrée.

On peut aussi se demander si en raison des économies réalisées ces dernières années dans la plupart des centres publics d'aide sociale, les travailleurs sociaux vont pouvoir disposer d'assez de temps pour accomplir correctement l'accompagnement individuel des jeunes. Le membre dénonce enfin l'approche répressive qui existe dans un grand nombre de services sociaux de centres publics d'aide sociale. Il doute qu'avec une telle mentalité, des contrats d'intégration entre personnes qui devraient se trouver au même niveau puissent réussir.

En définitive, il craint qu'avec ce projet bien intentionné, on ne coure le risque de reproduire une certaine mentalité selon laquelle face à certains droits, on doit avoir des obligations et qu'on en arrive de la sorte à une plus grande exclusion des jeunes.

Il faut veiller à ce que le cœur de la pauvreté soit atteint. Selon lui, cet objectif n'est pas assez rencontré par le contrat d'intégration.

Le membre demande en conséquence que l'on soit attentif à ces quelques réflexions et que l'on veille à ce que les travailleurs sociaux dans les centres publics d'aide sociale mettent plus l'accent sur le plan préventif plutôt que sur le plan répressif. Telles sont les conditions du succès qui impliquent également un accroissement de l'effectif des travailleurs sociaux.

En terminant, l'orateur communique la plainte émanant de l'arrondissement judiciaire de Louvain selon laquelle le projet ne contient aucune augmentation des cadres du tribunal du travail ainsi que la demande émanant de l'arrondissement judiciaire de Turnhout, d'une prise de mesures transitoires en ce qui concerne les vagabonds récidivistes pour qui l'abrogation de la loi portant répression du vagabondage posera de graves problèmes.

Een spreekster geeft eveneens uitdrukking aan de bezorgdheid van dit arrondissement voor de landlopers die telkens naar hun instelling terugkeren.

Na het wetsontwerp te hebben bestudeerd, en met name uitgaande van het in het opschrift genoemde « urgentieprogramma voor een meer solidaire samenleving », vraagt zij zich af om welk soort solidariteit het hier gaat.

Zij heeft de indruk dat het ontwerp een financiële solidariteit tussen de federale Staat en de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn wil instellen, maar de armen geen echte kans biedt om uit hun ellende te raken.

Zij stelt derhalve volgende vragen :

— hoe weten wij dat het aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn toegekende geld werkelijk bestemd is voor de sociale bijstand aan de armen ?

— welke toekomst is weggelegd voor de opvangtehuizen voor landlopers ? Zal er, aangezien het een bevoegdheid van de Gemeenschappen betreft, een transfer plaatsvinden van de 260 miljoen die zijn opgenomen in de begroting van het Ministerie van Justitie ?

Zij brengt daaromtrent in herinnering dat 90 % van de landlopers zich vrijwillig bij politie en Rijkswacht aanbieden. Velen onder hen willen hun instelling niet verlaten omdat zij hun laatste toevlucht is.

Zij is bijgevolg van oordeel dat die personen niet langer werkelijk geïntegreerd kunnen worden en dat er thans in de opvangtehuizen geen plaats voor hen is. Zij onderstreept derhalve de menselijke kant van het probleem en beklemtoont tevens dat velen onder de betrokkenen aan de drank zijn.

— Welk lot is het personeel van de opsluitingsinstellingen beschoren ?

Een lid onderstreept de toepasselijkheid van de memorie van toelichting, die onder meer stelt : « ... Dit is nog meer het geval aangezien men er vandaag de dag minder van overtuigd is dat de armoede enkel van de economische evolutie afhangt.

Vandaag de dag maakt de armoede deel uit van een proces van tegenstellingen in onze samenleving en ze vloeit rechtstreeks voort uit de sociale betrekkingen die aan de grondslag ervan liggen.

Om aan het voortbestaan van de armoede te verhelfen, betaamt het op alle niveaus van de overheid en de dienstverlening een bijkomende stap in de richting van de solidariteit te zetten teneinde er een daadwerkelijke integratie-ethiek aan toe te voegen.

Dat is het hoofddoel van dit wetsontwerp.

De inhoud, gegeven aan deze doelstelling, berust op een toename van de verantwoordelijkheden en middelen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die ter eerste lijn bij de armoedebestrijding betrokken zijn » (Stuk n° 630/1, blz. 2).

Hij vreest echter dat, ondanks die goede vooremens, bij gebrek aan mankracht en financiële middelen een nieuw uitsluitingsproces in gang zal worden

Une intervenante fait également part des préoccupations de cet arrondissement en ce qui concerne les vagabonds qui retournent de façon récurrente vers leur institution.

Lorsqu'elle examine le projet et en particulier son titre « Programme d'urgence pour une société plus solidaire », elle se demande de quelle solidarité il s'agit.

Elle a l'impression que le projet vise une solidarité financière d'un Etat fédéral vers les communes et les centres publics d'aide sociale et n'offre pas une réelle chance aux pauvres de s'en sortir.

Elle pose dès lors les questions suivantes :

— comment peut-on savoir si l'argent affecté aux centres publics d'aide sociale est réellement destiné à l'aide sociale des pauvres ?

— comment voit-on l'avenir des maisons d'accueil pour les vagabonds ? Comme il s'agit d'une compétence communautaire, va-t-il y avoir un transfert des 260 millions inscrits au budget du Ministère de la Justice ?

Elle rappelle à cet égard que 90 % des vagabonds vont volontairement à la police ou à la gendarmerie. Nombreux sont ceux qui refusent de quitter leur institution car celle-ci constitue leur dernier foyer.

Elle estime en conséquence que ces personnes ne peuvent plus être réellement intégrées et qu'il n'y a actuellement pas de place pour eux dans les centres d'accueil. Elle insiste dès lors sur l'aspect humain de ce problème ainsi que sur celui de l'alcoolisme de ces personnes.

— Quel sort est réservé au personnel des établissements d'enfermement ?

Un membre souligne la pertinence de l'exposé des motifs selon lequel « on est moins assuré aujourd'hui qu'hier que l'existence de la pauvreté dépend des seules évolutions économiques.

Aujourd'hui la pauvreté s'inscrit dans un processus de dualisation de notre société et elle résulte directement des rapports sociaux qui la constituent.

Pour remédier à la persistance de la pauvreté, il convient de faire franchir à tous les niveaux de pouvoirs et de services un pas supplémentaire vers la solidarité afin d'y introduire une véritable éthique de l'intégration.

Tel est l'objectif fondamental du présent projet de loi.

Le contenu donné à cet objectif repose sur un accroissement des responsabilités et des moyens des centres publics d'aide sociale qui sont en première ligne pour affronter la pauvreté » (Doc. n° 630/1, p. 2).

Cependant, devant ces intentions généreuses, le membre craint que faute de moyens humains et financiers, on ne mette en oeuvre un nouveau proces-

gezet dat de werkelijke problemen van de verschillende bevoegde overheden, vooral de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, zal verhullen.

Het ontwerp heeft vijf grote krachtlijnen :

1. de opheffing van de wet tot beteugeling van de landloperij en de bedelarij en de hulpverlening aan de daklozen;
2. de maatschappelijk werkers worden beëdigd en hun verslag geldt tot het tegendeel is bewezen;
3. het geïndividualiseerde project voor sociale integratie;
4. tenlasteneming van een groter deel van het bestaansminimum door de Staat;
5. eenmaking van de rechtsmiddelen die voor de arbeidsrechtbanken kunnen worden aangewend na de afschaffing van de beroepskamers.

Het lid heeft volgende opmerkingen bij die vijf krachtlijnen :

1. Iedereen zag uit naar de opheffing van de wet van 27 november 1891 tot beteugeling van de landloperij en de bedelarij. Doch de begeleidingsmaatregelen volstaan volgens hem niet, zoals ook die voor de invoering van de meerderjarigheid op 18 jaar onvoldoende waren. Het bedrag voor alleenstaanden, dat werd vastgesteld op 18 700 frank, zal niet volstaan om de eerste installatiekosten te betalen. Er is overigens niets bepaald voor een betere sociale begeleiding van wie door vroegere mislukkingen kwetsbaar is geworden.

2. De herwaardering van de maatschappelijk werkers door hen te beëdigen, is een positief element, maar het brengt geen duidelijkheid over hun functie.

3. Het geïndividualiseerde integratieproject kan een succes worden als aan volgende vereisten voldaan is :

- a) elk van de partijen gaat op vrijwillige basis de verbintenis aan en er heerst wederzijds vertrouwen tussen de partners;
- b) evenwichtige inzet van elk van de partijen naar gelang van de mogelijkheden;
- c) een reëel belang en een positieve sanctie bij aanvaarding van de verplichtingen van het contract.

Het lid stelt vast dat 30 tot 70 % van de contracten met succes wordt bekroond. Het contract mag dan in het kader van het ontwerp wel een positief integratiemiddel zijn, toch lijkt het hem dat de dynamiek ervan verloren gaat door de sanctie die in het contract is opgenomen en die hij niet kan goedkeuren aangezien het contract daarvoor in onevenwicht wordt gebracht. De begunstigde heeft zeker plichten, maar inzake het recht op opleiding en het zoeken van een job zijn er lacunes.

4. De verschillen tussen de gemeenten met een hoge armoedegraad en de andere worden niet tenietgedaan door de tenlasteneming van een groter deel

sus d'exclusion qui masquera les réels problèmes des différentes autorités compétentes et en particulier des communes et des centres publics d'aide sociale.

Cela étant, ce projet contient cinq grandes lignes, à savoir :

1. l'abrogation de la loi portant répression du vagabondage et l'aide aux sans-abri;
2. les travailleurs sociaux deviennent des travailleurs assermentés et leur rapport social fera foi jusqu'à preuve du contraire;
3. le projet individualisé d'insertion sociale;
4. la prise en charge par l'Etat d'une plus grande partie du minimum de moyens de subsistance;
5. l'uniformisation des voies de recours auprès des tribunaux du travail par la suppression des chambres de recours.

Le membre émet les observations suivantes quant à ces cinq lignes de force :

1. L'abrogation de la loi du 27 novembre 1891 portant répression du vagabondage et de la mendicité était attendue par tous. Comme lors de l'accession des jeunes à la majorité à 18 ans, les mesures d'accompagnement lui paraissent cependant insuffisantes. Ainsi, le montant prévu de 18 700 francs pour un isolé ne lui permettra pas de couvrir tous ses premiers frais d'installation. Par ailleurs, rien n'est prévu pour une augmentation de l'encadrement social nécessaire à l'accompagnement de ces personnes fragilisées par leurs échecs antérieurs.

2. Si la revalorisation des travailleurs sociaux par la prestation de serment est un élément positif, elle ne permet pas de clarifier leur fonction.

3. Le projet individualisé d'intégration peut constituer une réussite moyennant la réalisation des conditions suivantes :

- a) un engagement volontaire de chacune des parties et une confiance réciproque entre les partenaires;
- b) un engagement équilibré de chaque partie en fonction des possibilités;
- c) un intérêt réel et une sanction positive pour accepter les contraintes du contrat.

Le membre constate que les contrats ont un taux de réussite de 30 à 70 %. Si pour le projet, le contrat constitue un outil positif d'insertion, il lui paraît que toute la démarche dynamique n'existe plus puisque dans ce contrat se trouve un volet répressif avec lequel il ne peut marquer son accord vu qu'il déséquilibre le contrat. L'utilisateur a certes des devoirs mais il existe une carence au niveau des droits en terme de formation et de recherche du travail.

4. La disparité entre les communes confrontées à une forte densité de la pauvreté et les autres n'est pas levée par la majoration de la prise en charge par

van het bestaansminimum door de Staat. Het lid meent dat enkel de grote gemeenten hier baat bij zullen hebben.

Zijn fractie vreest bijgevolg een aantal ontsporingen en zal daarom amendementen indienen.

Een ander lid meent dat de inhoud van het ontwerp helemaal niet overeenstemt met de verwachtingen die kunnen worden gewekt bij het lezen van het opschrift.

Volgende maatregelen acht hij niettemin positief :

- de opheffing van de wet tot beteugeling van de landloperij en de bedelarij;
- de eenmaking van de rechtsmiddelen;
- de tenlasteneming van een groter deel van het bestaansminimum door de Staat.

Blijft echter de vraag hoe al die maatregelen moeten bijdragen tot een grotere solidariteit.

Zijn fractie vindt dat slechts een algehele en grondige hervorming van het sociale-zekerheidsstelsel de solidariteit binnen onze samenleving zal doen toenemen, zodat de uitkeringen werkelijk gaan naar wie er behoefte aan heeft.

Hij treedt ten slotte een van de vorige sprekers bij en betreurt dat er geen uitbreiding van de personeelsformatie van de arbeidsrechtbank van Leuven is gepland.

IV. — ANTWOORDEN VAN DE MINISTER VAN MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE, VOLKSGEZONDHEID EN LEEFMILIEU

De Minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu verheugt er zich over dat de in het urgentieprogramma voor een meer solidaire samenleving gehuldigde beginselen eenparig gunstig onthaald worden.

Zij herinnert aan de samenhang tussen de voorgestelde maatregelen die, hetzij voorkomen in het Regeerakkoord, met name de verhoging van de subsidies inzake bestaansminimum en de maatschappelijke dienstverlening op contractuele basis, hetzij het gevolg zijn van de grote eensgezindheid die tot uiting komt bij hen die hun krachten bundelen om de armoede te bestrijden, waarbij meer bepaald gestreefd wordt naar de afschaffing van de wet op de landloperij en naar de opheffing van de dualiteit inzake beroepsinstanties.

Het ontwerp vormt een geheel : het dient de OCMW's en de kansarmen meer middelen te bezorgen om de grens van de maatschappelijke uitsluiting te kunnen verleggen.

Alvorens alle punten van de naar voren gebrachte suggesties te analyseren, wil de Minister klaarheid scheppen over de communautaire aspecten waarvan sommigen gewag hebben gemaakt.

l'Etat. Selon le membre, seules les grandes communes vont en profiter.

Son groupe craint en conséquence plusieurs dérives au projet et déposera dès lors plusieurs amendements.

Un autre membre estime quant à lui que le contenu du projet ne correspond nullement aux attentes que l'on pourrait avoir à la lecture de son titre.

Il considère néanmoins les mesures suivantes comme positives, à savoir :

- l'abrogation de la loi portant répression du vagabondage;
- l'uniformisation des voies de recours;
- la majoration de l'intervention de l'Etat dans l'octroi du minimum de moyens d'existence.

On peut cependant se demander en quoi toutes ces mesures entraîneront une plus grande solidarité.

Pour son groupe, ce n'est que par une réforme globale et profonde du système de la sécurité sociale que l'on pourra arriver à une plus grande solidarité dans notre société de telle sorte que les allocations soient réellement attribuées aux personnes qui en ont besoin.

Enfin, il rejoint un des intervenants précédents pour déplorer qu'aucune augmentation des cadres du tribunal du travail de Louvain n'ait été prévue.

IV. — REPONSES DE LA MINISTRE DE L'INTEGRATION, DE LA SANTE PUBLIQUE ET DE L'ENVIRONNEMENT

La Ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement se réjouit de l'unanimité qui se dégage au sujet des principes énoncés dans le programme d'urgence pour une société plus solidaire.

Elle rappelle la cohérence entre les mesures préconisées qui, soit sont inscrites dans l'Accord de Gouvernement : à savoir les subventions majorées en matière de minimex et la contractualisation de l'aide sociale, soit résultent d'un large consensus des partenaires associés dans la lutte contre la pauvreté, à savoir l'abrogation de la législation sur le vagabondage et l'unité d'instances de recours.

Le projet constitue un tout, il doit donner des moyens accrus aux CPAS et aux plus démunis pour réussir à faire reculer la frontière de l'exclusion sociale.

Avant de répondre point par point aux suggestions et réflexions émises, la Ministre tient à faire la pleine lumière sur les aspects communautaires évoqués par certains.

Zij merkt op dat de wetten die door het ontwerp gewijzigd worden thans tot de bevoegdheid van de nationale wetgever behoren.

Bovendien hebben sommigen zich afgevraagd of het ontwerp niet is ingegeven door de toestand in sommige grote steden in het zuiden van het land.

De uitslagen van de jongste parlementsverkiezingen tonen aan dat het, overeenkomstig het contract met de burger, op het stuk van de maatschappelijke dienstverlening gevoerde beleid in alle grote steden zowel in het noorden als in het centrum en in het zuiden van het land respons zou moeten krijgen.

Zowel in Antwerpen als in Gent, in Mechelen, in Brugge, in Luik, in Charleroi, in Seraing of in Bergen worden dezelfde hoge verwachtingen gekoesterd en dat is ook het geval in Brussel, in Sint-Gillis of in Molenbeek.

Met betrekking tot het aantal jongeren dat recht heeft op het bestaansminimum werd een eerste grondige studie over het verband tussen de burgerlijke meerderjarigheid op 18-jarige leeftijd en het nieuwe beleid inzake maatschappelijke dienstverlening verricht door mevrouw De Bie, assistente aan de Gentse universiteit; degenen die zich beroepshalve met de kwestie bezighouden, gebruiken die studie die zij in opdracht van de Interdepartementale commissie voor de armoedebestrijding en van de afdeling « OCMW » van de Vereniging van Belgische steden en gemeenten heeft gemaakt, vaak als leidraad.

Toen de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn op zijn vergadering van 19 februari 1992 een omstandig advies uitbracht over het beleid inzake maatschappelijke dienstverlening dat dient te worden gevoerd nu men vanaf 18 jaar recht heeft op het bestaansminimum, heeft de Voorzitter van die Raad, getuigd dat de desbetreffende scheidingslijnen nooit communautair waren.

Ruw geschetst komt het vraagstuk neer op de zin van het recht op het bestaansminimum voor een jongere van 18 jaar oud.

Indien de klemtoon alleen op zijn rechten wordt gelegd, kan zich dat tegen hem keren : wanneer zijn recht op het bestaansminimum onvoorwaardelijk is en zonder enig perspectief, ontnemt men het maatschappelijk werk dan niet alle betekenis omdat het OCMW in dat geval verwordt tot een loket dat louter financiële prestaties verricht ?

Is dat wel billijk ten opzichte van de andere burgers die met een bescheiden loon of een vervangingsinkomen moeten rondkomen ?

In Nederland wordt het bestaansminimum voor iemand tussen 18 tot 25 jaar berekend op grond van de leeftijd. In Frankrijk gaat dat minimum pas in wanneer de betrokkene 25 jaar oud is en op voorwaarde dat een integratiecontract wordt aangegaan.

Het is juist dat al die moeilijkheden eerst in Waalse steden opdoken, maar zoals de Commissievoorzitter terecht heeft gesteld in de Commissie voor de Justitie, stak het vraagstuk al spoedig ook de kop op in een universiteitsstad als Leuven; uit de jongste

Elle fait remarquer que les législations qui sont modifiées par le projet relèvent actuellement de la compétence du législateur national.

En outre certains se sont demandé si le projet n'est pas inspiré de la situation dans certaines grandes villes du Sud du pays.

Les résultats des dernières élections législatives démontrent que des réponses en matière de politique d'aide sociale s'imposent, dans le cadre du contrat avec le citoyen, dans les grandes villes du Nord comme du Centre et du Sud du pays.

L'attente est aussi grande à Anvers, à Gand, à Malines, à Bruges qu'à Liège, à Charleroi, à Seraing, à Mons. Elle est également présente à Bruxelles, Saint-Gilles ou Molenbeek,...

En ce qui concerne le nombre de jeunes ayant droit au minimum de moyens d'existence, la première étude approfondie sur la liaison entre majorité civile à 18 ans et la nouvelle politique d'aide sociale émane de Madame De Bie, assistante à l'Université de Gand; les professionnels ont à l'esprit son étude pour la Commission interdépartementale de lutte contre la pauvreté et pour la section « CPAS » de l'Union des Villes et Communes belges.

Quand le Conseil supérieur de l'Aide sociale a émis, lors de sa séance du 19 février 1992, un avis circonstancié sur la politique d'aide sociale à mener dans le cadre de l'accès dès 18 ans au droit à un minimum de moyens d'existence, la présidente de ce Conseil, peut attester que les clivages ne furent jamais communautaires.

En fait, le problème posé brutalement est celui du sens du droit au minimex pour un jeune de 18 ans.

Si l'on ne met en évidence que ses droits, ne lui donne-t-on pas une arme qui se retourne contre lui ? En lui garantissant un revenu minimum sans exigence et sans perspective, ne perd-t-on pas tout le sens du travail social, le CPAS étant transformé en guichet d'octroi d'une prestation simplement financière ?

Ne pose-t-on pas un problème de fond d'équité par rapport aux autres citoyens qui perçoivent des revenus faibles de leur travail ou liés à des revenus de remplacement ?

Aux Pays-Bas, le minimex est modulé quant à son montant de 18 à 25 ans; en France, il n'est ouvert qu'à 25 ans et est lié à un contrat d'insertion.

Il est exact que toutes ces questions se sont en premier lieu posées dans des villes wallonnes mais ainsi que la Présidente de la Commission l'a parfaitement défini en Commission de la Justice, très vite dans une ville universitaire comme Louvain, le pro-

statistieken blijkt dat het toenemend aantal personen beneden 25 jaar die door het OCMW worden gesteund, geen Waals maar een nationaal verschijnsel is.

De Regering, die het Regeerakkoord correct wenst uit te voeren, heeft een tweeledige oplossing voor dat communautaire knelpunt :

— Op financieel vlak wordt voorgesteld om de OCMW's die een maandelijks gemiddelde van meer dan 500 gerechtigden hebben, een subsidie toe te kennen van 60 % van het bestaansminimum, de OCMW's met meer dan 1 000 gerechtigden een subsidie van 65 % van het bestaansminimum.

Dit voorstel heeft het voordeel dat het zowel met het Regeerakkoord strookt als dat het ontegensprekelijk een evenwicht tussen de regio's biedt. Elke andere oplossing is onevenwichtig en benadeelt de OCMW's van de Vlaamse Gemeenschap. De Minister onderstreept dat de voorgestelde oplossing evenwichtig is.

— Wat de geest van de sociale bijstand betreft, komt de Regering tegemoet aan de verwachtingen van alle burgers : zij verkiest een integratie met voorwaarden en verplichtingen boven een uitsluiting die voorwaarden noch vereisten stelt. Dat is een maatschappijkeuze, de keuze van al degenen die werk hebben, van al degenen die de sociale zekerheid hebben opgebouwd, een keuze die zelfs de jongeren van vandaag moeten doen, zeker wanneer ze uit een kansarm milieu komen. Het bestaansminimum is geen doel op zich, maar een middel tot integratie. Het contract moet meer betekenen dan alleen een reddingsboei, het moet de betrokkenen leren zwemmen.

Na die eerste beschouwingen heeft de Minister het over de opmerkingen die tijdens de vorige commissievergadering werden gemaakt. Zij doet dit aan de hand van de belangrijkste onderdelen van het ontwerp, namelijk :

- noodhulp en opheffing van de wetgeving op de landloperij;
- bijkomende hulp voor de OCMW's die veel rechthebbenden bijstaan;
- sociale bijstand die als een contract wordt opgevat;
- eenmaking van de rechtsmiddelen.

Uit de talrijke opmerkingen maakt zij op dat blijkbaar iedereen ruimschoots kennis heeft genomen van de vele adviezen die hem ter hand werden gesteld door de meest diverse organisaties zelf of door haar kabinet :

- a) de verschillende adviezen van de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn;
- b) de adviezen van de Interdepartementale Commissie ter bestrijding van de armoede, die in het derde verslag werden opgenomen en betrekking hebben op de landloperij en het vraagstuk van de jonge steuntrekkers;
- c) het advies van 30 juni 1992 van de afdeling OCMW van de Vereniging van Belgische Steden en

blème fut soulevé et les statistiques aujourd'hui démontrent que l'augmentation du nombre de jeunes de moins de 25 ans aidés par les CPAS n'est plus seulement un phénomène wallon mais national.

Pour répondre à la question communautaire, le Gouvernement apporte, fidèle à l'Accord de Gouvernement, une double réponse :

— Sur le plan financier, il suggère d'accorder aux CPAS qui comptent plus de 500 bénéficiaires en moyenne mensuelle une subvention de 60 % du minimex et à ceux qui comptent plus de 1 000 bénéficiaires une subvention de 65 % du minimex.

Cette proposition a le double avantage de répondre à l'accord gouvernemental et de le faire en présentant un équilibre sous-régional indiscutable. Toute autre solution est déséquilibrée et préjudiciable aux CPAS de la Communauté flamande. La Ministre se permet donc d'insister sur le caractère équilibré de la solution proposée.

— Sur le plan de la philosophie de l'action sociale, le Gouvernement est clair dans sa réponse à l'attente de tous les citoyens : une intégration avec ses exigences, avec ses contraintes est préférée à une exclusion sans exigence, sans condition. C'est un choix de société, le choix de tous ceux qui travaillent, de tous ceux qui ont construit la sécurité sociale, c'est un choix qui s'impose même aux jeunes d'aujourd'hui, *a fortiori* s'ils sont issus d'un milieu défavorisé. Le minimex n'est pas une fin en soi mais un moyen d'intégration; le contrat doit permettre de dépasser le stade de la bouée de sauvetage. Il doit permettre d'apprendre à nager.

Après ces préalables, la Ministre répond à l'ensemble des réflexions émises lors de la séance précédente de la commission en suivant l'ordre des thèmes essentiels du projet, à savoir :

- l'aide urgente et la suppression de la législation sur le vagabondage;
- l'aide accrue aux CPAS aidant un nombre important de bénéficiaires;
- la contractualisation de l'aide sociale;
- l'unification des voies de secours.

Il lui semble résulter de la densité des interventions que chacun a largement pris connaissance de nombreux avis qui ont été transmis soit directement par des organisations les plus diverses soit par son cabinet :

- a) les différents avis du Conseil supérieur de l'Aide sociale;
- b) les avis de la Commission interdépartementale de lutte contre la pauvreté, contenus dans le troisième rapport et relatifs au vagabondage et à la problématique des jeunes bénéficiaires du minimum de moyens d'existence;
- c) l'avis du 30 juin 1992 de la section CPAS de l'Union des Villes et Communes belges relatif au

Gemeenten inzake het wetsontwerp houdende een urgentieprogramma voor een meer solidaire samenleving.

Daaruit blijkt duidelijk dat een snelle behandeling van het ontwerp niet kan samengaan met nieuwe hoorzittingen in de Commissie met de auteurs van die adviezen.

Men kan het algemeen verslag over de armoede ook niet tot het onderhavige urgentieprogramma reduceren en wachten tot SOS-Vierde-Wereld en de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten hun werkzaamheden hebben afgerond om onderhavige noodzakelijke maatregelen aan te nemen, al zijn die maatregelen ontoereikend om elke vorm van armoede of bestaansonzekerheid uit de wereld te helpen.

1. *Noodhulp en opheffing van de wet op de landloperij*

De eenparige steun aan de maatregelen die worden voorgesteld in het kader van de strijd tegen de landloperij, verheugt de Minister ten zeerste.

Het onthaal van de daklozen behoort in wezen inderdaad tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen.

Op basis van de kritiek van de Raad van Europa en gewoon op grond van artikel 1 van de organieke wet op de OCMW's, dat het recht op maatschappelijke dienstverlening invoert, had de federale wetgever zich tevreden kunnen stellen met de opheffing van de strafrechtelijke bepalingen en van de wet op de landloperij en de bedelarij.

De federale wetgever heeft echter veel meer willen doen om de Gemeenschappen te helpen. Hij deed dit ook ondanks een eerste opmerking van de Raad van State betreffende de geplande integratie-uitkering.

De toekenning van het bijkomend maandelijks bestaansminimum en de volledige subsidiëring van dit speciale bestaansminimum door de overheid gedurende een periode van 12 maanden wanneer een dakloze wordt ingeschreven in de bevolkingsregisters, betekenen een niet te onderschatten financiële inspanning die waardering verdient en die de actie van de plaatselijke overheden zal vergemakkelijken.

Men mag niet uit het oog verliezen dat die uitgaven vóór 1975 voor 100 % ten laste kwamen van de gemeenten, en dat alle maatregelen die in het regeringsplan zijn aangekondigd samen een inspanning van een miljard frank per jaar vertegenwoordigen. Dit bedrag verlicht de last van de maatschappelijke dienstverlening voor de plaatselijke overheden.

De bevoegdheid tot opeising heeft betrekking op alle verlaten gebouwen en impliceert zowel rechten als verplichtingen. Dat recht zal uiteraard worden uitgeoefend met inachtneming van de omvang van de werken die moeten worden uitgevoerd om het gebouw bewoonbaar te maken. Het opeisingsrecht kan zowel betrekking hebben op industriële als op overheidsgebouwen.

Normaal gezien moet een minnelijke schikking met de eigenaar volstaan om de duur van de bewo-

ning van de gemeente te bepalen en het bedrag van de vergoeding te vaststellen.

Il en résulte de manière évidente qu'on ne peut à la fois souhaiter un examen rapide du projet et réentendre au sein de la commission les auteurs de ces avis.

On ne peut pas non plus réduire le rapport général sur la pauvreté au présent programme d'urgence et attendre qu'ATD Quart-Monde et l'Union des Villes et Communes belges aient terminé leurs travaux pour adopter les présentes mesures qui s'avèrent indispensables même si elles ne sont pas suffisantes pour vaincre toute pauvreté et toute précarité.

1. *L'aide urgente et la suppression de la législation sur le vagabondage*

La Ministre se réjouit de l'unanimité des interventions favorables aux mesures préconisées dans le cadre de la lutte contre le vagabondage.

Il est bien exact que l'accueil de personnes sans domicile relève essentiellement de la compétence des Communautés.

Le législateur fédéral aurait pu se contenter, sur base des critiques du Conseil de l'Europe et de la simple lecture de l'article 1er de la loi organique des CPAS créant le droit à l'aide sociale, d'abroger les dispositions pénales et la loi sur le vagabondage et la mendicité.

Il a voulu faire beaucoup plus pour aider les Communautés et il l'a fait malgré une première remarque du Conseil d'Etat à propos de l'allocation d'intégration qu'il avait imaginée.

L'octroi du minimex mensuel complémentaire et l'octroi d'une subvention de l'Etat à 100 % pour ce minimex spécial et pour une durée de 12 mois en cas d'inscription dans les registres de population d'une personne sans résidence sont des efforts financiers appréciables qui ne peuvent être sousestimés et qui faciliteront l'action des pouvoirs locaux.

Il faut toujours se rappeler qu'avant 1975 100 % de ces dépenses étaient à charge des communes et que l'ensemble des mesures énoncées dans le plan gouvernemental constitue un effort d'un milliard par an qui viendra alléger le poids de l'aide sociale pour les pouvoirs locaux.

Quant au pouvoir de réquisition, il visera tout immeuble abandonné et constituera un droit et un devoir. Ce droit sera naturellement exercé en tenant compte de l'importance des travaux à entreprendre pour rendre l'immeuble habitable; il pourra viser des immeubles industriels ou des immeubles appartenant à des pouvoirs publics.

Normalement, un accord amiable avec le propriétaire devra permettre de lier la durée d'occupation, le

ning en het bedrag van de vergoeding te koppelen aan de omvang van de uit te voeren werken.

De Gemeenschappen en de Gewesten zullen nauw worden betrokken bij de opstelling van het uitvoeringsbesluit.

De Minister legt er de nadruk op dat de Raad van State geen opmerkingen heeft gemaakt bij het principe van artikel 25 van het ontwerp.

De Raad heeft lang geaarzeld over de definitie van het begrip « dakloze persoon ». Oorspronkelijk vond hij dat de definitie duidelijker moest zijn, maar uiteindelijk werd voor de huidige tekst van het ontwerp gekozen.

Er moet immers ruimte overblijven om zich nog aan de feiten te kunnen aanpassen. Een te strikte definitie zou al te gemakkelijk een bron van uitsluiting kunnen worden.

Een dakloze persoon is iemand die niet over een eigen woongelegenheden beschikt, die niet de middelen heeft om daar op eigen krachten voor te zorgen en daardoor geen verblijfplaats heeft, of tijdelijk in een tehuis verblijft, in afwachting dat hem een eigen woongelegenheden ter beschikking wordt gesteld.

Van de bevoegdheid om leegstaande panden op te eisen zal alleen maar gebruik kunnen worden gemaakt als er daadwerkelijk daklozen zijn. Het feit dat een gebouw leeg staat is op zich niet voldoende om het pand te kunnen opeisen. Die opeising doet immers afbreuk aan het recht van de eigenaar om een oneigenlijk gebruik van zijn goed te maken en vindt dan ook alleen rechtvaardiging in de noodzaak om iets aan de ondraaglijke levensomstandigheden van de daklozen te doen.

Een lid wenst dat de beslissing om tot opeising over te gaan collectief zou worden genomen en onder de bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen zou ressorteren.

Het koninklijk besluit zal met die opmerking rekening houden. Het register van verlaten panden, de plaatsbeschrijving en het ontwerp van contract met de eigenaar zouden dan tot de taken van het college van burgemeester en schepenen behoren.

Aangezien het opeisingsrecht aansluit bij artikel 134 van de nieuwe gemeentewet, dat de burgemeester in dringende gevallen politiebevoegdheid verleent, lijkt het evenwel logisch de bevoegdheid ter zake aan de burgemeester zelf toe te vertrouwen.

De regering hoopt dus bij koninklijk besluit aan de wensen van het lid tegemoet te kunnen komen.

Voorts wil zij iedereen op het hart drukken dat de opheffing van de wet op de landloperij geleidelijk zal gebeuren : artikel 29 bevat immers een maatregel die moet voorkomen dat de bestaande opvangtehuizen van Merksplas, Wortel en Saint-Hubert meteen worden gesloten.

montant du dédommagement avec l'importance des travaux à effectuer.

Les Communautés et les Régions seront étroitement associées à la rédaction de l'arrêté royal d'exécution.

La Ministre se permet d'insister sur le fait que le Conseil d'Etat n'a formulé aucune critique quant au principe énoncé à l'article 25 du projet.

En ce qui concerne la définition de « personne sans abri », le Conseil d'Etat a beaucoup hésité lui-même sur ce sujet et, après avoir souhaité une définition plus précise, il en est revenu aux textes actuels du projet.

Il faut en effet pouvoir tenir compte des situations de fait et éviter de s'enfermer dans une définition trop précise qui serait source d'exclusion.

La personne sans abri est la personne qui n'a pas de résidence habitable, qui ne peut, par ses propres moyens, disposer d'une telle résidence et qui se trouve dès lors sans résidence ou dans une résidence collective où il séjourne de manière transitoire, passagère, en attendant de pouvoir disposer d'une résidence personnelle.

Le pouvoir de réquisition d'immeubles ne pourra s'exercer qu'en fonction de l'existence de personnes sans-abri, la seule réalité de l'abandon d'un immeuble ne peut justifier une réquisition qui porte atteinte au droit du propriétaire d'abuser de son bien et qui trouve sa raison d'être dans la nécessité de remédier à la situation intolérable du sans-abri.

Un membre a souhaité que la décision de réquisition soit collective et relève de la compétence du collège des bourgmestre et échevins.

L'arrêté royal tiendra compte de son observation; le registre des immeubles abandonnés, leur état des lieux et le projet de convention avec les propriétaires devraient, suivant son souhait, être arrêtés par le collège des bourgmestre et échevins.

Par contre, le droit de réquisition se situant dans le prolongement de l'article 134 de la nouvelle loi communale donnant des compétences de police au bourgmestre en cas d'urgence, il a semblé logique de le confier au bourgmestre même.

C'est donc par arrêté royal que le Gouvernement croit devoir donner à ce membre tous ses apaisements.

Elle tient à rassurer chacun en ce qui concerne l'entrée en vigueur progressive de l'abrogation de la législation sur le vagabondage : l'article 29 contient une mesure permettant d'éviter la fermeture immédiate des centres actuels d'hébergement à savoir ceux de Merksplas, Wortel et Saint-Hubert.

2. Verhoging van de rijksbijdragen

De Minister staat erop te antwoorden op de bedenking die verschillende leden hebben gemaakt in verband met de extra middelen die ter beschikking van de OCMW's zullen worden gesteld.

Het ontwerp voorziet dat de rijksbijdragen met 1 miljard worden verhoogd. Dat is een niet onaanzienlijk bedrag, gelet op het feit dat het overheidsaandeel nu 5 miljard bedraagt. Bovendien worden die middelen verdeeld naar gelang van de inspanningen die van elk OCMW worden verlangd. Zij zullen immers niet alleen bijstand moeten verlenen aan steuntrekkers en daklozen, maar ook een rol spelen bij het verstrekken van opleiding of het zorgen voor werkgelegenheid.

Er wordt dus meer van de OCMW's verlangd, maar zij krijgen daarvoor ook meer middelen.

Dat is een aanzienlijke verbetering ten opzichte van de vorige jaren. Toen dienden de OCMW's ook meer taken te vervullen, maar moesten zij het met veel minder middelen zien te rooien.

Ook moet duidelijk worden bepaald hoeveel extra middelen precies nodig zijn, zodat geen inhoudsloze integratiecontracten worden gesloten die alleen maar moeten dienen om meer geld in het laatje te brengen.

Gelet op de toestand van de overheidsfinanciën moet er met klem op worden gewezen dat een integratiecontract niet een arbeidsovereenkomst of een contract voor een grondige opleiding is en dat ook niet noodzakelijk zal zijn. Het is niet de bedoeling dat het OCMW de VDAB gaat beconcurreren.

Veel van die integratiecontracten zullen alleen formeel vorm geven aan de in het kader van de sociale bijstand geldende rechten en plichten en dus niet tot extra uitgaven leiden. Het feit dat deze maatregelen samenvallen met een begeleidingsplan voor de werklozen mag niet voor verwarring zorgen.

Als daarentegen wel sprake is van een echte opleiding en de betrokkene ook opnieuw in het beroepsleven wordt ingepast, zullen de OCMW's niet alleen meer geld krijgen, maar zal de gerechtigde ook volgende voordelen genieten : als hij over een arbeidsovereenkomst beschikt, ontvangt hij ten minste het gewaarborgd minimumloon en als hij bovenop het bestaansminimum een gedeeltelijk salaris ontvangt, zal zijn bestaansminimum maar gedeeltelijk worden verminderd.

Als het contract bepaalde verplichtingen oplegt inzake opleiding en integratie, zal het OCMW de betrokkene daarvoor een extra vergoeding toekennen of er althans voor zorgen dat hij die krijgt. Die vergoeding zal afhangen van de verplichtingen zelf en van de ter zake vigerende regels.

In verband met de beoogde verhoging van de rijksbijdrage zullen de OCMW's van gemeenten die tijdens het voorlaatste jaar meer dan 500 steuntrekkers tellen, voor 60 % door de overheid worden vergoed, terwijl OCMW's met meer dan 1 000 steuntrekkers 65 % zullen ontvangen.

2. Les subventions majorées

Il est important de répondre à la réflexion de plusieurs membres au sujet des moyens complémentaires à mettre à la disposition des CPAS.

Le projet prévoit un milliard de subventions complémentaires, ce qui n'est pas négligeable alors que le budget actuel s'élève à 5 milliards. De plus, ces moyens sont diversifiés en fonction de l'effort de chaque CPAS puisqu'ils sont mis en oeuvre en cas d'aide à un nombre important de bénéficiaires, en cas d'aide à des sans-abri, en cas de formation et en cas de mise au travail.

Il est demandé plus aux CPAS et, pour ce faire, il leur est donné plus.

Cela les change fondamentalement des années antérieures pendant lesquelles ils ont dû faire plus sans recevoir de moyens complémentaires.

Encore faut-il définir le « plus » nécessaire et ne pas tomber dans le piège de contrats d'intégration sans contenu, uniquement dans le but d'avoir des subventions.

Dans l'état actuel des finances publiques, il est nécessaire d'insister sur le fait que tout contrat d'intégration n'est pas et ne sera pas nécessairement un contrat de travail ou un contrat prévoyant une formation importante; il ne s'agit pas pour le CPAS de créer un système concurrentiel au FOREM.

De nombreux contrats d'intégration formaliseront simplement les droits et devoirs actuellement mis en oeuvre dans le cadre de la guidance sociale et n'occasionneront aucune dépense complémentaire. La coïncidence entre les présentes mesures et le plan d'accompagnement des chômeurs ne doit pas créer une confusion.

Par contre, lorsqu'il y aura formation et insertion professionnelle véritables, non seulement les subventions seront majorées mais de plus le bénéficiaire percevra davantage : s'il bénéficie d'un contrat de travail, il recevra au moins le salaire minimum garanti et en cas de cumul d'un salaire partiel avec le minimex, le minimex ne sera que partiellement diminué.

Si le contrat formule des exigences en matière de formation et d'insertion, le CPAS octroiera à l'intéressé ou veillera à ce que l'intéressé bénéficie d'une intervention complémentaire qui sera fonction des exigences et des réglementations en vigueur.

Quant aux subventions majorées octroyées, les CPAS des communes desservant au cours de l'année pénultième plus de 500 bénéficiaires percevront 60 % de subventions et les CPAS octroyant le minimex à plus de 1 000 bénéficiaires en percevront 65 %.

De Minister brengt in herinnering dat die maatregel voor volgende OCMW's zal gelden :

a) OCMW's die aan meer dan 1000 gerechtigden het bestaansminimum toekennen :

— Antwerpen	— Luik
— Gent	— Charleroi
— Brussel-stad	— Bergen

b) OCMW's die aan meer dan 500 gerechtigden het bestaansminimum toekennen :

— Oostende	— Anderlecht
— Brugge	— Namen
— Leuven	— Seraing
— Mechelen	— Verviers
— Schaarbeek	— La Louvière
— Sint-Gillis	— Doornik
— Molenbeek	

Bovendien acht de Minister iedere twijfel uitgesloten inzake de — overigens wenselijke — mogelijkheid dat men zich tot de in de Vlaamse Gemeenschap bestaande plaatselijke commissies voor maatschappelijke integratie die actief zijn in het raam van het VFIK (Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen), zou kunnen wenden voor het formuleren van suggesties met betrekking tot de plaatselijke toepassing van alle aspecten van het integratieplan.

De Vlaamse steden en OCMW's kunnen dus — in volmaakte symbiose met de Vlaamse Executieve — een beroep doen op de VFIK-commissie om tot de realisatie van het project bij te dragen, naar ideale plaatselijke oplossingen te zoeken en de nodige evaluaties uit te voeren.

Zowel de federale staat als de Vlaamse Executieve willen die commissies op die manier een bijkomende reden van bestaan geven.

3. De integratiecontracten

Het begrip maatschappelijke dienstverlening op contractuele basis geeft aanleiding tot een aantal vragen en bedenkingen waarvan sommige zelfs kritisch zijn. De Minister vindt die benadering echter zeer dynamisch. Het recht op maatschappelijke dienstverlening — waarvan wij niet mogen vergeten dat het door de Raad van State nog in 1975 afgewezen werd — had reeds tot gevolg dat er een niet-autoritair getinte relatie ontstond tussen de instelling die de openbare liefdadigheid in de praktijk omzette en die welke de bijstand ontving.

Dat recht wordt evenwel eenzijdig toegekend. Het ontwerp daarentegen voorziet voor de aanvrager en voor de OCMW's in wederzijdse rechten en verplichtingen.

Het contract betekent een bijkomende stap in de goede richting en het vertolkt het vertrouwen in een tussen een burger en de gemeenschap gesloten pact; het erkent de burger als een rechtspersoon en als een « integratieschuldenaar »; het streeft naar een gelijke benadering van de kansarme aan de ene en het OCMW aan de andere kant.

La Ministre rappelle que les CPAS bénéficiaires de cette mesure seraient :

a) Les CPAS qui accordent plus de 1000 minimums de moyens d'existence :

— Anvers	— Liège
— Gand	— Charleroi
— Bruxelles-ville	— Mons

b) Les CPAS qui accordent plus de 500 minimums de moyens d'existence :

— Ostende	— Anderlecht
— Bruges	— Namur
— Louvain	— Seraing
— Malines	— Verviers
— Schaerbeek	— La Louvière
— St-Gilles	— Tournai
— Molenbeek	

La Ministre ajoute qu'il n'y a aucun doute possible quant au recours souhaitable aux commissions locales d'intégration sociale dans le cadre du VFIK (Vlaams fonds voor de integratie van kansarmen) en Communauté flamande pour formuler toutes suggestions quant à la mise en œuvre locale de l'ensemble du plan d'intégration.

Les villes et les CPAS flamands pourront donc — en symbiose parfaite avec l'Exécutif flamand — utiliser la commission VFIK pour contribuer à la réalisation du projet, rechercher les solutions locales idéales et procéder aux évaluations requises.

C'est autant la volonté de l'Etat fédéral que de l'Exécutif flamand de donner ainsi une raison d'être supplémentaire à ces commissions.

3. Les contrats d'intégration

Un certain nombre d'interrogations, réflexions, voire de critiques sont émises sur la notion de contractualisation de l'aide sociale. Pourtant, la Ministre qualifie cette approche comme étant particulièrement dynamique. Le droit à l'aide sociale — qui, pour rappel, avait été nié par le Conseil d'Etat en 1975 — avait déjà pour effet de créer une autre relation que celle d'autorité entre l'organisme qui mettait en œuvre la charité publique et celui qui recevait l'assistance.

Ce droit est cependant consenti unilatéralement. Le projet, par contre, accorde au requérant et au CPAS des droits et devoirs réciproques.

Le contrat est un pas de plus; c'est la confiance faite dans un pacte passé entre un citoyen et la collectivité; c'est reconnaître le citoyen comme sujet de droit, comme débiteur d'intégration; c'est vouloir l'égalité entre le pauvre et le CPAS.

Iedereen is er zich van bewust dat het integratiecontract niet op alle gerechtigden van de sociale dienstverlening van toepassing is, dat het om een recht op een contract gaat. De Minister wil de suggestie van een lid volgen en in het ontwerp opnemen dat iedereen recht heeft op een integratiecontract.

Iedereen is er zich ook van bewust dat het bestaansminimum, vooral voor een jongere die mentaal nog niet volwassen is, een val wordt wanneer het als een doel op zich wordt beschouwd, wanneer het niet uitmondt in een op de maat van het individu gesneden project waarbij de persoonlijkheid geleidelijk wordt gevormd door de dialoog met de maatschappelijk werker en, indien mogelijk, met iemand van buitenaf.

Het contract varieert naar gelang van de behoeften en de mogelijkheden van het individu; het wordt uitgewerkt in overleg met de gerechtigde. Het kan al worden uitgevoerd vanaf de toekenning van het bestaansminimum, het kan ook worden overwogen op het tijdstip van de toekenning en pas na drie maanden worden gesloten, of het kan evolueren tijdens het proces van de sociale dienstverlening, maar het is nooit te nemen of te laten.

Het is dus onaanvaardbaar de beleids mensen bedoelingen toe te schrijven die zij niet hebben en het voor te stellen alsof ze de jongeren willen uitsluiten van de hulp waarop ze recht hebben.

De Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn en de Interdepartementale Commissie voor de Armoedebestrijding zijn het er eenparig over eens dat het recht op een bestaansminimum voor jongeren vanaf 18 jaar ongewenste gevolgen kan hebben die moeten worden voorkomen. Die ongewenste gevolgen kunnen voornamelijk opduiken doordat aan de omschrijving van de rechten geen overeenstemmende plichten worden verbonden. Op die wijze kan het recht op een bestaansminimum in sommige gevallen een « recht op sociale uitsluiting » worden.

Er zal dus geen heksenjacht worden gevoerd met het contract in de hand : op grond van de bestaande wetgeving kan het bestaansminimum worden geweigerd aan degene die niet bewijst dat hij bereid is te werken. Het contract wil integendeel dovemansgesprekken vermijden, het wil personen met onvoldoende kwalificaties de administratieve en theoretische rompslomp besparen die nodig is om te bewijzen dat men werk zoekt : het wil geleidelijk en rekening houdend met individuele verschillen zorgen voor de sociale inpassing van de jonge gerechtigden op een bestaansminimum.

Het contract is trouwens geen oplossing voor alle gevallen : soms is het om gezondheids- of billijkheidsredenen niet aangewezen. Het contract mag niet verworden tot een bureaucratische overeenkomst : alle aandacht moet gevestigd zijn op de dialoog tussen de maatschappelijk werker en de gerechtigde op maatschappelijke dienstverlening.

Chacun est conscient que le contrat d'intégration ne s'applique pas à tous les bénéficiaires de l'aide sociale et qu'il s'agit d'un droit au contrat. La Ministre est disposée à suivre la suggestion faite par un membre et qui tend à inscrire dans le projet le droit de tous à un contrat d'intégration.

Chacun est conscient aussi que le minimex, surtout pour un jeune non encore psychologiquement formé, est un piège s'il est considéré comme un but en soi, s'il ne débouche pas sur un projet qui sera fonction de chaque personnalité et qui s'ébauchera progressivement avec lui, par le dialogue avec le travailleur social et un intervenant extérieur si possible.

Le contrat est fonction des besoins et des possibilités individuels, il s'élabore avec le bénéficiaire. Il pourra donc être mis en œuvre dès l'octroi du minimex, il pourra aussi être seulement envisagé au moment de l'octroi et n'être conclu que dans un délai de trois mois, il pourra évoluer au cours du processus d'aide sociale et il ne sera jamais à prendre ou à laisser.

Il est donc inadmissible de faire un procès d'intention et de le déformer en processus pour exclure les jeunes de l'aide qui leur est due.

Ce que le Conseil supérieur de l'Aide sociale et la Commission interdépartementale de lutte contre la pauvreté ont souligné à l'unanimité, est simplement que le droit au minimex pour les jeunes de 18 ans peut présenter des effets pervers qu'il faut tenter de résorber, effets essentiellement liés à la définition de droits non rattachés à des devoirs, d'un droit au minimex qui risque, dans certains cas, de s'avérer un « droit à l'exclusion sociale ».

Le contrat n'est évidemment pas une chasse aux sorcières; la loi actuelle permet de refuser le minimex à celui qui n'apporte pas la preuve qu'il est disposé à être mis au travail. Le contrat vise au contraire, à dépasser le dialogue de sourds, les preuves bureaucratiques et théoriques de recherche d'emplois par les personnes sans qualification suffisante; il cherche à atteindre progressivement, en fonction de chaque situation individuelle, l'insertion sociale des jeunes bénéficiaires du minimex.

Le contrat n'est d'ailleurs pas la solution dans tous les cas et, pour des raisons de santé ou d'équité, le contrat ne sera pas indiqué. Il faut éviter de tomber dans le piège du contrat bureaucratique, il faut au contraire rendre tout son sens au dialogue entre le travailleur social et le bénéficiaire de l'aide sociale.

De cijfergegevens betreffende de ontwikkeling van het aantal gerechtigden jonger dan 25 jaar bevestigen dat de voorgestelde maatregelen nodig zijn :

- 188 jongeren van minder dan 18 jaar
- 4885 van 18 tot 20 jaar
- 4466 van 21 tot 24 jaar

volgens de jongste statistieken.

In tegenstelling tot wat sommigen beweren, is het contract niet repressief bedoeld.

Het is minder repressief dan de huidige wetgeving die voorziet in het doodgewoon weigeren van de toekenning of het stopzetten van de uitkering wanneer men niet voldoet aan een van de toekenningsvoorwaarden.

Dat is dus niet de bedoeling van het contract : de partijen onderhandelen over het contract, waarbij de gerechtigde steeds een beroep kan doen op een derde wanneer hij dat wenst. Verder blijven alle wettelijke beschermingen bestaan (het contract stelt zich niet in de plaats van de wet); het contract vult de wet zelfs aan, want als er dan al sancties zijn, zullen die worden voorgesteld door de maatschappelijk werker en zal de betrokkene het recht hebben vooraf te worden gehoord.

De Minister erkent wel dat het voor de maatschappelijk werker belast met het dossier moeilijk is om een sanctie voor te stellen; er moet worden voorkomen dat hij nog meer gekneld komt te zitten tussen het OCMW en de gerechtigde op maatschappelijke dienstverlening dan nu reeds het geval is. Zij zou derhalve bereid zijn een amendement te aanvaarden waarbij die bevoegdheid aan de maatschappelijk werker of aan de verantwoordelijke voor de sociale dienst wordt toegekend.

Zo ook kan misschien best worden gepreciseerd dat het OCMW geen tussenkomst mag weigeren van een derde die door de gerechtigde vrij is gekozen.

Met betrekking tot de rol van de maatschappelijk werker brengt de Minister in herinnering dat de gegevens van het sociale onderzoek die als grondslag dienen, degene zijn die vroeger vaak werden opgenomen in de politieverslagen, namelijk de gegevens betreffende de samenstelling van het gezin, de werkelijke verblijfplaats, de verrichte arbeid, zelfs indien hij niet regelmatig wordt verricht, de inkomsten van de gerechtigde. Het gaat dus niet om subjectieve gegevens, namelijk de beoordeling door de maatschappelijk werker ofschoon zo'n oplossing ook nadelen kan hebben.

Het contract heeft het voordeel dat het bestaansminimum wordt ingepast in een evolutie. Het vertrouwt erop dat de sociale dienst en de gerechtigde een relatie zullen aanknopen die tot een geleidelijke integratie zal leiden. Eventuele sancties passen in dezelfde relatie : zij worden beschouwd als een pedagogisch instrument en niet als een hakbijl die in de uitkering wordt gezet, zoals nu het geval is.

Het contract kan natuurlijk niet worden opgedrongen, noch aan de gerechtigde op een bestaansminimum, noch aan de maatschappelijk werker die het ten uitvoer legt. De Minister is het op dat punt eens

Les données chiffrées concernant l'évolution du nombre de bénéficiaires de moins de 25 ans confirment l'opportunité des mesures préconisées :

- 188 jeunes de moins de 18 ans
- 4885 de 18 à 20 ans
- 4466 de 21 à 24 ans

suivant les dernières statistiques disponibles.

Contrairement à ce que certains ont affirmé, le contrat n'est pas répressif.

Il l'est moins que la loi actuelle qui prévoit comme sanction lorsqu'une condition d'octroi n'est pas remplie le refus pur et simple, la fin de l'octroi.

Il n'a pas cette volonté puisqu'il est négocié entre les parties, avec le recours, le soutien d'un tiers chaque fois que le bénéficiaire le souhaite, puisque toutes les autres protections légales subsistent — le contrat ne se substitue pas à la loi; il la complète, puisque si sanctions il y a, le travailleur social les proposera et l'intéressé aura le droit d'être entendu préalablement.

Toutefois, la Ministre reconnaît qu'il est difficile pour le travailleur social en charge du dossier de proposer une sanction, il faut éviter de le coincer davantage qu'il ne l'est déjà entre le CPAS et le bénéficiaire de l'aide sociale. Elle accepterait dès lors un amendement donnant ce pouvoir au travailleur social ou au responsable du service social.

De même, il est peut-être opportun de préciser que le CPAS ne peut refuser l'intervention d'un tiers du libre choix de l'intéressé.

Evoquant le rôle du travailleur social, la Ministre rappelle que les données objectives de l'enquête sociale qui font foi sont celles qui antérieurement étaient souvent reprises dans un rapport de police, à savoir les données de base sur la composition de la famille, sur la résidence effective, sur l'existence d'un travail même occasionnel, sur les revenus du bénéficiaire. Il ne s'agit donc pas de données subjectives, à savoir les appréciations du travailleur social bien qu'une telle solution puisse également présenter des inconvénients.

Le contrat a l'avantage de situer le minimex dans le temps, il fait confiance au service social et au bénéficiaire pour nouer une relation qui débouche sur une intégration progressive; les sanctions éventuelles se situent dans la même relation, elles sont envisagées comme outil pédagogique au lieu d'être, comme actuellement, un couperet.

Bien entendu, le contrat ne peut être forcé, ni au bénéficiaire du minimex, ni au travailleur social qui le met en œuvre. La Ministre rejoint le membre qui a mis en évidence le caractère essentiellement consen-

met het lid dat de klemtoon heeft gelegd op het wezenlijke aspect van de wederzijdse toestemming tot het contract. Zij voegt eraan toe dat de arbeidsrechtbank in voorkomend geval het evenwicht tussen de rechten en de plichten, de haalbaarheid van de vereisten en de inspanningen en het tegen elkaar afwegen van regels en voordelen in het contract zal beoordelen.

Zij kan daarentegen niet instemmen met de beoordeling van de toepassing van artikel 60, § 7 van de wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's, door het lid. Zowel de onderzoeken uitgevoerd op last van een vorig Minister als de besluiten van het tweede Europees Programma voor de armoedebestrijding tonen aan dat, voor ten minste een vierde van de gerechtigden van deze maatregel, de normale inpassing in het beroepsleven ook op lange termijn lukt en dat voor een ander vierde de inpassing ten minste gedeeltelijk slaagt.

Dit is voor een ieder een kleine stap vooruit. De betrokkenen zijn uitkeringsgerechtigden, en dus niet langer bestaansminimumtrekkers. Voor de helft onder hen betekent zulks een daadwerkelijke opname in het beroepsleven.

De Voorzitster heeft in de Commissie voor de Justitie terecht op het probleem van het recht op het bestaansminimum van studenten gewezen.

Onderstreept moet worden dat studenten recht op het bestaansminimum kunnen hebben, wat wordt bewezen door de in het koninklijk besluit van 16 oktober 1991 vervatte vrijstelling van de studiebeurzen.

Daartoe moeten de belanghebbenden normaal echter aan de volgende drie voorwaarden voldoen :

- zij moeten zich in een toestand van behoefte bevinden, en niet op financiële steun van hun gezin kunnen rekenen; momenteel primeert de solidariteit binnen het gezin;

- zij mogen niet reeds over toereikende diploma's beschikken, en in het bijzonder geen aanvullende universitaire studies op kosten van de gemeenschap doen;

- zij moeten hun studie nauwgezet en met een ernstige kans op slagen volgen; de integratie-overeenkomst kan voorzien in minimumvoorwaarden waaraan de belanghebbende student moet voldoen om het recht op bestaansminimum te behouden.

De integratie-overeenkomst is een schoolvoorbeeld van het door de regering voorgestane contract met de burger. Dit contract mag niet worden uitgehouden.

4. Eenmaking van de beroepsinstanties

De Minister verheugt zich erover dat het principe van de eenmaking van de beroepsinstanties en de overdracht van de geschillen inzake maatschappelijke dienstverlening aan de arbeidsgerechten niet op bezwaren stuit.

Alleen de nadere bepalingen kunnen terecht tot vragen aanleiding geven.

suel de la démarche. Elle ajoute que le tribunal du travail appréciera au besoin l'équilibre entre le droit et les devoirs, le caractère réaliste des exigences et des efforts, le poids des contraintes et des leviers énoncés dans le contrat.

Elle ne peut, en revanche, pas suivre ce membre dans ses appréciations sur les applications de l'article 60, § 7 de la loi du 8 juillet 1976 sur les CPAS. Autant des études commandées par un prédécesseur que les conclusions du deuxième programme européen de lutte contre la pauvreté démontrent que, pour au moins un quart des bénéficiaires de cette mesure, l'insertion professionnelle normale est aussi réalisée à long terme et que, pour un autre quart, l'insertion est au moins partielle.

Pour tous, c'est un petit progrès : ils sont allocataires sociaux et non plus « minimexés ». Pour la moitié d'entre eux, c'est une réelle intégration professionnelle.

La Présidente a soulevé à juste titre, en Commission de la Justice, le problème du droit au minimex pour les étudiants.

Il convient d'insister sur le fait que les étudiants peuvent avoir droit au minimex, l'exonération des bourses d'études par l'arrêté royal du 16 octobre 1991 en est la preuve.

Encore faut-il normalement qu'ils répondent à trois conditions :

- être dans une situation de besoin et ne pouvoir recourir à l'aide financière de leur famille; la solidarité familiale prime actuellement;

- ne pas déjà disposer de diplômes suffisants, ne pas entreprendre notamment des études universitaires complémentaires à charge de la collectivité;

- suivre avec assiduité et chance sérieuse de succès des études; le contrat d'intégration pourra énoncer les conditions minimales pour que l'étudiant conserve son droit au minimex.

Le contrat d'intégration est l'exemple même du contrat avec le citoyen que le Gouvernement veut nouer; ce contrat ne peut être affadi.

4. Unification des instances de recours

La Ministre se réjouit de constater que le principe même de l'unification des instances de recours et le transfert de l'ensemble du contentieux de l'aide sociale aux tribunaux du travail ne soulèvent aucune objection.

Seules les modalités soulèvent de légitimes interrogations.

De Minister deelt niet de mening van een lid inzake rechtspleging met gesloten deuren, aangezien thans noch voor het bestaansminimum noch voor de maatschappelijke hulpverlening respectievelijk in de arbeidsgerechten en de beroepskamers in een dergelijke procedure is voorzien.

De beslissingen kunnen, op verzoek van de belanghebbenden, in raadkamer worden genomen. Het optreden van het arbeidsauditoraat bevordert de bescherming van de verzoekers.

De op initiatief van de vorige Minister verrichte studies tonen aan dat er geen probleem is om zich tot de arbeidsgerechten te wenden, die geografisch dicht bij de bevolking staan. Uit dezelfde studies is gebleken dat de arbeidsgerechten doorgaans sneller dan de beroepskamers tot een uitspraak komen, alsmede dat er in de arbeidsrechtbank beroep openstaat tegen in eerste instantie gewezen beslissingen. Een en ander is een garantie voor alle betrokkenen.

Een andere spreker opperde reeds de mogelijkheid om een speciale kamer op te richten bij de arbeidsrechtbank. De kostprijs van een dergelijke oplossing, evenals de wens om het recht op maatschappelijke hulpverlening te beschouwen als eender welk sociaal recht, pleiten echter tegen een dergelijke oplossing.

De Minister wenst tot slot nog te vermelden dat degenen die een beroep doen op maatschappelijke dienstverlening, niet mogen worden beschouwd als tweederangsburgers door hen ertoe te verplichten een advocaat te raadplegen; ze kunnen zichzelf verdedigen, maar ze mogen zich laten bijstaan door een maatschappelijk werker.

Dit gezegd zijnde is het de taak van de rechtbanken en van de maatschappelijke dienstverleningscentra om de betrokken personen goed in te lichten over de mogelijke rechtsbijstand. Ze mogen echter nergens toe worden gedwongen. De hele rechtshulp moet worden verbeterd.

Op de interventies van verschillende leden inzake de personeelsformatie van de rechtbank van Leuven, antwoordt de Minister dat de personeelsformatie te Nijvel wel en die te Leuven niet werd uitgebreid. In Leuven telde men namelijk 8 729 zaken tegenover 9 212 te Nijvel.

Die cijfers tonen aan dat een uitbreiding van de personeelsformatie in Leuven niet nodig is. Dat is gewoon een kwestie van billijkheid.

Achter het hele ontwerp zit één stuwende kracht, één hoofdidee : de wil om het recht op maatschappelijke dienstverlening — zoals het in 1974 op initiatief van Minister De Saeger werd ingevoerd en in 1975 werd aangevuld met het recht op een bestaansminimum en het recht op maatschappelijke dienstverlening die een menswaardig leven mogelijk moet maken — te consolideren, te verfijnen en uit te diepen.

De economische crisis en de toestand van de minst-bedeelden maken die uitdieping van het recht op maatschappelijke dienstverlening noodzakelijk. Wanneer men de verouderde wet op de landloperij en de bedelarij afschaft, dan betekent dit dat men het recht op maat-

Elle ne peut suivre l'avis d'un membre en ce qui concerne le huis clos qui n'existe aujourd'hui ni en ce qui concerne le minimex au niveau des tribunaux du travail, ni en ce qui concerne l'aide sociale au niveau des chambres de recours.

Les décisions pourraient être prises en chambre du conseil à la demande des intéressés. L'intervention de l'auditorat du travail apportera un plus à la protection des requérants.

Les études menées à l'initiative de la Ministre précédente démontrent que non seulement il n'y a pas de problème d'accessibilité aux tribunaux du travail, qui sont géographiquement plus proches des citoyens, mais encore qu'ils décident généralement plus vite que les chambres de recours et qu'il existe au niveau des tribunaux du travail un recours contre la décision prise en première instance, ce qui est une garantie pour tous.

Un autre intervenant a évoqué la possibilité de créer une chambre spéciale auprès du tribunal du travail; le coût d'une telle solution, autant que le souhait de considérer le droit à l'aide sociale comme tout autre droit social s'opposent à une telle solution.

Enfin, la Ministre tient à affirmer que l'on ne peut considérer les bénéficiaires de l'aide sociale comme des citoyens de second rang en les obligeant à utiliser les services d'un avocat; ils peuvent se défendre eux-mêmes, ils peuvent se faire assister par un travailleur social.

Ceci dit, il appartient aux tribunaux et aux services sociaux de veiller à informer adéquatement les intéressés des possibilités de l'assistance juridique mais on ne peut forcer la main des intéressés. C'est l'ensemble de l'aide légale qui doit être améliorée.

En ce qui concerne l'intervention de plusieurs membres relatives aux cadres du tribunal de Leuven, la Ministre reconnaît qu'on a augmenté les cadres à Nivelles et non à Leuven. Si on compare les chiffres, il y a 8 729 affaires à Leuven contre 9 212 à Nivelles.

Les chiffres montrent dès lors qu'il ne faut pas une augmentation des cadres à Leuven. C'est une question d'équité en la matière.

L'ensemble du projet est conduit par une seule force, un seul fil conducteur, la volonté d'affermir, d'affiner, d'approfondir le droit à l'aide sociale, tel qu'il a été instauré en 1974 et en 1975 à l'initiative du Ministre De Saeger qui a créé le droit au minimex et le droit à l'aide sociale permettant de mener une vie conforme à la dignité humaine.

La crise économique, la faiblesse des plus faibles rendent nécessaire cet approfondissement du droit à l'aide sociale. Mettre fin à la législation anachronique sur le vagabondage et la mendicité, c'est considérer que le droit à l'aide sociale est bien là pour

schappelijke dienstverlening beschouwt als een middel om te vermijden dat een burger moet terugvallen op dergelijke mensonwaardige praktijken.

Het is nodig de OCMW's meer middelen te geven door de subsidies voor het bestaansminimum op te trekken : het recht op maatschappelijke hulpverlening kan pas worden geconcretiseerd als de OCMW's over de nodige middelen beschikken om de armoede te bestrijden.

De maatschappelijke dienstverlening een contractuele vorm geven betekent dat men gelooft in de gelijkheid van het recht ... zelfs op maatschappelijke dienstverlening. Dat veronderstelt dat de maatschappelijke dienstverlening wordt versterkt, dat een beroep wordt gedaan op een derde, die bij voorkeur wordt gekozen door de rechthebbende, en dat men een progressieve bewustwording van de eigen rechten bevordert.

Wanneer alle geschillen inzake maatschappelijke hulpverlening naar de arbeidsrechtbank worden verwezen, erkent men dat de kansarmen recht hebben op de meest beschermende rechtsinstantie.

Het doel van het ontwerp bestaat er gewoon in het beroep op de OCMW's meer dan tot nu toe het geval was tot een recht te maken, zodat de minstbedeelden minder tweederangsburgers worden.

Om te besluiten verklaart de Minister dat de burgers op 24 november jl. een ander contract met de burger in het licht van de schijnwerpers hebben geplaatst en dat het haar dierbaarste wens is dat het Parlement dit nieuwe contract met de burger een jaar later aan de minstbedeelden zou aanbieden.

V. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

HOOFDSTUK I

Wijzigingen van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Artikel 1

Dit artikel voorziet in de verplichting tot overleg tussen gemeenten en OCMW's voor wat de aan de OCMW's verstrekte middelen betreft. Door dit overleg wordt voorkomen dat de rijksbijdrage voor andere doeleinden dan voor de maatschappelijke hulpverlening wordt aangewend.

Bovendien behelst dit artikel de verplichting tot overleg in geval van vermindering van de rijksbijdrage.

Een lid vraagt welk percentage van de verhoogde rijksbijdrage zal worden gebruikt om de gemeentelijke bijdragen van de OCMW's te verminderen, en welk percentage door de OCMW's daadwerkelijk voor maatschappelijk werk zal worden aangewend.

empêcher qu'un citoyen ne doive recourir à des démarches inhumaines.

Donner des moyens financiers accrus aux CPAS en augmentant les subventions « minimex », est nécessaire : le droit à l'aide sociale ne peut se réaliser que si les CPAS disposent des moyens nécessaires pour chasser la pauvreté.

Primer la contractualisation de l'aide sociale, c'est croire possible l'égalité des plateaux du droit ... même à l'aide sociale; cela suppose que le service social soit renforcé, l'intervention d'un tiers choisi de préférence par l'ayant droit, soit suscitée de même que la prise de conscience progressive des droits.

Transférer aux tribunaux du travail l'ensemble du contentieux de l'aide sociale, c'est reconnaître que les pauvres ont droit à la plus protectrice organisation judiciaire.

Le projet vise simplement à ce que les CPAS soient plus droits afin que les plus pauvres soient moins des citoyens de seconde zone.

La Ministre conclut en déclarant que le 24 novembre dernier, les citoyens ont relancé un autre contrat de citoyenneté, et que son vœu le plus cher serait qu'un an après le Parlement accorde aux plus pauvres ce nouveau contrat de citoyenneté.

V. — DISCUSSION DES ARTICLES

CHAPITRE 1er

Modifications de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale

Article 1er

Cet article prévoit une concertation obligatoire entre la commune et les CPAS en ce qui concerne les moyens alloués aux CPAS. Cette concertation empêchera que l'intervention de l'Etat ne soit affectée à d'autres finalités que celle de l'aide sociale.

Cet article rend également la concertation obligatoire en cas de diminution des subventions de l'Etat.

Un membre demande quel sera le pourcentage de l'intervention majorée de l'Etat consacré à la diminution de l'intervention des communes dans le déficit des CPAS et quel sera le pourcentage réellement affecté à des actions sociales du CPAS.

De Minister geeft te kennen dat zij het, gelet op het beginsel van de gemeentelijke autonomie, niet nodig heeft geacht in de wet te bepalen op welke wijze de rijksbijdragen dienen te worden gebruikt. Bovendien is in dit verband in een overlegmechanisme voorzien, en moet over de aanwending van de middelen verslag worden gedaan. Indien nodig kan de wet naderhand te allen tijde worden gewijzigd. De OCMW's zullen hoe dan ook met het oog op de opleiding en de tewerkstelling van kansarmen in het kader van de integratie-overeenkomsten nieuwe uitgaven moeten doen. De Minister rekent op de bereidheid van de OCMW's om de integratie-overeenkomsten tot een goed einde te brengen. De verhoogde rijksbijdragen moeten dan ook worden gezien als premies ten behoeve van de OCMW's, en mogen dus niet worden aangewend om de financiële tekorten van de gemeenten te vermindere-

Verschillende leden vragen zich af waarom het wetsontwerp bepaalt dat in geval van vermindering van de gemeentelijke subsidie overleg moet worden gepleegd. Zij zijn van oordeel dat de gemeenten op grond van artikel 26bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn reeds over voldoende waarborgen beschikken.

Het bepaalde in artikel 1 biedt de gemeenten volgens hen de mogelijkheid om de rijksbijdragen te gebruiken om de tekorten van de OCMW's aan te vullen.

De Minister antwoordt dat deze precisering noodzakelijk is, teneinde de toekenning van rijksbijdragen ten behoeve van de OCMW's te vrijwaren. Bij ontstentenis van overleg bestaat het gevaar dat de gemeentelijke subsidie tot het OCMW automatisch wordt beperkt. In dit verband verwijst zij naar artikel 106 van de organieke wet. Overleg is noodzakelijk om te voorkomen dat de kwalijke gevolgen van het urgentieprogramma ertoe leiden dat de subsidies van de gemeenten aan de OCMW's worden beperkt. De Minister herhaalt dat de verhoging van de rijksbijdrage in geen geval als argument kan worden aangegrepen om de gemeentelijke subsidies voor de OCMW's te verminderen.

De Commissie brengt een aantal technische verbeteringen aan in de tekst van het artikel.

*
* *

Artikel 1 wordt aangenomen met 13 stemmen en 2 onthoudingen.

Artikel 1bis (nieuw)

De heer Hancké c.s. dient een amendement n° 14 (Stuk n° 630/2) in, teneinde in het huishoudelijk reglement van de raad voor maatschappelijk welzijn een bepaling te doen opnemen volgens welke plaatsvervangers de vaste leden vervangen, wanneer

La Ministre déclare qu'elle a estimé, compte tenu du principe de l'autonomie communale, qu'il n'était pas nécessaire de préciser dans la loi de quelle manière les subventions de l'Etat devaient être utilisées, d'autant plus qu'un mécanisme de concertation est prévu et qu'un rapport devra être établi sur l'affectation des fonds. Si cela s'avère nécessaire, la loi pourra toujours être modifiée ultérieurement. Il y aura de toute façon des dépenses nouvelles au sein du CPAS pour assurer la formation et la mise au travail des défavorisés dans le cadre du contrat d'intégration. La Ministre mise sur la volonté des CPAS de mener à bien les contrats d'intégration. Les subventions majorés de l'Etat sont donc à considérer comme des primes à l'initiative des CPAS et ne pourront être affectées en principe à la réduction du déficit des finances communales.

Plusieurs membres se demandent pour quelles raisons le projet instaure la concertation en cas de diminution de l'intervention de la commune. Ils estiment qu'en vertu de l'article 26bis de la loi du 8 juillet 1976 organique des CPAS, la commune dispose déjà de garanties suffisantes.

Selon eux, la disposition de l'article 1er laisse la possibilité aux communes d'utiliser les subventions de l'Etat pour combler le déficit du CPAS.

La Ministre répond que cette précision est nécessaire afin de sauvegarder l'attribution de l'intervention de l'Etat en faveur du CPAS. En l'absence de concertation, le danger existe que la subvention de la commune au CPAS soit réduite automatiquement. Elle se réfère à cet égard à l'article 106 de la loi organique. La concertation s'impose afin que les subventions des communes aux CPAS ne soient pas réduites à la suite d'effets pervers du programme d'urgence. La Ministre répète que la majoration de l'intervention de l'Etat ne pourra en aucun cas servir d'argument pour réduire les subventions communales aux CPAS.

La Commission apporte des corrections techniques au texte de l'article.

*
* *

L'article 1er, ainsi modifié, est adopté par 13 voix et 2 abstentions.

Article 1er bis (nouveau)

M. Hancké et consorts déposent un amendement n° 14 (Doc. n° 630/2) afin de prévoir dans le règlement d'ordre intérieur du conseil de l'aide sociale qu'au sein des comités spéciaux, des membres suppléants remplacent les membres effectifs lorsque

laatstgenoemden verhinderd zijn. Dit amendement heeft tot doel ervoor te zorgen dat het quorum in de comités wordt bereikt, zodat de sociale bijstand binnen een redelijke termijn kan worden verleend.

Twee leden sluiten zich bij die zienswijze aan, doch achten het niet wenselijk dat dit probleem in het onderhavige ontwerp wordt geregeld.

De Minister erkent dat het wenselijker ware geweest een en ander in de wet van 5 augustus 1992 houdende bepalingen betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (*Belgisch Staatsblad* van 8 oktober 1992) op te nemen. Rekening houdend met de uit de praktijk naar voren gekomen problemen en gelet op de diversificatie van de taken van de OCMW's kan het amendement verantwoord zijn om de toekenning van maatschappelijke dienstverlening te vrijwaren.

*
* *

Amendement n° 14 van de heer Hancké c.s. tot invoeging van een artikel 1bis (*nieuw*) wordt aangenomen met 12 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 2

Overeenkomstig dit artikel wordt de voorzitter van het OCMW verplicht noodhulp te verlenen aan daklozen, mits deze beslissing tijdens de volgende vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt bekrachtigd.

Een lid vreest dat deze bepaling tot een soort van « georganiseerde landloperij » zal leiden, doordat daklozen achtereenvolgens in verschillende gemeenten noodhulp zullen kunnen vragen.

De Minister merkt op dat zelfs als de voorzitter van het OCMW noodhulp mag toekennen zonder een beslissing van de raad voor maatschappelijk welzijn af te wachten, hij toch nog een aantal verificaties moet verrichten voordat die hulp effectief wordt toegestaan. Werd de noodhulp tweemaal verleend, dan beslist de raad voor maatschappelijk welzijn de ten onrechte ontvangen hulp terug te vorderen. Dat gevaar van een dubbele uitkering bestaat nu reeds. In de toekomst zullen de OCMW's die de rijksbijdrage tegen 100 % willen ontvangen, er bovendien alle belang bij hebben dat de dakloze in het bevolkingsregister wordt ingeschreven.

Verscheidene leden herinneren eraan dat ieder OCMW een eigen huishoudelijk reglement heeft. Teneinde een zekere eenvormigheid te waarborgen, menen zij dat het huishoudelijk reglement van het OCMW minimumvoorwaarden zou moeten bevatten op grond waarvan de noodhulp wordt toegekend.

Doordat de hier bedoelde bepaling in de verplichte toekenning van noodhulp voorziet, doet zij een automatisme ontstaan en ontnemt zij de instanties die bij de OCMW's beslissingsbevoegdheid hebben, iedere beoordelingsmogelijkheid.

ceux-ci sont empêchés. Cet amendement vise à assurer le quorum au sein des comités afin que l'aide sociale soit accordée dans un délai raisonnable.

Deux membres se rallient à la philosophie de cet amendement mais estiment qu'il est inopportun de régler ce problème dans le projet actuel.

La Ministre concède qu'il aurait été préférable de l'insérer dans la loi du 5 août 1992 (*Moniteur belge* du 8 octobre 1992) portant des dispositions relatives aux centres publics d'aide sociale. Toutefois, compte tenu des difficultés rencontrées sur le terrain et face à la diversification des tâches des CPAS, l'amendement peut se justifier pour garantir l'octroi de l'aide sociale.

*
* *

L'amendement n° 14 de M. Hancké et consorts qui vise à créer un article 1^{er}bis (*nouveau*) est adopté par 12 voix et 3 abstentions.

Art. 2

Cet article instaure l'obligation pour le président du CPAS d'octroyer une aide urgente à une personne sans abri sous réserve de ratification de cette décision lors de la prochaine réunion du conseil de l'aide sociale.

Un membre craint que cette disposition n'instaure une forme de « vagabondage organisé » en ce sens qu'une personne sans abri pourra solliciter une aide urgente dans plusieurs communes successives.

La Ministre précise que même si le président du CPAS peut accorder une aide urgente sans attendre une décision du conseil de l'aide sociale, il doit malgré tout procéder à certaines vérifications avant de l'accorder. En cas de double perception, le conseil de l'aide sociale décidera le recouvrement de l'aide indûment perçue. Actuellement, le danger de la double perception existe déjà. A l'avenir, les CPAS auront, en outre, tout intérêt à ce que la personne sans abri soit inscrite dans les registres de population afin de pouvoir bénéficier d'une intervention de l'Etat à 100 %.

Plusieurs membres rappellent que le règlement d'ordre intérieur est différent dans chaque CPAS. Afin de garantir une certaine uniformité, ils estiment que le règlement d'ordre intérieur du CPAS devrait contenir des conditions minimales sur base desquelles l'aide urgente est octroyée.

En instaurant l'obligation d'octroi d'une aide urgente, cette disposition crée un automatisme et prive les instances de décision du CPAS de toute faculté d'appréciation.

De Minister antwoordt dat de huishoudelijke reglementen mogen verschillen op voorwaarde dat ze de toekenning van noodhulp mogelijk maken zoals in artikel 2 van het ontwerp bepaald wordt.

Ter attentie van een ander lid bevestigt *de Minister* dat de noodhulp door de voorzitter van het OCMW binnen de in het huishoudelijk reglement gestelde perken moet worden toegekend.

Een laatste spreker wijst erop dat de aan de orde zijnde bepaling een dubbele waarborg biedt : enerzijds voor de dakloze, die onmiddellijk zal worden geholpen, en anderzijds voor het OCMW, dat de zekerheid heeft dat zijn voorzitter bij het toekennen van de hulp rekening zal houden met de door het huishoudelijk reglement voorgeschreven regels.

Mevrouw Dua en de heer Dejonckheere dienen een amendement n° 1 (Stuk n° 630/2) in om in het artikel te preciseren dat het om dakloze « personen » gaat.

Dezelfde leden dienen een amendement n° 7 (Stuk n° 630/2) in waarin bepaald wordt, dat bij afwezigheid van de voorzitter van het OCMW, diens gemachtigde maatschappelijke noodhulp kan toekennen.

De Minister onderstreept dat dit thans in de praktijk reeds het geval is. Derhalve wordt amendement n° 7 ingetrokken.

Nog steeds *dezelfde leden* dienen een amendement n° 8 in (Stuk n° 630/2) dat de verwijzing naar het huishoudelijk reglement wil weglaten. Zij zijn van mening dat dit reglement aan de dakloze geen voorwaarden in verband met de noodhulp mag opleggen, die zo streng zijn dat de bepaling wordt uitgehouden.

De Commissie brengt in de tekst van het artikel formele verbeteringen aan en merkt daarbij op dat artikel 2 van het ontwerp artikel 28, § 1, van de organieke wet wijzigt.

*
* *

Amendement n° 1 van mevrouw Dua en de heer Dejonckheere wordt eenparig aangenomen.

Amendement n° 7 van de heer Dejonckheere en mevrouw Dua wordt ingetrokken.

Amendement n° 8 van de heer Dejonckheere en mevrouw Dua wordt verworpen met 13 tegen 1 stem.

Het aldus gewijzigde artikel 2 wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 3

Dit artikel bepaalt dat de maatschappelijk werkers de eed moeten afleggen opdat het door hen gevoerde sociaal onderzoek bewijskracht tot bewijs van het tegendeel zou hebben.

De Minister meent dat die hervorming een herwaardering van de maatschappelijk werker betekent.

Een lid vraagt welke maatschappelijk werkers door die bepaling bedoeld worden : gaat het om vast-

La Ministre répond que les règlements d'ordre intérieur peuvent être différents à condition qu'ils permettent l'octroi de l'aide urgente comme le prévoit l'article 2 du projet.

La Ministre confirme à un autre intervenant que l'aide urgente doit être accordée par le président du CPAS dans les limites fixées dans le règlement d'ordre intérieur.

Un dernier intervenant souligne que la présente disposition constitue une double garantie; d'une part, pour la personne sans abri qui bénéficiera d'une aide immédiate et, d'autre part, pour le CPAS qui est assuré que son président agira sur base des modalités prévues dans le règlement d'ordre intérieur.

Mme Dua et M. Dejonckheere déposent un amendement n° 1 (Doc. n° 630/2) visant à préciser à cet article qu'il s'agit de « personnes » sans-abri.

Les mêmes membres déposent un amendement n° 7 (Doc. n° 630/2) visant à prévoir qu'en l'absence du président du CPAS, son délégué peut accorder une aide sociale urgente.

La Ministre souligne que tel est déjà le cas dans la pratique. En conséquence, l'amendement n° 7 est retiré.

Les mêmes membres déposent un amendement n° 8 (Doc. n° 630/2) visant à supprimer la référence au règlement d'ordre intérieur. Ils estiment que le règlement d'ordre intérieur ne peut imposer des conditions relatives à l'aide urgente sollicitée par une personne sans-abri, telles que cette aide soit vidée de son sens.

La Commission apporte des corrections de forme au texte de l'article et précise que l'article du projet modifie l'article 28, § 1er de la loi organique.

*
* *

L'amendement n° 1 de Mme Dua et M. Dejonckheere est adopté à l'unanimité.

L'amendement n° 7 de M. Dejonckheere et Mme Dua est retiré.

L'amendement n° 8 de M. Dejonckheere et Mme Dua est rejeté par 13 voix contre une.

L'article 2, ainsi modifié, est adopté par 14 voix et une abstention.

Art. 3

Cet article instaure la prestation de serment pour les travailleurs sociaux de sorte que l'enquête sociale qu'ils réalisent puisse faire foi jusqu'à preuve du contraire.

La Ministre estime que cette réforme revalorise le travailleur social.

Un membre demande quels sont les travailleurs sociaux visés par cette disposition : s'agit-il des tra-

benoemden, om mensen met een tijdelijk contract of om personen met een onzeker statuut (derde-arbeidsdomein, gesubsidieerde contractuelen enz.) ?

De Minister antwoordt dat het de taak is van het OCMW zijn desbetreffend beleid uit te stippelen. Het spreekt vanzelf dat alle vastbenoemde maatschappelijk werkers de eed moeten afleggen. Inzake hun collega's die met een contract zijn aangeworven, zou men bij voorbeeld kunnen overwegen dat zij, indien het OCMW zulks wenst, hun eed na afloop van een proeftijd zouden afleggen. Hoe dan ook, de Minister wenst, inzake de bewijskracht van de door de maatschappelijk werkers uitgevoerde onderzoeken, geen ongelijkheden in het leven te roepen op grond van het feit dat zij een verschillend statuut hebben.

Dientengevolge dienen *de heer Vandendriessche en mevrouw Leysen een amendement n° 22 in (Stuk n° 630/2)* waarin bepaald wordt dat ook de maatschappelijk werkers met een arbeidsovereenkomst na een door de raad voor maatschappelijk welzijn vastgestelde proeftijd de eed afleggen.

In antwoord op de vraag van een lid of het statutair mogelijk is dat een contractueel aangeworven personeelslid de eed aflegt, verklaart *de Minister* dat die procedure reeds geldt voor de gemeentelijke politieagenten en de leerkrachten.

De Commissie brengt drie formele verbeteringen aan in de Franse tekst van artikel 3.

*
* *

Amendement n° 22 van de heer Vandendriessche en mevrouw Leysen wordt eenparig aangenomen.

Het aldus gewijzigde artikel 3 wordt eenparig aangenomen.

Art. 4

Deze bepaling heeft tot doel een aantal territoriale bevoegdheidsgeschillen tussen OCMW's op het gebied van de maatschappelijke dienstverlening uit de weg te ruimen. Op grond van deze bepaling komt de aan daklozen verleende sociale bijstand ten laste van het OCMW van de gemeente waar de belanghebbende zijn hoofdverblijfplaats heeft, of, bij ontstentenis daarvan, ten laste van het OCMW van de gemeente waar hij wenst te verblijven.

Een lid verwijst naar het advies van de Raad van State (Stuk n° 630/1, blz. 41) waarin wordt voorgesteld deze bepaling op te nemen in de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand. Deze werkwijze was wenselijker geweest, getuige het feit dat het gaat om door de OCMW's verleende financiële steun en dat de desbetreffende bevoegdheden van de organieke wet op de OCMW's mogelijkwijze aan de Gemeenschappen worden overgedragen.

vailleurs sociaux statutaires, contractuels, temporaires ou de ceux engagés dans des statuts précaires (TCT, contractuels subventionnés, etc.) ?

La Ministre répond qu'il appartient au CPAS de déterminer sa politique en la matière. Il va de soi que tous les travailleurs sociaux statutaires devront prêter serment. En ce qui concerne les contractuels, il pourrait, par exemple, être envisagé de leur faire prêter serment après une période d'essai, si cela correspond à un souhait du CPAS. Quoi qu'il en soit, la Ministre ne veut en aucun cas créer des inégalités en ce qui concerne la valeur probante des enquêtes réalisées par les travailleurs sociaux en raison du fait qu'ils ont un statut différent.

A la suite de cette discussion, *M. Vandendriessche et Mme Leysen* déposent un amendement n° 22 (Doc. n° 630/2) visant à prévoir qu'après une période d'essai fixée par le conseil de l'aide sociale, les travailleurs sociaux sous contrat de travail prêtent également serment.

En réponse à un membre qui demande s'il est statutairement possible qu'un contractuel prête serment, *la Ministre* répond qu'une telle procédure est déjà appliquée pour les policiers communaux et pour les enseignants.

La Commission apporte trois corrections de forme dans le texte français de l'article 3.

*
* *

L'amendement n° 22 de M. Vandendriessche et Mme Leysen est adopté à l'unanimité.

L'article 3, ainsi modifié, est adopté à l'unanimité.

Art. 4

Cette disposition vise à mettre un terme à certains problèmes de compétence territoriale des CPAS en matière d'aide sociale. Elle détermine que l'aide sociale octroyée à une personne sans abri est à charge du CPAS de la commune de la résidence principale de l'intéressé ou, à défaut de résidence principale, l'aide sociale est à charge du centre de la commune où il manifeste son intention de résider.

Un membre se réfère à l'avis du Conseil d'Etat (Doc. n° 630/1, p. 41) qui préconise l'inscription de cette disposition dans la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les commissions d'assistance publique. Cette inscription aurait été préférable compte tenu du fait qu'il s'agit d'une aide financière accordée par le CPAS et compte tenu du transfert possible des compétences relatives à la loi organique des CPAS vers les Communautés.

De Minister antwoordt dat deze bepaling om redenen van coherentie in de organieke wet van 8 juli 1976 is opgenomen. Artikel 58 van deze wet heeft immers eveneens betrekking op bevoegdheidsproblemen.

Een ander lid benadrukt dat de opheffing van de wet tot beteugeling van de landloperij besparingen ten belope van 260 miljoen frank op de begroting van het Ministerie van Justitie met zich zal brengen. Wordt overwogen om deze kredieten met het oog op de opvang van daklozen naar de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid over te hevelen?

De Minister onderstreept dat de Minister van Justitie die kredieten zeker nodig zal hebben voor het financieren van het beleid op het stuk van de gevangenis en de politieke vluchtelingen. Het is weinig waarschijnlijk dat die kredieten zullen worden overgedragen.

De opvang van daklozen zal met de Gemeenschappen worden besproken. De Franse Gemeenschap heeft de begroting voor de opvangtehuizen reeds verhoogd.

Bovendien zal de integrale terugbetaling van de maatschappelijke dienstverlening aan personen die een bedelaarsgesticht verlaten, eveneens ten goede komen aan de opvangtehuizen.

De tekst van artikel 4 wordt gewijzigd op grond van amendement n° 1 van mevrouw Dua en de heer Dejonckheere. Dat amendement is aangenomen bij de bespreking van artikel 2 maar het heeft ook betrekking op artikel 4. De term « dakloze » wordt dus telkens vervangen door de term « dakloze persoon ».

*
* *

Het aldus gewijzigde artikel 4 wordt eenparig aangenomen.

Art. 5

Het eerste gedeelte van deze bepaling verleent bewijskracht aan de feitelijke vaststellingen opgetekend in het verslag van de beëdigde maatschappelijk werker.

Het tweede gedeelte bepaalt dat de financiële hulpverlening door het OCMW onderworpen kan worden aan dezelfde voorwaarden als degene die zijn vastgesteld in artikel 6 van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum.

De heer Grimberghs c.s. dient een amendement n° 15 in (Stuk n° 630/2) om duidelijk te maken dat in het verslag feitelijke vaststellingen worden opgetekend.

Dit amendement neemt een suggestie van de Raad van State over (Stuk n° 630/1, blz. 41).

De heer Brouns en mevrouw Leysen dienen een amendement n° 23 in (Stuk n° 630/2) waarbij in de Nederlandse tekst een taalcorrectie wordt aange-

La Ministre répond que cette disposition a été inscrite dans la loi organique du 8 juillet 1976 dans un souci de cohérence. En effet, l'article 58 de cette loi traite également des problèmes de compétences.

Un autre membre souligne que la suppression de la loi sur le vagabondage entraînera des économies de l'ordre de 260 millions dans le budget du ministère de la Justice. Envisage-t-on de transférer ces crédits vers le budget du ministère de la Santé publique afin de financer l'accueil des personnes sans abri?

La Ministre souligne que le Ministre de la Justice aura grand besoin de ces crédits pour financer sa politique en matière de prisons et de réfugiés politiques. Il est fort peu probable que ces crédits soient dès lors transférés.

L'accueil des personnes sans abri sera négocié avec les Communautés. La Communauté française a déjà augmenté son budget en ce qui concerne les maisons d'accueil.

En outre, le remboursement de l'aide sociale à 100 % en ce qui concerne les personnes qui quittent un dépôt de mendicité, profitera également aux maisons d'accueil.

Le texte de l'article 4 est modifié en fonction de l'amendement n° 1 de Mme Dua et M. Dejonckheere, qui a été adopté à l'article 2 mais qui porte également sur l'article 4. Les termes « personne sans abri » remplaceront donc les termes « sans-abri ».

*
* *

L'article 4, ainsi modifié, est adopté à l'unanimité.

Art. 5

La première partie de cette disposition donne valeur probante aux données objectives énoncées dans le rapport du travailleur social assermenté.

La seconde partie prévoit que l'aide financière octroyée par le CPAS peut être liée aux mêmes conditions que celles énoncées à l'article 6 de la loi du 7 août 1974 sur le minimum de moyens d'existence.

M. Grimberghs et consorts déposent un amendement n° 15 (Doc. n° 630/2) visant à préciser qu'il s'agit de constatations de fait qui sont consignées dans le rapport.

Cet amendement reprend la suggestion du Conseil d'Etat (Doc. n° 630/1, p. 41).

M. Brouns et Mme Leysen déposent un amendement n° 23 (Doc. n° 630/2) proposant une modification linguistique dans le texte néerlandais et visant à

bracht en dat er verder toe strekt te bepalen dat de Koning de inhoud van het verslag van de maatschappelijk werker vaststelt. Deze laatste moet bij het opmaken van zijn verslag over een leidraad kunnen beschikken.

De Minister heeft er geen bezwaar tegen dat het koninklijk besluit bepaalt dat het onderzoeksverslag van de maatschappelijk werker een minimum aan gegevens moet bevatten. In de praktijk rijzen bij het opstellen van dat verslag echter geen problemen.

Een lid vraagt wat wordt bedoeld met dat minimum aan gegevens dat het onderzoeksverslag van de maatschappelijk werker moet bevatten. Aangezien de bewijzen die uit het onderzoek van de maatschappelijk werker blijken, in rechte mogen worden gebruikt of bewijskracht hebben voor het gerecht, zou het nuttig zijn te weten wat voor feitelijke vaststellingen het onderzoek van de maatschappelijk werker moet bevatten.

De vastlegging van de objectieve gegevens die het onderzoeksverslag moet bevatten, zal alle betrokkenen (de maatschappelijk werker, de gerechtigde en zelfs de personeelsleden van de OCMW's) meer rechtszekerheid bieden.

Verscheidene leden vrezen dat de verplichting een minimum aan gegevens in het verslag op te nemen, zoals voorgesteld in amendement n° 22, de bureaucratisering van de sociale bijstand in de hand zal werken. Het lijkt hen niet aangewezen de maatschappelijk werkers standaardverslagen te laten gebruiken, omdat het uiteindelijk om het opstellen en het uitvoeren van geïndividualiseerde contracten gaat, die op maat van de betrokkene worden gemaakt.

De Minister verwijst naar artikel 5, § 1, tweede lid, van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum. Het desbetreffende lid voorziet immers al in een uitvoeringsbesluit dat bepaalt hoe het onderzoek naar de bestaansmiddelen moet verlopen.

Na deze toelichting wordt amendement n° 23 van de heer Brouns en mevrouw Leysen ingetrokken.

De Minister legt aan een lid uit dat het onderzoeksverslag van de maatschappelijk werker bewijskracht heeft, zowel voor de arbeidsrechtbank als voor de OCMW-raad.

Elke betrokkene kan de inhoud van het verslag van de maatschappelijk werker betwisten. De vaststellingen van deze laatste worden eveneens in het verslag opgetekend en hebben bijgevolg ook bewijskracht. Voorts blijven de vigerende regels inzake vertegenwoordiging van en bijstand aan de betrokkenen van kracht (artikel 8, § 1, 3°, van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum).

Krachtens een aantal ministeriële besluiten en circulaire moet iedereen die om bijstand verzoekt, ook nu al het verslag ondertekenen waarin de feitelijke vaststellingen zijn opgetekend die op hem betrekking hebben.

prévoir que le Roi détermine le contenu du rapport du travailleur social. Selon les auteurs, ce dernier doit pouvoir disposer d'un fil conducteur lors de la rédaction de son rapport.

La Ministre n'a pas d'objection à ce qu'un arrêté royal prévoie les données minimales que doit contenir le rapport de l'enquête sociale. Toutefois, dans la pratique, la rédaction du rapport ne pose pas de problèmes.

Un membre demande que soient précisées quelles sont les données minimales que doit contenir l'enquête sociale. Etant donné que les preuves établies lors de l'enquête sociale peuvent être utilisées en droit ou peuvent avoir une valeur probante en justice, il serait utile de savoir quels types de constatations de faits l'enquête sociale doit établir.

La fixation de données objectives dans le rapport de l'enquête sociale permettra une meilleure protection juridique de tous les acteurs sociaux (le travailleur social, l'ayant droit et même les membres du CPAS).

Plusieurs membres craignent que la détermination de données minimales comme le prévoit l'amendement n° 22 n'entraîne la bureaucratisation de l'aide sociale et estiment qu'il n'est pas opportun que les travailleurs sociaux utilisent des rapports types d'autant plus qu'il s'agit de l'élaboration et de l'exécution d'un contrat individualisé, spécifique à la personne concernée.

La Ministre se réfère à l'article 5, § 1er, alinéa 2 de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence qui prévoit déjà un arrêté d'application afin de déterminer les modalités de l'enquête sur les ressources.

A la suite de cet éclaircissement, l'amendement n° 23 de M. Brouns et Mme Leysen est retiré.

La Ministre précise à un membre que le rapport d'enquête sociale a valeur probante tant vis-à-vis du tribunal du travail que vis-à-vis du conseil du CPAS.

Toute personne concernée a la faculté de contester les données relatées dans le rapport du travailleur social. Les constatations sont elles aussi consignées dans le rapport et ont dès lors également valeur probante. En outre, les règles actuelles en ce qui concerne la représentation et l'assistance des intéressés, sont maintenues (art. 8, § 1er, 3° de la loi du 7 août 1974 sur le minimum de moyens d'existence).

Actuellement déjà, le demandeur de l'aide sociale, conformément à certains arrêtés ministériels et à certaines circulaires, signe le rapport où sont consignées les constatations de faits le concernant.

Een lid pleit ervoor dat wie bijstand zoekt, enig toezicht zou kunnen uitoefenen op de gegevens die in het verslag worden opgenomen om die zo nodig te kunnen wijzigen, indien mocht blijken dat ze niet met de werkelijkheid overeenstemmen.

De heer Grimberghs c.s. dient vervolgens een amendement n° 24 (*Stuk n° 630/2*) in dat ertoe strekt het woord « verricht » te vervangen door het woord « opgesteld », en dat voorts preciseert dat de feitelijke vaststellingen op tegensprakelijke wijze in het verslag van het sociaal onderzoek worden opgetekend. Bijgevolg wordt het minder volledige amendement n° 15 van dezelfde auteur ingetrokken.

Mevrouw Dua en de heer Dejonckheere dienen een amendement n° 2 in (*Stuk n° 630/2*), dat ertoe strekt aan de betrokkene de mogelijkheid te bieden de feitelijke vaststellingen die zijn opgetekend in het verslag van de maatschappelijk werker dit te betwisten.

Een lid vreest dat het principe, opgenomen in amendement aanleiding zal geven tot overloze discussies tussen degene die om bijstand verzoekt en de maatschappelijk werker.

Voor zover het verslag op dezelfde manier tot stand komt als het verslag met betrekking tot het bestaansminimum (waarvoor de handtekening van de betrokkene vereist is), aldus *de Minister*, wordt het verslag betreffende de objectieve gegevens in feite nu al op tegenspraak opgemaakt.

De Commissie raakt het erover eens dat in dit artikel dient te worden gepreciseerd dat de vaststellingen van feiten op tegenspraak worden opgetekend.

Het amendement n° 25 (Stuk n° 630/2) van de heer Grimberghs strekt ertoe de bepaling van artikel 5, 2° in overeenstemming te brengen met artikel 1 van de organieke wet op de OCMW's.

Wat betreft het onderwerpen van de sociale hulp aan een voorafgaand contract, verwijst de indiener naar het advies van de Raad van State over het wetsontwerp houdende bepalingen betreffende de OCMW's (*Stuk n° 1734/1-90/91*, blz. 19 en 82).

Op basis van dit advies liet de toelichting bij het artikel duidelijk blijken dat het integratieproject « één van de middelen tot begeleiding zou zijn en dat de gehele of gedeeltelijke mislukking ervan op zich niet voldoende was om sociale hulp te weigeren ».

In ieder geval kan de mislukking van het integratiecontract niet de volledige stopzetting van de hulpverlening rechtvaardigen. De binding van de sociale hulp aan het afsluiten van een contract moet onder dezelfde waarborgen kunnen plaatsvinden als die voor het bestaansminimum (gelijkheidsbeginsel, gezondheidstoestand, derde partij in het contract).

De heer Grimberghs c.s. heeft in bijkomende orde het amendement n° 33 (*Stuk n° 630/3*) ingediend om alsnog te trachten deze doelstelling te verwezenlijken. Deze tekst laat een schorsing toe, onder bepaalde voorwaarden, maar laat het recht op maatschappelijke hulpverlening bestaan.

Un membre plaide afin que le demandeur puisse contrôler les faits consignés dans le rapport et au besoin les modifier si ceux-ci ne correspondent pas à la réalité.

M. Grimberghs et consorts déposent alors un amendement n° 24 (*Doc. n° 630/2*) qui vise d'une part, à remplacer le mot « réalisé » par « établi », et qui vise, d'autre part, à préciser que les constatations de faits sont consignées contradictoirement dans le rapport de l'enquête sociale. En conséquence, l'amendement n° 15 des mêmes auteurs, qui était moins complet, est retiré.

Mme Dua et M. Dejonckheere déposent un amendement n° 3 (*Doc. n° 630/2*) visant à prévoir que la personne intéressée a la faculté de contester les constatations de faits consignées dans le rapport du travailleur social.

Un membre craint que le principe de cet amendement n'entraîne des discussions interminables entre le demandeur et le travailleur social.

La Ministre précise encore que dans les faits, pour autant que le rapport soit établi de la même manière qu'en ce qui concerne le minimum de moyens d'existence (ce qui implique la signature de l'intéressé), le rapport relatif aux données objectives est établi contradictoirement.

Un consensus se dégage pour préciser à cet article que les constatations de faits sont consignées contradictoirement dans le rapport du travailleur social.

L'amendement n° 25 (Doc. n° 630/2) de M. Grimberghs vise à mettre la disposition de l'article 5, 2°, en concordance avec l'article 1er de la loi organique des CPAS.

En ce qui concerne la contractualisation de l'aide sociale, l'auteur réfère à l'avis du Conseil d'Etat sur le projet de loi portant des dispositions relatives aux centres publics d'aide sociale (*Doc. n° 1734/1-90/91*, pp. 19 et 82).

Sur base de cet avis, le commentaire de cet article laissait clairement apparaître que le plan d'insertion serait « un des moyens offerts aux centres pour assurer la guidance et que l'échec total ou partiel de ce projet ne pouvait justifier par lui-même le refus de l'aide sociale ».

En toute hypothèse, l'échec du contrat d'intégration ne peut justifier la cessation complète de l'aide et la liaison de l'aide financière à la conclusion d'un contrat doit être assortie des mêmes garanties que dans le cadre du minimex (conditions d'équité, raison de santé, participation d'un intervenant extérieur).

M. Grimberghs et consorts ont présenté en ordre subsidiaire un amendement n° 33 (*Doc. n° 630/3*) en vue d'atteindre cet objectif. Ce texte permet une suspension sous certaines conditions mais maintient le droit à l'aide sociale.

Een medeondertekenaar wijst erop dat dit amendement waarschijnlijk nog de enige manier is om de sanctie enigszins te verzachten.

De bestaande praktijken bij een aantal OCMW's laten het ergste vermoeden over de manier waarop deze bepaling zal worden toegepast. Sommigen vragen nu bijvoorbeeld reeds één of twee bewijzen van werkwillegheid per dag.

De indiener merkt op dat deze vrees nog wordt versterkt door de plaats waar deze bepaling in de tekst van de wet wordt ingeschreven. Het gaat niet op deze bepaling op te nemen bij de taken van het OCMW.

De Minister wijst op de noodzaak om de toekenning van het bestaansminimum en de toekenning van maatschappelijke hulpverlening door het OCMW buiten het bestaansminimum te harmoniseren, in die gevallen waar het bestaansminimum gekoppeld wordt aan het sluiten en naleven van een integratiecontract. Zo niet dan zouden personen die, bijvoorbeeld omwille van hun nationaliteit, geen recht hebben op het bestaansminimum, bevoordeeld zijn tegenover wie wel aanspraak kan maken op het bestaansminimum.

De beroepskamers zijn er immers meer en meer toe gekomen het bedrag van de steun die door het OCMW moet worden verstrekt, gelijk te stellen met het bedrag van het bestaansminimum. Indien onderhavige bepaling niet wordt aangenomen, kan aan vreemdelingen van buiten de EG geen sanctie worden opgelegd indien zij hun integratiecontract niet naleven.

Een lid betwist deze uitspraak : het niet bezitten van de Belgische nationaliteit is integendeel een handicap voor wie een beroep moet doen op het OCMW. De steun die hem wordt verstrekt, bedraagt in de meeste gevallen slechts een fractie van het bedrag van het bestaansminimum en is in ieder geval niet onderworpen aan dezelfde rechtsregels.

Een lid betreurt dat artikel 5, 2°, geen melding maakt van de « gezondheids- en billijkheidsredenen ».

De Minister onderstreept dat artikel 5, 2°, verwijst naar artikel 6 van de wet van 7 augustus 1974, dat gewijzigd wordt door artikel 11 van het ontwerp, waar sprake is van de gezondheids- en billijkheidsredenen.

Een lid vreest dat de schrapping van het bestaansminimum automatisch de schrapping van de financiële hulpverlening met zich zal brengen.

De Minister preciseert dat de maatschappelijke dienstverlening onder dezelfde voorwaarden als die voor het bestaansminimum kan worden afgeschaft of geschorst, maar dat de materiële hulpverlening in elk geval behouden blijft (artikel 60, § 3, van de wet van 8 juli 1976), alsmede de begeleiding en de hulpverlening van andere aard (huisvesting, maaltijden ...). De Minister wijst er met nadruk op dat dit een mogelijkheid (« De financiële hulpverlening kan ... ») en niet een verplichting is. Bovendien spreekt het vanzelf dat de belanghebbende alle be-

Un cosignataire souligne que cet amendement constitue probablement la seule manière d'adoucir quelque peu la sanction.

Les pratiques d'un certain nombre de CPAS font craindre le pire quant à la manière dont cette disposition sera appliquée. Certains demandent par exemple d'ores et déjà que soient apportées journellement une ou deux preuves de la volonté de travailler.

L'auteur fait observer que cette crainte est encore renforcée du fait de l'endroit où cette disposition est insérée dans le texte de la loi. Il est inopportun d'insérer cette disposition parmi les tâches du CPAS.

La Ministre souligne la nécessité d'harmoniser l'octroi du minimex et l'octroi de l'aide sociale par le CPAS en dehors du minimex, dans les cas où le minimex est lié à la conclusion et au respect d'un contrat d'intégration, sans quoi les personnes qui n'ont pas droit au minimex en raison de leur nationalité seraient privilégiées par rapport à celles qui peuvent faire valoir leur droit au minimex.

Les chambres de recours ont, en effet, de plus en plus tendance à aligner le montant de l'aide qui doit être octroyée par le CPAS sur le montant du minimex. Si la disposition en question n'est pas maintenue, aucune sanction ne pourra être infligée aux étrangers, qui ne sont pas ressortissants de la CEE, s'ils ne respectent pas leur contrat d'intégration.

Un membre conteste cette affirmation : le fait de ne pas posséder la nationalité belge est au contraire un handicap pour celui qui doit recourir au CPAS. L'aide qui lui est accordée ne représente généralement qu'une fraction du montant du minimex et n'est de toute façon pas régie par les mêmes règles de droit.

Un membre déplore que l'article 5, 2° ne mentionne pas les « raisons de santé et d'équité ».

La Ministre souligne que l'article 5, 2° fait référence à l'article 6 de la loi du 7 août 1974 qui est modifié par l'article 11 du projet et où sont prévues les raisons de santé et d'équité.

Un membre craint que la suppression du minimex n'entraîne automatiquement la suppression de l'aide financière.

La Ministre précise que l'aide sociale peut, aux mêmes conditions que pour le minimex, être supprimée ou suspendue mais que l'aide matérielle est toujours maintenue (art. 60, § 3 de la loi du 8 juillet 1976) ainsi que la guidance et les aides d'autres natures (logement, repas, ...). La Ministre insiste sur le fait qu'il s'agit d'une faculté et non d'une obligation (« L'aide financière peut ... »). En outre, il va de soi que l'intéressé peut utiliser toutes les voies de recours existantes. La Ministre se réfère à l'article 1er de la loi du 8 juillet 1976 qui stipule clairement que

staande rechtsmiddelen kan aanwenden. De Minister verwijst naar artikel 1 van de wet van 8 juli 1976 waarin duidelijk wordt gesteld dat elkeen recht heeft op maatschappelijke dienstverlening. Voortaan zal die maatschappelijke dienstverlening, bij wijze van sanctie, niet meer kunnen bestaan in een financiële hulp, indien daartoe wordt besloten door het OCMW.

Op voorstel van een lid aanvaardt de Minister dat in dit artikel dezelfde termijnen (1 maand en 3 maanden) worden ingevoegd als in artikel 12.

De Commissie brengt nog enkele technische verbeteringen aan in de tekst van artikel 5.

*
* *

Amendement n° 2 van mevrouw Dua en de heer Dejonckheere wordt verworpen met 14 tegen 1 stem.

Amendement n° 15 van de heer Grimberghs c.s. wordt ingetrokken.

Amendement n° 23 van de heer Brouns en mevrouw Leysen wordt ingetrokken.

Amendement n° 24, 1) van de heer Grimberghs c.s. wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Amendement n° 24, 2) van de heer Grimberghs c.s. wordt eenparig aangenomen.

Amendement n° 25 van de heer Grimberghs wordt verworpen met 9 tegen 5 stemmen en 1 onthouding.

Amendement n° 33 van de heer Grimberghs c.s. wordt eenparig aangenomen.

Het aldus gewijzigde artikel 5 wordt aangenomen met 13 tegen 1 stem en 1 onthouding.

Art. 6

Dit artikel biedt het OCMW de kans een coördinatieteam op te richten dat specifiek met de integratiecontracten belast wordt.

Een lid stelt voor dit artikel weg te laten. Hij is immers van mening dat de OCMW's voldoende verantwoordelijkheidszin kunnen opbrengen en niet door gespecialiseerde comités bijgestaan hoeven te worden.

De Minister preciseert dat de bestaande comités, zoals het VFIK (Vlaams fonds voor integratie van kansarmen) in de Vlaamse Gemeenschap, behouden worden en niet door nieuwe comités vervangen zullen worden.

De heer Vandendriessche en Mevrouw Leysen dienen een amendement n° 32 in (Stuk n° 630/3), dat een grammaticale verbetering beoogt van de Nederlandse tekst.

De Commissie beslist de voorgestelde tekst geheel te herschrijven om het artikel begrijpelijker te maken.

Bijgevolg vervalt amendement n° 32.

*
* *

toute personne a droit à l'aide sociale. Dorénavant, cette aide sociale, sur base de sanctions ne pourra plus consister en une aide financière, si le CPAS en décide ainsi.

Sur proposition d'un membre, la Ministre accepte que soient ajoutés à cet article les mêmes délais (1 mois et 3 mois) que ceux repris à l'article 12.

La Commission apporte également des corrections techniques au texte de l'article 5.

*
* *

L'amendement n° 2 de Mme Dua et M. Dejonckheere est rejeté par 14 voix contre une.

L'amendement n° 15 de M. Grimberghs et consorts est retiré.

L'amendement n° 23 de M. Brouns et Mme Leysen est retiré.

L'amendement n° 24, 1) de M. Grimberghs et consorts est adopté par 14 voix et une abstention.

L'amendement n° 24, 2) de M. Grimberghs et consorts est adopté à l'unanimité.

L'amendement n° 25 de M. Grimberghs est rejeté par 9 voix contre 5 et une abstention.

L'amendement n° 33 de M. Grimberghs et consorts est adopté à l'unanimité.

L'article 5, ainsi modifié, est adopté par 13 voix contre une et une abstention.

Art. 6

Cet article prévoit la possibilité pour le CPAS de créer un comité de coordination chargé spécifiquement des contrats d'intégration.

Un membre propose de supprimer cet article. Il estime, en effet, que les CPAS sont suffisamment responsables et qu'il n'est pas nécessaire qu'ils se fassent assister par des comités spéciaux.

La Ministre précise que les comités qui existent déjà, comme par exemple dans le cadre du VFIK (fonds flamand pour l'intégration des défavorisés) en Communauté flamande, seront maintenus et ne seront pas remplacés par de nouveaux comités.

M. Vandendriessche et Mme Leysen déposent un amendement n° 32 (Doc. n° 630/3) qui apporte une amélioration d'ordre grammatical au texte néerlandais.

Afin de faciliter la lecture de l'article, la Commission décide de réécrire le texte de l'article à modifier dans sa totalité.

En conséquence, l'amendement n° 32 devient sans objet.

*
* *

Het aldus gewijzigde artikel 6 wordt eenparig aangenomen.

Art. 7

Dit artikel stelt de opheffing van de provinciale beroepskamers in uitzicht.

Over die bepaling worden geen opmerkingen gemaakt. Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Art. 8

Dit artikel vertrouwt aan de arbeidsrechtbanken de opdracht toe die vroeger tot de bevoegdheid van de beroepskamers behoorde.

De heer Grimberghs c.s. dient een amendement n° 16, 1), in (Stuk n° 630/2) dat ertoe strekt, in de Franse tekst van het 2°, het woord « signification » te vervangen door het woord « notification ».

De heer Grimberghs c.s. dient een amendement n° 16, 2) in (Stuk n° 630/2), dat een technische verbetering wil aanbrengen in de Franse tekst van het 3° van het artikel, overeenkomstig een opmerking van de Commissie voor de Justitie (zie het als bijlage 1 bij dit verslag gevoegde advies).

*
* *

De amendementen n°s 16, 1) en 2), van de heer Grimberghs c.s. worden eenparig aangenomen. Het aldus gewijzigde artikel 8 wordt eveneens eenparig aangenomen.

Art. 9

Artikel 9 bepaalt dat het door de voorzitter van het OCMW voorgestelde jaarverslag melding moet maken van de follow-up van de toegekende rijksbijdragen en van de manier waarop ze werden aangewend.

Bij dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

De Commissie brengt enkele formele wijzigingen aan in de tekst van het artikel.

Artikel 9 wordt eenparig aangenomen.

Art. 9bis (nieuw)

De heer Mayeur c.s. dient een amendement n° 35 in (Stuk n° 630/4), dat het opschrift wil wijzigen van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand.

De woorden « commissie van openbare onderstand » en « commissie » worden telkens vervangen door de woorden « openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ».

L'article 6, ainsi modifié est adopté à l'unanimité.

Art. 7

Cet article prévoit l'abrogation des chambres provinciales de recours.

La présente disposition n'appelle aucun commentaire et est adoptée à l'unanimité.

Art. 8

Cet article confie au tribunal du travail la mission qui relevait de la compétence des chambres de recours.

M. Grimberghs et consorts déposent un amendement n° 16, 1), qui vise à remplacer le terme « signification » par « notification » dans le 2° de cet article.

M. Grimberghs et consorts déposent un amendement n° 16, 2) (Doc. n° 630/2) qui apporte une correction technique au 3° de l'article conformément à une remarque de la Commission de la Justice (voir avis en annexe 1).

*
* *

Les amendements n°s 16, 1) et 2) de M. Grimberghs et consorts sont adoptés à l'unanimité ainsi que l'article 8 ainsi modifié.

Art. 9

L'article 9 prévoit que le rapport annuel présenté par le président au CPAS fera état du suivi de l'octroi des subventions ministérielles et de leur utilisation.

Cet article n'appelle aucune remarque.

La Commission apporte quelques corrections de forme au texte de l'article.

L'article 9 est adopté à l'unanimité.

Art. 9bis (nouveau)

M. Mayeur et consorts déposent un amendement n° 35 (Doc. n° 630/4) visant à modifier la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les commissions d'assistance publique.

Les mots « commissions d'assistance publique » et « commissions » sont remplacés par les mots « centres publics d'aide sociale ».

Die wijziging wordt aangebracht in artikel 148 van de organieke wet van 8 juli 1976 op de OCMW's. Dit artikel draagt de Koning een coördinatie- en codificatietaak op, onder meer met betrekking tot de wet van 2 april 1965. Die opdracht blijft behouden. Het amendement heeft tot doel tegemoet te komen aan een opmerking van de Raad van State (Stuk n° 630/1, blz. 43).

*
* *

Amendement n° 35 van de heer Mayeur c.s. wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK II

Wijzigingen van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum

Art. 10

Dit artikel kent een aanvullende hulp toe aan de personen die een tehuis voor bedelaars definitief verlaten en die geen feitelijke verblijfplaats hebben. Dat bedrag moet hen helpen bij hun integratie. Het gaat om een eenmalige verhoging van het bestaansminimum, die overeenstemt met een twaalfde van het jaarbedrag van het bestaansminimum.

Die hulp wordt geheel door de Staat gesubsidieerd.

De heer Dejonckheere en mevrouw Dua dienen een amendement n° 9 in (Stuk n° 630/2), dat de door het OCMW in dit geval toegekende hulp wil opvoeren tot drie twaalfden van het jaarbedrag van het bestaansminimum.

Dit amendement maakt het mogelijk tegemoet te komen aan zoveel mogelijk gevallen, onder meer alleenstaande vrouwen met (een) kind(eren).

De Minister vindt dat de hulp met één twaalfde al een stap in de goede richting is. Gelet op de budgettaire beperkingen is het voorgestelde amendement niet haalbaar.

Ook in artikel 10 worden een aantal technische correcties aangebracht.

*
* *

Amendement n° 9 van de heer Dejonckheere en mevrouw Dua wordt verworpen met 14 tegen 1 stem.

Amendement n° 2 van dezelfde auteurs, dat een logisch gevolg is van hun amendement n° 1, wordt eenparig aangenomen.

Artikel 10 wordt aangenomen met 14 tegen 1 stem.

Cette modification est apportée à l'article 148 de la loi du 8 juillet 1976 organique des CPAS. Cet article confie au Roi une tâche de coordination et de codification, notamment de la loi du 2 avril 1965. Cette délégation reste entière. L'amendement tend à répondre à une remarque du Conseil d'Etat (Doc. n° 630/1, p. 43).

*
* *

L'amendement n° 35 de M. Mayeur et consorts est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE II

Modifications de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence

Art. 10

Cet article accorde une aide complémentaire aux personnes qui quittent définitivement un dépôt de mendicité et qui ne disposent pas de résidence effective. Cette aide doit permettre de les aider dans leur intégration. Il s'agit d'une majoration unique du minimum de moyens d'existence qui correspond à un douzième du montant annuel du minimum de moyens d'existence.

Cette aide est subventionnée à 100 % par l'Etat.

M. Dejonckheere et Mme Dua déposent un amendement n° 9 (Doc. n° 630/2) visant à augmenter l'aide octroyée par le CPAS dans ce cas à trois douzièmes du montant annuel du minimex.

Cet amendement permet de rencontrer un maximum de situations, notamment le cas des femmes seules avec enfant(s).

La Ministre estime que, compte tenu des limites budgétaires, la proposition de l'amendement n'est pas réalisable mais qu'une aide d'un douzième constitue déjà un plus.

Quelques corrections techniques sont également apportées à l'article 10.

*
* *

L'amendement n° 9 de M. Dejonckheere et Mme Dua est rejeté par 14 voix contre 1.

L'amendement n° 2 des mêmes auteurs, qui est une suite logique de leur amendement n° 1 est adopté à l'unanimité.

L'article 10 est adopté par 14 voix contre 1.

Artt. 11 en 12

De Minister onderstreept dat er thans conflicten rijzen tussen de OCMW's en de beroepsinstanties ter zake van de interpretatie van het door de belanghebbende te leveren bewijs van zijn werkwillegheid, zoals in artikel 6, 1°, van de wet van 1974 inzake het bestaansminimum is bepaald. Rekening houdend met de huidige situatie op de arbeidsmarkt is deze bepaling voor de betrokkenen zeer ontmoedigend.

Met de in het ontwerp opgenomen bepaling wordt beoogd om door middel van op maat van het individu gesneden integratie-overeenkomsten, waarbij rekening wordt gehouden met de bekwaamheden van de betrokkenen en de mogelijkheden op de arbeidsmarkt, de verplichting tot het leveren van formele bewijzen teniet te doen. Dit artikel bepaalt dan ook dat door het sluiten van een integratie-overeenkomst is voldaan aan de voorwaarden van artikel 6, 1°, van de wet op het bestaansminimum.

Ten einde naar meer gelijkheid te streven, en onverminderd de in de huidige wetgeving reeds geboden vormen van juridische bescherming, wordt voorts bepaald dat op verzoek van een van beide partijen een derde partij kan zijn bij de integratie-overeenkomst.

Mevrouw Dua en de heer Dejonckheere dienen een amendement n° 4 (*Stuk n° 630/2*) in tot weglating van dit artikel. Zij zijn van oordeel dat het feit dat de niet-naleving van de overeenkomst met de schorsing van het bestaansminimum wordt gestraft, in strijd is met artikel 1 van de wet van 1974 op het bestaansminimum. Dit artikel bepaalt dat iedere Belg die geen toereikende bestaansmiddelen heeft, recht heeft op een bestaansminimum.

De heer Mayeur dient een amendement n° 27, 1) (*Stuk n° 630/3*) in dat ertoe strekt de belanghebbende de mogelijkheid te bieden om het OCMW op eigen initiatief om een integratie-overeenkomst te verzoeken. De auteur preciseert dat dit verzoek als dusdanig in het kader van artikel 6 van de wet op het bestaansminimum geen bewijs vormt. Bewijskracht hebben alleen de ondertekening en de naleving van de overeenkomst.

Een lid brengt verschillende punten aan de orde. In eerste instantie maakt hij bezwaar tegen de plaats waar deze bepalingen worden opgenomen, namelijk in artikel 6 van de wet op het bestaansminimum, waarin minimumvoorwaarden worden opgesomd. Hij verduidelijkt dat het niet-respecteren van deze basisvoorwaarden enkel onderworpen wordt aan de sanctie van het niet-toekennen of het weigeren van het bestaansminimum in tegenstelling tot het stelsel van specifieke sancties ingeschreven in de artikelen 16 en 17 van de wet op het bestaansminimum.

Het in het ontwerp opgenomen artikel daarentegen betekent kennelijk dat het recht op het bestaans-

Artt. 11 et 12

La Ministre souligne qu'il existe actuellement des conflits entre les CPAS et les instances de recours en ce qui concerne l'interprétation de la preuve qui doit être faite que l'intéressé doit être disposé à être mis au travail, comme le prévoit l'article 6, 1°, de la loi de 1974 sur le minimum de moyens d'existence. Compte tenu de la situation actuelle du marché du travail, cette disposition est particulièrement démotivante pour l'intéressé.

La présente disposition vise à éviter l'obligation de fournir des preuves formalistes par la conclusion d'un contrat individualisé d'intégration sociale qui tienne compte des capacités de l'intéressé et des possibilités du marché du travail. Il est donc prévu à cet article que par la conclusion d'un contrat d'intégration, il est satisfait aux conditions de l'article 6, 1°, de la loi sur le minimum de moyens d'existence.

En outre, afin de tendre vers plus d'égalité et nonobstant les protections juridiques existantes dans la loi actuelle, il est prévu qu'à la demande d'une des parties, une tierce personne puisse être partie au contrat d'intégration.

Mme Dua et M. Dejonckheere déposent un amendement n° 4 (*Doc. n° 630/2*) tendant à supprimer l'article. Ils estiment que le fait que le non-respect du contrat soit sanctionné par la suspension du minimex est contraire à l'article 1er de la loi de 1974 sur le minimex qui prescrit que tout Belge qui ne dispose pas de ressources suffisantes a droit à un minimum de moyens d'existence.

M. Mayeur dépose un amendement n° 27, 1) (*Doc. n° 630/3*) visant à permettre à l'intéressé de demander d'initiative au CPAS un contrat d'intégration. L'auteur précise que la demande en tant que telle ne constitue pas une preuve dans le cadre de l'article 6 de la loi sur le minimex, c'est la signature et le respect du contrat qui auront valeur probante.

Un membre soulève différentes questions. Il émet tout d'abord des objections quant à la localisation du dispositif, à savoir l'article 6 de la loi sur le minimex qui émet des conditions minimales pour l'octroi et le maintien du droit au minimex. Il précise que la non-observance de ces conditions de base trouve comme seule sanction le non-octroi ou le retrait du minimex à la différence du régime particulier de sanctions inscrit aux articles 16 et 17 de la loi sur le minimex.

Dès lors, le présent article semble vouloir dire qu'un jeune de plus de 25 ans pourrait voir son droit

minimum van een jongere van meer dan 25 jaar kan worden geweigerd of geschorst, indien de betrokkene geen integratie-overeenkomst aangaat of deze niet naleeft.

Voorts acht spreker het zinvol dat wordt bepaald dat verzoekers die ouder dan 25 jaar zijn, het recht, en niet de plicht, hebben om een integratie-overeenkomst aan te vragen.

Ten slotte pleit hij ervoor dat de verzoekers vrij kunnen kiezen wie als derde partij bij de overeenkomst wordt aangewezen. Voorkomen moet worden dat het OCMW de verzoeker probeert af te raden dat hij zich laat vergezellen. De woorden « indien nodig » zijn in dit verband enigszins verontrustend.

Om deze dubbelzinnigheid weg te werken, stelt de heer Mayeur bij amendement n° 27, 2) (Stuk n° 630/3) voor deze woorden weg te laten.

De vorige spreker verwijst naar het advies van de Raad van State (Stuk n° 630/1, blz. 43) waarin wordt benadrukt dat de term « contract » niet aangewezen is, aangezien het in dit verband alleen om morele verbintenissen kan gaan. Het ware dan ook goed de terminologie te wijzigen.

Hij stelt voor dat in de integratie-overeenkomst wordt gepreciseerd dat de aanvullende staatsbijdragen (voor opleiding, inschrijvingsgeld, verplaatsingskosten, enz.) worden gebruikt, teneinde ervoor te zorgen dat deze middelen daadwerkelijk voor sociale bijstand worden gebruikt.

Een ander lid betwist dit standpunt, dat zijns inziens getuigt van wantrouwen ten aanzien van de OCMW-leden.

Ten slotte vraagt een andere spreker dat wordt verduidelijkt wat dient te worden verstaan onder « de minimumvoorwaarden en de modaliteiten waaraan de contracten betreffende een geïndividualiseerd sociaal integratiebeleid beantwoorden ».

De Minister verstrekt de volgende antwoorden :

— Het spreekt vanzelf dat het sluiten van een integratie-overeenkomst een bewijs is van de werkwilgheid van de verzoeker. Indien de overeenkomst niet wordt nageleefd, zijn derhalve alleen de in artikel 12 van het wetsontwerp vastgestelde sancties van toepassing. Is er geen integratie-overeenkomst aangegaan, dan is de algemene sanctieregeling van toepassing.

— Er kan in geen geval afbreuk worden gedaan aan het recht van de verzoeker om zich bij de ondertekening van de integratie-overeenkomst te laten bijstaan. Het verzoek van de betrokkene om zich te laten vergezellen zal ambtshalve worden ingewilligd. Het facultatieve karakter (besloten in de woorden « indien nodig ») is in de tekst opgenomen om de keuzevrijheid van de verzoeker te vrijwaren, doch tevens om uit de lucht gegrepen verzoeken te voorkomen.

(Ingevolge dit antwoord van de Minister trekt de heer Mayeur zijn amendementen n°s 27, 1) en 2) in).

au minimex refusé ou suspendu s'il ne signe pas ou ne respecte pas le contrat d'intégration.

L'intervenant estime également qu'il serait utile de prévoir que les demandeurs âgés de plus de 25 ans aient le droit de solliciter un contrat d'intégration sociale négocié avec le CPAS.

Il plaide ensuite afin que soit sauvegardé le libre choix du demandeur de désigner la tierce personne qui sera partie au contrat. Il convient d'éviter que le CPAS ne tente de dissuader le demandeur de se faire accompagner. A cet égard, les termes « au besoin » laissent subsister certaines craintes.

Afin de lever cette ambiguïté, M. Mayeur propose, dans un amendement n° 27, 2) (Doc. n° 630/3), de supprimer ces termes.

L'intervenant précédent se réfère à l'avis du Conseil d'Etat (Doc. n° 630/1, p. 43) qui souligne que le terme « contrat » est inadéquat étant donné qu'il ne peut concerner que des engagements moraux. Il serait dès lors utile de modifier la terminologie à ce niveau.

Il préconise que soit précisée dans le contrat d'intégration l'utilisation des moyens complémentaires octroyés par l'Etat (frais relatifs à la formation, droits d'inscription, frais de déplacement, etc.) afin que ces moyens soient effectivement destinés à l'aide sociale.

Un autre membre conteste ce point de vue qui selon lui, témoigne d'une méfiance vis-à-vis des membres du CPAS.

Enfin, l'intervenant précédent demande que soit précisé ce que l'on entend par « conditions minimales et modalités auxquelles doivent répondre les contrats contenant un projet individualisé d'intégration ».

La Ministre fournit les réponses suivantes :

— Il est évident que la conclusion d'un contrat d'intégration constitue une preuve de la disponibilité du demandeur à travailler. Dès lors, dès la conclusion du contrat et en cas de non respect de celui-ci, seules les sanctions prévues à l'article 12 du projet sont d'application. En l'absence de contrat d'intégration, le régime général de sanctions s'applique.

— En aucun cas, le droit du demandeur de se faire accompagner lors de la conclusion du contrat ne peut être entravé. Il pourra se faire accompagner à sa demande et sa requête sera admise d'office. Le caractère facultatif visé par les mots « au besoin » a été inscrit dans le texte en vue de sauvegarder le libre choix du demandeur mais aussi afin de dissuader les demandes fantaisistes.

(A la suite de cette réponse de la Ministre, M. Mayeur retire ses amendements n°s 27, 1) et 2)).

— Op diverse gebieden wordt de gezagsverhouding tussen de burger en de overheid op dit ogenblik geleidelijk in een contractuele verhouding omgezet.

Ofschoon de integratie-overeenkomst niet alle traditionele kenmerken van een contract heeft, sluit zij nauw aan bij het door de regering voorgestane contract met de burger, en strookt zij met het streven om tussen de verzoekers en de OCMW's een andere verhouding dan een gezagsverhouding tot stand te brengen.

Bovendien is het duidelijk dat de integratie-overeenkomst een contract *sui generis* is, dat door de arbeidsgerechten niet als een arbeidsovereenkomst zal worden aangemerkt.

— De minimumvoorwaarden van de integratie-overeenkomsten, daaronder begrepen de toekenning van aanvullende financiële middelen (verplaatsingskosten, opleidingskosten, minimumloon, werkkledij, enzovoort) zullen bij koninklijk besluit worden vastgesteld.

Ter informatie bezorgt de Minister als bijlage een door sommige maatschappelijk werkers voorgesteld voorbeeld van integratie-overeenkomst voor (zie bijlage 3).

De Minister wijst de leden van de Commissie erop dat het voorstel om in de wettekst op te nemen dat wie bijstand vraagt, recht heeft op een integratiecontract, bepaalde gevaren inhoudt.

Aangezien de OCMW's niet in staat zullen zijn om iedereen een integratiecontract voor te stellen, moet worden voorkomen dat de betrokkenen zouden ontsnappen aan de algemene voorwaarden voor de toekenning van het bestaansminimum, en meer bepaald aan de voorwaarde om beschikbaar te blijven voor de arbeidsmarkt, alleen maar omdat ze uit eigen beweging om een integratiecontract hebben verzocht.

Het lid antwoordt dat de gevaren waarop de Minister heeft gewezen, om twee redenen beperkt blijven : enerzijds moet de aanvrager het contract ondertekenen (de aanvraag op zich is dus niet voldoende om zich aan de algemene voorwaarden te kunnen onttrekken) en anderzijds bepaalt de tekst duidelijk dat « het bewijs dat voldaan is aan de voorwaarden van § 1, 1°, onder meer kan voortvloeien uit de aanvaarding en de naleving van een geïndividualiseerd project voor sociale integratie ».

De heer Grimberghs dient een amendement n° 26 in (Stuk n° 630/3), dat preciseert dat het integratiecontract er op initiatief van de betrokkene dan wel op voorstel van het OCMW kan komen. Het amendement bepaalt eveneens dat beide partijen kunnen verzoeken dat een derde bij het contract wordt betrokken. Het hoort vanzelfsprekend te blijven bij een mogelijkheid, die de vrije keuze van de aanvrager niet in het gedrang mag brengen; er wordt gewoon een recht ingesteld waarbij men zich bij het sluiten van het contract kan laten bijstaan.

In verband met de woorden « tenzij dit om gezondheids- of billijkheidsredenen onmogelijk is », meent

— Dans divers domaines actuellement, les relations d'autorité entre le citoyen et toute autorité publique se transforment progressivement en relations contractuelles.

Bien que le contrat d'intégration ne revête pas toutes les formes traditionnelles des contrats, il rejoint néanmoins le contrat avec le citoyen prôné par le Gouvernement et il correspond à la volonté de créer entre le demandeur et le CPAS une relation autre qu'une relation d'autorité.

Il est clair également que le contrat d'intégration est un contrat *sui generis* que les tribunaux du travail ne devront pas considérer comme un contrat de travail.

— Un arrêté royal devra fixer les conditions minimales du contrat y compris l'attribution des moyens financiers supplémentaires (frais de déplacement, frais de formation, salaire minimum, vêtements de travail ...)

A titre d'information, la Ministre fournit en annexe un exemple de contrat d'intégration proposé par certains travailleurs sociaux (voir annexe 3).

La Ministre attire l'attention de la Commission sur le danger qu'il y aurait à ajouter dans le titre que la conclusion d'un contrat d'intégration est un droit pour le demandeur.

En effet, étant donné qu'il sera impossible aux CPAS de proposer un contrat à tous les demandeurs, il faut éviter que ceux-ci n'échappent aux conditions générales d'octroi du minimex et notamment à la condition de disponibilité sur le marché du travail, pour la simple et unique raison qu'ils ont demandé d'initiative un contrat d'intégration.

Un membre réplique que deux éléments limitent les dangers évoqués par la Ministre : d'un part, le fait que le contrat doit être signé par le demandeur (une simple demande ne le soustrait donc pas au respect des conditions générales) et le fait que le texte stipule que « la preuve qu'il est satisfait à la condition du § 1er, 1° peut notamment résulter de l'acceptation et du suivi d'un contrat d'intégration ».

M. Grimberghs dépose un amendement n° 26 (Doc. n° 630/3) visant à prévoir que le contrat d'intégration peut être proposé, soit à l'initiative de l'intéressé, soit par le centre. L'amendement précise également que chacune des parties peut demander qu'un intervenant extérieur soit partie au contrat. Il doit être clair qu'il s'agit d'une faculté visant à sauvegarder le libre choix du demandeur, mais que l'on établit bien un droit à se faire accompagner pour la conclusion du contrat.

En ce qui concerne la partie de phrase « sauf pour des raisons de santé ou d'équité », un membre estime

een lid dat duidelijk moet worden gesteld dat de aanvrager niet kan worden gestraft als het OCMW hem noch een opleiding, noch een baan aanbiedt.

Een lid vreest dat de woorden « Voor de toekenning ... » naast de algemene voorwaarden voor de toekenning van het bestaansminimum, eigenlijk een bijkomende voorwaarde inhouden voor aanvragers die jonger zijn dan 25 jaar. Als niet alleen het behoud, maar ook de toekenning van het bestaansminimum voortaan zullen afhangen van het feit of al dan niet een integratiecontract werd ondertekend, zijn als enige sancties niet uitsluitend de sancties van artikel 12 van het ontwerp van toepassing.

De heer Grimberghs dient daarom een amendement n° 30 in (*Stuk n° 630/3*), dat ertoe strekt de woorden « de toekenning en » te schrappen. Aangezien de aanvragers beneden 25 jaar binnen 3 maanden een contract moeten ondertekenen, kan men immers niet stellen dat het een toekenningsvoorwaarde betreft.

In diezelfde zin dient hij ook een amendement n° 31 in (*Stuk n° 630/3*), dat de verwijzing naar de toekenning en het behoud van het recht op een bestaansminimum weglaat. Op die manier moet worden voorkomen dat het artikel wordt geïnterpreteerd als een mogelijkheid om gecumuleerde sancties op te leggen.

De indiener van het amendement is van mening dat de enige sancties met betrekking tot het bestaansminimum niet degene zijn waarin hoofdstuk VI « Sancties » (artt. 16 en 17) van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum voorziet. Eerstgenoemde sancties horen immers thuis in hoofdstuk II (« De aanvraag en de toekenning », artikel 7 en volgende) van dezelfde wet en gelden op het ogenblik dat het bestaansminimum wordt toegekend. Volgens de huidige wet is de weigering van een bestaansminimum op zich dus geen sanctie. Als ten opzichte van een aanvrager beneden 25 jaar alleen de sancties van artikel 12 van het ontwerp gelden, zoals uit de verklaringen van de Minister kan worden afgeleid, kan het feit dat het contract niet wordt gesloten of niet wordt nageleefd volgens spreker niet als een voorwaarde voor de toekenning en het behoud van het recht op een bestaansminimum worden beschouwd.

In diezelfde zin dient de heer Hancké een amendement n° 28 op artikel 12 in (*Stuk n° 630/3*), teneinde cumulatie van sancties te voorkomen voor aanvragers die weigeren het contract te ondertekenen of de bepalingen ervan niet nakomen. Het amendement bepaalt eveneens dat de sancties voor een beperkte duur worden opgelegd.

De auteur van het amendement vreest dat de sancties van artikel 12 als een vorm van uitsluiting van het recht op een bestaansminimum kunnen worden geïnterpreteerd.

Hij brengt in herinnering dat artikel 6 van de wet van 7 augustus 1974 op het bestaansminimum een aanvrager nu al uitsluit als hij niet kan bewijzen dat hij bereid is om een betrekking aan te nemen. Arti-

qu'il convient de préciser que le demandeur ne peut être pénalisé lorsque le CPAS ne lui propose ni formation, ni travail.

Un membre craint que les mots « Pour l'octroi ... » ne constituent une condition supplémentaire aux conditions générales d'octroi du minimex, pour les demandeurs âgés de moins de 25 ans. Il fait valoir que s'il s'agit de conditionner l'octroi (et pas seulement le maintien) du minimex à la signature d'un contrat d'intégration, alors les seules sanctions applicables ne sont pas uniquement celles prévues à l'article 12 du projet.

M. Grimberghs dépose dès lors un amendement n° 30 (*Doc. n° 630/3*) visant à supprimer les mots « Pour l'octroi et ». Il estime qu'étant donné que les demandeurs âgés de moins de 25 ans doivent signer un contrat dans un délai de trois mois, il est faux de dire que la conclusion du contrat est une condition d'octroi.

Dans le même esprit, il dépose également un amendement n° 31 (*Doc. n° 630/3*) qui supprime, afin d'éviter le risque d'interprétation de sanctions cumulatives, la référence à l'octroi et au maintien du droit au minimum de moyens d'existence.

L'auteur de l'amendement estime que les seules sanctions relatives au minimex ne sont pas celles prévues au chapitre VI relatif aux sanctions (articles 16 et 17 de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence). En effet, les premières sanctions se situent au chapitre V relatif à la demande et à l'octroi (article 7 et suivants de la même loi) et elles s'appliquent au moment de l'octroi du minimex. En vertu de la loi actuelle, le non-octroi n'est donc pas une sanction en tant que telle. L'intervenant estime dès lors que si, comme l'a déclaré la Ministre, les seules sanctions à l'égard d'un demandeur âgé de moins de 25 ans sont celles prévues à l'article 12 du projet, la non-conclusion et le non-respect du contrat ne peuvent être des conditions d'octroi et de maintien du droit au minimex.

Dans le même ordre d'idées, M. Hancké dépose un amendement n° 28 (*Doc. n° 630/3*) à l'article 12 visant à éviter des sanctions cumulatives pour les demandeurs qui refusent de signer ou ne respectent pas le contrat d'intégration. L'amendement stipule également que les sanctions sont prises pour un délai limité.

L'auteur de l'amendement craint que les sanctions prévues à l'article 12 ne soient interprétées comme une forme d'exclusion du droit au minimex.

Il rappelle que l'article 6 de la loi du 7 août 1974 sur le minimex prévoit déjà l'exclusion du demandeur qui ne fournit pas la preuve qu'il est disposé à être mis au travail. Le but de l'article 12 est de

kel 12 beoogt de gevolgen van een dergelijke beslissing wat te temperen als de aanvrager jonger is dan 25 jaar (3 maanden).

Spreker stelt voor die beperking ook in artikel 12 in te voegen, zodat zij niet als een vorm van uitsluiting zou worden beschouwd, maar als een beperking van de algemene beginselen inzake uitsluiting die in artikel 6 van de wet van 1974 op het bestaansminimum zijn opgenomen.

De indiener van het amendement is van mening dat men over gegevens zou moeten kunnen beschikken over het aantal uitsluitingen waartoe werd overgegaan omdat de betrokkene niet bereid was een betrekking te aanvaarden.

Als blijkt dat slechts heel weinig aanvragers of rechthebbenden worden uitgesloten omdat ze niet bereid zijn aan het werk te gaan, dreigen deze bepalingen voor meer sancties te zorgen. Als het aantal uitsluitingen op die grond daarentegen hoog ligt, beperken de huidige bepalingen het aantal uitsluitingssancties.

Volgens spreker is het voor jonge rechthebbenden van groot belang dat de bepalingen niet worden geïnterpreteerd als evenveel mogelijkheden tot uitsluiting, terwijl ze eigenlijk het aantal uitsluitingen beperken.

Er moet immers worden voorkomen dat jongeren beneden 25 jaar elke bron van inkomsten verliezen omdat ze geen integratiecontract hebben gesloten.

Maatschappelijk werkers zijn trouwens de mening toegedaan dat dwingende maatregelen zoals de verplichting om een contract te ondertekenen en na te leven, bezwaarlijk zullen kunnen worden toegepast op jongeren die een moeilijke jeugd achter de rug hebben.

De Minister onderstreept dat de aanvrager in geen geval uit de bijstandsregeling mag worden gesloten op grond van deze bepalingen. De maatregel is integendeel positief omdat het integratiecontract voor beide partijen rechten en verplichtingen inhoudt en omdat de sancties zijn beperkt in de tijd. De regering is van plan om in het raam van het integratiecontract minder strenge sancties in uitzicht te stellen.

De Raad van State heeft overigens geen enkele opmerking gemaakt over de knelpunten die aan bod komen in de amendementen die op de artikelen 11 en 12 zijn ingediend.

De Minister memoreert dat het integratiecontract de spil is van het hele urgentieprogramma. Zij onderstreept dat uit de argumenten van sommige sprekers blijkt dat ze te pessimistisch zijn en te weinig vertrouwen hebben in de plaatselijke mandatarissen.

Het contract hoort te worden beschouwd als een springplank naar integratie. Het brengt correcties aan in de wijze waarop sommige OCMW's en rechtbanken de wetgeving terzake toepassen.

Krachtens de bestaande wet moet de aanvrager het bewijs van zijn werkwillegheid leveren; sommige

limiter les conséquences d'une telle décision pour un demandeur âgé de moins de 25 ans (3 mois).

L'intervenant propose d'inscrire cette limitation également à l'article 12 afin qu'elle ne soit pas perçue comme une forme d'exclusion mais comme une limitation des principes généraux d'exclusion prévus à l'article 6 de la loi de 1974 sur le minimex.

A cet effet, l'auteur de l'amendement est d'avis qu'il serait intéressant de pouvoir disposer de données sur le nombre d'exclusions prononcées sur base de la non-disponibilité au travail.

En effet, s'il apparaît dans la pratique qu'il existe peu d'exclusions sur base de la non-disponibilité à travailler, les présentes dispositions créent des sanctions supplémentaires. Au contraire, si le nombre d'exclusions sur base de cette condition est élevé, les présentes dispositions limitent les sanctions d'exclusion.

De l'avis de l'intervenant, il est primordial pour les jeunes bénéficiaires que ces dispositions ne soient pas interprétées comme créant des cas d'exclusion supplémentaires alors qu'en réalité elle les limitent.

Il convient en effet d'éviter que les jeunes de moins de 25 ans ne se retrouvent sans aucune ressource en raison du fait qu'ils n'ont pas conclu de contrat d'intégration.

En outre, les acteurs sociaux sur le terrain estiment que des mesures contraignantes telles que l'obligation de signer et de respecter un contrat ne seront pas aisément applicables aux jeunes qui ont connu un passé difficile.

La Ministre insiste sur le fait que les présentes dispositions n'entraînent nullement l'éjection du demandeur hors du système d'aide sociale. Au contraire, la démarche est positive par le biais du contrat d'intégration qui comporte des droits et des obligations pour les parties contractantes et par le biais de sanctions limitées dans le temps. La volonté du Gouvernement est d'élaborer des sanctions moins sévères dans le cadre du contrat d'intégration.

Le Conseil d'Etat n'a d'ailleurs formulé aucune remarque sur les problèmes soulevés dans les amendements déposés aux articles 11 et 12.

La Ministre rappelle que tout le programme d'urgence est axé sur le contrat d'intégration. Elle souligne que les arguments avancés par certains intervenants pèchent par pessimisme et par manque de confiance dans les mandataires locaux.

Le contrat doit être considéré comme un tremplin d'intégration; il améliore la manière dont certains CPAS et certains tribunaux approchent la législation en la matière.

La loi actuelle, en ce qu'elle oblige le demandeur à fournir la preuve de sa disponibilité au travail, est

OCMW's gebruiken en misbruiken soms dat voorschrift als een ideaal middel om de armen uit te sluiten. Het integratiecontract gaat tegen die trend in en vormt het bewijs dat de vereiste van werkwilgheid wel degelijk is vervuld; vanzelfsprekend bevat het (evenwel in de tijd beperkte) sancties die echter verhinderen dat de strengste straf, met name de weigering om bijstand uit te keren, wordt uitgevoerd.

Dit contract moet de rechthebbenden verantwoordelijkheidszin bijbrengen en verhinderen dat sommige OCMW's, met name omdat ze het budgettair moeilijk hebben, een ware « klopjacht » inzetten op de kansarmen.

De Minister waarschuwt voor de kwalijke gevolgen van de maatregelen die door de ingediende amendementen worden voorgesteld.

Inzake de integratiecontracten voor aanvragers van meer dan 25 jaar en de bijzondere sanctie die in uitzicht wordt gesteld ingeval het contract niet wordt nageleefd, vindt de Minister dat de sancties ten opzichte van dergelijke aanvragers niet strenger mogen zijn dan die voor de aanvragers beneden 25 jaar. Zodra een integratiecontract kan worden voorgelegd, wordt afgeweken van de algemene voorschriften inzake sancties. Indien een aanvrager van meer dan 25 jaar bereid is een integratiecontract te ondertekenen, stemt de Minister ermee in om de sancties te beperken tot die welke gelden voor aanvragers beneden 25 jaar.

Ten gevolge van die verklaringen dient *de heer Mayeur c.s.* op artikel 12 een amendement n° 29 (*Stuk n° 630/3*) in, dat de sancties met elkaar in overeenstemming wil brengen, zoals de Minister hierboven heeft gesteld.

De Minister antwoordt de auteur van amendement n° 28 dat de bij artikel 6 van de wet op het bestaansminimum gestelde voorwaarden van kracht blijven en dat de voorliggende bepalingen daar niet van afwijken. Zij ziet niet in hoe bovenop de algemene sancties nog bijzondere sancties opgelegd zouden kunnen worden ingeval het integratiecontract niet ondertekend of niet nageleefd wordt.

Zij vindt dat het integratiecontract moet berusten op een vertrouwensrelatie tussen de sociale dienst, het OCMW en de aanvrager. Het contract moet voor elke partij in gelijke verhoudingen rechten en plichten bevatten.

De Minister merkt op dat mocht amendement n° 30 worden goedgekeurd, het OCMW verplicht zou worden het bestaansminimum toe te kennen aan een aanvrager beneden 25 jaar die geen integratiecontract ondertekent, en dat bovendien de sanctie van artikel 12 niet op hem van toepassing kan zijn.

De heer Grimberghs c.s. dient op artikel 12 een amendement n° 17 (*Stuk n° 630/2*) in, dat via het bepalen van een termijn van één jaar het begrip herhaling wil omschrijven.

De Minister sluit zich aan bij dat amendement, waardoor kwalijke gevolgen kunnen worden voorkomen.

exploitée par certains CPAS et utilisée parfois comme moyen idéal de lutte contre les pauvres. Le contrat d'intégration va à contre courant de cette tendance. Il constitue la preuve que la condition de disponibilité au travail est remplie, il comprend bien entendu des sanctions mais limitées dans le temps et qui balayent donc la sanction suprême du refus d'allocation.

Ce contrat permettra la responsabilisation des bénéficiaires et empêchera cette véritable « chasse aux pauvres » que mènent certains CPAS en raison notamment de leurs difficultés budgétaires.

La Ministre met en garde contre les effets pervers des mesures préconisées dans les amendements déposés.

En ce qui concerne les contrats d'intégration pour les demandeurs âgés de plus de 25 ans et la sanction spécifique prévue en cas de non-respect du contrat, la Ministre est d'avis que les sanctions à l'égard de ces demandeurs ne peuvent pas être plus sévères que celles prises à l'égard de demandeurs âgés de moins de 25 ans. Dès qu'il existe un contrat d'intégration, il est dérogé aux principes généraux des sanctions. Dès lors qu'un demandeur âgé de plus de 25 ans a fait l'effort de signer un contrat d'intégration, la Ministre accepte de limiter les sanctions à celles prévues pour les demandeurs de moins de 25 ans.

À la suite de ces déclarations, *M. Mayeur et consorts* déposent un amendement n° 29 (*Doc. n° 630/3*) à l'article 12 visant à harmoniser les sanctions de la manière explicitée ci-dessus par la Ministre.

Répondant à l'auteur de l'amendement n° 28, *la Ministre* précise que les conditions prévues à l'article 6 de la loi sur le minimex restent d'application et que les présentes dispositions n'y dérogent pas. Elle ne voit pas de quelle manière les sanctions générales pourraient être cumulées avec les sanctions spécifiques en cas de non-signature ou de non-respect du contrat d'intégration.

Elle estime que le contrat d'intégration doit reposer sur une relation de confiance entre le service social, le CPAS et le demandeur. Il doit nécessairement comprendre des droits et des obligations pour chacun dans des proportions égales.

La Ministre fait remarquer que si l'amendement n° 30 était approuvé, le CPAS se verrait dans l'obligation d'octroyer le minimex à un demandeur âgé de moins de 25 ans qui ne signe pas de contrat d'intégration et qu'en outre, la sanction prévue à l'article 12 ne pourrait pas lui être applicable.

M. Grimberghs et consorts déposent un amendement n° 17 (*Doc. n° 630/2*) à l'article 12 visant à définir la notion de récidive en prévoyant un délai d'un an.

La Ministre se rallie à cet amendement qui permettra d'empêcher des effets pervers.

In haar antwoord aan een lid preciseert zij dat het verslag van de maatschappelijk werker in overeenstemming moet zijn met de procedurevoorschriften zoals die zijn bepaald bij artikel 8, § 3, artikel 9, § 3, en artikel 10 van de wet van 1974 op het bestaansminimum.

Mevrouw Dua en de heer Dejonckheere dienen een amendement n° 5 (Stuk n° 630/2) in, dat artikel 12 wil weglaten. Zij verwijzen naar de verantwoording van hun amendement n° 4.

*
* *

De tekst van de artikelen 11 en 12 wordt op een aantal punten wetstechnisch verbeterd.

*
* *

Art. 11 (stemmingen)

Amendement n° 4 van mevrouw Dua en de heer Dejonckheere wordt verworpen met 16 tegen 1 stem.

Amendement n° 26 van de heer Grimberghs wordt aangenomen met 13 stemmen en 2 onthoudingen.

Amendement n° 27 van de heer Mayeur wordt ingetrokken.

Amendement n° 31 van de heer Grimberghs wordt verworpen met 12 tegen 2 stemmen en 2 onthoudingen.

Amendement n° 30 van de heer Grimberghs wordt verworpen met 12 tegen 2 stemmen en 2 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel 11 wordt aangenomen met 13 tegen 1 stem en 1 onthouding.

*
* *

Art. 12 (stemmingen)

Amendement n° 5 van mevrouw Dua en de heer Dejonckheere wordt verworpen met 14 tegen 1 stem.

Amendement n° 28 van de heer Hancké wordt verworpen met 11 tegen 1 stem en 2 onthoudingen.

Amendement n° 17 van de heer Grimberghs c.s. wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Amendement n° 29 van de heer Mayeur c.s. wordt aangenomen met 14 tegen 1 stem en 1 onthouding.

Het aldus gewijzigde artikel 12 wordt aangenomen met 12 tegen 1 stem en 2 onthoudingen.

Elle précise dans sa réponse à un membre que le rapport de l'assistant social devra respecter les règles de procédure déterminée par l'article 8, § 3, l'article 9, § 3, et l'article 10, de la loi de 1974 relative au minimex.

Mme Dua et M. Dejonckheere déposent un amendement n° 5 (Doc. n° 630/2) visant à supprimer l'article 12. Ils se réfèrent à la justification de leur amendement n° 4.

*
* *

Quelques corrections légistiques sont apportées au texte des articles 11 et 12.

*
* *

Art. 11 (votes)

L'amendement n° 4 de Mme Dua et M. Dejonckheere est rejeté par 16 voix contre une.

L'amendement n° 26 de M. Grimberghs est adopté par 13 voix et 2 abstentions.

En conséquence, l'amendement n° 27 de M. Mayeur est retiré.

L'amendement n° 31 de M. Grimberghs est rejeté par 12 voix contre 2 et 2 abstentions.

L'amendement n° 30 de M. Grimberghs est rejeté par 12 voix contre 2 et 2 abstentions.

L'article 11, ainsi modifié, est adopté par 13 voix contre une et une abstention.

*
* *

Art. 12 (votes)

L'amendement n° 5 de Mme Dua et M. Dejonckheere est rejeté par 14 voix contre 1.

L'amendement n° 28 de M. Hancké est rejeté par 11 voix contre une et 2 abstentions.

L'amendement n° 17 de M. Grimberghs et consorts est adopté par 14 voix et une abstention.

L'amendement n° 29 de M. Mayeur et consorts est adopté par 14 voix contre une et une abstention.

L'article 12, ainsi modifié, est adopté par 12 voix contre une et 2 abstentions.

Art. 13

Dit artikel preciseert de nieuwe methodes die de Staat voor het verlenen van toelagen hanteert.

Zo wordt bepaald dat de Staat een verhoogde toelage toekent aan de gemeenten die zich kenmerken door een abnormaal hoog aantal rechthebbenden op het bestaansminimum.

Voor de OCMW's die in de loop van het voorlaatste jaar maandelijks gemiddeld aan ten minste vijfhonderd rechthebbenden het recht op het bestaansminimum hebben toegekend, wordt in een tot 60 % van het bestaansminimum verhoogde toelage voorzien.

Die toelage wordt op 65 % gebracht wanneer dat recht onder dezelfde omstandigheden aan ten minste duizend rechthebbenden is toegekend.

De toelage bedraagt 70 % wanneer de rechthebbende een opleiding volgt in het raam van een contract betreffende een geïndividualiseerd sociaal integratieproject.

Zij is gelijk aan 100 % wanneer het OCMW in de hoedanigheid van werkgever optreedt.

Dit artikel handelt voorts over de integratietoelagen ten behoeve van daklozen.

*
* *

Amendement n° 6 (Stuk n° 630/2) van mevrouw Dua en de heer Dejonckheere preciseert in verband met dit artikel dat de Staat het bestaansminimum hoe dan ook tegen 100 % terugbetaalt. De indieners zijn de mening toegedaan dat de toekenning van het bestaansminimum tot de bevoegdheden van de nationale overheid behoort en, volgens hen, is het dan ook logisch dat die overheid daar de volle financiële verantwoordelijkheid voor draagt.

De Minister geeft toe dat de Staat in sommige landen het bestaansminimum zonder enige beperking ten belope van 100 % terugbetaalt. Zij merkt daarbij evenwel op dat de in het ontwerp voorgestelde methode positiever is aangezien de terugbetaling afhangt van de ijver waarvan het OCMW bij de aanpak van de sociale integratie blijk geeft.

Ter attentie van een lid bevestigt zij dat de rijksbijdrage van 70 % in geval van opleiding in het raam van een integratiecontract, na 6 maanden tot 50 % verlaagd wordt.

Een lid meent dat het beter zou zijn geweest als men, in plaats van van absolute cijfers uit te gaan, zich eerder op de procentuele verhouding tussen het aantal rechthebbenden en het bevolkingscijfer gebaseerd had.

Het lid meent dat in een systeem dat gebaseerd is op een dergelijke verhouding, de OCMW's die een efficiënt maatschappelijk beleid voeren, zouden worden beloond.

Spreker vraagt ten slotte of het OCMW, ingeval op grond van de inschrijving van een dakloze in het

Art. 13

Cet article décrit les nouveaux mécanismes de subventions par l'Etat.

Une subvention majorée de l'Etat est ainsi prévue pour les communes caractérisées par une concentration anormalement élevée d'ayants droit au minimex.

Une subvention de 60 % est prévue pour les CPAS qui ont octroyé en moyenne mensuelle au cours de l'année pénultième, le droit au minimum de moyens d'existence à au moins cinq cents bénéficiaires.

Cette subvention est portée à 65 % lorsque dans les mêmes conditions, le droit a été octroyé à au moins mille bénéficiaires.

La subvention est égale à 70 % lorsque le bénéficiaire suit une formation dans le cadre d'un contrat d'intégration.

Cette subvention est portée à 100 % lorsque le CPAS agit en qualité d'employeur.

Cet article traite également de l'allocation d'intégration octroyée aux personnes sans abri.

*
* *

L'amendement n° 6 (Doc. n° 630/2) de Mme Dua et M. Dejonckheere vise à préciser à cet article que l'Etat rembourse dans tous les cas le minimum de moyens d'existence à 100 %. Les auteurs estiment que l'octroi du minimex est une compétence nationale et qu'il est dès lors logique que l'Etat en porte toute la responsabilité financière.

La Ministre admet que dans certains pays, l'Etat rembourse à 100 % le minimum de moyens d'existence, dans tous les cas. Elle ajoute toutefois que la démarche instaurée par le projet est plus positive étant donné que le remboursement est lié à une dynamique d'intégration dans le chef du CPAS.

Elle confirme à un membre qu'après six mois, l'intervention à 70 % de l'Etat en cas de formation dans le cadre du contrat d'intégration est ramenée à 50 %.

Un membre est d'avis qu'il aurait été préférable de tenir compte du pourcentage de bénéficiaires par rapport à la population plutôt que de se baser sur des chiffres absolus.

Le membre estime que par un système basé sur le pourcentage, les CPAS qui mènent une politique sociale efficace seraient récompensés.

Il demande enfin si, dans le cas d'une intervention à 100 % sur base de l'inscription de la personne sans

bevolkingsregister in een tegemoetkoming van 100 % voorzien wordt, maatregelen zou kunnen nemen om, zodra het refertejaar verstreken is, de betroukkene uit het bevolkingsregister te schrappen.

De Minister antwoordt dat in dat geval het algemene recht van toepassing is. Een dakloze kan alleen uit het bevolkingsregister worden geschrapt als hij de gemeente verlaten heeft.

Op de vraag van een ander lid antwoordt zij dat het in § 2 bedoelde refertejaar voor de toekenning van de toelage in 1992 het jaar 1990 is.

*
* *

In artikel 13 worden voorts een aantal formele verbeteringen aangebracht.

*
* *

Amendement n° 6 van mevrouw Dua en de heer Dejonckheere wordt verworpen met 13 tegen 1 stem en 2 onthoudingen.

Artikel 13 wordt aangenomen met 14 tegen 1 stem.

HOOFDSTUK III

Wijzigingen van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Artikel 14

Dit artikel bepaalt welk centrum bevoegd is om passende bijstand te verlenen wanneer een persoon de plaats verlaat waar hij ter uitvoering van een gerechtelijke of administratieve beslissing verplicht verblijft.

De commissie brengt in dit artikel enkele technische verbeteringen aan, o.m. door in de Nederlandse tekst de woorden « als hoofdverblijfplaats » toe te voegen.

Over artikel 14 worden geen opmerkingen gemaakt. Het wordt aangenomen met 13 stemmen en 1 onthouding.

HOOFDSTUK IV

Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek

Artikel 15

Dit artikel omschrijft de bevoegdheid van de arbeidsrechtbanken met betrekking tot de geschillen inzake maatschappelijke dienstverlening.

abri dans les registres de population, le CPAS pourrait après l'écoulement de l'année prise en compte, prendre des mesures afin de rayer la personne des registres de population.

La Ministre répond que le droit général est d'application en la matière. Pour pouvoir rayer la personne sans abri des registres de population, il faudrait que celle-ci ait quitté la commune.

Elle répond à un autre intervenant que l'année de référence prise en compte au § 2 pour l'octroi de la subvention en 1992, est l'année 1990.

*
* *

Des corrections de forme sont apportées à l'article 13.

*
* *

L'amendement n°6 de Mme Dua et M. Dejonckheere est rejeté par 13 voix contre une et 2 abstentions.

L'article 13 est adopté par 14 voix contre une.

CHAPITRE III

Modifications de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'aide sociale

Article 14

Cet article précise quel est le centre compétent pour apporter l'aide adéquate lorsqu'une personne sort d'un lieu où elle résidait obligatoirement en exécution d'une décision judiciaire ou administrative.

La commission apporte quelques corrections techniques à cet article, notamment en ajoutant dans le texte néerlandais les mots « als hoofdverblijfplaats ».

L'article 14 n'appelle aucun commentaire et est adopté par 13 voix et une abstention.

CHAPITRE IV

Modifications du Code judiciaire

Article 15

Cet article définit la compétence des tribunaux du travail en matière de contentieux de l'aide sociale.

De Minister antwoordt aan een lid dat de betwistingen betreffende de terugbetaling van de maatschappelijke dienstverlening door de onderhoudsplichtigen verder door de rechtbanken van eerste aanleg zullen worden beslecht.

Amendement n° 18 (Stuk n° 630/2) van de heer Grimberghs c.s., dat in de tekst een louter formele verbetering aanbrengt door de formulering ervan over te nemen uit artikel 580, 8°, c, van het Gerechtelijk Wetboek, wordt eenparig aangenomen.

Het aldus gewijzigde artikel 15 wordt eenparig aangenomen.

Artikel 16

Dit artikel kent aan de vrederechter de bevoegdheid toe om uitspraak te doen over de geschillen betreffende de uitoefening door de burgemeester van het opeisingsrecht inzake leegstaande gebouwen, bedoeld in artikel 25 van het ontwerp.

De Minister beklemtoont dat het opeisingsrecht dat door het ontwerp in het leven geroepen wordt, de huidige bevoegdheden van de burgemeester met betrekking tot de onbewoonde panden niet overlapt.

Na enkele louter formele verbeteringen te hebben aangebracht, neemt de commissie artikel 16 aan met 15 stemmen en 1 onthouding.

Artikel 17

Dit artikel bepaalt dat de gerechtigden over de mogelijkheid beschikken om zich, zoals bij het bestaansminimum, te doen bijstaan of vertegenwoordigen door een afgevaardigde van een maatschappelijke organisatie die de belangen verdedigt van de groep van de in de desbetreffende wetgeving bedoelde personen.

De heer Vandendriessche en mevrouw Leysen dienen een amendement n° 34 in (*Stuk n° 630/4*) dat ertoe strekt de Nederlandse tekst van het artikel aan te vullen en te preciseren dat de gerechtigden zich eveneens kunnen doen bijstaan of vertegenwoordigen door een vertegenwoordiger van een vakbond of van een representatieve organisatie.

Een lid vraagt wie zal beslissen wanneer de arbeidsrechtbank de representativiteit betwist van de organisatie die de eiser vertegenwoordigt.

De Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie en Economische Zaken begrijpt dat de rechtbanken erop staan te controleren of de vertegenwoordigde organisatie (*sensu lato*) wel degelijk de belangen van de betrokken personen verdedigt en of het, overeenkomstig de bedoeling van de wetgever in gerechtszaken, niet om zaakwaarnemers gaat.

Volgens bepaalde rechtbanken is het toegelaten dat de gerechtigden op een bestaansminimum door vakbondsafgevaardigden worden vertegenwoordigd.

De tekst wil de personen die aanspraak maken op een bestaansminimum of op maatschappelijke

La Ministre répond à un membre que les contestations relatives au remboursement de l'aide sociale par les débiteurs d'aliments, continueront à être traitées par les tribunaux de première instance.

L'amendement n° 18 (Doc. n° 630/2) de M. Grimberghs et consorts qui apporte une correction de pure forme au texte en calquant la rédaction sur l'article 580, 8°, c, du Code judiciaire, est adopté à l'unanimité.

L'article 15, ainsi modifié, est adopté à l'unanimité.

Article 16

Cet article donne au juge de paix la compétence du contentieux relatif au droit de réquisition pouvant être exercé par le bourgmestre en application de l'article 25 du présent projet.

La Ministre souligne que le droit de réquisition que crée le présent projet ne fait pas double emploi avec les prérogatives actuelles du bourgmestre en ce qui concerne les immeubles inhabités.

Après avoir apporté quelques corrections de forme au texte, la commission adopte l'article 16 par 15 voix et 1 abstention.

Article 17

Cet article traite de la possibilité pour les bénéficiaires de l'aide sociale, comme en matière de minimum de moyens d'existence, de se faire assister ou représenter par un délégué d'une organisation sociale qui défend les intérêts du groupe des personnes visées par la législation en la matière.

M. Vandendriessche et Mme Leysen déposent un amendement n° 34 (*Doc. n° 630/4*) visant à compléter le texte néerlandais de l'article et à préciser que les bénéficiaires peuvent également se faire assister ou représenter d'un représentant d'une organisation syndicale ou d'une organisation représentative.

Un membre demande qui tranchera lorsque le tribunal du travail contestera la représentativité de l'organisation qui représente le requérant.

Le Ministre, Vice Premier Ministre et Ministre de la Justice et des Affaires économiques peut comprendre que les tribunaux tiennent à vérifier que l'organisation (*sensu lato*) représentée s'occupe bien des intérêts des personnes concernées et qu'il ne s'agit pas d'agents d'affaires, conformément à la volonté du législateur judiciaire.

Certains tribunaux acceptent la représentation des bénéficiaires du minimum de moyens d'existence par des représentants d'organisations syndicales.

Le texte vise à permettre l'assistance ou la représentation des demandeurs du minimum de moyens

dienstverlening, de mogelijkheid bieden zich o.m. te doen bijstaan of vertegenwoordigen door vertegenwoordigers van een vakbond : het eerste lid van § 3 maakt reeds de vertegenwoordiging door een vakbond mogelijk.

Een lid is van oordeel dat het voor een duidelijke interpretatie door de rechtbanken nodig is een objectievere formulering te vinden voor « een maatschappelijke organisatie die zich over de groep van de in de desbetreffende wetgeving bedoelde personen ontfermt ».

De Minister van Justitie preciseert dat die bewoordingen in ruime zin moeten worden begrepen. Er moet worden voorkomen dat de rechtbanken verplicht zouden zijn het maatschappelijk doel van iedere vereniging te onderzoeken. Wanneer de vertegenwoordiging onwettig blijkt (omdat het niet om een organisatie of een vereniging *ad hoc* gaat), voorziet het Gerechtelijk Wetboek in ieder geval in de bijstand aan de betrokkenen. Dezen kunnen zich echter in geen geval doen bijstaan door zaakwaarnemers.

Na die toelichtingen trekken *mevrouw Dua en de heer Dejonckheere* hun amendement n° 10 in, dat ertoe strekte te bepalen dat de betrokkene zich kan doen vertegenwoordigen door een persoon door hem aangewezen.

De Commissie beslist de onvolledige Nederlandse tekst aan te vullen.

*
* *

Amendement n° 10 van mevrouw Dua en de heer Dejonckheere wordt ingetrokken.

Amendement n° 34 van de heer Vandendriessche en mevrouw Leysen wordt verworpen met 11 tegen 4 stemmen en 2 onthoudingen.

Artikel 17 wordt eenparig aangenomen.

Artikel 18

Dit artikel maakt het mogelijk de personen en organisaties die het voorwerp zijn van een beslissing van de arbeidsrechtbank, snel in te lichten en bepaalt dat die beslissing officieel ter kennis wordt gebracht.

Personen die een zaak winnen voor de arbeidsrechtbank laten immers vaak na het vonnis te laten betekenen.

Ingevolge deze bepaling zal de griffier van de arbeidsrechtbank het vonnis ter kennis brengen van de partijen. Vanaf dat tijdstip lopen de termijnen van verzet en hoger beroep. Na het verstrijken van die termijnen wordt de beslissing van de rechtbank uitvoerbaar.

Een lid vreest dat de overdracht van de bevoegdheden van de beroepskamers de arbeidsrechtbanken zal overbelasten. Hij pleit voor een versnelling van de procedure vóór de beslissing van de rechtbank en

d'existence ou de l'aide sociale, notamment (en outre), par des représentants d'une organisation syndicale, étant entendu que le § 3, alinéa 1er permet déjà la représentation par une organisation syndicale.

Un membre estime que pour la clarté de l'interprétation par les tribunaux, il conviendrait de trouver une formulation plus objective pour les termes « organisation sociale qui défend les intérêts des personnes visées ... »

Le Ministre de la Justice précise que ces termes doivent être interprétés au sens large. Il convient d'éviter que les tribunaux soient confrontés à l'analyse de l'objet social de chaque association. Quoi qu'il en soit, si la représentation s'avérait illégale (au motif qu'il ne s'agit pas d'une organisation ou d'une association *ad hoc*), le Code judiciaire permet toujours l'assistance des intéressés. En aucun cas, les intéressés ne peuvent se faire représenter par des agents d'affaires.

A la suite de ces éclaircissements, *Mme Dua et M. Dejonckheere* retirent leur amendement n° 10 qui visait à prévoir que l'intéressé pouvait se faire représenter par toute autre personne de son choix.

La Commission décide de compléter le texte néerlandais incomplet.

*
* *

L'amendement n° 10 de Mme Dua et M. Dejonckheere est retiré.

L'amendement n° 34 de M. Vandendriessche et Mme Leysen est rejeté par 11 voix contre 4 et 2 abstentions.

L'article 17 est adopté de l'unanimité.

Article 18

Cet article permet une information rapide des personnes et organismes qui sont concernés par une décision du tribunal du travail et prévoit que cette décision sera portée à leur connaissance de manière officielle.

Trop souvent, en effet, les personnes qui ont en gain de cause au tribunal du travail omettent de procéder à la signification.

Par la présente disposition, le greffier du tribunal du travail notifiera aux parties, la décision intervenue. Dès ce moment, les délais d'opposition et d'appel commencent à courir. Au terme de ces délais, la décision du tribunal deviendra exécutoire.

Un membre craint que le transfert des compétences des chambres de recours ne surcharge les tribunaux de travail. Il plaide pour l'instauration de facteurs d'accélération de la procédure avant la décision

niet alleen na de uitspraak van de rechtbank, zoals in dit artikel is bepaald.

De Minister van Justitie antwoordt dat de procedures voor de arbeidsgerechten uiteraard snel en tamelijk goedkoop zijn. De meeste zaken worden ingeleid binnen een maand na de kennisgeving van de aangevochten beslissing en de zittingsdag kan zeer spoedig worden bepaald. Na de sluiting van de debatten heeft de rechtbank een maand tijd om uitspraak te doen. De bestaande gerechtelijke procedure is derhalve afdoend. De Minister voegt eraan toe dat een onderzoek uitgevoerd door de vorige Staatssecretaris voor Maatschappelijke Emancipatie heeft uitgewezen dat de overdracht van de bevoegdheden van de beroepskamers naar de arbeidsrechtbanken niet voor achterstand zal zorgen.

De heer Grimberghs c.s. dient een amendement n° 19 (*Stuk n° 630/2*) in om, in de Franse tekst, de woorden « moyens de recours » te vervangen door de woorden « voies de recours ».

*
* *

Amendement n° 19 van de heer Grimberghs c.s. wordt eenparig aangenomen.

Het aldus gewijzigde artikel 18 wordt eenparig aangenomen.

Artt. 19 tot 22

De Minister verwijst naar de memorie van toelichting.

Over die artikelen worden geen opmerkingen gemaakt. Ze worden eenparig aangenomen.

Art. 23

Dit artikel stelt de nieuwe personeelsformaties van de arbeidshoven vast.

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt. Het wordt eenparig aangenomen.

Art. 24

Dit artikel bepaalt de aanpassing van de personeelsformaties van de arbeidsrechtbanken ingevolge de eenmaking van de rechtsmiddelen.

Een lid betreurt het willekeurige karakter van die uitbreiding van de personeelsformaties en vraagt op welke criteria die is gebaseerd.

De Minister van Justitie antwoordt dat de uitbreiding van de personeelsformaties wegens de budgettaire beperkingen zeer moeilijk is, maar niet willekeurig gebeurt. De eerste voorzitters en de procureurs-generaal werden namelijk geraadpleegd en hebben een precies overzicht van de aanvragen per arrondissement en per rechtsgebied opgesteld.

du tribunal et pas seulement après le prononcé du tribunal comme cet article le prévoit.

Le Ministre de la Justice répond que les procédures durant les juridictions sociales sont par définition rapides et peu coûteuses. La majorité des contentieux est introduite dans un délai d'un mois après la notification de la décision querellée et l'audience peut être fixée très rapidement. Après la clôture des débats, le tribunal dispose d'un mois pour se prononcer. La procédure judiciaire existante paraît dès lors suffisamment performante. Le Ministre ajoute que sur base d'une étude réalisée par le précédent Secrétaire d'Etat à l'Emancipation sociale, on ne peut pas dire que le transfert des compétences des chambres de recours aux tribunaux du travail constituerait un facteur d'arriéré.

M. Grimberghs c.s. déposent un amendement n° 19 (*Doc. n° 630/2*) visant à remplacer les mots « moyens de recours » par les mots « voies de recours ».

*
* *

L'amendement n° 19 de M. Grimberghs et consorts est adopté à l'unanimité.

L'article 18, ainsi modifié, est adopté à l'unanimité.

Artt. 19 à 22

La Ministre renvoie à l'exposé des motifs.

Ces articles n'appellent aucun commentaire et sont adoptés à l'unanimité.

Art. 23

Cet article établit des nouveaux cadres pour les Cours du Travail.

Cet article n'appelle aucun commentaire et est adopté à l'unanimité.

Art. 24

Cet article adapte les cadres des tribunaux du travail à la suite de l'unification des voies de recours.

Un membre déplore l'attribution arbitraire des cadres supplémentaires et demande sur quels critères celle-ci se base.

Le Ministre de la Justice répond que quoique très difficile en raison des impératifs budgétaires, l'octroi de cadres supplémentaires n'est pas arbitraire. En effet, les Premiers Présidents et les Procureurs généraux ont été consultés et ont communiqué un relevé précis des demandes par arrondissement et par ressort. En outre, en comparant les indices d'activité,

Na een vergelijking van de activiteitscijfers werden de meest overbelaste rechtscollèges volstrekt objectief uitgekozen.

De heer Grimberghs c.s. dient een amendement n° 21 in (Stuk n° 630/2) met het oog op de uitbreiding van het aantal klerken-griffiers voor het gerechtelijk arrondissement Namen-Dinant met één eenheid. Dit is een technische verbetering. Het ontwerp verhoogt het aantal magistraten in de arbeidsrechtbank en het arbeidsauditoraat te Namen met één eenheid. Dit rechtsgebied moet bijgevolg ook een bijkomende klerk-griffier toegekend krijgen.

De Minister van Justitie stemt in met die wijziging.

De heer Grimberghs c.s. dient een amendement n° 20 in (Stuk n° 630/2) tot vervanging van het woord « Griffiers » door de woorden « Klerken-griffiers » in de derde kolom van artikel 24.

De heren Pierco en Daems dienen een amendement n° 13 in (Stuk n° 630/2) tot verhoging met één eenheid van het aantal substituten arbeidsauditeur voor de zetel Leuven.

Een lid wenst te beschikken over de cijfers waarop deze uitbreiding van de personeelsformaties is gebaseerd.

De Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie verstrekt de volgende gegevens, die als basis hebben gediend voor de verdeling van de uitbreiding van de personeelsformaties over de arbeidsrechtbanken en arbeidshoven.

De beslissingen werden genomen op grond van de volgende argumenten :

- 1. De door de korpsoversten geformuleerde aanvragen, waarvan de lijst in bijlage is gevoegd, samen met de daarin uiteengezette argumenten.*
- 2. De bestaande personeelsformaties en de vergelijking met de bezetting voor het ogenblik (zie bijlage).*
- 3. De reeds lopende projecten, inzake uitbreiding van de personeelsformaties en meer in het bijzonder de toekomstige reëffectatie van personeelsleden als gevolg van de afschaffing van de militaire gerechten.*
- 4. Het aantal zaken ingeleid bij de arbeidsauditoraten in 1991 (zie tabel in bijlage).*
- 5. De bevolking van de gerechtelijke arrondissementen.*
- 6. De reeds voordien ingediende aanvragen (er werd rekening gehouden met de reeds lang ingediende aanvragen).*
- 7. De budgettaire enveloppe.*
- 8. De verdeling op taalkundig vlak.*

De Minister wijst er wel op dat de gevolgen van de wijziging in de geschilregeling en de overgang van bepaalde bevoegdheden inzake OCMW's naar de arbeidsgerechten, nog niet nauwkeurig zijn in te schatten.

certaines juridictions plus surchargées ont été retenues avec un maximum d'objectivité.

M. Grimberghs et consorts déposent un amendement n° 21 (Doc. n° 630/2) visant à augmenter d'une unité le nombre de commis-greffiers prévus pour l'arrondissement judiciaire de Namur-Dinant. Il s'agit d'une correction technique. Le projet complète le nombre des magistrats du tribunal et de l'auditorat du travail de Namur d'une unité et doit donc accorder à cette juridiction un commis-greffier supplémentaire.

Le Ministre de la Justice accepte cette modification.

M. Grimberghs et consorts déposent un amendement n° 20 (Doc. n° 630/2) visant à remplacer dans la troisième colonne de l'article 24 le mot « greffiers » par les mots « commis-greffiers ».

MM. Pierco et Daems déposent un amendement n° 13 (Doc. n° 630/2) visant à augmenter d'une unité le nombre de substituts de l'auditeur du travail pour le siège de Louvain.

Un membre demande à pouvoir disposer des données chiffrées qui ont servi de base à l'attribution des cadres supplémentaires.

Le Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice précise les critères sur la base desquels a été opérée la répartition de l'extension de cadre des tribunaux et cours du travail.

Les différents arguments retenus sont les suivants :

- 1. Les demandes qui ont été formulées par les chefs de corps et dont la liste figure en annexe, ainsi que les arguments qui y sont développés.*
- 2. Les cadres du personnel existants et leur comparaison avec l'effectif actuel (voir annexe).*
- 3. Les projets en cours en matière d'extension des cadres et, en particulier, les projets concernant la réaffectation future de membres du personnel à la suite de la suppression des juridictions militaires.*
- 4. Le nombre des affaires introduites en 1991 auprès des auditorats du travail (voir tableau en annexe).*
- 5. La population des arrondissements judiciaires.*
- 6. Les demandes introduites précédemment (il a été tenu compte des demandes introduites depuis longtemps).*
- 7. L'enveloppe budgétaire.*
- 8. La répartition linguistique.*

Le Ministre fait observer qu'il n'est pas encore possible d'évaluer avec précision les conséquences de la modification intervenue dans le domaine du règlement des litiges et du transfert aux juridictions du travail de certaines compétences relatives aux CPAS.

In de eerste plaats deelt de Minister de samenstelling van de personeelsformatie van de arbeidshoven en arbeidsrechtbanken mee :

En premier lieu le Ministre communique la composition des cadres des cours et tribunaux du travail :

Arbeidshoven

Antwerpen

Rang — Grades	Personeelsformatie — Cadre	Werkelijke bezetting — Effectif	Vacant — Place vacante
Eerste Voorzitter. — <i>Premier Président</i>	1	1	—
Voorzitters. — <i>Présidents</i>	4	4	—
Raadsheren. — <i>Conseillers</i>	7	7	—
Advocaten-Generaal. — <i>Avocats généraux</i>	3	3	—
Substituten-Generaal. — <i>Substituts généraux</i>	3	3	—

Brussel

Rang — Grades	Personeelsformatie — Cadre	Werkelijke bezetting — Effectif	Vacant — Place vacante
Eerste Voorzitter. — <i>Premier Président</i>	1	1	—
Voorzitters. — <i>Présidents</i>	3	3	—
Raadsheren. — <i>Conseillers</i>	6	5	1
Advocaten-Generaal. — <i>Avocats généraux</i>	3	3	—
Substituten-Generaal. — <i>Substituts généraux</i>	2	1	1

Gent

Rang — Grades	Personeelsformatie — Cadre	Werkelijke bezetting — Effectif	Vacant — Place vacante
Eerste Voorzitter. — <i>Premier Président</i>	1	1	—
Voorzitters. — <i>Présidents</i>	3	3	—
Raadsheren. — <i>Conseillers</i>	7	7	—
Advocaten-Generaal. — <i>Avocats généraux</i>	3	3	—
Substituten-Generaal. — <i>Substituts généraux</i>	2	2	—

Luik

Rang — Grades	Personeelsformatie — Cadre	Werkelijke bezetting — Effectif	Vacant — Place vacante
Eerste Voorzitter. — <i>Premier Président</i>	1	1	—
Voorzitters. — <i>Présidents</i>	2	2	—
Raadsheren. — <i>Conseillers</i>	7	6	1
Advocaten-Generaal. — <i>Avocats généraux</i>	2	2	—
Substituten-Generaal. — <i>Substituts généraux</i>	3	3	—

Cours du travail

Anvers

Bruxelles

Gand

Liège

Bergen

Mons

Rang — Grades	Personeelsformatie — Cadre	Werkelijke bezetting — Effectif	Vacant — Place vacante
Eerste Voorzitter. — <i>Premier Président</i>	1	1	—
Voorzitters. — <i>Présidents</i>	2	2	—
Raadsheren. — <i>Conseillers</i>	4	4	—
Advocaten-Generaal. — <i>Avocats généraux</i>	2	2	—
Substituten-Generaal. — <i>Substituts généraux</i>	2	2	—

+ 2 bijkomende substituten-arbeidsauditeur (arbeidshof van Luik en van Bergen).

+ 2 substituts de l'auditeur du travail de complément (cours du travail de Liège et de Mons).

Arbeidsrechtbanken

Tribunaux du travail

	Voorzitter form.-bezett. — <i>Président</i> <i>Cad-Eff</i>	Ondervoorzitter form.-bezett. — <i>Vice-prés.</i> <i>Cad-Eff</i>	Rechters form.-bezett. — <i>Juges</i> <i>Cad-Eff</i>	Auditeur form.-bezett. — <i>Auditeur</i> <i>Cad-Eff</i>	Substituut form.-bezett. — <i>Subst.</i> <i>Cad-Eff</i>
Antwerpen. — <i>Anvers</i>	1 - 1	2 - 2	11 - 11	1 - 1	9 - 9
Mechelen. — <i>Malines</i>	1 - 1	0 - 0	2 - 2	1 - 1	1 - 1
Turnhout. — <i>Turnhout</i>	1 - 1	0 - 0	2 - 2	1 - 1	1 - 1
Hasselt. — <i>Hasselt</i>	1 - 1	1 - 1	3 - 3	1 - 1	3 - 3
Tongeren. — <i>Tongres</i>	1 - 1	0 - 0	3 - 3	1 - 1	2 - 2
Brussel. — <i>Bruxelles</i>	1 - 1	5 - 5	20 - 20	1 - 1	17 - 16
Leuven. — <i>Louvain</i>	1 - 1	0 - 0	3 - 2	1 - 1	2 - 1
Nijvel. — <i>Nivelles</i>	1 - 1	0 - 0	2 - 2	1 - 1	1 - 1
Dendermonde. — <i>Termonde</i>	1 - 1	1 - 1	4 - 4	1 - 1	3 - 3
Gent. — <i>Gand</i>	1 - 1	1 - 1	5 - 5	1 - 1	4 - 4
Oudenaarde. — <i>Audenarde</i>	1 - 1	0 - 0	1 - 1	1 - 1	1 - 0
Brugge. — <i>Bruges</i>	1 - 1	1 - 1	4 - 4	1 - 1	2 - 2
Ieper. — <i>Ypres</i>	1 - 1	1 - 1	4 - 4	1 - 1	3 - 3
Kortrijk. — <i>Courtrai</i>					
Veurne. — <i>Furnes</i>					
Hoei. — <i>Huy</i>	1 - 1	0 - 0	1 - 1	1 - 1	1 - 1
Luik. — <i>Liège</i>	1 - 1	2 - 2	9 - 9	1 - 1	7 - 7
Verviers-Eupen. — <i>Verviers Eupen</i>	1 - 1	0 - 0	3 - 3	1 - 1	2 - 2
Aarlen. — <i>Arlon</i>	1 - 1	0 - 0	2 - 2	1 - 1	1 - 1
Marche. — <i>Marche</i>					
Neufchât. — <i>Neufchât.</i>					
Dinant. — <i>Dinant</i>	1 - 1	1 - 1	3 - 3	1 - 1	2 - 2
Namen. — <i>Namur</i>					
Charleroi. — <i>Charleroi</i>	1 - 1	2 - 2	7 - 7	1 - 1	5 - 5
Bergen. — <i>Mons</i>	1 - 1	1 - 1	4 - 4	1 - 1	3 - 3
Doornik. — <i>Tournai</i>	1 - 1	0 - 0	3 - 3	1 - 1	2 - 2

De Minister deelt eveneens de tabel met de activiteiten van de auditoraten bij de arbeidsrechtbanken mee; hij merkt daarbij op dat die tabel een benaderend aantal geeft waarin niet alle gegevens zijn verwerkt.

Le Ministre communique également le tableau d'activités des auditorats auprès des tribunaux; il fait remarquer que ce tableau résulte dans un chiffre indicatif ne reprenant pas toutes les données.

Auditoraten bij de arbeidsrechtbanken

Auditorats près les tribunaux du travail

	1 (*)	2 (*)	3 (*)	4 (*)	5 (*)	Totaal — Total
1. Antwerpen. — <i>Anvers</i>	9 343	1 161	583	8 712	2 154	21 953
2. Mechelen. — <i>Malines</i>	2 627	0	37	1 963	786	5 413
3. Turnhout. — <i>Turnhout</i>	3 440	126	157	2 501	909	7 133
4. Hasselt. — <i>Hasselt</i>	4 257	174	48	4 036	1 388	9 903
5. Tongeren. — <i>Tongres</i>	3 218	1 529	638	2 339	1 593	9 317
6. Brussel	4 659	1 418	639	4 334	999	12 049
Bruxelles	14 442	2 860	2 185	10 311	1 538	31 336
7. Leuven. — <i>Louvain</i>	3 263	687	54	2 909	1 816	8 729
8. Nijvel. — <i>Nivelles</i>	4 234	728	29	3 767	454	9 212
9. Brugge. — <i>Bruges</i>	5 506	532	970	3 058	1 338	11 404
10. Ieper. — <i>Ypres</i>	789	14	126	588	244	1 761
11. Kortrijk. — <i>Courtrai</i>	3 475	30	390	1 964	1 177	7 036
12. Veurne. — <i>Furnes</i>	976	5	84	717	231	2 013
13. Dendermonde. — <i>Termonde</i>	4 978	394	1 158	3 289	1 360	11 179
14. Gent. — <i>Gand</i>	5 127	1 155	3 765	80	1 551	11 678
15. Oudenaarde. — <i>Audenarde</i>	1 390	214	324	978	372	3 278
16. Hoei. — <i>Huy</i>	1 726	536	60	1 666	611	4 599
17. Luik. — <i>Liège</i>	9 102	6 901	2 048	7 002	2 280	27 333
18. Verviers. — <i>Verviers</i>	2 062	741	368	1 511	558	5 240
19. Eupen. — <i>Eupen</i>	609	230	160	439	1 004	2 442
20. Aarlen. — <i>Arlon</i>	800	61	88	624	336	1 909
21. Marche-en-Famenne. — <i>Marche-en-Famenne</i>	919	60	39	887	181	2 086
22. Neufchâteau. — <i>Neufchâteau</i>	928	55	59	811	341	2 194
23. Dinant. — <i>Dinant</i>	2 325	507	168	2 171	319	5 490
24. Namen. — <i>Namur</i>	4 021	712	251	3 222	696	8 902
25. Charleroi. — <i>Charleroi</i>	6 897	1 814	1 156	5 991	790	16 648
26. Bergen. — <i>Mons</i>	5 107	1 755	894	5 336	788	13 880
27. Doornik. — <i>Tournai</i>	3 098	738	573	2 217	604	7 230

(*) Sociale zaken :

1. Bij de arbeidsrechtbank ingeleide en aan het Openbaar Ministerie medegedeelde zaken.

— Met het woord « zaken » worden alle voorzieningen bedoeld, onder meer inbegrepen de verzoeken tot homologatie van de overeenkomsten inzake arbeidsongevallen, de vrijwillige verschijningen en de ten gevolge van verzet opnieuw ingeleide zaken.

— Het woord « medegedeeld » slaat op alle zaken waarvan het dossier aan het Openbaar Ministerie is medegedeeld, ongeacht of dit nadien advies heeft gegeven. Alleen de eerste mededeling moet worden vermeld.

2. Zaken waaromtrent een onderzoek is ingesteld.

— Het gaat wel om het aantal *zaken*, en niet om het aantal gegeven opdrachten. De zaken waarin het Openbaar Ministerie zich uitsluitend heeft beziggehouden met het aanvragen van het administratief dossier aan de betrokken instelling, moeten onder deze rubriek niet worden vermeld.

3. Schriftelijke adviezen gegeven in verplicht mede te delen zaken.

4. Mondelinge adviezen gegeven in verplicht mede te delen zaken.

Strafzaken :

5. Ingekomen zaken.

(*) Affaires sociales :

1. Affaires introduites au Tribunal du travail et communiquées au Ministère public.

— Le terme « affaires » vise tous les recours, y compris notamment les demandes d'homologation d'accords en matière d'accidents du travail, les comparutions volontaires et les causes réintroduites sur opposition.

— Le terme « communiquées » vise toutes les affaires dont le dossier a été examiné par le Ministère public, que celui-ci ait ou non ultérieurement donné un avis. Seule la première communication doit être mentionnée.

2. Affaires ayant fait l'objet d'une instruction.

— Il s'agit bien du nombre d'affaires, et non du nombre de devoirs prescrits. Ne doivent pas figurer sous cette rubrique les affaires dans lesquelles le Ministère public s'est borné à demander le dossier administratif à l'organisme en cause.

3. Avis donnés par écrit dans les affaires obligatoirement communicables.

4. Avis donnés oralement dans les affaires obligatoirement communicables.

Affaires pénales :

5. Affaires entrées.

Lijst van de aanvragen — *Relevé des demandes formulées*

Zetel — <i>Siège</i>	ARBEIDSHOF — <i>COUR DU TRAVAIL</i>			
	Zetel — <i>Siège</i>		Parket-generaal — <i>Parquet général</i>	
	Magistraten — <i>Magistrats</i>	Adm. pers. — <i>Pers. adm.</i>	Magistraten — <i>Magistrats</i>	Adm. pers. — <i>Pers. adm.</i>
BRUSSEL. — BRUXELLES	1 raadsheer — 1 con- seiller	1 klerk-griffier — 1 commis-greffier		1 klerk-secretaris — 1 commis-secretaire 1 bediende — 1 em- ployé
LEUVEN. — LOU- VAIN				
NIJVEL — NIVEL- LES				
GENT. — GAND			1 substituut-gene- raal — 1 substitut général	
BRUGGE. — BRU- GES				
KORTRIJK. — COURTRAI				
DENDERMONDE. — TERMONDE				
ANTWERPEN. — ANVERS				
TURNHOUT. — TURNHOUT				
MECHELEN. — MA- LINES				
LUIK. — LIEGE				
NAMEN. — NAMUR				
VERVIERS. — VER- VIERS				
HOEL. — HUY				
AARLEN-MARCHE- NEUFCHATEAU. — ARLON-MARCHE- NEUFCHATEAU ...				
BERGEN. — MONS				
CHARLEROI. — CHARLEROI				
DOORNIK. — TOUR- NAI				

Lijst van de aanvragen — *Relevé des demandes formulées*

ARBEIDSRECHTBANKEN — TRIBUNAUX DU TRAVAIL			
Zetel — <i>Siège</i>		Auditoraat — <i>Auditorat</i>	
Magistraten — <i>Magistrats</i>	Adm. pers. — <i>Pers. adm.</i>	Magistraten — <i>Magistrats</i>	Adm. pers. — <i>Pers. adm.</i>
2 rechters (N/F) — <i>2 juges (N/F)</i>	2 klerken-griffiers (N/F) — <i>2 commis-greffier (N/F)</i>	1 substituut (F) — <i>1 substitut (F)</i>	
		1 substituut — <i>1 substitut</i>	1 bediende — <i>1 employé</i>
2 rechters (1 min.) — <i>2 juges (1 min.)</i>	1 griffier — <i>1 greffier</i> 1 klerk-griffier — <i>1 commis-greffier</i> 1 opsteller — <i>1 rédacteur</i>	1 substituut — <i>1 substitut</i>	1 klerk-secretaris — <i>1 commis-secretaire</i> 1 bediende — <i>1 employé</i>
		1 substituut (!) — <i>1 substitut (!)</i>	
		1 substituut — <i>1 substitut</i>	
		1 substituut — <i>1 substitut</i>	
1 rechter — <i>1 juge</i>	1 griffier — <i>1 greffier</i>	1 substituut — <i>1 substitut</i>	1 klerk-secretaris — <i>1 commis-secretaire</i> 1 opsteller — <i>1 rédacteur</i>
	1 griffier — <i>1 greffier</i> 1 opsteller — <i>1 rédacteur</i> 1 bediende — <i>1 employé</i>	1 substituut — <i>1 substitut</i>	1 adjunct-secretaris — <i>1 secrétaire-adjoint</i> 1 opsteller — <i>1 rédacteur</i> 1 bediende — <i>1 employé</i>
1 rechter — <i>1 juge</i>	1 griffier — <i>1 greffier</i> 1 bediende — <i>1 employé</i>	1 substituut — <i>1 substitut</i>	1 bediende of opsteller — <i>1 employé ou rédacteur</i>
1 rechter — <i>1 juge</i>	1 klerk-griffier — <i>1 commis-greffier</i>		1 bediende — <i>1 employé</i> 1/2 bediende (Dinant) — <i>1/2 employé (Dinant)</i>
	1 griffier — <i>1 greffier</i> 1 opsteller — <i>1 rédacteur</i> 1 bediende — <i>1 employé</i>		1 adjunct-secretaris — <i>1 secrétaire-adjoint</i> 1 opsteller — <i>1 rédacteur</i> 1 bediende — <i>1 employé</i>
			1 bediende — <i>1 employé</i> 1 opsteller — <i>1 rédacteur</i>
		1 substituut — <i>1 substitut</i>	
		1 substituut — <i>1 substitut</i>	1 bediende — <i>1 employé</i>

In verband met die aanvragen moeten volgende opmerkingen worden gemaakt :

a) de griffies van het rechtsgebied van het Arbeidshof te Bergen hebben geen aanvragen ingediend (daar moet later eventueel rekening mee worden gehouden);

b) de parketten van Nijvel en Brugge dringen aan op een uitbreiding van de personeelsformatie;

c) de procureur-generaal vindt de aanvragen uitgaande van het rechtsgebied van het Arbeidshof te Antwerpen overdreven;

d) de vroeger ingediende aanvragen en de voorstellen tot uitbreiding van de personeelsformatie werden in overweging genomen, net als de aanwijzing van personeel in het raam van de hervorming van de militaire gerechten.

Ten slotte bezorgt de Minister de lijst van de voorstellen voor de begrotingsjaren 1993 en 1994 :

(In miljoenen frank)

Begrotingsjaar 1993	Budgettaire gevolgen
A. Magistraten	
1 substituut bij het auditoraat van BRUGGE	2,0
1 substituut bij het auditoraat van NIJVEL	2,0
1 substituut bij het auditoraat van DENDERMONDE	2,0
1 substituut bij het auditoraat van BERGEN	2,0
1 rechter in de arbeidsrechtbank van NIJVEL	2,0
1 rechter in de arbeidsrechtbank van ANTWERPEN	2,0
1 substituut bij het auditoraat van BRUSSEL	2,0
	14,0
B. Administratief personeel	
NIJVEL auditoraat	
1 klerk-secretaris	1,1
HOEI griffie	0,65
MECHELEN griffie	
1 klerk-griffier	1,1
1 bediende bij het auditoraat	0,65
BRUSSEL griffie	
1 klerk-griffier	1,1
LEUVEN	
1 bediende	0,65
CHARLEROI	
1 bediende	0,65
	5,9

In totaal 19,9 miljoen terwijl er 20 miljoen uitgetrokken wordt.

En ce qui concerne ces demandes formulées, les observations suivantes s'imposent :

a) il n'y a pas de demande des greffes du ressort de la Cour du travail de Mons. (Il faudra éventuellement en tenir compte ultérieurement).

b) Auprès les parquets de Nivelles et de Bruges il y a insistance pour obtenir une extension du cadre.

c) En ce qui concerne le ressort de la Cour du travail d'Anvers, le procureur général remarque que les demandes lui semblent exagérées.

d) Les demandes formulées antérieurement et les projets d'extension de cadre, ont été pris en considération, ainsi que la désignation du personnel dans le cadre de la réforme des juridictions militaires.

Enfin le Ministre communique le relevé des propositions pour l'année budgétaires 1993 et 1994 :

(In miljoenen frank)

Année budgétaire 1993	Impact budgétaire
A. Magistrats	
1 substitut à l'auditorat de BRUGES	2,0
1 substitut à l'auditorat de NIVELLES	2,0
1 substitut à l'auditorat de TERMONDE	2,0
1 substitut à l'auditorat de MONS	2,0
1 juge au Tribunal du travail de NIVELLES	2,0
1 juge au Tribunal du travail de ANVERS	2,0
1 substitut à l'auditorat de BRUXELLES	2,0
	14,0
B. Personnel Administratif	
NIVELLES auditorat	
1 commis-secretaire	1,1
HUY greffe	
1 employé	0,65
MALINES greffe	
1 commis-greffier	1,1
1 employé à l'auditorat	0,65
BRUXELLES greffe	
1 commis-greffier	1,1
LOUVAIN	
1 employé	0,65
CHARLEROI	
1 employé	0,65
	5,9

Au total 19,9 millions alors qu'une enveloppe de 20 millions est prévue.

Begrotingsjaar 1994	Budgettaire gevolgen	Année budgétaire 1994	Impact budgétaire
A. Magistraten		A. Magistrats	
Arbeidshof van BRUSSEL		Cour du travail à BRUXELLES	
1 raadsheer	2,7	1 conseiller	2,7
Arbeidshof van GENT (parket-generaal)		Cour du travail à GAND (parquet général)	
1 substituut-generaal	2,5	1 substitut général	2,5
	5,2		5,2
B. Administratief personeel		B. Personnel administratif	
BRUSSEL Arbeidshof		BRUXELLES, Cour du travail	
1 klerk-griffier	1,1	1 commis-greffier	1,1
ANTWERPEN, griffie, arbeidsrechtbank, griffie		ANVERS, greffe, Tribunal du travail, greffe	
1 klerk-griffier	1,1	1 commis-greffier	1,1
LUIK, arbeidsrechtbank, Griffie		LIEGE, Tribunal du travail, greffe	
1 bediende	0,65	1 employé	0,65
Auditoraat		auditorat	
1 bediende	0,65	1 employé	0,65
MECHELEN, arbeidsrechtbank, Griffie	0,65	MALINES, Tribunal du travail, greffe	0,65
NAMEN, arbeidsrechtbank, Auditoraat		NAMUR, Tribunal du travail, auditorat	
1 bediende	0,65	1 employé	0,65
	4,8		4,8

Totaal 1994 :

19,9 miljoen, wat reeds vastligt voor dit jaar, plus 10 miljoen voor 1994.

Het totaalbedrag van 30 miljoen wordt dus in acht genomen aangezien het om niet meer dan 29,9 miljoen gaat.

*
* *

Amendement n° 13 van de heren Pierco en Daems wordt verworpen met 14 stemmen en 3 onthoudingen.

Amendement n° 20 van de heer Grimberghs c.s. wordt aangenomen met 16 stemmen en 1 onthouding.

Amendement n° 21 van de heer Grimberghs c.s. wordt eenparig aangenomen.

Het aldus gewijzigde artikel 24 wordt eenparig aangenomen.

Total 1994 :

19,9 millions, ce qui était déjà en cours pour cette année, plus 10 millions pour 1994.

L'enveloppe de 30 millions est donc respectée puisque le résultat est 29,9 millions.

*
* *

L'amendement n° 13 de MM. Pierco et Daems est rejeté par 14 voix et 3 abstentions.

L'amendement n° 20 de M. Grimberghs et consorts est adopté par 16 voix et une abstention.

L'amendement n° 21 de M. Grimberghs et consorts est adopté à l'unanimité.

L'article 24, ainsi modifié, est adopté à l'unanimité.

HOOFDSTUK V

Wijziging van de Nieuwe Gemeentewet

Art. 25

De heer Van Leenhove brengt verslag uit over het advies van de Commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt. (Dit verslag is opgenomen in bijlage 2).

Na een overzicht van de discussies, onder meer over het feit of de beslissing tot opeising niet beter collegiaal zou worden genomen door het college van burgemeester en schepenen, verduidelijkt de rapporteur het advies zelf. De Commissie dringt er in haar advies vooral op aan dat in het uitvoeringsbesluit het begrip « leegstaand » een duidelijke definitie krijgt en dat de termijnen er zeer duidelijk worden in omschreven.

De Minister van Maatschappelijke Integratie en Volksgezondheid legt er de nadruk op dat deze opeising een uitzonderingsmaatregel is waarop slechts in noodgevallen een beroep kan worden gedaan. Het mag geen algemene maatregel worden.

Indien bijvoorbeeld slechts twee personen moeten worden gehuisvest, mag voor niet meer dan deze twee personen woonruimte worden opgeëist.

De interpretatie van de Commissie voor de Binnenlandse Zaken is de juiste :

1. De leegstand moet 6 maand geduurd hebben;
2. De eigenaar wordt in gebreke gesteld;
3. Het recht van opeising kan vanaf dat ogenblik gedurende zes maanden worden uitgeoefend;
4. Wordt er gedurende deze periode geen gebruik van gemaakt, dan vervalt het recht.

Dit artikel is noodzakelijk omdat sommige eigenaars (zowel particulieren als administratieve rechtspersonen) hun eigendomsrecht op een schandalige manier misbruiken, bijvoorbeeld door georganiseerde leegstand met speculatieve doeleinden.

Wordt echter van het opeisingsrecht geen gebruik gemaakt binnen zes maanden en duurt de leegstand voort, dan is een nieuw verzoek van het OCMW niet noodzakelijk. Een nieuwe ingebrekestelling van de eigenaar kan volstaan om het recht opnieuw voor zes maanden te openen.

Een lid vraagt wat er gebeurt met het recht op huisvesting van de personen ten bate van wie de woning is opgeëist, nadat de zes maanden waarbinnen het opeisingsrecht geldig blijft, verstreken zijn.

Mogen deze personen de woning nadien nog blijven betrekken ?

De Minister antwoordt dat eens het goed bewoond is, er geen nieuwe ingebrekestelling moet gebeuren.

CHAPITRE V

Modification de la Nouvelle loi communale

Art. 25

M. Van Leenhove fait rapport au nom de la Commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique. (Ce rapport figure en annexe 2).

Après avoir donné un aperçu des discussions portant notamment sur la question de savoir s'il ne serait pas préférable que la décision de réquisition soit prise collégialement par le collège des bourgmestre et échevins, le rapporteur commente l'avis proprement dit de la Commission. Dans son avis, la Commission insiste surtout pour que la notion d'« un immeuble abandonné » soit définie clairement et que des délais précis soient fixés dans l'arrêté d'exécution.

La Ministre de l'Intégration sociale souligne que cette réquisition constitue une mesure d'exception à laquelle on ne peut recourir qu'en cas d'urgence. Elle ne peut devenir une mesure générale.

Si, par exemple, deux personnes seulement doivent être logées, on ne peut réquisitionner un logement destiné à accueillir un plus grand nombre de personnes.

L'interprétation donnée par la Commission de l'Intérieur est exacte :

1. L'immeuble doit être inoccupé depuis 6 mois;
2. Le propriétaire doit être mis en demeure;
3. Le droit de réquisition peut être exercé pendant six mois à partir du jour de la mise en demeure;
4. S'il n'est pas exercé au cours de cette période, le droit s'éteint.

Cet article est nécessaire étant donné que certains propriétaires (aussi bien des particuliers que des personnes morales administratives) abusent de leur droit de propriété de manière scandaleuse en maintenant délibérément certains immeubles inoccupés à des fins spéculatives.

Si toutefois, ce droit n'est pas exercé dans les six mois et que l'immeuble demeure inoccupé, le CPAS ne devra plus introduire de requête de réquisition. Il suffira d'adresser une nouvelle mise en demeure au propriétaire pour que ce droit soit ouvert pour une nouvelle période de six mois.

Un membre demande ce qu'il advient du droit au logement des personnes au bénéfice desquelles l'immeuble a été réquisitionné, après l'expiration du délai pendant lequel le droit de réquisition peut être exercé.

Ces personnes peuvent-elles continuer à occuper ce logement ultérieurement ?

La Ministre répond qu'une fois qu'il est bien occupé, il n'y a plus lieu de procéder à une nouvelle mise en demeure.

De bewoners betalen een huishuur en artikel 2 van de wet van 20 februari 1991 houdende wijziging en aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake huishuur (*Belgisch Staatsblad* van 22 februari 1991) is van toepassing.

De Minister bevestigt overigens het standpunt van een lid dat de burgemeester slechts mag overgaan tot opeising omwille van sociale motieven. Andere motieven zoals het voeren van een onroerend-goedbeleid van de gemeente zijn uit den boze.

Wat de kwaliteit van de op te eisen woningen betreft, is het inderdaad zo dat het niet altijd de beste woningen zijn die leegstaan.

Wat de onafgewerkte gebouwen betreft, meent de Minister dat geval per geval moet worden onderzocht of die voor opeising in aanmerking komen.

Een lid herhaalt nogmaals de drie voornaamste aandachtspunten van de Commissie voor de Binnenlandse Zaken. Aangezien de Regering bovendien blijft weigeren om de opeisingsbeslissing in plaats van individueel, in hoofde van de burgemeester, collectief te laten nemen, in hoofde van het college van burgemeester en schepenen, zal hij zich onthouden bij de stemming van dit artikel.

Hij is er immers van overtuigd dat deze maatregel veel sneller zal worden toegepast als de verantwoordelijkheid ervoor collectief kan worden gedragen.

De Minister is van het tegendeel overtuigd. Zij kan bovendien niet het standpunt van een ander lid bijtreden dat de gemeenten een soort van inventaris zouden moeten bijhouden of een reserve aan leegstaande gebouwen voorzien om onmiddellijk op een noodgeval te kunnen inspelen. De procedure moet zeer strikt worden gevolgd om geen afbreuk te doen aan de rechten van de eigenaars.

Ook dient er steeds een aanvraag van de voorzitter van het OCMW te zijn om de procedure op te starten.

Het amendement n° 11 van de heer Dejonckheere en mevrouw Dua strekt ertoe de daklozen niet alleen een woning maar ook sociale en morele begeleiding te verzekeren.

De Minister antwoordt dat het hier gaat om een algemene verplichting die reeds is ingeschreven in de organieke wet betreffende de OCMW's.

*
* *

Amendement n° 11 van de heer Dejonckheere en mevrouw Dua wordt verworpen met 14 tegen 1 stem.

Amendement n° 2 van dezelfde auteurs wordt eenparig aangenomen.

Artikel 25 wordt aangenomen met 12 stemmen en 3 onthoudingen.

Les habitants paient un loyer et l'article 2 de la loi du 20 février 1991 modifiant et complétant les dispositions du Code civil relatives aux baux à loyer (*Monsieur belge* du 22 février 1991) est d'application.

La Ministre confirme d'ailleurs ainsi qu'un membre l'a suggéré, que le bourgmestre ne peut avoir recours à une réquisition que pour des raisons sociales. Toute autre raison, comme par exemple la mise en œuvre d'une politique immobilière par la commune, est inacceptable.

En ce qui concerne la qualité des logements à réquisitionner, il est exact que ce ne sont pas toujours les meilleurs logements qui sont inoccupés.

En ce qui concerne les immeubles inachevés, la Ministre estime qu'il faut examiner dans chaque cas s'ils sont susceptibles d'être réquisitionnés.

Un membre énumère une fois encore les trois principaux points qui ont retenu l'attention de la Commission de l'Intérieur. Comme le Gouvernement continue, en outre, de s'opposer à ce que le droit de réquisition soit exercé non pas individuellement par le bourgmestre, mais collectivement par le collège des bourgmestre et échevins, le membre s'abstiendra lors du vote de cet article.

Il est, en effet, persuadé que cette mesure serait appliquée plus rapidement si la responsabilité en était assumée collectivement.

La Ministre est convaincue du contraire. Elle ne partage pas non plus le point de vue d'un autre membre, qui estime que la commune devrait tenir à jour une sorte d'inventaire des immeubles abandonnés ou prévoir une réserve pour pouvoir satisfaire immédiatement à une demande urgente. Il convient de suivre la procédure très scrupuleusement, afin de ne pas porter atteinte aux droits des propriétaires.

En outre, la procédure ne peut être entamée que sur requête du président du CPAS.

L'amendement n° 11 (Doc. n° 630/2) de M. Dejonckheere et Mme Dua tend à garantir non seulement un logement mais également un accompagnement social et moral aux personnes sans abri.

La Ministre répond qu'il s'agit en l'occurrence d'une obligation générale qui est déjà inscrite dans la loi organique des CPAS.

*
* *

L'amendement n° 11 de M. Dejonckheere et Mme Dua est rejeté par 14 voix contre une.

L'amendement n° 2 des mêmes auteurs est adopté à l'unanimité.

L'article 25 est adopté par 12 voix et 3 abstentions.

HOOFDSTUK VI

**Opheffing van de wetsbepalingen
betreffende de beteugeling van de
landloperij en de bedelarij**

Artt. 26 en 27

De bovengenoemde artikelen heffen de wet van 27 november 1891 tot beteugeling van de landloperij en de bedelarij op, evenals de overeenkomstige artikelen van het Strafwetboek.

In artikel 27 dient de opheffing van artikel 25 van de wet op de Rijkswacht te worden weggelaten. Deze bepaling wordt immers reeds opgeheven in artikel 61 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt die eerstdaags in het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

Over deze artikelen worden verder geen opmerkingen gemaakt. Ze worden eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK VII

Overgangs- en slotbepalingen

Art. 28

Dit artikel voorziet in een overgangsmaatregel inzake de geschillen betreffende de maatschappelijke dienstverlening, zodat de bevoegdheidsoverdracht van de beroepskamers naar de arbeidsrechtbanken rimpelloos kan verlopen.

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt. Het wordt eenparig aangenomen.

Art. 29

Dit artikel bepaalt dat de wet van 27 november 1891 houdende beteugeling van de landloperij en de bedelarij van toepassing blijft op de betrokkenen zolang de individuele interneringsmaatregel niet opgeheven is.

Verschillende leden vragen of de landlopers er na afloop van hun interneringsperiode toe zullen worden verplicht de instelling waar ze geïnterneerd waren, te verlaten. Er zijn immers veel bejaarde personen die vrijwillig in die instellingen verblijven en dat ook in de toekomst wensen te doen.

De Minister van Maatschappelijke Integratie verduidelijkt dat met de gemeenten zal worden onderhandeld over de sociale begeleidingsmaatregelen voor die landlopers, zodat rekening kan worden gehouden met elke individuele situatie.

Mevrouw Dua en de heer Dejonckheere dienen een amendement n° 12 in (*Stuk n° 630/2*) tot beperking tot 24 maanden van de periode tijdens welke de landlopers die het voorwerp uitmaken van een interne-

CHAPITRE VI

**Abrogation des dispositions législatives
relatives à la répression du vagabondage
et de la mendicité**

Artt. 26 et 27

Ces articles abrogent la loi du 27 novembre 1891 portant répression du vagabondage et de la mendicité ainsi que les articles du Code pénal correspondants.

A l'article 27, la suppression de l'article 25 de la loi sur le Gendarmerie ne doit pas être maintenue. Cette disposition a, en effet, déjà été supprimée par l'article 161 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police qui sera publiée incessamment au *Moniteur belge*.

Ces articles n'appellent aucun autre commentaire et sont adoptés à l'unanimité.

CHAPITRE VII

Dispositions transitoires et finales

Art. 28

Cet article prévoit une mesure transitoire en ce qui concerne le contentieux de l'aide sociale afin d'assurer harmonieusement le transfert de compétences des chambres de recours aux tribunaux du travail.

Cet article n'appelle aucun commentaire et est adopté à l'unanimité.

Art. 29

Cet article prévoit que la loi du 27 novembre 1891 portant répression du vagabondage et de la mendicité sera d'application pour les intéressés tant que la mesure individuelle d'internement n'aura pas été levée.

Plusieurs membres demandent si à l'issue de leur période d'internement, les vagabonds seront obligés de quitter l'établissement où ils étaient internés. Il existe, en effet, de nombreuses personnes âgées qui résident volontairement dans ces établissements et qui souhaiteraient y rester.

La Ministre de l'Intégration sociale précise que les mesures d'accompagnement social pour ces vagabonds seront négociées avec les Communautés afin de pouvoir prendre en compte chaque situation particulière.

Mme Dua et M. Dejonckheere déposent un amendement n° 12 (*Doc. n° 630/2*) visant à limiter à 24 mois la période pendant laquelle les vagabonds peuvent rester internés après l'entrée en vigueur de la loi,

ringsmaatregel daterend van vóór de invoering van artikel 26 van het ontwerp, nog geïnterneerd mogen blijven na de inwerkingtreding van de wet.

De Minister hoopt dat deze termijn veel korter zal zijn dan 24 maanden.

Zij meent dat dit amendement de autoriteiten er niet zal toe aanzetten alternatieven voor de internering te zoeken.

Na de inwerkingtreding van de wet blijven de interneringsmaatregelen daterend van vóór de inwerkingtreding van de wet van toepassing tot een individuele oplossing is gevonden voor elk van de gevallen.

*
* *

Amendement n° 12 van mevrouw Dua en de heer Dejonckheere wordt verworpen met 16 tegen één stem.

Artikel 29 wordt aangenomen met 16 stemmen en één onthouding.

Art. 30

Over artikel 30 worden geen opmerkingen gemaakt. Het wordt eenparig aangenomen.

Tweede lezing (Artikel 72 van het Reglement)

De in eerste lezing geamendeerde tekst werd voor een tweede lezing aan de Commissie voorgelegd tijdens haar vergadering van 3 november 1992.

Artikel 2 (*nieuw*)

De in eerste lezing aangenomen tekst luidt als volgt :

« Artikel 27, § 3 van dezelfde wet wordt aangevuld als volgt :

« In zijn huishoudelijk reglement kan de raad voor maatschappelijk welzijn bepalen dat plaatsvervangers worden aangewezen die de effectieve leden van de bijzondere comités mogen vervangen, wanneer die belet zijn. De plaatsvervangers dienen tot dezelfde akte van voordracht te behoren als de betrokken effectieve leden ».

De Commissie besluit die tekst als volgt te wijzigen :

« Artikel 27, § 1, tweede lid, wordt aangevuld als volgt :

« Bovendien kan de raad voor maatschappelijk welzijn in zijn huishoudelijk reglement bepalen dat plaatsvervangers worden aangewezen die de effectieve leden van de bijzondere comités mogen vervan-

lorsqu'ils faisaient l'objet d'une mesure d'internement avant la date de mise en œuvre de l'article 26 du présent projet.

La Ministre espère que ce délai sera bien inférieure à 24 mois.

Elle estime que cet amendement n'encouragera pas les autorités à chercher des mesures alternatives à l'internement.

Après l'entrée en vigueur de la loi, les mesures d'internement prises avant l'entrée en vigueur de la loi, restent d'application jusqu'à ce qu'une solution individualisée ait été trouvée pour chaque cas.

*
* *

L'amendement n° 12 de Mme Dua et M. Dejonckheere est rejeté par 16 voix contre une.

L'article 29 est adopté par 16 voix et une abstention.

Art. 30

L'article 30 n'appelle aucun commentaire et est adopté à l'unanimité.

Deuxième lecture (Article 72 du Règlement)

Le texte amendé en première lecture a été soumis en deuxième lecture à la Commission au cours de la réunion du 3 novembre 1992.

Article 2 (*nouveau*)

Le texte adopté en première lecture est libellé comme suit :

« L'article 27, § 3, de la même loi est complété comme suit :

« Le conseil de l'aide sociale peut prévoir, dans son règlement d'ordre intérieur, la désignation au sein des comités spéciaux, de membres suppléants aux membres effectifs empêchés. Les membres suppléants doivent figurer dans le même acte de présentation que les membres effectifs concernés ».

La Commission décide de modifier le texte comme suit :

« L'article 27, § 1er, alinéa 2 est complété comme suit :

« En outre, le conseil de l'aide sociale peut prévoir, dans son règlement d'ordre intérieur, la désignation au sein des comités spéciaux, de membres suppléants aux membres effectifs empêchés. Les mem-

gen, wanneer die belet zijn. De plaatsvervangers dienen op dezelfde akte van voordracht voor te komen als de betrokken effectieve leden ».

Een lid is van mening dat het amendement waardoor dit artikel is ingevoegd, duidelijk een welbepaalde stad beoogt. De voorgestelde procedure zal echter voor moeilijkheden zorgen in steden die tot nu toe geen problemen kennen.

Hij stelt dan ook voor de procedure te beperken tot steden van meer dan 250 000 inwoners.

Verschillende leden oordelen dat de bepaling moet worden gezien als een mogelijkheid om de effectieve leden van de raad voor maatschappelijk welzijn te vervangen door plaatsvervangers die in dezelfde raad zijn aangewezen. Het spreekt vanzelf dat het niet mag gaan om kandidaat-leden van dezelfde akte van voordracht die geen lid zouden geworden zijn van de raad voor maatschappelijk welzijn.

De Minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu sluit zich bij die interpretatie aan. Zij voegt er aan toe dat de huidige wettekst voldoende waarborgen bevat om te voorkomen dat misbruik van die bepaling wordt gemaakt.

— Artikel 27, § 1, tweede lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn bepaalt immers al dat « de raad [voor maatschappelijk welzijn] *in zijn mid-den* (...) bijzondere comités [*kan*] oprichten... »;

— krachtens diezelfde wet moet het huishoudelijk reglement door de gemeenteraad worden goedgekeurd;

— artikel 2 van het ontwerp stelt klaar en duidelijk dat het om een mogelijkheid gaat : « ... *kan* de raad voor maatschappelijk welzijn bepalen ... »

Hierin gesteund door de Minister verduidelijkt de *Commissie* nog dat de plaatsvervangers de effectieve leden die verhinderd zijn, alleen voor welbepaalde opdrachten zullen vervangen.

Voorts wordt er nog gepreciseerd dat die bepaling vooral geldt voor de grote steden, waar de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn deel uitmaken van verschillende bijzondere comités.

Het aldus gewijzigde artikel 2 wordt in tweede lezing aangenomen met 11 tegen 2 stemmen.

Artikel 3 (vroeger art. 2)

De in eerste lezing aangenomen tekst luidt als volgt :

« Artikel 28, § 1 van dezelfde wet wordt aangevuld met een vierde lid, luidend als volgt :

« Wanneer een dakloze persoon een beroep doet op de maatschappelijke dienstverlening van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van de gemeente waar hij zich bevindt, moet de voorzitter hem de vereiste dringende hulpverlening toekennen, binnen de grenzen vastgesteld door het huishoudelijk reglement van de raad voor maatschappelijk welzijn, mits zijn beslissing ter bekrachtiging aan de raad voor te leggen. »

bres suppléants doivent figurer dans le même acte de présentation que les membres effectifs concernés ».

Un membre estime que l'amendement par lequel cet article a été inséré vise clairement une ville en particulier et que la procédure proposée va créer des problèmes dans les villes qui n'en connaissant pas actuellement.

Il propose dès lors de limiter cette procédure aux villes de plus de 250 000 habitants.

Plusieurs membres sont d'avis qu'il convient d'interpréter la présente disposition comme permettant le remplacement des membres effectifs du conseil de l'aide sociale par des membres suppléants désignés au sein de ce conseil. Il va de soi qu'il ne peut s'agir de candidats-membres du même acte de présentation qui ne seraient pas devenus membres du conseil de l'aide sociale.

La Ministre de l'Intégration sociale de la Santé publique et de l'Environnement rejoint cette interprétation et ajoute que le texte actuel de la loi présente des garanties suffisantes afin d'éviter un usage abusif de cette disposition :

— l'article 27, § 1er, alinéa 2, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aides sociale précise déjà que « ... le conseil *peut* aussi constituer en son sein des comités spéciaux... »;

— en vertu de la même loi, le règlement d'ordre intérieur doit être approuvé par le conseil communal;

— l'article 2 du projet précise bien qu'il s'agit d'une possibilité « ... le conseil de l'aide sociale *peut* ... »

La commission, appuyée par la Ministre, précise encore que les membres suppléants ne remplaceront les membres effectifs empêchés que pour des missions bien précises.

Il est encore précisé qu'il est évident que cette disposition concerne en particulier les grandes villes où les membres du conseil de l'aide sociale font partie de plusieurs comités spéciaux.

L'article 2, ainsi modifié, est adopté en deuxième lecture par 11 voix contre 2.

Article 3 (ancien art. 2)

Le texte adopté en première lecture est libellé comme suit :

« L'article 28, § 1er de la même loi est complété par un alinéa 4 rédigé comme suit :

« Lorsqu'une personne sans abri sollicite l'aide sociale du centre public d'aide sociale de la commune où il se trouve, le président doit lui accorder l'aide urgente requise, dans les limites fixées par le règlement d'ordre intérieur du conseil de l'aide sociale, à charge pour lui de soumettre sa décision au conseil à la plus prochaine réunion, en vue de la ratification. »

De Commissie beslist in de Nederlandse tekst tussen het woord « bekrachtiging » en de woorden « aan de raad voor te leggen » de woorden « op de eerstvolgende vergadering » in te voegen.

Het aldus gewijzigde artikel 3 wordt in tweede lezing aangenomen met 11 tegen 2 stemmen.

*
* *

Over de artikelen 4 en 5 worden geen opmerkingen gemaakt. Ze worden aangenomen met 11 tegen 2 stemmen.

Art. 6 (vroeger art. 5)

De in eerste lezing aangenomen tekst luidt als volgt :

« Artikel 60 van dezelfde wet wordt gewijzigd als volgt :

1° § 1 wordt aangevuld met een derde lid, luidend als volgt :

« Het verslag van het sociaal onderzoek opgesteld door een maatschappelijk werker bedoeld in artikel 44 geldt tot bewijs van het tegendeel wat betreft de feitelijke vaststellingen die daarin op tegensprekelijke wijze zijn opgetekend. »

2° § 3 wordt aangevuld met een tweede lid, luidend als volgt :

« De financiële hulpverlening kan bij beslissing van het centrum worden onderworpen aan de voorwaarden vermeld in artikel 6 van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum.

In dit geval kan het recht op financiële steun op voorstel van de maatschappelijk werker belast met het dossier, worden geweigerd of gedeeltelijk worden geschorst voor een periode van ten hoogste een maand.

In geval van herhaling binnen een termijn van ten hoogste een jaar kan het recht op financiële bijstand voor een periode van ten hoogste drie maanden worden geschorst. »

De Minister preciseert ten behoeve van een lid dat onder de woorden « op tegensprekelijke wijze » moet worden verstaan dat het verslag van de maatschappelijk werker door de verzoeker wordt ondertekend. Indien laatstgenoemde weigert zulks te doen, wordt daarvan eveneens melding gemaakt in het verslag.

De Commissie wijzigt de tekst van artikel 6 als volgt :

in het 2°, tweede lid, worden de woorden « In dit geval » vervangen door de woorden « Indien deze voorwaarden niet worden nageleefd ».

In de Nederlandse tekst worden bovendien een aantal terminologische verbeteringen aangebracht.

Het aldus gewijzigde artikel 6 wordt in tweede lezing aangenomen met 11 tegen 2 stemmen.

La Commission décide de compléter le texte néerlandais par les mots « op de eerstvolgende vergadering » entre le mot « bekrachtiging » et les mots « aan de raad voor te leggen ».

L'article 3, ainsi modifié, est adopté en deuxième lecture, par 11 voix contre 2.

*
* *

Les articles 4 et 5 n'appellent aucun commentaire et sont adoptés par 11 voix contre 2.

Art. 6 (ancien art. 5)

Le texte adopté en première lecture est libellé comme suit :

« L'article 60 de la même loi est modifié comme suit :

1° Le § 1er est complété par un alinéa 3 rédigé comme suit :

« Le rapport de l'enquête sociale établi par un travailleur social visé à l'article 44 fait foi jusqu'à preuve contraire pour ce qui concerne les constatations de faits qui y sont consignées contradictoirement. »

2° Le § 3 est complété d'un alinéa 2 rédigé comme suit :

« L'aide financière peut être liée par décision du centre aux conditions énoncées à l'article 6 de la loi du 7 août 1974 instituant un droit à un minimum de moyens d'existence.

Dans ce cas, le droit à l'aide financière peut, sur proposition du travailleur social ayant en charge le dossier, être refusé ou suspendu partiellement ou totalement pour une période d'un mois au maximum.

En cas de récidive dans un délai maximum d'un an, le droit à l'aide financière peut être suspendu pour une période de trois mois au maximum. »

La Ministre précise à un membre qu'il faut entendre par « contradictoirement » que le rapport du travailleur social sera signé par le demandeur. Si ce dernier refuse de signer, son refus sera également consigné dans le rapport.

La Commission modifie le texte de l'article 6 comme suit :

au 2°, alinéa 2, les mots « Dans ce cas » sont modifiés par les mots « En cas de non-respect de ces conditions ».

Par ailleurs, quelques adaptations terminologiques sont apportées au texte néerlandais.

L'article 6, ainsi modifié, est adopté en deuxième lecture, par 11 voix contre 2.

Art. 7 (vroeger art. 6)

Dit artikel geeft geen aanleiding tot bijkomende opmerkingen en wordt aangenomen met 11 tegen 2 stemmen.

Art. 9 (vroeger art. 8)

In eerste lezing heeft de Commissie onder meer het amendement n° 16, 1) van de heer Grimberghs aangenomen.

Deze terminologische verbetering van de Franse tekst blijft noodzakelijk.

De commissie beslist evenwel in tweede lezing het advies van de Raad van State te volgen, die een formulering van de Franse tekst voorstelt die nauwer aansluit bij de Nederlandse tekst.

Het artikel wordt aangenomen met 11 tegen 2 stemmen.

*
* *

Over de artikelen 11 (*nieuw*) en 12 (vroeger artikel 10), gewijzigd in eerste lezing, worden geen opmerkingen gemaakt. Ze worden aangenomen met 11 tegen 2 stemmen.

Art. 13 (vroeger art. 11)

De in eerste lezing aangenomen tekst luidt als volgt :

« In artikel 6 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de huidige tekst wordt § 1;

2° het artikel wordt aangevuld met een § 2 luidend als volgt :

« § 2. Het bewijs dat voldaan is aan de voorwaarde van § 1, kan onder meer voortvloeien uit de aanvaarding en de naleving van een geïndividualiseerd project voor sociale integratie, voorgesteld door de betrokkene zelf of het centrum.

Dat project maakt het voorwerp uit van een schriftelijk contract gesloten tussen de rechthebbende, het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en één of meer tussenkomende derden.

Het contract bepaalt de modaliteiten van de geleidelijke integratie, de inhoud van de begeleiding, de modaliteiten van een eventuele opleiding en tewerkstelling; het contract vermeldt de duur ervan en de verantwoording van de gestelde vereisten; het kan worden gewijzigd op verzoek van elke partij na de aanvaarding en tijdens de uitvoering.

Voor de toekenning en het behoud van het recht op een bestaansminimum moet een rechthebbende, jonger dan 25 jaar, een contract betreffende een geïndividualiseerd project voor sociale integratie, zoals beoogd in vorig lid, binnen 3 maanden te rekenen

Art. 7 (ancien art. 6)

Cet article ne donne lieu a aucune remarque supplémentaire. Il est adopté par 11 voix contre 2.

Art. 9 (ancien art. 8)

En première lecture, la commission a adopté notamment l'amendement n° 16, 1) de M. Grimberghs.

Cette correction de terminologie reste nécessaire.

Toutefois la commission décide en deuxième lecture de suivre l'avis du Conseil d'Etat qui propose une formulation mieux adaptée au texte néerlandais.

L'article est adopté par 11 voix contre 2

*
* *

Les articles 11 (*nouveau*) et 12 (ancien article 10), amendés en première lecture, ne donnent lieu à aucune remarque et sont adoptés par 11 voix contre 2.

Art. 13 (ancien art. 11)

Le texte adopté en première lecture est libellé comme suit :

« A l'article 6 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées :

1° Le texte actuel devient le § 1er;

2° L'article est complété par un § 2 rédigé comme suit :

« § 2. La preuve qu'il est satisfait à la condition du § 1er, peut notamment résulter de l'acceptation et du suivi d'un projet individualisé d'intégration sociale proposé à l'initiative du bénéficiaire ou par le centre.

Ce projet fait l'objet d'un contrat écrit conclu entre le bénéficiaire et le centre et à la demande d'une des parties, un ou plusieurs intervenants extérieurs.

Le contrat prévoit les modalités de l'intégration progressive, le contenu de la guidance, les modalités d'une éventuelle formation et mise au travail; il énonce sa durée et la motivation des exigences; il peut être modifié à la demande de chacune des parties après acceptation et au cours de son exécution.

Pour l'octroi et le maintien du droit à un minimum de moyens d'existence à un bénéficiaire âgé de moins de 25 ans, l'intéressé doit, sauf pour des raisons de santé ou d'équité, dans un délai de trois mois à dater de la demande initiale signer et respecter un contrat

vanaf de dag van de indiening van de originele aanvraag ondertekenen en naleven, tenzij dit om gezondheids- of billijkheidsredenen onmogelijk is.

De Koning bepaalt, bij in Ministerraad overlegd besluit, de minimumvoorwaarden en de modaliteiten waaraan de contracten betreffende een geïndividualiseerd sociaal integratiebeleid beantwoorden ».

De Commissie beslist de volgende wijzigingen aan te brengen :

— In de Franse tekst worden in § 2, 1e lid, de woorden « à l'initiative du bénéficiaire ou par le centre » vervangen door de woorden « par le bénéficiaire ou par le centre ».

— In de Nederlandse tekst worden in § 2, 2e lid, de woorden « op vraag van één der partijen » ingevoegd tussen de woorden « centrum voor maatschappelijk welzijn en » en de woorden « één of meer tussenkomende derden ».

— In de Nederlandse tekst wordt in § 2, vierde lid, het woord « originele » vervangen door het woord « initiële ».

In het laatste lid wordt de benaming van de contracten in overeenstemming gebracht met die in het eerste lid.

Het aldus gewijzigde artikel 13 wordt in tweede lezing aangenomen met 11 tegen 2 stemmen.

Art. 14 (vroeger art. 12)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt. Het wordt aangenomen met 11 tegen 2 stemmen.

Art. 17 (vroeger art. 15)

De in eerste lezing aangenomen tekst luidt als volgt :

« Artikel 580, 8° van het Gerechtelijk Wetboek ingevoegd bij de wet van 20 juli 1971 en gewijzigd bij de wet van 7 augustus 1974 en het koninklijk besluit n° 244 van 31 december 1983, wordt aangevuld als volgt :

« d) de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, inzake de geschillen betreffende de toekenning, de herziening, de weigering en de terugbetaling door de gerechtigde van de maatschappelijke dienstverlening, en de toepassing van de administratieve sancties bepaald door de wetgeving ter zake. »

De Commissie beslist om in de Nederlandse tekst het woord « geschillen » te vervangen door het woord « betwistingen ».

Het aldus gewijzigde artikel 17 wordt in tweede lezing aangenomen met 11 tegen 2 stemmen.

*
* *

contenant un projet individualisé d'intégration sociale tel que visé à l'alinéa précédent.

Le Roi fixe , par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, les conditions minimales et les modalités auxquelles répondent les contrats contenant un projet individualisé d'intégration ».

La Commission décide d'apporter les modifications suivantes :

— Au § 2, alinéa 1er, les mots « à l'initiative du bénéficiaire ou par le centre » sont remplacés par les mots « par le bénéficiaire ou par le centre ».

— Au § 2, alinéa 2, dans le texte néerlandais, les mots « op vraag van één der partijen » sont insérés entre les mots « centrum voor maatschappelijk welzijn en » et les mots « één of meer tussenkomende derden ».

— Au § 2, alinéa 4, dans le texte néerlandais, le mot « originele » est remplacé par le mot « initiële ».

Dans le dernier alinéa, la dénomination des contrats est mise en concordance avec la dénomination qui figure à l'alinéa 1er.

L'article 13, ainsi modifié, est adopté en deuxième lecture par 11 voix contre 2.

Art. 14 (ancien art. 12)

Cet article ne donne lieu à aucune remarque et est adopté par 11 voix contre 2.

Art. 17 (ancien art. 15)

Le texte adopté en première lecture est libellé comme suit :

« L'article 580, 8° du Code judiciaire inséré par la loi du 20 juillet 1971 et modifié par la loi du 7 août 1974 et l'arrêté royal n° 244 du 31 décembre 1983 est complété comme suit :

« d) la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale en ce qui concerne les contestations relatives à l'octroi, à la révision, au refus et au remboursement par le bénéficiaire de l'aide sociale et à l'application des sanctions administratives prévues par la législation en la matière ».

La Commission décide de remplacer, dans le texte néerlandais, le mot « geschillen » par le mot « betwistingen ».

L'article 17, ainsi modifié, est adopté en deuxième lecture par 11 voix contre 2.

*
* *

Over de in eerste lezing gewijzigde artikelen 20 (vroeger artikel 18) en 26 (vroeger artikel 24) worden geen opmerkingen gemaakt. Ze worden aangenomen met 11 tegen 2 stemmen.

Art. 27 (vroeger art. 25)

De in eerste lezing aangenomen tekst luidt als volgt :

« In hoofdstuk III van titel II van de Nieuwe Gemeentewet gecodificeerd door de wet van 27 mei 1989, wordt een artikel 134*bis* ingevoegd, luidend als volgt :

« Artikel 134*bis*. — Op gemotiveerd verzoek van de voorzitter van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn beschikt de burgemeester, vanaf de aanmaning van de eigenaar, over het recht om elk gebouw, dat sedert meer dan zes maanden verlaten is, op te eisen ten einde het ter beschikking te stellen van dakloze personen. Het opeisingsrecht kan slechts uitgeoefend worden binnen een termijn van 6 maand te rekenen vanaf de dag waarop de burgemeester de eigenaar op de hoogte heeft gesteld, en mits een billijke vergoeding.

De Koning bepaalt, bij in Ministerraad overlegd besluit, de grenzen, de voorwaarden en de modaliteiten, volgens dewelke het opeisingsrecht kan uitgeoefend worden. Dit besluit bepaalt ook de procedure, de gebruiksduur, de modaliteiten inzake het op de hoogte stellen van de eigenaar en de mogelijkheden van laatstgenoemde tot verzet tegen de opeising, alsook de berekeningswijzen inzake de vergoedingen. »

De Commissie brengt de volgende technische verbeteringen aan :

— In het eerste lid worden de woorden « gecodificeerd door de wet van 27 mei 1989 » weggelaten;

— In het tweede lid worden de woorden « het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn » vervangen door de woorden « de raad voor maatschappelijk welzijn ».

Het aldus gewijzigde artikel 27 wordt in tweede lezing aangenomen met 11 tegen 2 stemmen.

*
* *

Het gehele ontwerp, zoals het werd gewijzigd en is afgedrukt in stuk n° 630/6, wordt aangenomen met 11 tegen 2 stemmen. Bijgevolg vervallen de toegevoegde wetsvoorstellen.

De Rapporteurs,

De Voorzitter,

B. VANDENDRIESSCHE
C. BURGEON

T. MERCKX-VAN GOEY

Les articles 20 (ancien article 18) et 26 (ancien article 24) modifié en première lecture ne donnent lieu à aucune remarque et sont adoptés par 11 voix contre 2.

Art. 27 (ancien art. 25)

Le texte adopté en première lecture est libellé comme suit :

« Il est inséré, au chapitre III du titre II de la Nouvelle loi communale codifiée par la loi du 27 mai 1989, un article 134*bis* rédigé comme suit :

« Article 134*bis*. — Sur requête motivée du président du centre public d'aide sociale, le bourgmestre dispose à partir de la mise en demeure du propriétaire d'un droit de réquisition de tout immeuble abandonné depuis plus de six mois, afin de le mettre à la disposition de personnes sans abri. Le droit de réquisition ne peut s'exercer que dans un délai de 6 mois prenant cours à dater de l'avertissement adressé par le bourgmestre au propriétaire et moyennant un juste dédommagement.

Le Roi définit, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, les limites, les conditions et les modalités dans lesquelles le droit de réquisition peut être exercé. Cet arrêté fixe également la procédure, la durée d'occupation, les modalités d'avertissement du propriétaire et ses possibilités d'opposition à la réquisition ainsi que les modes de calcul du dédommagement. »

La Commission apporte les corrections techniques suivantes :

— A l'alinéa 1er, les mots « codifiée par la loi du 27 mai 1989 » sont supprimés;

— A l'alinéa 2, les mots « centre public d'aide sociale » sont remplacés par les mots « conseil de l'aide sociale ».

L'article 27, ainsi modifié, est adopté en deuxième lecture par 11 voix contre 2.

*
* *

L'ensemble du projet tel qu'il a été modifié et figure dans le document n° 630/6, est adopté par 11 voix contre 2. Les propositions de loi jointes deviennent dès lors sans objet.

Les Rapporteurs,

Le Président,

B. VANDENDRIESSCHE
C. BURGEON

T. MERCKX-VAN GOEY

BIJLAGE 1

ADVIES

van de Commissie voor de Justitie (1)

VERSLAG

UITGEBRACHT DOOR DE HEER LANDUYT

DAMES EN HEREN,

Op verzoek van de Commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu en overeenkomstig artikel 23, n° 3, van het Reglement van de Kamer, heeft uw Commissie *de artikelen 8, 15 tot 24, en 26 tot 28* van het wetsontwerp houdende een urgentieprogramma voor een meer solidaire samenleving (Stuk n° 630/1-91/92 (B.Z.)) tijdens haar vergadering van 14 oktober 1992 besproken en het onderstaande advies uitgebracht.

*
* *

I. — UITEENZETTING VAN DE MINISTER VAN MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE, VOLKSGEZONDHEID EN LEEFMILIEU

De Minister heeft een inleidende uiteenzetting gehouden waarvan de tekst terug te vinden is onder punt II van het verslag van de heer Vandendriessche en Mevr. C. Burgeon, uitgebracht namens de Commissie voor de Volksgezondheid, waaraan dit verslag als bijlage 1 is gehecht.

De Minister brengt in herinnering dat verschillende wetsvoorstellen zijn ingediend die in de opheffing van de wet tot beteugeling van de landloperij en de

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : De heer Ylieff.

A. — Vaste leden :

C.V.P. HH. Breyne, De Clerck (S.), Desmet, Mevr. Merckx-Van Goey, H. Van Parys.
P.S. HH. Eerdeken, Mayeur, Minet, Ylieff.
S.P. HH. Landuyt, Swennen, Vande Lanotte.
P.V.V. HH. Berben, Dewael, Verwilghen.
P.R.L. Mevr. Delruelle, Stengers.
P.S.C. H. Beaufays, Mevr. de T'Serclaes.
Ecolo/ Agalev H. Simons, Mevr. Vogels.
Vl. Mevr. Dillen.
Blok
V.U. H. Coveliers.

B. — Plaatsvervangers :

H. Dhoore, Mevr. Leysen, H. Vandendriessche, N., N., N.
Mevr. Burgeon (C.), HH. Poty, Van der Biest, Walry, N.
HH. Chevalier, De Mol, Logist, Peeters (J.).
HH. De Groot, Kempinaire, Mevr. Neyts-Uyttebroeck, H. Platteau.
HH. De Decker, Duquesne, Simonet.
Mevr. Corbisier-Hagon, HH. Hollogne, Poncelet.
Mevr. Aelvoet, HH. Brisart, Dallons.
HH. Annemans, Van Overmeire.
HH. Lauwers, Van Vaerenbergh.

ANNEXE 1

AVIS

de la Commission de la Justice (1)

RAPPORT

FAIT PAR M. LANDUYT

MESDAMES, MESSIEURS,

A la demande de la Commission de la Santé publique et de l'Environnement et conformément à l'article 23, n° 3, du Règlement de la Chambre, votre Commission a examiné *les articles 8, 15 à 24 et 26 à 28* du projet de loi contenant un programme d'urgence pour une société plus solidaire (Doc. n° 630/1-91/92 (S.E.)) au cours de sa réunion du 14 octobre 1992 et a émis l'avis suivant.

*
* *

I. — EXPOSE DE LA MINISTRE DE L'INTEGRATION SOCIALE, DE LA SANTE PUBLIQUE ET DE L'ENVIRONNEMENT

Le texte de l'exposé introductif du Ministre est reproduit au point II du rapport fait par M. Vandendriessche et Mme C. Burgeon au nom de la Commission de la Santé publique, dont le présent rapport constitue l'annexe 1.

La Ministre rappelle que plusieurs propositions de loi ont été déposées dans le but d'abroger la loi pour la répression du vagabondage et de la mendicité

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Ylieff.

A. — Titulaires :

C.V.P. MM. Breyne, De Clerck (S.), Desmet, Mme Merckx-Van Goey, M. Van Parys.
P.S. MM. Eerdeken, Mayeur, Minet, Ylieff.
S.P. MM. Landuyt, Swennen, Vande Lanotte.
P.V.V. MM. Berben, Dewael, Verwilghen.
P.R.L. Mmes Delruelle, Stengers.
P.S.C. M. Beaufays, Mme de T'Serclaes.
Ecolo/ Agalev M. Simons, Mme Vogels.
Vl. Mme Dillen.
Blok
V.U. M. Coveliers.

B. — Suppléants :

M. Dhoore, Mme Leysen, M. Vandendriessche, N., N., N.
Mme Burgeon (C.), MM. Poty, Van der Biest, Walry, N.
MM. Chevalier, De Mol, Logist, Peeters (J.).
MM. De Groot, Kempinaire, Mme Neyts-Uyttebroeck, M. Platteau.
MM. De Decker, Duquesne, Simonet.
Mme Corbisier-Hagon, MM. Hollogne, Poncelet.
Mme Aelvoet, MM. Brisart, Dallons.
MM. Annemans, Van Overmeire.
MM. Lauwers, Van Vaerenbergh.

bedelarij voorzien (wetsvoorstel van de heer Michel tot opheffing van de wet van 27 november 1891 tot beteugeling van de landloperij en de bedelarij, n° 145/1, en wetsvoorstel van de heer Vande Lanotte tot afschaffing van de landloperij als misdrijf, n° 440/1). Het onderhavig wetsontwerp voorziet niet alleen in de afschaffing van de landloperij als misdrijf, maar bevat tevens verscheidene sociale begeleidingsmaatregelen teneinde de inpassing van de betrokkenen in de maatschappij mogelijk te maken.

Voorts bevat het ontwerp een wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, met het oog op de eenmaking van de rechtsmiddelen tegen de beslissingen van de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn. De Minister dringt erop aan dit ontwerp zo spoedig mogelijk goed te keuren, aangezien onze maatschappij in ruime mate gegrond is op solidariteit met de meest behoeftigen en er derhalve dringend werk moet worden gemaakt van de armoedebestrijding.

II. — BESPREKING

A. Vragen van de leden

1. Wijzigingen in het Gerechtelijk Wetboek

1.1. Algemeen

De wijzigingen in het Gerechtelijk Wetboek betreffen de overdracht van de bevoegdheden voor geschillen inzake maatschappelijke dienstverlening.

Verscheidene leden vrezen dat het onttrekken van deze bevoegdheid aan de beroepskamers geen verbetering zal betekenen.

Een lid merkt op dat de procedure voor de arbeidsrechtbank de drempel voor de (meestal kansarme) rechtzoekenden zal verhogen. Zij vraagt of ook maatregelen worden overwogen om de rechtsbijstand aan deze personen te verzekeren.

Zullen in de arbeidsrechtbanken bijzondere kamers worden opgericht of wordt de gebruikelijke samenstelling (1 beroepsmagistraat en twee rechters in sociale zaken) behouden?

De Grondwet vereist dat de terechtzittingen van de rechtbanken openbaar zijn, maar is dat wel aangewezen in deze materie?

Een ander lid verwijst naar het advies van de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn die op 20 juni ll. een advies uitbracht over de procedurewijziging. De Hoge Raad is van oordeel dat de geschillen inzake maatschappelijke dienstverlening en bestaansminimum door een bijzondere kamer van de arbeidsrechtbank zouden moeten behandeld worden. Ze verantwoordt deze optie door te verwijzen naar de aard van de problemen en de specifieke situatie van de verzoekers.

Voorts stelt de Hoge Raad voor dat de mate van hulpbehoefendheid zowel op het ogenblik van de aanvraag als op het ogenblik van de beslissing zou

(Proposition de loi de M. Michel abrogeant la loi du 27 novembre 1891 pour la répression du vagabondage et de la mendicité, n° 145/1 et proposition de loi de M. Vande Lanotte dépenalisant la vagabondage, n° 440/1). L'actuel projet de loi envisage non seulement la dépenalisation du vagabondage mais également plusieurs mesures d'accompagnement social afin de permettre la réintégration de ces personnes dans la société.

Le projet de loi vise en outre à modifier le Code judiciaire afin d'unifier les voies de recours contre les décisions des centres publics d'aide sociale. La Ministre insiste pour que le présent projet soit au plus vite adopté étant donné que dans une société qui se base en grande partie sur une solidarité avec les plus démunis, il est urgent d'aller plus loin dans la lutte contre la pauvreté.

II. — DISCUSSION

A. Questions des membres

1. Modifications du Code judiciaire

1.1. Généralités

Les modifications qu'il est prévu d'apporter au Code judiciaire concernent le transfert de compétences pour les litiges portant sur l'aide sociale.

Plusieurs membres craignent que le retrait de cette compétence aux chambres de recours n'améliore pas les choses.

Un membre fait observer que la procédure devant le tribunal du travail dissuadera les justiciables (généralement les plus déshérités) d'entreprendre un action. Il demande si des mesures sont également envisagées pour assurer une assistance judiciaire à ces personnes.

Créera-t-on des chambres spéciales au sein des tribunaux du travail ou conservera-t-on la composition habituelle (1 magistrat de carrière et deux juges sociaux)?

La Constitution prévoit que les audiences des tribunaux doivent être publiques, mais cette publicité est-elle opportune dans la matière qui nous occupe?

Un autre membre renvoie à l'avis que le Conseil supérieur de l'aide sociale a rendu, le 20 juin dernier, sur la modification de la procédure. Le Conseil supérieur estime que les litiges portant sur l'aide sociale et le minimum de moyens d'existence devraient être examinés par une chambre spéciale du tribunal du travail et justifie cette option en arguant de la nature des problèmes et de la situation spécifique des requérants.

Le Conseil supérieur estime en outre que le degré d'indigence devrait être examiné tant au moment de la demande qu'au moment de la décision. Le Conseil

worden onderzocht. Tenslotte wijst de Hoge Raad er nog op dat verzoeken inzake maatschappelijke dienstverlening en bestaansminimum erg belangrijk zijn voor de betrokkenen en bijgevolg binnen een zeer korte termijn beoordeeld moeten worden.

Een volgende spreker sluit zich aan bij de hoger geformuleerde bedenkingen met betrekking tot de drempelverhoging en de toegenomen behoefte aan rechtshulp.

Hij stelt vast dat de arbeidsrechtbank de bevoegdheden van de beroepscommissies gewoon zal overnemen. Zulks houdt in dat de rechtbank het weinig juridische begrip maatschappelijke dienstverlening, op discretionaire wijze zal moeten invullen. Daarbij komt echter dat de rechter het geschil zuiver formeel juridisch zal beoordelen.

Het risico bestaat dat de rechtbank voor deze geschillen, wat de grond van de zaak betreft, een zekere terughoudendheid aan de dag zal leggen en in de eerste plaats een formeel juridisch oordeel zal uitspreken. Bovendien zullen de termijnen voor de arbeidsrechtbank naar alle waarschijnlijkheid langer zijn dan deze voor de beroepscommissie. Dit alles zal tot gevolg kunnen hebben dat het voorgestelde systeem de beoogde doelstelling van snelheid, eenvoudigheid en efficiëntie niet realiseert, wel integendeel.

Volgens het lid moet de administratieve overheid zijn bevoegdheid behouden, met de mogelijkheid van een marginale toetsing door de rechtbank.

Deze spreker pleit voor een algemene hervorming van de administratieve rechtbanken op lange termijn.

Wat onderhavig wetsontwerp betreft, meent hij dat amendementen noodzakelijk zijn om het beoogde doel van een eenvoudige en efficiënte procedure te realiseren.

1.2. Technische verbetering

Een spreker merkt op dat in artikel 8, 2° van de Franse tekst het woord « signification » moet worden vervangen door « notification ».

Tevens moet de Franse tekst nog worden aangepast aan het advies van de Raad van State (blz. 41). In de Nederlandse tekst werd met het advies rekening gehouden.

1.3. Personeelsformatie

De personeelsformatie van de arbeidshoven en rechtbanken wordt aangepast. *Meerdere leden* vragen dat de nodige gegevens zouden worden verstrekt om deze omkadering te beoordelen. Zijn er statistieken beschikbaar van het aantal weigeringen inzake maatschappelijke dienstverlening en van het aantal beroepen dat werd aangetekend ?

supérieur souligne que les demandes d'aide sociale et de minimum de moyens d'existence revêtent une importance capitale pour les intéressés et devraient dès lors être examinées dans un délai très bref.

L'intervenant suivant se rallie aux considérations développées ci-dessus en ce qui concerne l'effet dissuasif de certaines mesures et le besoin accru d'assistance judiciaire.

Il constate que le tribunal du travail reprendra simplement les compétences des commissions de recours, ce qui signifie que le tribunal devra donner, de manière discrétionnaire, un contenu à la notion, peu juridique, d'aide sociale. De plus, le magistrat jugera le litige également sur un plan purement formel.

Le tribunal risque donc, quant au fond de l'affaire, de se montrer quelque peu réservé dans ces litiges et rendra d'abord un jugement formel. En outre, les délais seront vraisemblablement plus longs devant le tribunal du travail que devant la commission de recours. En conséquence, le système proposé risque de manquer les objectifs de rapidité, d'uniformité et d'efficacité poursuivis par le projet.

Le membre estime que l'autorité administrative doit conserver ses compétences, le tribunal pouvant éventuellement effectuer un contrôle marginal.

Cet intervenant plaide pour que l'on procède à long terme à une réforme générale des tribunaux administratifs.

Il estime qu'il faut amender le projet à l'examen si l'on veut réaliser l'objectif visé, à savoir simplifier la procédure et la rendre plus efficace.

1.2. Correction technique

Un intervenant fait observer qu'il y a lieu, dans le texte français de l'article 8, 2°, de remplacer le mot « signification » par le mot « notification ».

Le texte français doit également être adapté en fonction de l'avis du Conseil d'Etat (p. 41), comme l'a été le texte néerlandais.

1.3. Cadre du personnel

Le projet prévoit l'adaptation du cadre des cours et tribunaux du travail. *Plusieurs membres* souhaitent que la Ministre leur fournisse les données nécessaires pour leur permettre d'apprécier ces modifications de cadre. Dispose-t-on de statistiques relatives au nombre de refus d'octroi de l'aide sociale ainsi qu'au nombre de recours intentés ?

1.4. Onderhoudsplicht

Sedert 1990 is men op 18 jaar burgerlijk meerderjarig en dus ook gerechtigd op een bestaansminimum.

Het OCMW verleent niet onvoorwaardelijk steun maar gaat eerst na of de familie zijn onderhoudsplicht vervult en of de betrokkene beschikbaar is voor de arbeidsmarkt. *Een lid* pleit ervoor dat deze laatste voorwaarde niet al te strikt zou worden toegepast. Jongeren die financieel op zichzelf zijn aangewezen en die zich niettemin inzetten om hun studies af te maken, moeten daartoe in de mogelijkheid worden gesteld. Vele van deze jongeren worden reeds begeleid; vaak werden zij door de comités voor bijzondere jeugdzorg reeds doorverwezen naar een centrum voor begeleid wonen of naar een OCJ. Indien zij zich correct gedragen, lijkt het niet opportuun tegen hen de voorwaarde van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt in te roepen.

Tenslotte betoogt hetzelfde lid dat alle OCMW's een zelfde houding zouden moeten aannemen met betrekking tot het aanspreken van de onderhoudsplichtige familieleden. Op sommige plaatsen zouden in dit verband zelfs misbruiken bestaan.

2. Depenalisering van de landloperij en de bedelarij

De Commissie voor de Justitie is het volkomen met deze maatregel eens.

Een lid verwijst naar het standpunt van de interdepartementale commissie voor de bestrijding van de armoede. Deze commissie is van oordeel dat de opheffing van de wetsbepalingen betreffende de beteugeling van de landloperij en de bedelarij moet gepaard gaan met overgangsmaatregelen. Er moeten tevens begeleidingsmaatregelen voor de betrokkenen worden voorzien.

B. Antwoorden van de Minister

1. Algemeen

De Minister merkt op dat de arbeidsrechtbanken in principe zeer gemakkelijk toegankelijk zijn, omdat ze aan de verzoekers slechts een minimum aan formaliteiten opleggen (artikel 704 van het Gerechtelijk Wetboek).

Als onpartijdige instantie let het auditoraat er bovendien op dat de minimale vormvereisten gerespecteerd worden en draagt er toe bij dat het onderwerp van het geschil duidelijk wordt afgebakend.

De vrees dat de verplichte tussenkomst van het auditoraat een vertragende invloed zou uitoefenen, is onterecht.

De vorige staatssecretaris voor Maatschappelijke Emancipatie liet in 1990 een vergelijkende studie

1.4. Obligation d'entretien

Depuis que la majorité civile a été fixée à 18 ans en 1990, tout jeune devenu majeur a désormais le droit de bénéficier d'un minimum de moyens d'existence.

Le CPAS n'accorde pas cette allocation de manière inconditionnelle, mais vérifie d'abord si la famille de l'intéressé remplit son obligation de pourvoir à l'entretien du jeune demandeur et si ce dernier est disponible pour le marché du travail. *Un membre* demande que cette dernière condition ne soit pas appliquée de manière trop stricte. Les jeunes qui en sont réduits à ne pouvoir compter que sur eux-mêmes sur le plan financier mais qui tentent néanmoins de terminer leurs études doivent en avoir la possibilité. De nombreux jeunes dans cette situation bénéficient déjà d'un accompagnement; souvent, ils ont déjà été dirigés par les comités de protection de la jeunesse vers un centre de logement avec assistance ou un centre d'orientation éducative. S'ils se conduisent correctement, il ne nous paraît pas opportun d'invoquer à leur égard cette condition de disponibilité pour le marché du travail.

Le même membre estime enfin que tous les CPAS devraient adopter une même attitude à l'égard des parents ayant une obligation d'entretien. Des abus seraient même constatés à certains endroits.

2. Dépénalisation du vagabondage et de la mendicité

La Commission de la Justice approuve entièrement cette mesure.

Un membre évoque la position adoptée par la Commission interdépartementale pour la lutte contre la pauvreté, qui estime que la suppression des dispositions légales relatives à la répression du vagabondage et de la mendicité doit s'accompagner de mesures transitoires. Des mesures d'accompagnement doivent en outre être prises en faveur des intéressés.

B. Réponses du Ministre

1. Généralités

Le Ministre fait observer que les tribunaux du travail sont en principe très accessibles, du fait qu'un minimum de formalités sont prévues pour l'introduction des demandes (article 704 du Code judiciaire).

L'auditorat veille, en outre, impartialement à ce que les règles minimales en matière de forme soient respectées et son intervention favorise une exacte détermination de l'objet du litige.

La crainte que l'intervention obligatoire de l'auditorat ne retarde la procédure n'est pas fondée.

Le précédent secrétaire d'Etat à l'Emancipation sociale a fait procéder, en 1990, à une étude compara-

uitvoeren naar de beroepsprocedures inzake bestaansminimum en deze inzake maatschappelijke dienstverlening. Deze studie toont aan dat de tussenkomst van het auditoraat geen vertraging meebrengt. In de praktijk kan bij het overzenden van een verzoekschrift aan het auditoraat meteen ook een datum in de heel nabije toekomst worden vastgelegd.

De Minister haalt het voorbeeld aan van Luik, waar de beroepskamer in 1992 een achterstand had van 1359 dossiers, terwijl er bij de arbeidsrechtbanken geen vertraging is voor de beroepen inzake bestaansminimum.

2. Rechtsbijstand

De procedure voor de arbeidsrechtbank is in principe kosteloos. Artikel 728, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt bovendien dat voor geschillen betreffende het bestaansminimum (en, op grond van het ontwerp, ook voor geschillen betreffende de maatschappelijke dienstverlening, zie artikel 17 van het ontwerp) « de betrokkene zich mag doen bijstaan of vertegenwoordigen door een afgevaardigde van een maatschappelijke organisatie die zich over de groep van de in de desbetreffende wetgeving bedoelde personen ontfermt ».

3. Termijnen

De beroepstermijn wordt uitzonderlijk kort gehouden. De griffier brengt binnen de acht dagen bij gerechtsbrief het vonnis ter kennis van de partijen (artikel 18). Eens de beroepstermijn verstreken, zal het vonnis uitvoerbaar zijn.

4. Samenstelling

De bevoegdheid van de arbeidsrechtbanken wordt geregeld in artikel 81, vijfde lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

Er is geen reden om aan te nemen dat deze samenstelling die adequaat blijkt voor beroepen inzake bestaansminimum, onaangepast zou zijn voor de nieuwe opdracht inzake maatschappelijke dienstverlening.

5. Personeelsformatie

De uitbreiding van de personeelsformaties werd uitgewerkt in overleg met de arbeidsgerechten, rekening houdend met de voorgenomen begrotingsbesparingen terzake. Overigens waren verschillende arbeidsgerechten van oordeel dat een uitbreiding van de personeelsformatie voor dit contentieux niet absoluut noodzakelijk was.

Tevens werd rekening gehouden met de bijzondere sociale problemen die zich in bepaalde arrondissementen stellen.

*
* *

tive des procédures de recours en matière de minimum de moyens d'existence et en matière d'aide sociale. Il ressort de cette étude que l'intervention de l'auditorat n'entraîne aucun retard. Dans la pratique, la requête qui est transmise à l'auditorat peut en même temps faire l'objet d'une fixation dans des délais très brefs.

Le Ministre cite l'exemple de Liège, où la chambre de recours a un arriéré de 1359 dossiers pour 1992, alors que les tribunaux du travail n'ont aucun retard en ce qui concerne les recours en matière de minimum de moyens d'existence.

2. Assistance judiciaire

La procédure devant le tribunal du travail est en principe gratuite. L'article 728, § 3, du Code judiciaire dispose que, dans les litiges relatifs au minimum de moyens d'existence (et, sur la base du projet, relatifs à l'aide sociale : cf. article 17 du projet), « l'intéressé peut se faire assister ou être représenté par un délégué d'une organisation sociale qui défend les intérêts du groupe des personnes visées par la législation en la matière ».

3. Délais

Les délais de recours sont courts. Le greffier notifie le jugement aux parties par pli judiciaire adressé dans les huit jours (article 18). Le jugement sera exécutoire dès l'expiration du délai de recours.

4. Composition

La composition des tribunaux du travail est fixée conformément aux dispositions de l'article 81, alinéa 5 du Code judiciaire.

Il n'y a pas lieu de supposer que cette composition qui s'avère adéquate en ce qui concerne les recours relatifs au minimum de moyens d'existence puisse ne pas convenir pour les litiges en matière d'aide sociale.

5. Cadres du personnel

L'extension des cadres du personnel a été fixée en accord avec les juridictions du travail et compte tenu des économies budgétaires prévues. Plusieurs juridictions du travail ont du reste estimé qu'une extension de leur cadre n'était pas absolument nécessaire pour traiter ce contentieux.

Il a également été tenu compte des problèmes sociaux particuliers qui se posent dans certains arrondissements.

*
* *

Mits amendering van de Franse tekst van artikel 8, brengt de Commissie eenparig een gunstig advies uit over de artikelen 8, 15 tot 24 en 26 tot 28 van het wetsontwerp.

De Rapporteur,

R. LANDUYT

De Voorzitter,

Y.YLIEFF

Moyennant amendement du texte français de l'article 8, la Commission émet à l'unanimité un avis favorable concernant les articles 8, 15 à 24 et 26 à 28 du projet de loi.

Le Rapporteur,

R. LANDUYT

Le Président,

Y. YLIEFF

BIJLAGE 2

ADVIES

namens de Commissie voor de
Binnenlandse Zaken, de Algemene
Zaken en het Openbaar Ambt

VERSLAG

UITGEBRACHT DOOR
DE HEER VANLEENHOVE

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt heeft, op verzoek van de Commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu, tijdens haar vergadering van woensdag 28 oktober 1992 een advies uitgebracht over artikel 25 van het wetsontwerp houdende een urgentieprogramma voor een meer solidaire samenleving (Stuk n° 630/1).

I. — BESPREKING

Artikel 25 van het wetsontwerp luidt als volgt :

« In hoofdstuk 3 van titel II van de Nieuwe Gemeentewet gecodificeerd door de wet van 27 mei 1989, wordt een artikel 134*bis* ingevoegd, luidend als volgt :

« Artikel 134*bis*. — Op gemotiveerd verzoek van de voorzitter van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn beschikt de burgemeester over het recht om elk gebouw, dat sedert meer dan zes maanden verlaten is, op te eisen, vanaf de aanmaning van de eigenaar, ten einde het ter beschikking

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Vankeirsbilck.

A. — Vaste leden :

C.V.P. HH. Breyne, Tant, Van Eetvelt, Vankeirsbilck, Vanleenhove.
P.S. HH. Dufour, Féaux, Harmegnies (M.), Namotte.
S.P. HH. Dielens, Peeters (L.), Swennen.
P.V.V. HH. Beysen, Pierco, Vanhoutte.
P.R.L. HH. Bertouille, Pivin.
P.S.C. HH. Detremmerie, Sénéca.
Ecolo/ HH. Cheron, Viseur.
Agalev VI. H. Dewinter.
Blok V.U. H. Van Vaerenbergh.

B. — Plaatsvervangers :

HH. Demuyt, Marsoul, Schuermans, Taylor, Van der Poorten, Van Peel.
HH. Canon, Eerdeken, Henry, Janssens, Léonard.
HH. Baldewijns, Bourgois (M.), Schellens, Sleenckx.
HH. Cortois, Demeulenaere, Dewael, Taelman.
HH. Hazette, Severin, Simonet.
H. Charlier (Ph.), Mevr. de T'Serclaes, H. Hiance.
Mevr. Aelvoet, H. Detienne, Mevr. Dua.
HH. De Man, Van den Eynde.
HH. Anciaux, Lauwers.

ANNEXE 2

AVIS

émis au nom de la Commission de
l'Intérieur, des Affaires générales
et de la Fonction publique

RAPPORT

PAR
M. VANLEENHOVE

MESDAMES, MESSIEURS,

Lors de sa réunion du mercredi 28 octobre 1992, la Commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique a émis, à la demande de la Commission de la Santé publique et de l'Environnement, un avis sur l'article 25 du projet de loi contenant un programme d'urgence pour une société plus solidaire (Doc. n° 630/1).

I. — DISCUSSION

L'article 25 du projet à l'examen est libellé comme suit :

« Il est inséré, au chapitre 3 du titre II de la Nouvelle loi communale codifiée par la loi du 27 mai 1989, un article 134*bis* rédigé comme suit :

« Article 134*bis*. — Sur requête motivée du Président du Centre public d'aide sociale, le Bourgmestre dispose d'un droit de réquisition de tout immeuble abandonné depuis plus de six mois, à partir de la mise en demeure du propriétaire, afin de le mettre à la disposition de personnes sans abri. Le droit de

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Vankeirsbilck.

A. — Titulaires :

C.V.P. MM. Breyne, Tant, Van Eetvelt, Vankeirsbilck, Vanleenhove.
P.S. MM. Dufour, Féaux, Harmegnies (M.), Namotte.
S.P. MM. Dielens, Peeters (L.), Swennen.
P.V.V. MM. Beysen, Pierco, Vanhoutte.
P.R.L. MM. Bertouille, Pivin.
P.S.C. MM. Detremmerie, Sénéca.
Ecolo/ MM. Cheron, Viseur.
Agalev VI. M. Dewinter.
Blok V.U. M. Van Vaerenbergh.

B. — Suppléants :

MM. Demuyt, Marsoul, Schuermans, Taylor, Van der Poorten, Van Peel.
MM. Canon, Eerdeken, Henry, Janssens, Léonard.
MM. Baldewijns, Bourgois (M.), Schellens, Sleenckx.
MM. Cortois, Demeulenaere, Dewael, Taelman.
MM. Hazette, Severin, Simonet.
M. Charlier (Ph.), Mme de T'Serclaes, M. Hiance.
Mme Aelvoet, M. Detienne, Mme Dua.
MM. De Man, Van den Eynde.
MM. Anciaux, Lauwers.

te stellen van daklozen. Het opeisingsrecht kan slechts uitgeoefend worden binnen een termijn van 6 maand te rekenen vanaf de dag waarop de burgemeester de eigenaar op de hoogte heeft gesteld, en mits een billijke vergoeding.

De Koning bepaalt, bij in Ministerraad overlegd besluit, de grenzen, de voorwaarden en de modaliteiten, volgens dewelke het opeisingsrecht kan uitgeoefend worden. Dit besluit bepaalt ook de procedure, de gebruiksduur, de modaliteiten inzake het op de hoogte stellen van de eigenaar en de mogelijkheden van laatstgenoemde tot verzet tegen de opeising, alsook de berekeningswijzen inzake de vergoedingen. » »

*
* * *

De bespreking in Commissie heeft zich toegespitst op een aantal door commissieleden aangebrachte thema's en vragen :

- 1) Wie dient de bevoegdheid te bezitten om verlaten gebouwen op te eisen ?
- 2) Is de burgemeester verplicht op het verzoek van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn in te gaan ?
- 3) Wanneer mag men een gebouw als verlaten beschouwen ?
- 4) Wie betaalt de aanpassingskosten indien de opgeëiste gebouwen in slechte staat verkeren ?
- 5) Vanaf welk moment en voor welke periode geldt het opeisingsrecht ?
- 6) Hoe is de vergoeding voor de eigenaar geregeld ?
- 7) Houdt deze regeling geen zware inbreuk op het eigendomsrecht in ?

1. *Wie dient de bevoegdheid te bezitten om verlaten gebouwen op te eisen ?*

Een lid schaarst zich volledig achter de doelstelling van artikel 25 van het wetsontwerp, zijnde de opeising van leegstaande panden om het recht op woonst van daklozen te realiseren.

In de praktijk zullen zich echter problemen stellen : psychologisch ligt het inderdaad moeilijk voor een individueel persoon om tot een opeising over te gaan.

De regeling is nochtans zo ontworpen dat de opeising op een individuele beslissing van de burgemeester berust, nadat deze daartoe een gemotiveerd verzoek — eveneens individueel uitgebracht — van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn ontvangen heeft.

Men mag er voor pleiten de beslissing tot opeising te laten treffen door het College van burgemeester en schepenen, en wel omwille van drie argumenten.

a) Een praktisch argument :

Psychologisch is het eenvoudiger om naar een beslissing van het College te kunnen verwijzen.

réquisition ne peut s'exercer que dans un délai de 6 mois prenant cours à dater de l'avertissement adressé par le Bourgmestre au propriétaire et moyennant un juste dédommagement.

Le Roi définit, par Arrêté délibéré en Conseil des Ministres, les limites, les conditions et les modalités dans lesquels le droit de réquisition peut être exercé. Cet arrêté fixe également la procédure, la durée d'occupation, les modalités d'avertissement du propriétaire et ses possibilités d'opposition à la réquisition ainsi que les modes de calcul du dédommagement. » »

*
* * *

Le débat en Commission s'est focalisé sur un certain nombre de thèmes et de questions soulevés par les membres :

- 1) qui doit disposer du pouvoir de réquisitionner des immeubles abandonnés ?
- 2) le bourgmestre est-il tenu de donner suite à la requête du président du conseil de l'aide sociale ?
- 3) Quand un immeuble peut-il être considéré comme abandonné ?
- 4) Qui paiera les frais d'aménagement si les immeubles réquisitionnés sont en mauvais état ?
- 5) A partir de quel moment et pendant quelle période le droit de réquisition peut-il s'exercer ?
- 6) Comment sera réglée la question du dédommagement du propriétaire de l'immeuble ?
- 7) Cette réglementation ne porte-t-elle pas gravement atteinte au droit de propriété ?

1. *Qui doit avoir le pouvoir de réquisitionner les immeubles abandonnés ?*

Un membre souscrit entièrement à l'objectif de l'article 25 du projet de loi, qui est la réquisition d'immeubles abandonnés aux fins de concrétiser le droit au logement des personnes sans abri.

Des problèmes se poseront toutefois dans la pratique : il est en effet psychologiquement difficile pour un individu de procéder à une réquisition.

La réglementation est pourtant conçue de telle façon que la décision de procéder à une réquisition devra être prise individuellement par le bourgmestre après que celui-ci aura reçu à cet effet une requête motivée — également formulée individuellement — du président du conseil de l'aide sociale.

Il paraît souhaitable que la décision de procéder à une réquisition soit prise par le collège des bourgmestre et échevins, et ce compte tenu des trois arguments suivants :

a) Un argument pratique :

D'un point de vue psychologique, il est plus simple de pouvoir exciper d'une décision du collège.

b) Een juridisch-functioneel argument :

De voorstanders van het individueel beslissingsrecht van de burgemeester beroepen er zich op dat het opeisingsrecht kadert binnen de individuele bevoegdheid van de burgemeester tot handhaving van de openbare orde op het grondgebied van zijn gemeente.

Hiertegen kan men inbrengen dat het door de opeisingen te realiseren recht op woonst voor daklozen moeilijk kan ingepast worden in de algemene veiligheidsbevoegdheid van de burgemeester.

c) Een democratisch argument :

Bij een individuele beslissing van de burgemeester bestaat geen controlerecht van de gemeenteraad; ook daarom moet ervoor gepleit worden de bevoegdheid bij het College van burgemeester en schepenen te leggen.

*
* *

Een ander lid geeft toe dat argumenten in beide richtingen mogelijk zijn.

Toch meent hij dat het opeisingsrecht juridisch meer tot de individuele bevoegdheid van de burgemeester behoort.

Deze handelt overigens slechts op verzoek van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, die daarover meestal vooraf zal overlegd hebben.

*
* *

De Minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken meent dat het opeisingsrecht past binnen het kader van de individuele bevoegdheid.

Het gemotiveerde verzoek van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn vormt een beveiliging tegen eventuele arbitraire beslissingen.

Men moet dit artikel inschrijven in de filosofie van bepaalde unieke bevoegdheden die de burgemeester bezit, vooral dan inzake openbare veiligheid (artikel 134 van de nieuwe gemeentewet).

Volgens de huisvestingscode beslist hij ook alleen over de onbewoonbaarheid van woningen.

Een ander argument om de burgemeester individuele bevoegdheid inzake deze opeisingen te verlenen, is het uitzonderingskarakter ervan.

De enige argumentatie om tot opeising over te gaan, dient van humanitaire aard te zijn. Hiertoe moet de burgemeester zijn verantwoordelijkheid opnemen.

De bevoegdheid van het schepencollege moet worden uitgesloten. Niet alleen zou een stemming over

b) Un argument juridico-financier

Les partisans du droit personnel de décision du bourgmestre argumentent que le droit de réquisition s'inscrit dans le cadre de la compétence personnelle du bourgmestre en matière de maintien de l'ordre public sur le territoire de sa commune.

A cela, on peut objecter qu'il est difficile d'intégrer le droit au logement pour les sans-abri, qui se concrétise par des réquisitions, dans la compétence générale du bourgmestre en matière de sécurité.

c) Un argument démocratique

Le conseil communal n'a aucun pouvoir de contrôle si le bourgmestre décide personnellement. C'est aussi une des raisons pour lesquelles il convient d'attribuer cette compétence au collège des bourgmestre et échevins.

*
* *

Un autre membre reconnaît qu'il y a du pour et du contre.

Il estime cependant que sur le plan juridique, le droit de réquisition relève davantage de la compétence personnelle du bourgmestre.

Celui-ci n'agit d'ailleurs qu'à la requête du président du conseil de l'aide sociale, qui aura généralement procédé au préalable à une concertation à ce sujet.

*
* *

Le Ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique estime que le droit de réquisition s'inscrit dans le cadre de la compétence individuelle du bourgmestre.

La requête motivée du président du conseil de l'aide sociale est une garantie contre toute décision arbitraire.

Il convient de replacer cet article dans la philosophie de certaines attributions uniques du bourgmestre, principalement en matière de sûreté publique (article 134 de la nouvelle loi communale).

Conformément au Code du logement, le bourgmestre statue également souverainement en matière d'insalubrité des logements.

Un autre argument justifiant l'attribution au bourgmestre d'une compétence individuelle en ce qui concerne ces réquisitions est leur caractère exceptionnel.

Les seuls arguments qui puissent être invoqués pour procéder à une réquisition doivent être de nature humanitaire. Le bourgmestre doit prendre ses responsabilités.

Il faut exclure toute compétence du collège échevinal en la matière. Non seulement un vote sur des

opeisingen politiek kunnen misbruikt worden, maar het college zou ook kunnen geneigd zijn van deze bevoegdheid een instrument voor haar huisvestingspolitiek te maken.

2. *Is de burgemeester verplicht op het verzoek van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn in te gaan ?*

Een lid stelt vast dat eens te meer een taak, zijnde de huisvesting van daklozen, naar het gemeentelijke niveau wordt verschoven. Tot nu toe gold dit een opdracht van het departement Justitie in het kader van de wetgeving op de landloperij.

Men kan zich overigens de vraag stellen of, gelet op de mentaliteit van vele daklozen, de terbeschikkingstelling van een woning de problemen ten gronde zal oplossen.

Een essentiële vraag in dit verband is of men artikel 25 in samenhang dient te lezen met artikel 2 van het wetsontwerp, dat ertoe strekt artikel 28 van de organieke wet betreffende de OCMW's aan te vullen.

Deze aanvulling luidt als volgt :

« Wanneer een dakloze beroep doet op de maatschappelijke dienstverlening van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van de gemeente waar hij zich bevindt, moet de voorzitter hem de vereiste dringende hulpverlening toekennen, binnen de grenzen vastgesteld door het huishoudelijk reglement van de raad voor maatschappelijk welzijn, mits zijn beslissing aan de raad te onderwerpen op de eerstvolgende vergadering, met het oog op haar bekrachtiging. »

Op de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn rust met andere woorden een verplichting opgelegd krachtens artikel 2.

In hoeverre zal dit invloed hebben op het appreciatierecht van de burgemeester met betrekking tot de opeising van verlaten woningen ?

Gaat het in artikel 25 om een recht of om een plicht van de burgemeester ?

*
* *

Volgens een andere spreker kan de burgemeester geenszins verplicht worden op het verzoek van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in te gaan.

De vraag stelt zich in welke mate de burgemeesters op de verzoeken concreet zullen ingaan. De Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten heeft zich in elk geval sceptisch getoond over de omzetting in praktijk van artikel 25.

*
* *

réquisitions pourrait être exploité politiquement, mais le collège pourrait également être tenté de faire de cette compétence un instrument de sa politique de logement.

2. *Le bourgmestre est-il obligé de donner suite à la requête du président du conseil de l'aide sociale ?*

Un membre constate que l'on se décharge une fois de plus d'un problème, en l'occurrence celui de l'hébergement des sans-abri, sur les communes. Jusqu'à présent, ce problème relevait de la compétence du département de la Justice, dans le cadre de la législation sur le vagabondage.

On peut d'ailleurs se demander si, compte tenu de la mentalité de nombreux sans-abri, la mise à disposition d'un logement permettra de résoudre fondamentalement les problèmes.

Il est essentiel, à cet égard, de savoir si l'article 25 doit être mis en relation avec l'article 2 du projet de loi visant à compléter l'article 28 de la loi organique des centres publics d'aide sociale.

Cet ajout à l'article 28 est libellé comme suit :

« Lorsqu'un sans-abri sollicite l'aide sociale du Centre public d'aide sociale de la commune où il se trouve, le Président doit lui accorder l'aide urgente requise dans les limites fixées par le règlement d'ordre intérieur du Conseil de l'aide sociale, à charge pour lui de soumettre sa décision au conseil à la plus prochaine réunion, en vue de la ratification. »

L'article 2 impose en d'autres termes une obligation au président du conseil de l'aide sociale.

Dans quelle mesure, cette obligation aura-t-elle une incidence sur le droit d'appréciation du bourgmestre en ce qui concerne la réquisition d'immeubles abandonnés ?

S'agit-il, à l'article 25, d'un droit ou d'une obligation du bourgmestre ?

*
* *

Un autre intervenant estime que le bourgmestre ne peut en aucune manière être obligé de donner suite à la requête du centre public d'aide sociale.

On peut se demander dans quelle mesure les bourgmestres réagiront concrètement aux requêtes. L'Union des villes et communes belges s'est en tout cas montrée sceptique à propos de l'application pratique de l'article 25.

*
* *

De Minister bevestigt dat de burgemeester niet kan gedwongen worden om leegstaande woningen op te eisen. Het is een mogelijkheid waarover hij beschikt.

De burgemeester zal dus op bepaalde ogenblikken voor zijn verantwoordelijkheid worden geplaatst en met overwegingen van verschillende aard rekening kunnen houden zoals bijvoorbeeld de overweging dat de veiligheid in de gemeente kan gediend zijn met het toekennen van een woning aan daklozen. In het tegenovergestelde geval blijven dezen immers in de gemeente rondzwerven hoewel ze dit niet wensen. Dit kan tot onveilige toestanden leiden.

Dat bepaalde mensen geen dak boven hun hoofd willen en liever op straat rondlopen, is zonder meer een feit. Men mag dit gegeven echter zeker niet veralgemenen tot alle daklozen.

3. *Wanneer mag men een gebouw als verlaten beschouwen ?*

Een lid vraagt zich af vanaf welk moment een woning opeisbaar is. Terzake dringen verduidelijkingen zich op.

Men kan voorbeelden aanhalen van situaties waar interpretatieproblemen kunnen rijzen :

— iemand is tijdelijk naar het buitenland en laat zijn woning gedurende die periode onbewoond achter;

— iemand bestemt een leegstaand huis voor zijn kinderen later.

Een volgende spreker wijst er op dat een verkoper niet zelden een vaste prijs voor zijn vrijstaand eigendom wenst te bekomen en precies daarom lange tijd op een koper moet wachten. Ook in die gevallen is er geen sprake van een leegstand.

Het verschijnsel van verlaten woningen doet zich overigens vooral voor in de grote steden en is dikwijls eerder een gevolg van een door de overheid gevoerd beleid dan van een bewuste keuze van eigenaars.

Nog een ander lid voegt aan dit alles toe dat een gebouw gedeeltelijk bewoond en gedeeltelijk onbewoond kan zijn (bijvoorbeeld winkels op het gelijkvloers en leegstaande kamers op de bovenverdiepingen).

Wat gebeurt er in die hypothese ?

*
* *

De Minister is er zich terdege van bewust dat meerdere zaken nog zullen moeten geregeld worden in het koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 25 van het wetsontwerp.

Zo bijvoorbeeld het begrip « leegstand ».

Het is niet uitgesloten dat in het koninklijk besluit terzake een beroep wordt gedaan op begrippen die in

Le Ministre confirme que le bourgmestre ne peut être obligé de réquisitionner des immeubles inoccupés. Il s'agit en effet dans son chef d'un droit et non d'une obligation.

Dans certains cas, le bourgmestre devra dès lors assumer pleinement ses responsabilités et prendre une décision en fonction de considérations de toute nature telles que, par exemple, le fait que l'octroi d'un logement à des personnes sans abri est de nature à renforcer la sécurité de la commune. Faute de se voir attribuer un logement, ces sans-abri continueraient, bien malgré eux, à errer dans la commune, ce qui pourrait générer des situations d'insécurité.

Force est de constater que certaines personnes ne veulent pas se sédentariser et préfèrent errer dans les rues. Il ne faut toutefois pas en conclure que cet état d'esprit est commun à tous les sans-abri.

3. *Quand peut-on considérer qu'un immeuble est abandonné ?*

Un membre demande à partir de quel moment un immeuble peut être réquisitionné. Des éclaircissements devraient être fournis à ce propos.

Les cas suivants pourraient, par exemple, donner lieu à des problèmes d'interprétation;

— un propriétaire laissant son immeuble inhabité pendant son séjour à l'étranger;

— un propriétaire laissant son immeuble inhabité en attendant que ses enfants l'occupent plus tard.

Un autre intervenant fait observer qu'un vendeur souhaitant obtenir un prix déterminé pour son immeuble inoccupé doit souvent attendre un acquéreur pendant longtemps. Dans ce cas non plus, on ne peut considérer que l'immeuble en question est abandonné.

Le phénomène des immeubles abandonnés apparaît d'ailleurs surtout dans les grandes villes et est souvent la conséquence de la politique menée par les pouvoirs publics plutôt qu'un choix délibéré des propriétaires.

Un autre membre précise qu'un immeuble peut être partiellement inoccupé (par exemple, un magasin au rez-de-chaussée et des pièces inoccupées aux étages).

Que se passe-t-il dans ce cas ?

*
* *

Le Ministre est bien conscient du fait que plusieurs choses devront encore être réglées par l'arrêté royal d'exécution de l'article 25 du projet.

C'est le cas notamment de la notion d'« immeuble abandonné ».

Il n'est pas exclu que l'arrêté royal reprenne à cet effet des notions figurant dans certains décrets sur le

bepaalde huisvestingsdecreten zouden kunnen voorkomen en die de leegstand regelen in een bepaald gewest.

Zijn er evenwel geen elementen die het bestaan van leegstand kunnen vaststellen, dan dient een *sui generis* regeling te worden voorzien in het koninklijk besluit zelf.

De Minister wijst echter op talloze gemeenten waar een gemeentelijke belasting wordt geheven op leegstaande woningen. Het gaat hier bijgevolg niet om een volledig onbekend begrip.

Een lid is het hier weliswaar mee eens, maar wijst tevens op de vele betwistingen die rond dit aspect van de gemeentelijke fiscaliteit opduiken.

4. Wie betaalt de aanpassingskosten indien de opgeëiste gebouwen in slechte staat verkeren ?

Volgens een lid kan men slechts vaststellen dat een gebouw in slechte toestand verkeert nadat men het heeft opgeëist. Eerder kan men het inderdaad niet betreden.

Om zulke gebouwen bewoonbaar te maken, zullen niet zelden grote aanpassingswerken noodzakelijk zijn.

Wie betaalt deze werken ? Wie betaalt de vergoeding tijdens de werken ? Komen de aanpassingen later ten goede van de eigenaar ?

Een andere spreker is ervan overtuigd dat de overgrote meerderheid van de opgeëiste gebouwen in zeer slechte toestand zullen verkeren.

Van een gebouw in goede staat is de eventuele leegstand overigens betwistbaar.

Een lid wijst erop dat, gezien de grote kosten die vaak noodzakelijk zullen blijken, *in casu* een individuele beslissing van de burgemeester, getroffen op verzoek van het OCMW, geldelijke gevolgen kan sorteren zonder dat de gemeenteraad hiervoor zijn toelating heeft gegeven.

Is dit een normale situatie ?

*
* *

Ingaande op deze laatste vraag, verduidelijkt de Minister dat er nog voorbeelden zijn in onze Napoleontische wetgeving waarbij een individuele beslissing van de burgemeester tot uitgaven leidt.

Dat er soms kosten aan woningen noodzakelijk zullen blijken, is onvermijdelijk. Dit stelt de gemeente evenwel voor de keuze om ofwel de opgeëiste gebouwen te renoveren ofwel eigen gebouwen aan te passen aan de noden van daklozen.

Het feit dat de gemeenten thans voor die keuze kunnen geplaatst worden, kan een gunstig effect hebben.

logement et qui régleraient le problème des immeubles abandonnés dans une région déterminée.

A défaut d'éléments susceptibles de régler ce problème, il faudra prévoir une réglementation spécifique dans l'arrêté royal même.

Le Ministre souligne toutefois que de nombreuses communes prélèvent une taxe communale sur les habitations abandonnées. Il ne s'agit donc pas d'une notion totalement inconnue.

Un membre se rallie à ce point de vue, mais souligne que cet aspect de la fiscalité communale suscite de nombreuses controverses.

4. Qui paiera les frais d'aménagement si les immeubles réquisitionnés sont en mauvais état ?

Un membre estime que ce n'est qu'après sa réquisition qu'il est possible de constater qu'un immeuble est en mauvais état. On ne peut en effet y pénétrer avant.

Il faudra souvent effectuer d'importants travaux d'aménagement pour rendre de tels immeubles habitables.

Qui financera ces travaux ? Qui paiera le dédommagement pendant les travaux ? Les aménagements effectués profiteront-ils au propriétaire ?

Un autre intervenant est convaincu que l'immense majorité des immeubles réquisitionnés seront en très mauvais état.

L'inoccupation d'un immeuble en bon état est d'ailleurs contestable.

Un membre fait observer, eu égard aux dépenses importantes qui s'avéreront souvent nécessaires, qu'une décision individuelle du bourgmestre, prise sur la requête du CPAS, risque en l'occurrence d'avoir de lourdes conséquences pécuniaires sans même avoir fait l'objet d'une autorisation du conseil communal.

Cette situation est-elle normale ?

*
* *

Le Ministre précise à ce propos que notre législation napoléonienne comporte d'autres exemples de décisions individuelles du bourgmestre entraînant des dépenses.

Il est évident que des frais devront parfois être exposés pour certains logements, mais cette nécessité mettra la commune devant l'alternative suivante : ou bien rénover les immeubles réquisitionnés, ou bien adapter ses propres immeubles aux besoins des personnes sans abri.

Le fait de pouvoir mettre désormais les communes devant cette alternative peut avoir un effet bénéfique.

5. Vanaf welk moment en voor welke periode geldt het opeisingsrecht ?

Meerdere leden stellen zich vragen en wensen verduidelijkingen over de twee termijnen van 6 maanden waarvan sprake is in het ontworpen artikel 134bis van de nieuwe gemeentewet.

a) Vanaf de aanmaning van de eigenaar beschikt de burgemeester over het recht om *elk gebouw, dat sedert meer dan zes maanden verlaten is*, op te eisen.

b) Het opeisingsrecht kan slechts uitgeoefend worden binnen een termijn van *6 maand te rekenen vanaf de dag waarop de burgemeester de eigenaar op de hoogte heeft gesteld*.

Waarom wordt in het ene geval het begrip « de eigenaar op de hoogte stellen » gebezigd en in het andere geval « de aanmaning van de eigenaar » ? Gaat het om dezelfde begrippen ?

Het huis moet sedert minstens zes maanden verlaten zijn alvorens het kan worden opgeëist. Wat ingeval van een acuut probleem waarbij onmiddellijk een woning voorhanden moet zijn ?

Dient, na afloop van de tweede termijn van zes maanden, de eigenaar opnieuw te worden aangemaand ?

*
* *

De Minister meent dat, ook wat deze problematiek betreft, het koninklijk besluit nog voor de nodige verduidelijkingen kan zorgen. Daarin dient immers te worden bepaald welke de grenzen, de voorwaarden en de modaliteiten zijn volgens dewelke het opeisingsrecht kan worden uitgeoefend. Naast de bepaling van het tijdstip vanaf hetwelk een woning als verlaten wordt beschouwd, zullen tevens onder meer de procedure, de gebruiksduur en de modaliteiten inzake het op de hoogte stellen van de eigenaar worden vastgelegd. Het lijkt in ieder geval duidelijk dat, na afloop van de tweede termijn van zes maanden, de eigenaar van de leegstaande woning opnieuw moet worden aangemaand indien de burgemeester van het opeisingsrecht gebruik wenst te maken.

Men kan dit illustreren met een voorbeeld : indien een woning vanaf 1 januari als verlaten wordt beschouwd, kan de eigenaar worden aangemaand vanaf 1 juli en kan de opeising tot 31 december van hetzelfde jaar plaatsvinden. Vanaf 1 januari van het daaropvolgende jaar zal een nieuwe aanmaning noodzakelijk zijn.

De gemeente zal normaal niet met acute problemen worden geconfronteerd, indien ze een vooruitziende politiek terzake voert. Zo zal ze liefst een inventaris opmaken van de leegstaande gebouwen en een reserve aanleggen van woningen waar daklozen onmiddellijk kunnen worden gehuisvest.

5. A partir de quel moment et pendant quelle période le droit de réquisition peut-il s'exercer ?

Plusieurs membres se posent des questions à ce sujet et demandent des précisions à propos des deux délais de 6 mois dont il est question dans l'article 134bis en projet de la nouvelle loi communale.

a) A partir du jour de la mise en demeure du propriétaire, le bourgmestre dispose d'un droit de réquisition de *tout immeuble abandonné depuis plus de six mois*.

b) Le droit de réquisition ne peut s'exercer que dans un délai de *six mois prenant cours à dater de l'avertissement adressé par le bourgmestre au propriétaire*.

Pourquoi utilise-t-on dans un cas le terme « avertissement adressé au propriétaire » et dans l'autre celui de « mise en demeure du propriétaire » ? Ces deux termes recouvrent-ils une seule et même notion ?

L'article en projet prévoit qu'un immeuble doit être abandonné depuis plus de six mois avant de pouvoir être réquisitionné. Qu'en est-il si un problème particulièrement aigu vient à se poser et ne peut être résolu que par la mise à disposition immédiate d'un logement ?

Faut-il adresser une nouvelle mise en demeure au propriétaire à l'expiration du second délai de six mois ?

*
* *

Le Ministre estime que l'arrêté royal apportera les éclaircissements nécessaires, aussi en ce qui concerne ce problème. Celui-ci définira en effet les limites, les conditions et les modalités dans lesquelles le droit de réquisition peut être exercé. Outre qu'il déterminera le moment à partir duquel un logement est considéré comme inoccupé, cet arrêté fixera également la procédure, la durée d'occupation et les modalités d'avertissement du propriétaire. Il semble en tout cas évident que si le bourgmestre veut exercer son droit de réquisition, un nouvel avertissement doit être adressé au propriétaire de l'immeuble inoccupé au terme du deuxième délai de six mois.

Le Ministre cite l'exemple suivant. Si un immeuble est considéré comme abandonné à partir du 1er janvier, une mise en demeure peut être adressé au propriétaire à partir du 1er juillet et l'immeuble peut être réquisitionné jusqu'au 31 décembre de cette même année. Un nouvel avertissement devra être envoyé à partir du 1er janvier de l'année suivante.

Si elle se montre prévoyante, la commune ne devrait normalement pas être confrontée à des problèmes graves. Ainsi, elle aurait intérêt à dresser un inventaire des immeubles abandonnés et à constituer une réserve d'habitations que les sans-abri pourraient occuper immédiatement.

6. Hoe is de vergoeding voor de eigenaar geregeld ?

Een lid is van mening dat ook met betrekking tot de vergoedingsregeling absoluut geen duidelijkheid heerst.

Men kan zich bezwaarlijk spiegelen aan de huurvergoedingen of aan de vergoedingen voor opeising en onteigening.

Zal er een systeem *sui generis* tot stand worden gebracht ?

*
* *

Ook inzake dit aspect verwijst de Minister naar het uit te vaardigen koninklijk besluit, dat ook de « berekeningswijzen inzake de vergoedingen » zal dienen te regelen.

7. Houdt deze regeling geen zware inbreuk op het eigendomsrecht in ?

Een lid verklaart tegen het opzet van dit artikel gekant te zijn omdat het een zware inbreuk op het eigendomsrecht inhoudt.

Dat men tot opeisingen van woningen overgaat ingeval van rampen, is verdedigbaar. Er dringen zich evenwel andere dan opeisingsmaatregelen op om daklozen in normale tijden onderdak te bieden.

Men zou beter de aandacht richten op af te sluiten akkoorden tussen gemeenten, OCMW's en huisvestingsmaatschappijen. Zo zou men een systeem van « doorgangswoningen » kunnen opzetten, waardoor een — weliswaar beperkt — aantal vrijstaande woningen tijdelijk ter beschikking van daklozen kunnen worden gesteld.

Dit systeem functioneert bijvoorbeeld tot ieders voldoening in Leuven en is praktisch veel eenvoudiger te realiseren dan het hier voorgestelde.

*
* *

De Minister erkent dat in het voorgestelde systeem alleszins een beperking aan het eigendomsrecht wordt aangebracht. Zulks is echter een politieke keuze.

Men mag het ook niet voorstellen alsof de in artikel 25 voorgestelde oplossing alle problemen uit de wereld zal helpen. Het betreft slechts één van de mogelijkheden die de gemeenten ter beschikking staan om daklozen te huisvesten.

Een systeem van « doorgangswoningen » is een voorbeeld van een andere oplossing.

Artikel 25 mag men eerder als een soort drukingsmiddel beschouwen om gemeenten te verplichten

6. Comment le dédommagement du propriétaire est-il réglé ?

Un membre estime qu'il règne la plus grande imprécision en ce qui concerne le mode de dédommagement.

On peut difficilement se baser sur les indemnités locatives ou sur les indemnités de réquisition et d'expropriation.

Un système *sui generis* sera-t-il mis sur pied ?

*
* *

Le Ministre renvoie à cet égard une nouvelle fois à l'arrêté royal à prendre, qui devra également fixer le « mode de calcul des indemnités ».

7. Cette disposition ne porte-t-elle pas gravement atteinte au droit de propriété ?

Un membre se déclare opposé à cet article, parce qu'il porte gravement atteinte au droit de propriété.

Si l'on peut admettre que l'on réquisitionne des immeubles en cas de catastrophe, l'hébergement en temps normal de personnes sans abri nécessite des mesures autres que des mesures de réquisition.

Il serait préférable de passer des accords entre les communes, les CPAS et les sociétés de logement. C'est ainsi que l'on pourrait mettre en place un système de « logements de séjour provisoire », dans lequel un nombre, certes réduit, de logements inoccupés seraient mis temporairement à la disposition de sans-abri.

Ce système fonctionne par exemple à Louvain, où il donne entière satisfaction, et est beaucoup plus facile à mettre en œuvre que le système proposé par le projet de loi à l'examen.

*
* *

Le Ministre reconnaît que le système proposé entraîne en tout état de cause une restriction du droit de propriété, mais souligne que ce système procède d'un choix politique.

On ne doit pas non plus s'imaginer que la solution proposée par l'article 25 constitue la panacée. Ce n'est là qu'une des possibilités dont les communes disposent pour héberger les sans-abri.

Un système de « logements de séjour provisoire » est une autre solution possible.

L'article 25 doit plutôt être considéré comme un moyen de pression pour obliger les communes à cher-

ten andere oplossingen voor het gestelde probleem te zoeken. Er dient van het artikel met andere woorden een dissuasief effect uit te gaan.

*
* *

Besluit

Een lid verwondert er zich over dat de Commissie voor de Binnenlandse Zaken enkel verzocht wordt een advies te geven over een artikel dat de op de gemeenten toepasselijke organieke wetgeving wijzigt.

Voor het overige betreurt hij de verregaande delegatie van bevoegdheden die aan de Koning wordt gegeven.

Nog een *aantal andere leden* die het wel eens zijn met de filosofie van het voorstel betreuren de vaagheid van het artikel, waarin voor meerdere procedureproblemen geen afdoende oplossing wordt aange-reikt.

*
* *

De Minister herhaalt dat het uitvoeringsbesluit van zeer groot belang zal zijn en voor meerdere elementen waarover thans vragen rijzen, een oplossing zal bieden.

Het ontworpen artikel 134*bis* van de nieuwe gemeentewet creëert een nieuwe techniek, waarover de Raad van State geen opmerkingen ten gronde formuleerde.

Het komt er thans op aan te weten of een meerderheid binnen Kamer en Senaat bereid is het in dit artikel voorziene principe te aanvaarden.

Eens het principe aanvaard, zal het koninklijk besluit vele modaliteiten regelen. Dit koninklijk besluit zal evenwel verzoenbaar moeten zijn met zowel een aantal grondwettelijke principes (onder meer artikel 11 in verband met het eigendomsrecht) als met de termen van de wet. In het tegenovergestelde geval kan het door de Raad van State nietig worden verklaard.

Zulks houdt volgens de Minister voldoende waarborgen in.

II. — STEMMING

Over artikel 25 van het wetsontwerp houdende een urgentieprogramma voor een meer solidaire samenleving wordt gunstig geadviseerd met 9 tegen 4 stemmen en 3 onthoudingen.

De Rapporteur,

G. VANLEENHOVE

De Voorzitter,

E. VANKEIRSBILCK

cher d'autres solutions au problème. En d'autres termes, cet article devrait avoir un effet dissuasif.

*
* *

Conclusion

Un membre s'étonne que la Commission de l'Intérieur ait seulement été invitée à émettre un avis sur un article modifiant la législation organique applicable aux communes.

Pour le reste, il déplore l'ampleur de la délégation de pouvoirs au Roi.

Tout en souscrivant à la philosophie du projet, plusieurs autres membres déplorent le manque de précision de l'article, qui n'apporte pas de solution satisfaisante à divers problèmes de procédure.

*
* *

Le Ministre répète que l'arrêté d'exécution revêtra une très grande importance et résoudra de nombreux problèmes qui se posent actuellement.

Le projet d'article 134*bis* de la nouvelle loi communale crée une nouvelle technique à propos de laquelle le Conseil d'Etat n'a formulé aucune observation.

Il s'agira à présent de savoir si une majorité pourra se dégager à la Chambre et au Sénat pour accepter le principe contenu dans cet article.

Une fois ce principe admis, il sera possible de fixer de nombreuses modalités de son application par voie d'arrêté royal. Ce dernier devra toutefois être conciliable aussi bien avec un certain nombre de principes constitutionnels (notamment avec les dispositions de l'article 11 relatif au droit de propriété) qu'avec les termes de la loi, faute de quoi il pourra être annulé par le Conseil d'Etat.

Le Ministre estime que cette procédure offre dès lors les garanties suffisantes.

II. — VOTE

La Commission émet, par 9 voix contre 4 et 3 abstentions, un avis favorable sur l'article 25 du projet de loi contenant un programme d'urgence pour une société plus solidaire.

Le Rapporteur,

G. VANLEENHOVE

Le Président,

E. VANKEIRSBILCK

BIJLAGE 3

Modelcontract

Contract houdende een geïndividualiseerd project voor sociale integratie

Tussen
— Het OCMW van, gevestigd te
en
— De heer/mevrouw
met als woonplaats
werd volgende overeenkomst gesloten :

1. Het geïndividualiseerd project voor sociale integratie**1.1. Doelstellingen**

Ten einde de integratie in de maatschappij van de heer/mevrouw te bevorderen, hebben de ondertekenaars van dit contract samen een project uitgewerkt waarvan de doelstellingen luiden als volgt :

.....

.....

.....

1.2. Verwezenlijking van de doelstellingen

De verwezenlijking van de doelstellingen zal in onderstaande stadia verlopen en is als volgt geregeld :

.....

.....

1.3. Specifieke regeling ingeval de overeenkomst in opbrengst en/of tewerkstelling voorziet

— De heer/mevrouw volgt een opleiding tot

.....

De opleiding wordt gevolgd in (naam en plaats van de instelling). Het lesrooster ziet eruit als volgt :
..... (dagen van de week, uren) en loopt van tot (duur van de opleiding).

..... (personalia) is belast met de organisatie en/of het verstrekken van de opleiding.

— De heer/Mevrouw wordt tewerkgesteld te (naam en plaats van de instelling), als (taakomschrijving).

De arbeidsregeling ziet eruit als volgt : (dagen van de week, uren) en loopt van tot (duur van de betrekking).

..... (personalia) is belast met organisatie en/of de opvolging.

2. Verplichtingen van de partijen

Om de voornoemde individuele doelstellingen van sociale integratie te verwezenlijken :

2.1. verbindt de heer/mevrouw (gebruiker) zich ertoe

2.2. De heer/mevrouw, maatschappelijk werker bij het OCMW van (+ personalia) is belast met de behandeling van het dossier van de heer/mevrouw (gebruiker) en staat in voor volgende begeleiding :

ANNEXE 3

Modèle

Contrat contenant un projet individualisé d'intégration sociale

Entre
— le CPAS de dont le siège est situé à et
— M/Mme
domicilié(e) à
Il a été convenu ce qui suit :

1. Le projet individualisé d'intégration sociale**1.1. Objectifs poursuivis**

Pour favoriser l'intégration sociale de M/Mme, les parties co-signataires du présent contrat ont défini, ensemble, un projet dont les objectifs sont énoncés ci-après :

.....

.....

.....

1.2. Modalités de réalisation

Ces objectifs seront réalisés selon les modalités et les étapes suivantes :

.....

.....

1.3. Modalités particulières en cas de formation et/ou de mise au travail

— La formation suivie par M/Mme est de nature suivante :

.....

Elle se déroule à (dénomination et lieu de l'organisme) selon l'horaire suivant : (jours de la semaine, heures) du au (période de formation).

La personne en charge de l'organiser/d'en assurer le suivi est (identité + coordonnées).

— La mise au travail de M/Mme s'effectue à (dénomination et lieu de l'organisme) et consiste en (description des tâches).

Elle a lieu selon l'horaire suivant (jours de la semaine, heures) du au (période de mise au travail).

La personne en charge de l'organiser/d'en assurer le suivi est (identité + coordonnées).

2. Engagement des parties

Pour réaliser les objectifs individualisés d'intégration sociale tel qu'il vient d'être spécifié :

2.1. M/Mme (l'usager) s'engage à

.....

2.2. M/Mme, assistant(e) social(e) au CPAS de (+ coordonnées), ayant en charge le dossier de M/Mme (usager) apportera la guidance suivante :

.....

2.3. Het OCMW van verbindt zich ertoe een specifieke bijstand toe te kennen in de vorm van

3. Derde partijen

Onderstaande derden worden bij de verwezenlijking van dit project betrokken onder de volgende voorwaarden :

Naam, adres en verdere gegevens van de derde partijen :

4. Looptijd van het contract en beoordeling

4.1. Dit contract heeft een looptijd van Het treedt in werking op en loopt af op

4.2. Het ontract kan in onderlinge overeenstemming tijdens de looptijd worden gewijzigd als een van de medeondertekenende partijen daarom verzoekt. In dat geval wordt een nieuw contract opgemaakt.

4.3. Ten overstaan van de betrokken partijen zal het contract aan een beoordeling worden onderworpen ten einde na te gaan hoe de vooropgestelde doelstellingen van het geïndividualiseerd integratieproject en de uitvoering ervan verlopen

- tijdens de looptijd van het contract (datum)
- na afloop van het contract (datum).

5. Naleving van het contract

De medeondertekenende partijen verbinden zich ertoe de bepalingen van dit contract na te leven.

Als voornoemde verplichtingen zonder geldige reden niet worden nageleefd, kan het aan de heer/mevrouw toegekende recht op een bestaansminimum, op voorstel van de maatschappelijk werker die met de behandeling van het dossier is belast, geheel of gedeeltelijk worden geschorst voor een periode van ten hoogste een maand.

De heer/mevrouw kan bij de arbeidsrechtbank van zijn/haar woonplaats (adres) beroep instellen tegen de beslissing van het OCMW, uiterlijk een maand na de betekening van die beslissing.

Opgemaakt te, in exemplaren, waarvan één exemplaar aan de heer/mevrouw werd overhandigd.

Handtekeningen

Voor het OCMW van

(de gebruiker)

(de maatschappelijk werker)

De heer/Mevrouw

(de afgevaardigde van de raad voor maatschappelijk welzijn — bijzonder comité)

2.3. Le CPAS de s'engage à apporter une aide spécifique selon les modalités suivantes :

3. Intervenants spécifiques

Les intervenants extérieurs au CPAS, dont les coordonnées figurent ci-après, apporteront leur concours à la réalisation du présent projet de la manière et selon les modalités suivantes :

Identité et coordonnées des intervenants extérieurs :

4. Durée du contrat et évaluation

4.1. Le présent contrat est d'application pour un terme de mois. Il entre en vigueur le et se termine le

4.2. Il peut être amendé, de commun accord, en cours d'exécution, à la demande d'une des parties co-signataires. Dans ce cas, un nouveau contrat est établi.

4.3. Une évaluation destinée à apprécier la réalisation des objectifs fixés du projet individualisé d'intégration sociale et ses modalités de réalisation est organisée en présence des parties concernées

- en cours du contrat : (date fixée)
- à l'issue du contrat : (date fixée).

5. Respect du contrat

Les parties co-signataires s'engagent à respecter les termes du présent contrat.

En cas de non respect, sans motif légitime, de ses obligations prévues ci-avant, le droit à un minimum de moyens d'existence octroyé à M^oMme (l'usager) peut, sur proposition du travailleur social ayant en charge le dossier et après mise en demeure, être suspendu partiellement ou totalement pour une période d'un mois au maximum.

M/Mme peut interjeter appel de la décision du CPAS auprès du Tribunal du Travail de son domicile (adresse) dans un délai d'un mois suivant la notification de celle-ci.

Fait à en ... exemplaires dont un est remis à M/Mme

Signatures

Pour le CPAS de

(l'usager)

(le travailleur social)

M/Mme

(le représentant du Conseil de l'Aide sociale — Comité spécial)